

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/17438. számú
törvényjavaslat**

egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról

**Előadó: dr. Varga Judit
igazságügyi miniszter**

Budapest, 2021. november

2021. évi ... törvény

egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról

1. Az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 1989. évi XXXVI. törvény módosítása

1. §

Az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 1989. évi XXXVI. törvény

- a) 2. §-ában a „vagy hozzátartozója” szövegrész helyébe az „, a védő, az elítélt hozzátartozója, illetve az elítélt halála után oldalági rokona” szöveg,
- b) 3. §-ában a „vagy hozzátartozója” szövegrész helyébe az „, a védő, az elítélt hozzátartozója, illetve az elítélt halála után oldalági rokona” szöveg lép.

2. Az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1990. évi XXVI. törvény módosítása

2. §

Az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1990. évi XXVI. törvény 3. §-ában az „elítélt vagy a hozzátartozója (1978. évi IV. törvény 137. § 5. pontja)” szövegrész helyébe az „ügyészség, az elítélt, a védő, az elítélt hozzátartozója, illetve az elítélt halála után oldalági rokona [Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 14. pont]” szöveg lép.

3. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosítása

3. §

(1) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 52. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A magánvádas eljárásban a feljelentés illetéke 10 000 forint, a magánvádló és a magánfél fellebbezésének illetéke 10 000 forint, a magánvádló perújítási indítványának illetéke 15 000 forint.”

(2) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 52. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha az illetéket az indítvány előterjesztésekor nem vagy hiányosan fizetik meg, az illetékfizetésre kötelezett személyt fel kell hívni, hogy azt 8 napon belül pótolja és figyelmeztetni kell az illeték meg nem fizetésének a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott következményeire.”

4. §

(1) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 53. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Illetékköteles a büntetőeljárás során a sértett által előterjesztett polgári jogi igény, valamint a sértett, a terhelt vagy a védő által előterjesztett, kizárólag a büntetőeljárás során elbírált polgári jogi igény kérdésében hozott döntés elleni fellebbezés. Ezt az illetéket - a polgári peres eljárásra vonatkozó illetékszabályok szerint - a büntetőeljárás illetékén felül kell megfizetni.”

(2) Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 53. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Nem kell megfizetni az (1) bekezdés szerinti illetéket, ha a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.”

5. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény „Mérsékelt illeték” alcíme a következő 58/A. §-sal egészül ki:

„58/A. §

(1) A büntetőeljárásban érvényesített polgári jogi igény illetéke az eljárás illetékének 10%-a, ha az elsőfokú ügydöntő határozat meghozataláig

- a) a magánfél visszavonja az előterjesztett polgári jogi igényt,
- b) a terhelt úgy nyilatkozik, hogy ellenkérelmet nem kíván előterjeszteni és a követelést a magánfél által előterjesztetteknek megfelelően teljesíteni kívánja, vagy
- c) a terhelt a váddal egyezően beismeri a bűncselekmény elkövetését.

(2) Ha a vádlottal szemben több bűncselekmény miatt emeltek vádat, az (1) bekezdés c) pontja alkalmazásának akkor van helye, ha a vádlott azon bűncselekmény elkövetését ismeri be, amely vonatkozásában a polgári jogi igényt előterjesztették.

(3) Több vádlott esetén, ha az (1) bekezdés b) vagy c) pontja bármelyik vádlott esetén fennáll, a mérsékelt illeték valamennyi vádlottra vonatkozik és őket egyetemlegesen terheli.

(4) A büntetőeljárásban érvényesített polgári jogi igény illetékére az 58. § (5) és (9)-(10) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.”

6. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A felet – ideértve a beavatkozót és az érdekeltet is – illetékfeljegyzési jog illeti meg, a jogegységi panasz eljárás kivételével:)

- „c) a bűncselekményből – ide nem értve a személy életében, testi épségében vagy egészségében okozott kárt vagy ezekkel összefüggésben felmerült sérelemdíj megfizetését –, valamint a szabálysértésből származó kár megtérítése, az azzal összefüggésben felmerült sérelemdíj megfizetése iránti igény esetén, valamint polgári jogi igényként érvényesíthető dolog kiadása és pénzfizetésre irányuló követelés;”

7. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 80. § (1) bekezdés m) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Azoktól az esetektől eltekintve, amelyekben az illetéket törvény rendelkezése alapján kell törölni vagy visszatéríteni, a kiszabott, de még meg nem fizetett illeték törlésének, illetőleg a megfizetett illeték visszatérítésének – hivatalból, vagy a fizetésre kötelezett, illetve jogutódja kérelmére – a következő esetekben van helye:)

„m) ha magánvádas eljárásban

ma) a jogerős ügydöntő határozat meghozatalának időpontjában az ügyészség képviselte a vádat,

mb) a bíróság az eljárást a személyes meghallgatás megkezdése előtt vagy a személyes meghallgatás alapján megszünteti,

mc) a magánvádló a vádat legkésőbb az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozataláig ejti,

md) a bíróság a vádlott bűnösségét megállapítja vagy az eljárást büntethetőséget megszüntető okból vagy vádelejtés miatt megszünteti, vagy

me) a magánvádló fellebbezése eredményes.”

8. §

Hatályát veszti az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény

a) 38. § (4) bekezdésében az „a büntetőügyeken kívül” szövegrész,

b) 52. § (2) bekezdésében az „az egyesítést követően” szövegrész,

c) „A büntető eljárással kapcsolatos egyes kérelmek illetéke” alcíme,

d) 56. § (3) bekezdésében az „a büntetőügyeken kívül” szövegrész,

e) 57. § (2)–(4) bekezdése,

f) 58. § (8) bekezdése,

g) 2. melléklet X. pontjában foglalt táblázat 2. sora.

4. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosítása

9. §

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 23. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a felszámolási eljárás lefolytatását az adós kéri, a kérelem benyújtására a 8. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak az irányadók. Az adósnak a kérelemben be kell jelentenie a számláit vezető valamennyi pénzforgalmi szolgáltató nevét és az ott vezetett számlák számlaszámát, ideértve a kérelem benyújtását követően nyitott számlák számlaszámát is, nyilatkoznia kell továbbá arról, ha vagyona zárlat alá vételt, vagyonelkobzást rendeltek el, vele szemben pénzbírságot szabtak ki vagy a bűnügyi költség viselésére kötelezték. Ha az adós gazdálkodó szervezetben a magyar állam szükségképpen törvényes öröklés útján részesedést örökölt, ezt a kérelemben be kell jelentenie.”

10. §

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 24. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az adós köteles az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a bíróságnak nyilatkozni arról, hogy a kérelemben foglaltakat elismeri-e. Ha az adós a fenti határidőn belül a bíróságnak nem nyilatkozik, a fizetéseképtelenség tényét vélelmezni kell. Ha az adós a kérelemben foglaltakat elismeri, egyidejűleg nyilatkoznia kell arról is, hogy kér-e a 26. § (3) bekezdésében meghatározott fizetési haladékot a tartozása kiegyenlítésére, továbbá az adósnak be kell jelentenie a bíróságnak a számláit vezető valamennyi pénzügyi intézmény nevét és az ott vezetett számlák számlaszámát – ideértve a

kérelem kézhezvételét követően nyitott számlák számlaszámát is –, továbbá koncesszió esetén tájékoztatnia kell a koncesszióba adót a felszámolási eljárás megindításáról. Az adósnak nyilatkoznia kell arról is, ha a vagyonára büntetőeljárásban zár alá vételt, vagyonelkobzást rendeltek el, vele szemben pénzbírságot szabtak ki vagy büntügyi költség viselésére kötelezték.”

11. §

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 52. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A zárójelentés tartalmazza azoknak a hitelezőknek a felsorolását is, akik az eljárás kezdő időpontjától a 49/D. § (1) és (3) bekezdése szerinti jogosultként nyilvántartásba vételre kerültek.”

12. §

(1) A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 57. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A gazdálkodó szervezetnek a felszámolás körébe tartozó vagyonából a tartozásokat a következő sorrend figyelembevételével kell kielégíteni:)

„e) a társadalombiztosítási alapok javára fennálló tartozások, az adók – ide nem értve a (2) bekezdés szerint felszámolási költségként elszámolható adó- és járuléktartozásokat – és adók módjára behajtható köztartozások, az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvényen alapuló követelések, a büntetőeljárásban a 79/A. § (2) bekezdés e) pontja szerinti büntügyi hitelezői igénybejelentés, továbbá a visszafizetendő államháztartási, európai uniós vagy nemzetközi szerződésen alapuló más nemzetközi forrásból származó támogatások, valamint a közműdíjak, a társasházi közös költség és a Szövetkezeti Hitelintézetek Tőkefedezeti Közös Alapjának a d) pontban nem említett követelései,”

(2) A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 57. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Ha az (1) bekezdés e) pontjába tartozó hitelezők teljes kielégítésére nincs elegendő fedezet, ezen a csoporton belül a következő kielégítési sorrendben előrébb álló hitelezői igény teljes egészében való kielégítését követően kell a hátrébb álló hitelezői igényeket kielégíteni:

- a) pénzüsszegben kifejezett vagyonelkobzás alapján fennálló büntügyi hitelezői igény,
- b) jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvényben meghatározott pénzbírság alapján fennálló büntügyi hitelezői igény,
- c) társadalombiztosítási alapok javára fennálló tartozások (ideértve a szociális hozzájárulási adót is) alapján fennálló hitelezői igény,
- d) büntügyi költség alapján fennálló büntügyi hitelezői igény,
- e) többi hitelezői igény.”

(3) A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 57. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) Ha a (6) bekezdésben meghatározott kielégítési sorrendben azonos helyen álló hitelezői igény teljes kielégítésére nincs lehetőség, akkor ezeket a hitelezői igényeket a követelések arányában kell kielégíteni.”

13. §

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény a következő fejezettel egészül ki:

*„IV/A. Fejezet
A bűnügyi vagyont érintő felszámolás*

79/A. §

(1) E törvény rendelkezéseit az e Fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni, ha az adós vagyonára

- a) a büntetőeljárásról szóló törvényben vagy a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvényben meghatározott zár alá vétel elrendelésére vagy bűnügyi költség viselésére kötelezésre,
 - b) a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott lefoglalás elrendelésére,
 - c) a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (a továbbiakban: Btk.) meghatározott elkobzás, vagyonekobzás elrendelésére, vagy
 - d) a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvényben meghatározott pénzbírság elrendelésére
- került sor.

(2) E fejezet alkalmazásában

- a) pénzösszegben kifejezett vagyonekobzás: az adós vagyonára elrendelt, a Btk. 75. § (1) bekezdésében meghatározott jogerős, ügydöntő határozattal vagy véglegessé vált nem ügydöntő végzéssel elrendelt vagyonekobzás,
- b) fedezetet biztosító zár alá vétel: az adós vagyonára elrendelt, a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló törvényben meghatározott pénzbírság (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: pénzbírság) vagy a Btk. 75. § (1) bekezdésében meghatározott vagyonekobzás biztosítása céljából elrendelt zár alá vétel,
- c) előzetes bűnügyi hitelezői igénybejelentés: a felszámolónak a fedezetet biztosító zár alá vételről rendelkező véglegessé vált vagy további jogorvoslattal nem támadható határozatról való értesítése, illetve az erről szóló határozat felszámoló részére történő kézbesítése,
- d) végleges bűnügyi hitelezői igénybejelentés: a felszámolónak a pénzösszegben kifejezett vagyonekobzásról, az adóssal szemben elrendelt pénzbírságról, valamint a jogerős ügydöntő határozattal vagy véglegessé vált nem ügydöntő végzéssel az adóssal szemben elrendelt bűnügyi költség (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: bűnügyi költség) viseléséről történő értesítése, illetve az erről szóló határozat felszámoló részére történő kézbesítése,
- e) bűnügyi hitelezői igénybejelentés: az előzetes bűnügyi hitelezői igénybejelentés és a végleges bűnügyi hitelezői igénybejelentés,
- f) felszámolási zárómérleg alatt egyszerűsített felszámolás esetén érteni kell a 63/B. § szerinti zárójelentést és vagyonfelosztási javaslatot is.

(3) A bűnügyi hitelezői igénybejelentés alapjául szolgáló követelés összegeként azt az összeget kell a nyilvántartásban feltüntetni,

- a) amelyet a fedezetet biztosító zár alá vétel biztosít, vagy ha ez kevesebb, amely összegben a fedezetet biztosító zár alá vétellel biztosított vagyont a felszámolási eljárásban értékesítették, vagy
- b) amely a pénzösszegben kifejezett vagyonekobzásról, a pénzbírságról, vagy a bűnügyi költségről rendelkező határozatban szerepel.

(4) A felszámoló értesíti a büntetőeljárást lefolytató szervet a bűnügyi hitelezői igénybejelentés alapjául szolgáló követelés összegének a (3) bekezdés a) pontja szerinti változásáról.

(5) Ha az adós vagyona zárlat alá vételt, vagyonekbevitelt rendeltek el, az adóssal szemben pénzbírságot szabtak ki, vagy az adóssal büntető költség viselésére kötelezték, a felszámoló a büntetőeljárást lefolytató szervtől beszerezi az erről szóló határozatot.

(6) E törvény alkalmazásában a büntető hitelezői igénybejelentést is hitelezői igénybejelentésnek kell tekinteni.

(7) Ha az adós ellen folyamatban lévő eljárásban büntető hitelezői igénybejelentés történik, felszámolóként a bíróság a 66. § (2) bekezdés szerinti az állami felszámolót rendeli ki. Ha a bíróság a 27/A. § (1) bekezdése szerint korábban már jelölt ki felszámolót, annak felmentéséről, költségeinek megtérítéséről, díjazásának megállapításáról, továbbá az állami felszámoló kirendeléséről a bíróság az állami adó- és vámhatóság büntető hitelezői igénybejelentéséről való értesítésének kézhezvételét követő 5 munkanapon belül hoz végzést, a bíróság további eljárásra, a felmentett felszámoló és az állami felszámoló jogaira és kötelezettségeire a 66. § (3) bekezdését megfelelően alkalmazni kell. A felmentett felszámoló költségterítési és díjazása megállapítására, a felmentett felszámoló kötelezettségeire a 27/A. § (11) bekezdésében és 66. § (3) bekezdésében, a kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményére pedig a 27/A. § (11a) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(8) Ha a büntető hitelezői igénybejelentésre az felszámolási zárómérleg bírósághoz történő benyújtásáig sor kerül, azt a 28. § (2) bekezdés f) pontjában előírt 40 napos határidőben bejelentettnek kell tekinteni.

(9) Ha az adós vagyona büntetőügyben

- a) véglegessé vált vagy további jogorvoslattal nem támadható zárlat alá vételt rendeltek el, amely nem minősül fedezetet biztosító zárlat alá vételnek,
- b) vagyonekbevitelt rendeltek el, amely nem minősül pénzügyben kifejezett vagyonekbevitelnek,
- c) véglegessé vált vagy további jogorvoslattal nem támadható lefoglalást rendeltek el, vagy
- d) a jogerős ügydöntő határozattal vagy véglegessé vált nem ügydöntő végzéssel ekbevitelt rendeltek el,

az annak tárgyát képező vagyont a gazdálkodó szervezet vagyona nem tartozó vagyontként kell kezelni, és a zárlat alá vételt, a lefoglalást, a vagyonekbevitelt vagy az ekbevitelt végrehajtó szerv rendelkezésére kell bocsátani.

(10) A (9) bekezdésben meghatározott esetekben a 38. § (1) bekezdése nem alkalmazható.

79/B. §

(1) Ha valamely nyilvántartásba vett hitelezői követelésre vonatkozóan büntetőeljárásban zárlat alá vétel elrendelésére kerül sor, akkor a felszámoló a vagyonfelosztási javaslatban az erre a hitelezői igényre eső vagyont a hitelező megszerzésével, de zárlat alá vétellel terheltlen tünteti fel. A vagyonfelosztási javaslat jóváhagyása esetén a zárlat alá vett hitelezői követelés helyébe lépő vagyont a zárlat alá vétel a Be. 332. § (5) bekezdése alapján külön határozat nélkül kiterjed, és azt a hitelező a zárlat alá vétellel terheltlen szerzi meg. Ezt a vagyont a felszámoló a zárlat alá vételt végrehajtó állami adó- és vámhatóság rendelkezésére bocsátja.

(2) Ha az (1) bekezdés szerint zárlat alá vett hitelezői igényre

- a) a felszámolási zárómérleg bírósághoz történő benyújtása előtt vagyonekbevitelt rendelnek el, akkor a vagyonfelosztási javaslatot az (1) bekezdésben meghatározott hitelezői igény figyelmen kívül hagyásával kell elkészíteni,
- b) a felszámolási zárómérleg bírósághoz történő benyújtása után, de a felszámolás befejezése és az adós jogutód nélküli megszűntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése előtt

rendelnek el vagyonekobbzást, akkor a felszámoló köteles a vagyonefeloosztási javaslatot az (1) bekezdésben meghatározott hitelezői igény figyelmen kívül hagyásával átdolgozni, és azt újra benyújtani a bírósághoz.

(3) Ha az (1) bekezdés szerint zár alá vett hitelezői igényre a büntetőeljárásban vagyonekobbzást rendelnek el, és az a felszámolás befejezése és az az adós jogutód nélküli megszüntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése után emelkedik jogerőre vagy válik véglegessé, akkor erre a hitelezői igényre eső vagyorra – mint a megszűnt adóst megillető vagyorra – a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) szerint hivatalból vagyonne rendezés lefolytatására kerül sor.

(4) Ha zár alá vétel elrendelésére a 49/D. §-ban meghatározott zálogjoggal biztosított hitelezői követelésre nézve került sor, akkor a zálogjoggal, valamint a 49/D. § (3) bekezdése szerinti joggal terhelt vagyontárgy értékesítéséből, vagy ezekkel a jogokkal biztosított hitelezői követelés behajtásából származó bevételből a jogosultnak járó összeg a zár alá vett hitelezői követelés helyébe lép, amelyre a zár alá vétel külön határozat nélkül kiterjed, és az összeget a felszámoló a zár alá vételt végrehajtó állami adó- és vámhatóság rendelkezésére bocsátja.

(5) Ha a (4) bekezdés szerint zár alá vett vagyorra

- a) a 49/D. § (1), illetve (4) bekezdése alapján a zálogjoggal biztosított hitelezői követelés kielégítése előtt rendeltek el vagyonekobbzást, a zálogjoggal biztosított hitelezői követelést nem lehet kielégíteni és a vagyonefeloosztási javaslatot a (4) bekezdésben meghatározott hitelezői igény figyelmen kívül hagyásával kell elkészíteni,
- b) a 49/D. § (1), illetve (4) bekezdése alapján a zálogjoggal biztosított hitelezői követelés kielégítése után, azonban a felszámolási zárómérleg bírósághoz történő benyújtása előtt rendeltek el vagyonekobbzást, akkor a vagyonefeloosztási javaslatot a (4) bekezdésben meghatározott hitelezői igény figyelmen kívül hagyásával kell elkészíteni,
- c) a felszámolási zárómérleg bírósághoz történő benyújtása után, de a felszámolás befejezése és az adós jogutód nélküli megszüntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése előtt rendeltek el vagyonekobbzást, akkor a felszámoló köteles a vagyonefeloosztási javaslatot a (4) bekezdésben meghatározott hitelezői igény figyelmen kívül hagyásával átdolgozni, és újra benyújtani a bíróságnak.

(6) Ha a (4) bekezdés szerint zár alá vett vagyorra a büntetőeljárásban vagyonekobbzást rendelnek el, és az a felszámolás befejezése és az adós jogutód nélküli megszüntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése után emelkedik jogerőre vagy válik véglegessé, akkor a hitelezői igény megszűnése miatt az adós vagyont képező vagyonnövekményre – mint a megszűnt adóst megillető vagyorra – a Ctv. szerint hivatalból vagyonne rendezés lefolytatására kerül sor.

(7) A zár alá vett hitelezői igényvel vagy a Be. 332. § (5) bekezdése alapján helyébe lépett vagyonnal kapcsolatban beszámítási jog nem gyakorolható.

79/C. §

(1) Ha a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 332. § (3) bekezdése alapján a zár alá vett vagyon helyébe előzetes bűnügyi hitelezői igénybejelentés lép, és a zár alá vétel az eredeti vagyon tekintetében megszűnik, a felszámoló intézkedik az eredeti vagyon tekintetében a zár alá vétel közhiteles nyilvántartásból való törlése iránt.

(2) Ha a zár alá vétel (1) bekezdésben meghatározottak szerinti törléséhez határozat meghozatala szükséges, a határozatot a felszámoló előterjesztése alapján a felszámolási ügyben eljáró bíróság hozza meg.

79/D. §

(1) A felszámoló a büntügyi hitelezői igénybejelentés alapján hitelezőként a büntetőjogi igényt érvényesítő Magyar Államot veszi nyilvántartásba. A Magyar Állam képviselőjeként az állami adó- és vámhatóság jár el, és e követelések tekintetében gyakorolja a hitelezői jogokat. Ha a büntügyi hitelezői igénybejelentést nem az állami adó- és vámhatóság tette, a felszámoló haladéktalanul értesíti az állami adó- és vámhatóságot annak érdekében, hogy a Magyar Állam képviselőjeként ő tegye meg a büntetőjogi igény bejelentésével összefüggő intézkedéseket.

(2) A felszámoló a felszámolás kezdő időpontjától számított hatvan napon belül a nyilvántartásba vett hitelezői követelések listáját megküldi a büntetőeljárást lefolytató szervnek. Ha a felszámoló a határidő lejártát követően szerez tudomást az előzetes büntügyi hitelezői igénybejelentésről, a nyilvántartásba vett hitelezői követelések listáját a tudomásszerzéstől számított 15 napon belül küldi meg büntetőeljárást lefolytató szervnek. A felszámoló a 48. § (2) bekezdésében meghatározott értesítések megküldésével egyidejűleg a nyilvántartásba vett hitelezői követelések listáját ismételten megküldi a büntetőeljárást lefolytató szervnek. A 48. § (2) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettség hiányában a felszámoló a nyilvántartásba vett hitelezői követelések listáját az értékesítés megkezdésével egyidejűleg küldi meg a büntetőeljárást lefolytató szervek.

(3) A büntügyi hitelezői igénybejelentés nem tekinthető vitatott hitelezői követelésnek.

(4) A büntügyi hitelezői igénybejelentés tekintetében beszámítási jog nem gyakorolható.

79/E. §

(1) Az előzetes büntügyi hitelezői igénybejelentés helyébe az azonos vagyona elrendelt végleges büntügyi hitelezői igénybejelentés lép, függetlenül attól, hogy a végleges büntügyi hitelezői igénybejelentésre mikor került sor.

(2) Ha a végleges büntügyi hitelezői igénybejelentés alacsonyabb összegre vonatkozik, mint az előzetes büntügyi hitelezői igénybejelentés, és azt

- a) a felszámolási zárómérleg bírósághoz történő benyújtásáig jelentik be, akkor az igényt a különbözetre vonatkozóan visszavontnak kell tekinteni és azt a vagyonekbeosztásból, illetve pénzbírságból származó igényre kell csökkenteni,
- b) a felszámolási zárómérleg bírósághoz történő benyújtása után, de a felszámolás befejezése és az adós jogutód nélküli megszüntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése előtt jelentik be, akkor a felszámoló köteles a vagyonfelosztási javaslatot ennek megfelelően átdolgozni, és azt újra benyújtani a bírósághoz.

(3) Ha a büntetőeljárásban a végleges büntügyi hitelezői bejelentést megalapozó határozat a felszámolás befejezése és az adós jogutód nélküli megszüntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése után emelkedik jogerőre vagy válik véglegessé, és alacsonyabb összegre vonatkozik, mint az előzetes büntügyi hitelezői igénybejelentés, a különbözetet olyan, az adósságot megillető vagyonnak kell tekinteni, amelyre vonatkozóan a Ctv. szerint hivatalból vagyonrendezési eljárás lefolytatására kerül sor.

(4) Ha a végleges büntügyi hitelezői igénybejelentés magasabb összegre vonatkozik, mint az előzetes büntügyi hitelezői igénybejelentés, a különbözetre vonatkozóan akkor lehet a felszámolási eljárásban hitelezői igényt benyújtani, ha a végleges büntügyi hitelezői igénybejelentésre a felszámolási zárómérleg bíróságnak történő benyújtásáig sor került.

(5) Ha a büntetőeljárást végleges büntügyi hitelezői igénybejelentés alapjául szolgáló döntés nélkül fejezik be, az előzetes büntügyi hitelezői igénybejelentést – a büntetőeljárás befejeződésével vagy a fedezetet biztosító zár alá vétel feloldásával – visszavontnak kell tekinteni, illetve ha az előzetes hitelezői igényre vagyoni eszköz került elkülönítésre, a felszámolási eljárás befejezése és az adós jogutód nélküli megszűntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése után hivatalból vagyonrendezési eljárást kell megindítani.

79/F. §

(1) A felszámoló a vagyonfelosztási javaslatot és az 52. §-ban meghatározott más iratokat csak azt követő két hónap elteltével küldi meg a bíróságnak, hogy a vagyonfelosztási javaslatot a büntetőeljárást lefolytató szervnek megküldte.

(2) A vagyonfelosztási javaslatban az előzetes büntügyi hitelezői igénybejelentésre a vagyonfelosztás során eső vagyont az adós gazdálkodó szervezet tulajdonába tartozó, zár alá vett vagyonként kell feltüntetni. A vagyonfelosztási javaslat jóváhagyása esetén a vagyont a zár alá vételt végrehajtó szerv rendelkezésére kell bocsátani, és a 79/C. § megfelelő alkalmazásával intézkedni kell a zár alá vétel közhiteles nyilvántartásba való bejegyzése iránt.”

14. §

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 83/W. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) E törvénynek az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi ... törvénnyel (a továbbiakban: 2021. évi ... törvény) megállapított 23. § (1) bekezdését, 24. § (3) bekezdését, 46. § (7) bekezdését, 46. § (7a) bekezdését, 52. § (1a) bekezdését, 57. § (1) bekezdés e) pontját, 57. § (6) bekezdését, 57. § (6a) bekezdését és IV/A. fejezetét a 2021. évi ... törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő felszámolási eljárásokban is alkalmazni kell, valamint a 2021. évi ... törvény hatálybalépését követően e törvény 6/A. §-a és 38/A. §-a a már megkezdett eljárási cselekményekre sem alkalmazható, és

- a) 2021. évi ... törvény hatálybalépését megelőzően elrendelt, a 72/A. § (2) bekezdés alapján büntügyi hitelezői igénybejelentésnek minősülő fedezetet biztosító zár alá vételt, pénzüsszegben kifejezett vagyonelkobzást, pénzbírságot és büntügyi költséget is a 28. § (2) bekezdés f) pontjában előírt 40 napos határidőben bejelentett büntügyi hitelezői igénybejelentésnek kell tekinteni,
- b) a 6/A. § vagy a 38/A. § alapján felfüggesztett felszámolási eljárást hivatalból folytatni kell, és
- c) a felszámoló köteles beszerezni a büntügyi hitelezői igénybejelentés alapjául szolgáló határozatot, valamint értesíteni az állami adó- és vámhatóságot, hogy a büntügyi hitelezői igénybejelentés végrehajtására a felszámolásban kerül sor.”

15. §

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény

- a) 46. § (7) bekezdésében a „kivéve az 57. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követeléseket” szövegrész helyébe a „kivéve az 57. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követeléseket, valamint a bűnügyi hitelezői igénybejelentést” szöveg,
- b) 46. § (7a) bekezdésében a „kivéve az 57. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követeléseket” szövegrész helyébe a „kivéve az 57. § (1) bekezdés a) és c) pontjában foglalt követeléseket, valamint a bűnügyi hitelezői igénybejelentést” szöveg

lép.

16. §

Hatályát veszti a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény

- a) 6/A. §-a,
- b) 38/A. §-a.

5. Az 1963 és 1989 között elkövetett egyes állam és közrend elleni bűncselekmények miatt történt elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1992. évi XI. törvény módosítása

17. §

Az 1963 és 1989 között elkövetett egyes állam és közrend elleni bűncselekmények miatt történt elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1992. évi XI. törvény 4. § (2) bekezdés a) pontjában a „védő, illetve” szövegrész helyébe a „védő, az elítélt hozzátartozója, illetve” szöveg és a „hozzátartozójának” szövegrész helyébe a „halála után oldalági rokona” szöveg lép.

6. A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény módosítása

18. §

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 23. § (3) bekezdés a) pont ac) alpontjában a „(Btk. 184. §)” szövegrész helyébe a „(Btk. 184-184/C. §)” szöveg lép.

7. A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény módosítása

19. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény II. Fejezet 1. Címe a következő 10/B. §-sal egészül ki:

„10/B. §

Ezen cím rendelkezéseit a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának (a továbbiakban: Egyesült Királyság), az Izlandi Köztársaságnak és a Norvég Királyságnak kiadatás iránti megkeresése tekintetében a 3. Címben foglalt eltérésekkel kell megfelelően alkalmazni.”

20. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 12. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nincs helye a kiadatásnak, ha)

- „d) a kiadatás alapjául szolgáló cselekményt Magyarországon, az Európai Unió másik tagállamában vagy az 1985. június 14-i, a közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről

szóló Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló 1990. június 19-i egyezményben (a továbbiakban: Schengeni Végrehajtási Egyezmény) részes állam bírósága jogerősen elbírálta, vagy a cselekmény érdeméről olyan határozatot hozott, amely – a határozatot hozó állam joga alapján – azonos cselekmény vonatkozásában újabb büntetőeljárás megindításának akadályát képezi,”

21. §

(1) A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 14. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Meg kell tagadni a Magyarország, vagy az Európai Unió tagállama által menekültként elismert személy kiadatását, kivéve, ha azt a menedékjogról szóló törvényben meghatározott biztonságos harmadik ország kéri.

(2) A menedékes, a befogadott, az oltalmazott, valamint az Európai Unió tagállamában kiegészítő vagy ideiglenes védelemben részesített külföldi annak az államnak, ahonnan elmenekült, nem adható ki.”

(2) A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 14. §-a a következő (2a) és (2b) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A menekültként, oltalmazottként, valamint menedékesként elismerését kérő, valamint az Európai Unió tagállamában nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtó külföldi annak az államnak, ahonnan elmenekült, nem adható ki.

(2b) Nem akadály a kiadatásnak, ha menekültkénti, oltalmazottkénti, illetve menedékeskénti elismerését, vagy nemzetközi védelmet kérő személy a kérelmét ismételten benyújtotta, miután a korábbi kérelmét a menekültügyi hatóság további jogorvoslattal nem támadható döntésével elutasította, vagy menekültkénti, oltalmazottkénti, befogadottkénti, illetve menedékeskénti elismerését további jogorvoslattal nem támadható döntéssel visszavonta, feltéve, hogy más, a menedékjogról szóló törvényben meghatározott védelemben nem részesül.”

(3) A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 14. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Abban az esetben, ha a kiadni kért személy menekültkénti, oltalmazottkénti vagy menedékeskénti elismerését kéri, valamint ha a kiadni kért személy az Európai Unió tagállamában nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtó külföldi, a kiadni kért személlyel szemben alkalmazott kényszerintézkedés határideje – a menedékjogi eljárás jogerős befejezését figyelembe véve – oly módon hosszabbodik meg, hogy a kérelem megtagadását követően legalább negyven nap álljon rendelkezésre a kiadatás ügyében való döntésre és a kiadott személy átadására. A kiadatási letartóztatás és az ideiglenes kiadatási letartóztatás együttes időtartama azonban ebben az esetben sem haladhatja meg a kényszerintézkedés kezdetétől számított huszonnégy hónapot.”

22. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény a következő 14/B. §-sal egészül ki:

„14/B. §

A kényszerintézkedés indokoltságát a 14. § (3) bekezdésben és a 14/A. § (2) bekezdésben meghatározott esetekben, a 22. § (1) bekezdésben meghatározott határidőkre figyelemmel, a bíróság az ügyiratok alapján a kényszerintézkedés elrendelésétől vagy meghosszabbításától számított hathavonta felülvizsgálja.”

23. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény II. Fejezet 2. Címe a következő 30/A. §-sal egészül ki:

„30/A. §

Ezen cím rendelkezéseit az Egyesült Királyság, az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság kiadatás iránti megkeresése tekintetében a 4. Címbe foglalt eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni.”

24. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény II. Fejezete a következő 3. Címmel egészül ki:

„3. Cím

Kiadatás Magyarországról az Egyesült Királyságba, az Izlandi Köztársaságba, vagy a Norvég Királyságba

36/A. §

A Magyarország területén tartózkodó személy az Egyesült Királyság, az Izlandi Köztársaság vagy a Norvég Királyság igazságügyi hatósága által az Európai Unió területén tartózkodó személy vonatkozásában kibocsátott elfogatóparancs (a továbbiakban e cím vonatkozásában: nemzetközi elfogatóparancs) alapján büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából elfogható, őrizetét kell elrendelni és kiadható. A nemzetközi elfogatóparancsot kiadási kérelemnek kell tekinteni.

36/B. §

(1) A kiadatás kérdésében a Fővárosi Törvényszék dönt.

(2) Ha a kiadatás feltételei fennállnak, a Fővárosi Törvényszék nem ügydöntő végzéssel elrendeli a terhelt kiadási letartóztatását és kiadását.

(3) A Fővárosi Törvényszék megtagadja a nemzetközi elfogatóparancs végrehajtását, ha megtagadási ok áll fenn. A bíróság a nemzetközi elfogatóparancs végrehajtásának megtagadásáról az ügyiratok alapján is dönthet.

36/C. §

(1) Ha a terhelt a kiadatásba beleegyezik, és a kiadatás feltételei fennállnak, a Fővárosi Törvényszék elrendeli a terhelt kiadási letartóztatását és egyszerűsített kiadását.

(2) A Fővárosi Törvényszék a kiadási letartóztatás és egyszerűsített kiadás elrendeléséről a nemzetközi elfogatóparancs megérkezését megelőzően is rendelkezhet.

(3) Ha a terhelt a kiadatásba beleegyezett és az (1) bekezdés szerinti döntés meghozatalához kizárólag a kibocsátó igazságügyi hatóság által nyújtott garancia beszerzése szükséges, a Fővárosi Törvényszék a garancia megérkezését követően az ideiglenes kiadatási letartóztatásban lévő terhelt kiadatási letartóztatását és egyszerűsített kiadását az ügyiratok alapján is elrendelheti. E lehetőségről a terheltet az ideiglenes kiadatási letartóztatás elrendelésekor tájékoztatni kell.

(4) A kiadatási letartóztatás és egyszerűsített kiadás elrendelése ellen fellebbezésnek nincs helye.

(5) A kiadatási letartóztatás és egyszerűsített kiadás elrendelése esetén az egyszerűsített kiadás végrehajtására e törvénynek a kiadás végrehajtására vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell.

36/D. §

(1) A bíróság haladéktalanul megküldi a kiadás tárgyában hozott véglegessé vált nem ügydöntő végzését a miniszternek és a NEBEK-nek.

(2) A miniszter a kiadatásról szóló döntésről és a terhelt nemzetközi elfogatóparancs alapján történt fogvatartásának, illetve kényszerintézkedés hatálya alatt állásának időtartamáról a bíróság véglegessé vált nem ügydöntő végzése alapján tájékoztatja a kibocsátó igazságügyi hatóságot.

36/E. §

(1) Ha a terhelt nem mondott le a 16. § (4) bekezdése szerint a specialitás szabályának alkalmazásáról, a Fővárosi Törvényszék hozzájárul, hogy a kibocsátó tagállam a terhelt kiadásának alapjául szolgáló bűncselekménytől különböző, a kiadás előtt elkövetett egyéb bűncselekmény miatt büntetőeljárást folytasson le, illetve szabadságvesztés büntetést vagy szabadságelvonással járó intézkedést hajtson végre, ha ennek érdekében a kibocsátó állam által megküldött újabb nemzetközi elfogatóparancs vagy hozzájárulás iránti kérelem alapjául szolgáló bűncselekmény e törvény rendelkezései szerint önmagában is kiadatási kötelezettséget von maga után.

(2) A Fővárosi Törvényszék a hozzájárulásról az ügyiratok alapján dönt.

(3) A (2) bekezdés szerinti határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

36/F. §

(1) A bíróság a kiadatásról szóló határozatában elhalaszthatja a terhelt kiadásának végrehajtását annak érdekében, hogy ellene Magyarország területén a büntetőeljárást lefolytathassák, vagy ha már elítélték, a nemzetközi elfogatóparancs kibocsátásának alapjául szolgáló cselekménytől különböző bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés vagy elzárás büntetését, illetve szabadságelvonással járó intézkedését végrehajthassák.

(2) Ha a terhelt a kiadás elrendelésekor letartóztatásban van, előzetes kényszergyógykezelés alatt áll, szabadságvesztését vagy elzárását tölti, illetve vele szemben szabadságelvonással járó intézkedést hajtanak végre, a bíróság a terhelt kiadásának végrehajtását elhalasztja.

(3) A bíróság az (1) bekezdésben meghatározott kiadás végrehajtását elhalasztó határozatot a kiadatásról szóló határozatot követően is meghozhatja. A bíróság a kiadás végrehajtásának elhalasztásáról az ügyiratok alapján határoz.

(4) Ha a terheltnek – a kiadatási letartóztatás elrendelését követően – a letartóztatását, az előzetes kényszergyógykezelését rendelik el, vagy a terhelt szabadságvesztés vagy elzárás letöltését kezdi meg, illetve vele szemben szabadságelvonással járó intézkedést hajtanak végre, a bíróság a (3) bekezdés alapján a terhelt kiadatásának végrehajtását elhalasztja.

(5) Ha a bíróság a terhelt kiadatásának végrehajtását elhalasztotta, az elhalasztás indokoltságát

- a) a (2) bekezdésben meghatározott esetben a kiadatási letartóztatás végrehajtásának fogamatba vételét, a (4) bekezdésben meghatározott esetben a kiadatási letartóztatás végrehajtásának ismételt fogamatba vételét követően haladéktalanul, majd ezt követően három hónap múlva,
- b) az a) pontban meghatározottaktól eltérő esetben kiadatási letartóztatás elrendelését követő három hónap múlva

az ügyiratok alapján hivatalból felülvizsgálja.

(6) Ha a kiadatás végrehajtásának elhalasztása az (5) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti kezdő időponttól számított hat hónapot meghaladja, a bíróság az elhalasztás indokoltságát a hatodik hónaptól kezdődően háromhavonta ülésen vizsgálja felül, amelyen az ügyész részvétele kötelező.

(7) Az elhalasztás indokoltságának felülvizsgálatát

- a) a (2) bekezdésben meghatározott esetben a kiadatási letartóztatás végrehajtásának fogamatba vételét, a (4) bekezdésben meghatározott esetben a kiadatási letartóztatás végrehajtásának ismételt fogamatba vételét,
- b) az a) pontban meghatározottaktól eltérő esetben a kiadatási letartóztatás elrendelését

követően az ügyészség, a terhelt, illetve a védője is indítványozhatja. Ha a terhelt, illetve a védő az elhalasztás felülvizsgálatára irányuló ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

(8) A bíróság az elhalasztás indokoltságának felülvizsgálata során

- a) adatszolgáltatást kér az elhalasztás alapjául szolgáló büntetőeljárás állásáról vagy a tervezett eljárási cselekményekről a büntetőeljárást folytató bíróságtól, illetve ügyészségtől,
- b) tájékozik az elhalasztás alapjául szolgáló szabadságvesztés vagy elzárás büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtásának állásáról.

(9) A bíróság az elhalasztás indokoltságát az (5)-(8) bekezdésben meghatározottak szerint felülvizsgálja és új határozatot hoz, amelyben

- a) fenntartja a kiadatás végrehajtásának elhalasztását,
- b) a fenntartással egyidejűleg elrendeli a terhelt ideiglenes átadását, vagy
- c) elrendeli a terhelt kiadatásának végrehajtását.

36/G. §

(1) A Fővárosi Törvényszék a kiadatás végrehajtásának elhalasztása esetén - a kibocsátó igazságügyi hatósággal írásban történt közös megállapodásban meghatározott feltételek szerint - elrendelheti a terhelt ideiglenes átadását a kibocsátó igazságügyi hatóság részére.

(2) A Fővárosi Törvényszék az ideiglenes átadásról az ügyiratok alapján határoz. A terhelt átadásáról és átvételéről a NEBEK a rendőrség közreműködésével gondoskodik.”

25. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény II. Fejezete a következő 4. Címmel egészül ki:

„4. Cím

Az Egyesült Királyság, az Izlandi Köztársaság, vagy a Norvég Királyság megkeresése kiadatás iránt

36/H. §

(1) A bíróság a terhelttel szemben az Egyesült Királyságban, az Izlandi Köztársaságban vagy a Norvég Királyságban történő elfogása és kiadatása érdekében akkor bocsát ki elfogatóparancsot (e cím vonatkozásában a továbbiakban: kiadatási-elfogatóparancs), ha a rendelkezésre álló adatok alapján a terhelt az Egyesült Királyságban, az Izlandi Köztársaságban vagy a Norvég Királyságban tartózkodik.

(2) A kiadatási-elfogatóparancs kibocsátására a nemzetközi elfogatóparancs kibocsátására jogosult bíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.

(3) A bíróság által kibocsátott kiadatási-elfogatóparancs kiadatási kérelemnek minősül.

(4) A kiadatási-elfogatóparancsot a bíróság – a végrehajtó igazságügyi hatósághoz történő továbbítás végett – a miniszternek, valamint a NEBEK-nek küldi meg. (5) Ha a végrehajtó igazságügyi hatóság a kiadatás elhalasztásáról döntött, a keresett személy ideiglenes átadásának kezdeményezésére, valamint a megállapodás megkötésére - a miniszter útján - a bíróság jogosult.”

26. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 49. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A végrehajtás átvétele feltételeinek fennállása megállapításához szükséges információk beszerzése érdekében a miniszter – szükség esetén a NEBEK közreműködésével – adatszolgáltatást kérhet bármely szervtől, jogi személytől vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettől.”

27. §

A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény

- a) 13. § (2) bekezdésében a „terhelt” szövegrész helyébe a „terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy (a továbbiakban együtt: terhelt)” szöveg,
- b) 47. § (2) bekezdésében az „a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának (a továbbiakban: Egyesült Királyság)” szövegrész helyébe az „az Egyesült Királyság” szöveg,
- c) 79/A. § (3) bekezdés b) pontjában az „az” szövegrész helyébe az „a” szöveg lép.

8. Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosítása

28. §

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 11. § (3) bekezdés b) pontjában a „(Btk. 184. §)” szövegrész helyébe a „(Btk. 184-184/C. §)” szöveg lép.

9. A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosítása

29. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 40. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A csecsemőgondozási díjra való jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani

- a) a biztosítás megszűnését követő baleseti táppénz, csecsemőgondozási díj, örökbefogadói díj, gyermekgondozási díj – kivéve a 42/E. § alapján megállapított gyermekgondozási díj – folyósításának az idejét,
- b) a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény vagy a felsőoktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejéből 180 napot,
- c) a rehabilitációs ellátás folyósításának idejét.”

30. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 42/A. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A gyermekgondozási díjra való jogosultsághoz szükséges előzetes 365 napi biztosítási időbe be kell számítani

- a) a biztosítás megszűnését követő baleseti táppénz folyósításának idejét,
- b) a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény vagy a felsőoktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideig folytatott tanulmányok idejéből 180 napot,
- c) a rehabilitációs ellátás folyósításának idejét.”

10. A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény módosítása

31. §

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 6. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontjában a „(Btk. 184. §)” szövegrész helyébe a „(Btk. 184-184/C. §)” szöveg lép.

11. A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény módosítása

32. §

A szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 5. § (1) bekezdés b) pontjában a „184. §-a” szövegrész helyébe a „184-184/C. §-a” szöveg lép.

12. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosítása

33. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény az 55. §-t követően a következő alcímmel egészül ki:

„A kulturális javak behozatalára vonatkozó korlátozás

58. §

Tilos azon kulturális javaknak az országba történő behozatala, bejuttatása, amelyeket származási országukból a szükséges kiviteli engedélyek nélkül, vagy a kiviteli engedély kereteit túllépve juttattak külföldre.”

13. A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény módosítása

34. §

A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 6. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Ha a jogi személy vagyonára e törvény alapján zár alá vétel elrendelésére került sor, a pénzbírság akkor is kiszabható, ha a jogi személyt a felszámolási eljárásban megszüntették.”

35. §

(1) A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 11. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A zár alá vételt elrendelő határozat rendelkező részében meg kell jelölni, hogy a zár alá vétel pénzbírság biztosítására szolgál, valamint hogy a zár alá vétel mekkora összeg biztosítására szolgál.”

(2) A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 11. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Ha a zár alá vételt elrendelő határozat nem tartalmazza a (3) bekezdésben foglaltakat, a bíróság – a vádemelés előtt az ügyészség, a terhelt, valamint a vagyoni érdekelt indítványára, a vádemelés után hivatalból – az (1) bekezdésnek megfelelően határoz a zár alá vételről rendelkező határozat kiegészítéséről.”

36. §

A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 16. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A bíróság az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetekben sem szünteti meg az eljárás jogi személlyel kapcsolatos részét, ha a pénzbírság kiszabásának a 6. § (3a) bekezdése alapján lehet helye.”

37. §

A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 11. § (6) bekezdésében a „(1) és (2) bekezdés” szövegrész helyébe a „(1) bekezdés” szöveg lép.

38. §

Hatályát veszti a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény

- a) 11. § (2) bekezdése,
- b) 11. § (4) és (5) bekezdése,

- c) 26. § (2) bekezdésében az „, azzal az eltéréssel, hogy ha a bíróság a büntetőeljárás során a jogi személy vagyonát érintően vagyonekobzást alkalmazott, annak végrehajtása megelőzi a jogi személy vagyonának felosztását és így a végelszámolási, illetve felszámolási eljárás megindítását, illetve folytatását” szövegrész,
- d) 26. § (6) bekezdésében a „11. § (5) bekezdése alapján került sor a zár alá vételre és a” szövegrész.

14. A haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény módosítása

39. §

A haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény 5. § (2) bekezdés b) pont bb) alpontjában a „(Btk. 184. §)” szövegrész helyébe a „(Btk. 184-184/C. §)” szöveg lép.

15. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény módosítása

40. §

A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény 6. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontjában a „(Btk. 184. §)” szövegrész helyébe a „(Btk. 184-184/C. §)” szöveg lép.

16. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény módosítása

41. §

(1) A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 119. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Vagyonrendezési eljárást kell – kérelemre vagy hivatalból – lefolytatni, ha a cég jogutód nélküli törlését követően olyan vagyontárgy kerül elő, amelynek a törölt cég volt a tulajdonosa. Ha a törölt cég ellen végrehajtási eljárás van folyamatban (Vht. 46. §) a végrehajtási eljárás alatt nem kezdeményezhető vagyonrendezési eljárás a lefoglalt vagyontárgy vonatkozásában.”

(2) A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 119. §-a a következő (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1b) Vagyonrendezési eljárást kell lefolytatni – kérelemre vagy hivatalból – akkor is, ha jogszabály így rendelkezik.”

42. §

(1) A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 121. §-a a következő (2a)–(2d) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Ha az igényt bejelentő személy elbirtoklásra hivatkozik, vagy más jogcímen állítja azt, hogy a vagyontárgy tulajdonjogát megszerezte, és a vagyonrendező ezt nem fogadja el, a bejelentő harminc napon belül keresetet indíthat tulajdonjogának megállapítása iránt.

(2b) Ha az ingatlan-nyilvántartásban az ingatlan tulajdonosaként bejegyzett jogi személyt a típusának megfelelő nyilvántartásból törölték, a tulajdonjog elbirtoklás vagy más címen történt megszerzésének megállapítására irányuló pert az ingatlan fekvése szerint illetékes bíróságon, a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani. Az ügygondnok költségeit a felperes előlegezi és viseli.

(2c) Ingóság esetében a (2b) bekezdés megfelelően alkalmazandó azzal, hogy az ingóság fekvése helyének az a hely minősül, ahol az a perindításkor található.

(2d) Ha az igénybejelentő a (2a)-(2c) bekezdés szerinti perindítás tényét a keresetindításra nyitva álló határidő alatt a vagyonrendezési eljárást lefolytató bíróság és a vagyonrendező részére igazolja, a vagyonrendezési eljárást lefolytató bíróság a vagyonrendezési eljárást a per jogerős befejezéséig felfüggeszti.”

(2) A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 121. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a (2a)-(2c) bekezdés hatálya alá nem tartozó esetben a vagyonrendező a bejelentett igényt nem fogadja el, a kérelmező nyolc napon belül a vagyonrendezési eljárást lefolytató bírósághoz fordulhat. A bíróság döntése ellen külön fellebbezésnek van helye.”

43. §

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 124. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„124. §

(1) Ha a cég törlésére felszámolási eljárásban került sor, a 120-123. §-ban foglalt rendelkezéseket az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A vagyonrendezési eljárásba csak a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett hitelező jelentheti be hitelezői igényét, a felszámolási eljárásban ki nem elégített követelése erejéig. A bejelentéshez a hitelező köteles csatolni az arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a bejelentett hitelezői igény a felszámolási eljárásban vagy azt követően a nyilatkozat megtételének időpontjáig nem térült meg.

(3) A vagyonrendező a hitelezői igényeket a Cstv. 57. §-a szerinti kielégítési sorrend megfelelő alkalmazásával besorolja azzal az eltéréssel, hogy a Cstv. 49/D. § alkalmazásának nincs helye. A vagyonrendezési eljárásban a hitelezői követelést a felszámolási eljárásban nyilvántartott besorolásával azonosan kell besorolni. A zálogjogosult bejelentett igényét a Cstv. 57. § (1) bekezdés b) pontja szerinti követelésként kell nyilvántartásba venni. A (2) bekezdésben és e bekezdésben foglaltak ellenőrzése érdekében a vagyonrendező jogosult a felszámolási eljárás iratait megismerni.

(4) A 121. § (4) és (5) bekezdésétől eltérően kifogást nem terjeszthet elő a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett korábbi hitelező a saját követelésének besorolása miatt, kivéve, ha a besorolás vagy a követelés nyilvántartásba vétele nem az e §-ban meghatározott módon történt.

(5) A vagyontárgy értékesítésből befolyt vételárból az eljárás költségein túl levonásra kerül

- a) a vagyontárgy élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető állapotának elhárításával közvetlenül összefüggő, hatósági határozattal elrendelt munkálatok igazolt költsége,
- b) a vagyontárgy őrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költsége,
- c) a vagyontárggyal összefüggésben a vagyonrendezési eljárás kezdő időpontját követően esedékessé váló és befizetendő adók, igazgatási szolgáltatási díjak, valamint

d) a vagyonrendező munkadíja.

(6) A 123. §-tól eltérően a vagyonrendező munkadíja a vagyontárgy értékesítéséből befolyt nettó vételár 3%-ának és az azt terhelő általános forgalmi adónak megfelelő összeg.

(7) A hitelezői igényeket a (3) bekezdés szerinti kielégítési sorrendben kell kielégíteni.”

44. §

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény a következő 131/P. §-sal egészül ki:

„131/P. §

E törvénynek az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi törvénnyel megállapított 119. § (1b) bekezdését, 121. § (2a)-(2d) és (4) bekezdését, valamint 124. §-át a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell, ha e rendelkezések hatálybalépése napjáig a vagyonrendező a vagyonfelosztási javaslatot még nem nyújtotta be a bíróságnak.”

17. A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény módosítása

45. §

A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 8. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A sértett, a gyanúsított megismerheti a közvetítői megbeszélésről készült feljegyzést, valamint a másik fél által benyújtott ügyiratot. A megismerés jogát a közvetítő az ügyirat megtekintésének, erre irányuló külön indítvány vagy hozzájárulás esetén az ügyirat tartalmáról felvilágosítás adásával, tájékoztatás nyújtásával vagy a félnek saját részre történő másolat vagy felvétel készítésének lehetővé tételével biztosítja.”

46. §

A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény a következő alcímmel egészül ki:

„A közvetítői megbeszélés előkészítése

8/A. §

(1) A közvetítő a közvetítői megbeszélés előkészítése, a konfliktus eredményes rendezése, a feleknek a közvetlen személyes találkozásra történő felkészítése érdekében kapcsolatot tarthat a sértettel, a gyanúsítottal, vagy egyszerre mindkét féllel.

(2) A közvetítő az (1) bekezdésben meghatározott kapcsolattartás során igénybe vehet bármilyen, a felek által elfogadott telekommunikációs eszközt.”

47. §

A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 10. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az értesítésre, a kézbesítésre és az igazolásra a Be. rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell azzal, hogy két hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni és hirdetményi kézbesítés nem alkalmazható, továbbá ha az értesítés egyszerűsített kézbesítés útján történt, és az értesítés átvétele vagy tudomásulvétele nem igazolható, a (2) bekezdésben meghatározott következmények nem alkalmazhatók.”

48. §

(1) A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 11. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A megbeszélésre a sértett és a gyanúsított egyidejű személyes jelenlétével, de egymás távollétében kerülhet sor, ha a konfliktus feloldása ily módon is lehetséges, és tartózkodási helye vagy állapota miatt bármelyik fél a megbeszélés helyszínén megjelenni csak aránytalan nehézséggel vagy egyáltalán nem képes. Ezekben az esetekben a tartózkodási hely szerint illetékes kormányhivatal kijelölt közvetítője – megkeresésre – a megbeszélés lefolytatásában közreműködik.”

(2) A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 11. §-a a következő (4a)–(4e) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) A (4) bekezdés szerinti esetben a közvetítői megbeszéléstől eltérő helyszínen lévő sértett, illetve gyanúsított jelenlétét telekommunikációs eszköz útján kell biztosítani. Ez esetben a segítő, a védő, a tolmács, valamint a 7. § (7) és (8) bekezdésében meghatározott személy jelenléte is biztosítható telekommunikációs eszköz használatával.

(4b) Telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenlét esetén a közvetítői megbeszélés helyszíne és a telekommunikációs jelenléttel érintett személy közötti kapcsolat biztosítása folyamatos kép- és hangfelvétel továbbításával történik. A közvetítő engedélyével, a telekommunikációs jelenléttel érintett személy a kapcsolat biztosítására a rendelkezésére álló eszközt is használhatja (e szakaszban a továbbiakban: saját eszközzel biztosított jelenlét), mely esetben a közvetítői megbeszélés akkor is lefolytatható, ha az elkülönített helyszínen csak a telekommunikációs jelenléttel érintett személy van jelen.

(4c) Telekommunikációs eszköz használata esetén az elkülönített helyszínen jelen levő személy személyazonosságát a közreműködő közvetítő vagy a kormányhivatal erre felhatalmazott dolgozója igazolja. A saját eszközzel biztosított jelenlét esetén a közvetítő a telekommunikációs jelenléttel érintett személy személyazonosságát a természetes személyazonosító adatainak az egyeztetésével vagy más olyan módon ellenőrzi, amely alapján az érintett személy kiléte megállapítható.

(4d) Ha folyamatos kép- és hangfelvétel továbbítására alkalmas technikai eszköz nem biztosítható és ez a közvetítői eljárás indokolatlan elhúzódását eredményezné, a kapcsolatot folyamatos hangkapcsolat is biztosíthatja. Ez esetben a telekommunikációs jelenléttel érintett személy személyazonosságát az elkülönített helyszínen közreműködő közvetítő, illetve a kormányhivatal felhatalmazott dolgozója, vagy más hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy ellenőrzi.

(4e) A közvetítői megbeszélés nem folytatható le, ha a telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenlét során

- a) észszerű kétely mutatkozik a telekommunikációs jelenléttel érintett személy személyazonosságával, a közvetítői megbeszélésen való részvételének önkéntességével vagy nyilatkozatának befolyásmentességével kapcsolatban,
- b) olyan személy van jelen az elkülönített helyszínen, akinek a jelenlétét a törvény nem teszi lehetővé, vagy
- c) a saját eszközzel biztosított jelenlét esetén az a) pontban meghatározottak ellenőrzése érdekében a közvetítő által meghatározott tevékenységet a telekommunikációs jelenléttel érintett személy megtagadja vagy azt ellenőrzésre alkalmatlan módon végzi el.”

(3) A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 11. §-a a következő (7) és (8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Ha a személyes jelenlét biztosítása a (4) bekezdésben meghatározott okból telekommunikációs eszköz útján történt, akkor a megállapodás megkötésére a (4a)-(4e) bekezdésben meghatározottak alkalmazandók azzal, hogy a telekommunikációs jelenléttel érintett személy a megállapodást

- a) az elkülönített helyszínen önállóan aláírja, vagy
- b) olyan – elektronikus módon rögzített – szóbeli nyilatkozatot tesz, amely alkalmas annak igazolására, hogy a megállapodás tartalmát megismerte és elfogadta.

(8) Saját eszközzel biztosított jelenlét esetén, a telekommunikációs jelenléttel érintett személy feladata, hogy a megbeszélés során gondoskodjon az aláírt megállapodás digitalizálásáról és a közvetítő részére történő megküldéséről, vagy az általa elektronikusan rögzített nyilatkozatnak a közvetítő részére történő megküldéséről.”

49. §

A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 12. § (2) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(A feljegyzésben fel kell tüntetni)

- „e) a telekommunikációs eszköz használatának tényét, indokát és módját, továbbá annak a személynek a megjelölését, akinek a jelenlétét telekommunikációs eszköz útján biztosítják.”

50. §

A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény

- a) 11. § (1) bekezdésében az „egyidejű személyes” szövegrész helyébe az „egyidejű, együttes személyes” szöveg,
- b) 12. § (2) bekezdés d) pontjában a „nevét.” szövegrész helyébe a „nevét,” szöveg lép.

18. A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény módosítása

51. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény „Értelmező rendelkezések” alcíme a következő 2/A. §-sal egészül ki:

„2/A. §

(1) E törvény alkalmazásában harmadik országbeli állampolgár az a személy, aki nem az Európai Unió tagállamának állampolgára, a hontalan személy és az a személy, akinek az állampolgársága nem ismert.

(2) A harmadik országbeli állampolgárra vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell a magyar állampolgár és az Európai Unió valamely tagállamának állampolgára esetében is, ha többes állampolgárként egyben harmadik országbeli állampolgár is.”

52. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 4. § (2) bekezdés a) pont ah) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A személyazonosító adatok és fényképek nyilvántartása tartalmazza az érintett)

„ah) állampolgárságait, előző állampolgárságait, illetve ha állampolgársága nem ismert, vagy hontalan, ezt a tényt, valamint”

53. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 4/C. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bűnügyi nyilvántartó szerv az érintett szemből készített arcképmását, az (1) bekezdés szerint képzett technikai kapcsoló számot, valamint az arcképelemzési nyilvántartásról és az arcképelemző rendszerről szóló törvényben meghatározott metaadatokat (a továbbiakban: metaadat) arckép profil képzése, valamint az arckép profil, a technikai kapcsoló szám és a metaadatok nyilvántartásba vétele céljából, elektronikus úton, egyedi informatikai alkalmazás igénybevételeivel haladéktalanul megküldi az arcképelemzési nyilvántartás vezetéséért felelős központi államigazgatási szervnek.”

54. §

(1) A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 67. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A bűnügyi nyilvántartó szerv a bűnügyi nyilvántartási rendszerből az e törvényben meghatározottak szerint)

„d) az arra jogosultnak elektronikus úton megismerhetővé teszi a gyermekeket sértő nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető személyek nyilvántartott adatait, ”

(2) A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 67. § (1) bekezdés e) pont eb) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A bünyügyi nyilvántartó szerv a bünyügyi nyilvántartási rendszerböl az e törvényben meghatározottak szerint

automatikus adattovábbítás útján adatot továbbít)

„eb) a választójoggal nem rendelkező polgárok nyilvántartását vezető szerv részére a nyilvántartásba történő felvétel, az abban történő módosítás, valamint az onnan való törlés céljából, vagy”

(3) A bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 67. § (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(A bünyügyi nyilvántartó szerv a bünyügyi nyilvántartási rendszerböl az e törvényben meghatározottak szerint)

„f) az arcképelemzési nyilvántartásról és az arcképelemző rendszerről szóló törvényben meghatározott

fa) ismeretlen személy azonosítása, valamint személyazonosság ellenőrzése céljából, az arcképelemző tevékenység működtetéséért felelős, a Kormány által rendeletben kijelölt szerv részére, az arckép profil nyilvántartásban kezelt, a bünyügyi nyilvántartási rendszerböl továbbított arcképmásból képzett arckép profilhoz rendelt technikai kapcsoló szám felhasználásával a szerv által előterjesztett adatigénylésre válaszul, az arckép profil alapjául szolgáló arcképmást közvetlen adatkapcsolat útján továbbítja;

fb) ismeretlen személy azonosítása céljából, az arcképelemzési nyilvántartásról és az arcképelemző rendszerről szóló törvényben meghatározott, az arcképelemző tevékenységet végző szerv arcképelemző tevékenységének igénybevételére jogosult szerv részére, a szerv által az arcképelemző tevékenységet végző szervtől kapott, az arckép profil nyilvántartásban kezelt technikai kapcsoló szám felhasználásával előterjesztett adatigénylésére, a technikai kapcsoló szám bünyügyi nyilvántartási rendszerben való kezelése esetén, a technikai kapcsoló számhoz tartozó arcképmást közvetlen adatkapcsolat útján továbbítja.”

55. §

A bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 71. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ha a kérelmező harmadik országbeli állampolgár vagy az Európai Unió tagállamának állampolgára és a (3) bekezdés a), d) vagy e) pontjában meghatározott tény igazolására irányuló kérelméből egyértelműen megállapítható, hogy az gyermekekkel való közvetlen és rendszeres kapcsolattartással járó szakmai vagy szervezett önkéntes foglalkozás, illetve tevékenység végzése érdekében került benyújtásra, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végezné, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban állna, a bünyügyi nyilvántartó szerv a bünyügyi nyilvántartási rendszeren kívül az Európai Unió más tagállamában vagy az Egyesült Királyságban történő elítélést is figyelembe veszi a 79. § (3) bekezdésében meghatározottak szerint.”

56. §

A bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti

biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 73. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a kérelmező harmadik országbeli állampolgár vagy az Európai Unió tagállamának állampolgára és a 71. § (6) bekezdése szerinti kérelmet terjeszt elő, a bünyügyi nyilvántartó szerv a hatósági erkölcsi bizonyítvány kiállítása iránti eljárást

- a) a 79. § (3) bekezdése szerinti adatigénylés esetén az Európai Unió más tagállama, illetve az Egyesült Királyság válasza megérkezéséig,
- b) ha a válasz alapján megfeleltetési eljárást kell kezdeményezni, akkor legfeljebb a megfeleltetési eljárás jogerős befejezéséig, illetve a bünyügyi nyilvántartási rendszerbe való bejegyzést eredményező módon történő megfeleltetés esetén az adatoknak a bünyügyi nyilvántartási rendszerbe történő bejegyzéséig felfüggeszti.”

57. §

A bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 76/B. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A bünyügyi nyilvántartó szerv jogszabályban meghatározottak szerint tájékoztatja a közvetlen hozzáféréssel történő adatátvételle vagy az adatigénylésre jogosult szervet a 76/A. §, illetve a 76/B. § alapján tett intézkedésekről, illetve arról, ha ilyen intézkedésre nem került sor.”

58. §

A bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény V. Fejezete a 76/C. §-át megelőzően a következő alcím címmel egészül ki:

„A bünyügyi nyilvántartási rendszerből való adattovábbítás és az Európai Unió más tagállamának bünyügyi nyilvántartásából történő adatigénylés közötti kapcsolat”

59. §

A bünyügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünyügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 76/C. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„76/C. §

(1) Ha az adatigénylés olyan, gyermekekkel való közvetlen és rendszeres kapcsolattartással járó szakmai vagy szervezett önkéntes foglalkozás, illetve tevékenység engedélyezése, vagy azok ellenőrzése céljából kerül benyújtásra, amelynek keretében az adatigényléssel érintett személy tizenharmadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végezné, végzi, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyba kerülne vagy ilyen viszonyban áll, és aki harmadik országbeli állampolgár vagy az Európai Unió tagállamának állampolgára, az adatigénylő az adatigénylés keretében, azzal egyidejűleg kérheti, hogy a bünyügyi

nyilvántartó szerv ellenőrizze, hogy szerepel-e az érintettre vonatkozó adat az Európai Unió más tagállamának vagy az Egyesült Királyság bűnügyi nyilvántartásában.

(2) A 71. § (6) bekezdése szerinti esetben a hatósági erkölcsi bizonyítvány kiállítása iránti eljárásban a bűnügyi nyilvántartó szerv a 79. § (3) bekezdésében meghatározottak szerint ellenőrzi, hogy szerepel-e a kérelmezőre vonatkozó adat az Európai Unió más tagállamának vagy az Egyesült Királyság bűnügyi nyilvántartásában.

(3) Ha az (1) és (2) bekezdés szerinti esetben a bűnügyi nyilvántartó szerv megállapítja, hogy az Európai Unió más tagállamának vagy az Egyesült Királyság bűnügyi nyilvántartásában az adatigényléssel érintett személyre, illetve a kérelmezőre vonatkozó, magyar bíróság által még nem elismert vagy nem megfeleltetett ítélet szerepel, a bíróságnál kezdeményezi, hogy a magyar bíróság a megfeleltetést végezze el. A megfeleltetéssel kapcsolatos eljárásra a 76/B. §-ban meghatározott rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.”

60. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 76/D. §-a a következő c) ponttal egészül ki:

(A tagállami ítéletek nyilvántartásának adatállományából közvetlen hozzáféréssel jogosult átvenni)
„c) a rendőrségről szóló törvényben meghatározott terrorizmust elhárító szerv a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 7/E. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában meghatározott megelőzési, felderítési és elhárítási feladatai ellátása során érintett személyre”
(vonatkozóan kezelt adatot, akivel szemben külföldi bíróság tagállami ítéletet hozott és az ítélet esetében magyar bíróság a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény szerinti, a külföldi ítélet elismerésére irányuló eljárást, illetve az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény szerinti megfeleltetési eljárást még nem folytatott le.)

61. §

(1) A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 78. § (2) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az átvévő tagállamot tájékoztatni kell)

„b) arról, ha az adatok a büntetések nyilvántartásából vagy – a 15. § a) és e) pontja szerinti adatok kivételével – a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásából törlésre kerültek,”

(2) A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 78. § (2) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(Az átvévő tagállamot tájékoztatni kell)

„c) arról, ha az adatok a büntettesek nyilvántartásában vagy - a 15. § a) és e) pontja szerinti adatok kivételével - a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában módosításra kerültek.”

(3) A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény a következő alcímmel egészül ki:

„A 2019/816 európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkében meghatározott adattovábbítás, valamint a 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti többszörös személyazonosság ellenőrzése

78/A. §

(1) A bünygyi nyilvántartó szerv központi hatóságként végzi a 2019/816 európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikk (1) bekezdésében meghatározott személyazonosító adatoknak a 2019/816 európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott, a harmadik országbeli állampolgárokkal és hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központi rendszerbe (a továbbiakban: ECRIS-TCN) történő továbbítását.

(2) Az ECRIS-TCN-be történő adattovábbítás érdekében a bünygyi nyilvántartó szerv a szakrendszeri azonosító kód megadásával igénylés alapján történő adattovábbítással átveszi a szakértői nyilvántartó szervtől az érintettnek az adattovábbítás tárgyát képező bűncselekménnyel összefüggésben rögzített ujjnyomatának azonos másolatát.

(3) A bünygyi nyilvántartó szerv jelzéssel látja el az ECRIS-TCN-be továbbítandó adatokat, ha az érintett harmadik országbeli állampolgárt az Európai Unió tagállamaival folytatott bünygyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 1. számú mellékletében meghatározott terrorista bűncselekmény vagy más súlyos bűncselekmény elkövetéséért ítélték el.

78/B. §

(1) A bünygyi nyilvántartó szerv központi hatóságként végzi az általa az ECRIS-TCN-be feltöltött adatok tekintetében a 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendeletben meghatározott esetekben a többszörös személyazonosság manuális ellenőrzését.

(2) Amennyiben az ECRIS-TCN-be feltöltött adatok tekintetében a 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet 27. cikk (1) bekezdése b) pont szerinti lekérdezés sárga kapcsolatot eredményez, és a rendelkezésre álló személyazonosító adatok alapján kétséget kizáró módon nem állapítható meg, hogy azok azonos vagy különböző személyeket jelölnek, a bünygyi nyilvántartó szerv a személyiadat- és lakcímnyilvántartás, az idegenrendészeti nyilvántartás, vagy a központi útiokmány-nyilvántartás adataival való összehasonlítás útján értékeli az adatok egyezőségét.

(3) Ha az adatok egyezősége a (2) bekezdésben meghatározott módon kétséget kizáróan nem állapítható meg, és az uniós információs rendszerek valamelyike ujjnyomat adatot tartalmaz, a bünygyi nyilvántartó szerv az ujjnyomat adatokat továbbíthatja a szakértői nyilvántartó szerv részére a daktiloszkópiai nyilvántartásban kezelt ujj- és tenyérnyomatokkal való összehasonlítás céljából.

(4) Ha az adatok egyezősége a (3) bekezdésben meghatározott módon sem állapítható meg kétséget kizáróan, a bünygyi nyilvántartó szerv az ECRIS-TCN-be feltöltött adatok vonatkozásában adategyeztetést kezdeményez a bünygyi nyilvántartási rendszer részére adatot közlő bírósággal.”

62. §

A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 79. §-a a következö (3)–(5) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A bünygyi nyilvántartó szerv adatokat igényelhet

- a) az Európai Unió más tagállamának bünygyi nyilvántartásából, illetve
- b) ha az érintett harmadik országbeli állampolgár, akkor az ECRIS-TCN-ből annak megállapítása érdekében, hogy mely tagállam központi hatóságától kell a 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikke alapján, illetve az egyrészlől az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészlől Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás (a továbbiakban: Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás) 649. cikke alapján adatot igényelnie az érintett személy által elkövetett, a 80/C. § (2) bekezdésében meghatározott büncselekményekre vonatkozóan, ha az érintett

személy gyermekekkel való közvetlen és rendszeres kapcsolattartással járó szakmai vagy szervezett önkéntes tevékenység végzésére való alkalmazása érdekében jogviszony létesítése, fenntartása vagy egyéb, törvényben meghatározott feltételnek való megfelelése igazolását kéri, amelynek keretében tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végezné, illetve ilyen személlyel egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyban állna.

(4) Ha az (1) bekezdés szerinti adatigénylés érdekében az adatok átvételére jogosult szerv az ECRIS-TCN-ben ujjnyomattal történő adatigénylést is kezdeményez, ennek feltétele, hogy

- a) az a személy, akire az adatigénylés vonatkozik, harmadik országbeli állampolgár,
- b) az érintettnak az adatigénylés tárgyát képező büncselekménnyel összefüggésben rögzített ujj- és tenyérynymatát a szakértői nyilvántartó szerv a daktiloszkópiái nyilvántartásban már nyilvántartásba vette, és
- c) az adatok átvételére jogosult szerv az (1) bekezdés szerinti adatigénylésében a b) pont szerinti ujj- és tenyérynymathoz tartozó belső azonosító kódot a bünygyi nyilvántartó szervvel közli.

(5) A (4) bekezdés szerinti, az ECRIS-TCN-ben ujjnyomattal történő adatigénylés elvégzése érdekében a bünygyi nyilvántartó szerv a belső azonosító kód segítségével a szakértői nyilvántartó szervtől átvesszi az ujjnyomat azonos másolatát és ezzel végzi el az ECRIS-TCN-ben az adatigénylést.”

63. §

A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 79/A. §-a a következö (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a kérelmezö harmadik országbeli állampolgár és a bünygyi nyilvántartási rendszerben kezelt, rá vonatkozó adatok kiadására irányuló kérelmet nyújt be, a bünygyi nyilvántartó szerv az ECRIS-TCN-ben ellenörzi, hogy az Európai Unió más tagállamának bünygyi nyilvántartásában a kérelmezöre vonatkozó adat szerepel-e. Ha az ECRIS-TCN-ben a kérelmezöre vonatkozó információ szerepel arról, hogy valamely tagállamban kezelnek a kérelmezöröl bünygyi adatot, a bünygyi nyilvántartó szerv a bünygyi adatok kiadása céljából kizárólag ennek a tagállamnak a központi hatóságát keresi meg.”

64. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 80. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bűnügyi nyilvántartó szerv az Európai Unió más tagállama kijelölt központi hatóságának kérelmére, a kérelem vagy az (1a) bekezdés szerinti tájékoztatás kézhezvételétől számított tíz munkanapon belül, az Egyesült Királyság kérelmére, a kérelem vagy az (1a) bekezdés szerinti tájékoztatás kézhezvételétől számított húsz munkanapon belül a mellékletben meghatározott formanyomtatványon vagy elektronikus úton adatokat továbbít - a büntetőeljárás hatálya alatt állók nyilvántartásának, a külföldre utazási korlátozás hatálya alatt állók nyilvántartásának, valamint a 15. § e) pontja szerinti adatok kivételével - a bűnügyi nyilvántartási rendszerben kezelt adatokból.”

65. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 80/C. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdésben meghatározott adatok kizárólag akkor továbbíthatóak, ha azok a büntetettek nyilvántartásában vagy a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában szereplő, következő bűncselekmények elkövetéséhez kapcsolódó adatok:]

„ad) emberkereskedelem és kényszermunka [Btk. 192. § (5) bekezdés a) pont és (6) bekezdés a) pont], szexuális kényszerítés [Btk. 196. § (2) bekezdés a) pont és (3) bekezdés], szexuális erőszak [Btk. 197. § (2) bekezdés, (3) bekezdés a) pont, (4) bekezdés és (4a) bekezdés], szexuális visszaélés (Btk. 198. §), kerítés [Btk. 200. § (2) bekezdés, (3a) bekezdés b) pont és (4) bekezdés a) pont], prostitúció elősegítése [Btk. 201. § 2020. június 30-ig hatályban volt (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés és (4) bekezdés b) pont], gyermekprostitúció kihasználása (Btk. 203. §), gyermekpornográfia (Btk. 204-204/A. §), szeméremszétsérv [Btk. 205. § (2) bekezdés], vagy”

66. §

A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 83. §-a a következő (1b) bekezdéssel egészül ki:

„(1b) A szakértői nyilvántartó szerv erre irányuló adatigénylése alapján a 2019/816 európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikkében meghatározott, az ECRIS-TCN számára történő adattovábbítás, illetve az ECRIS-TCN-ben ujjnyomattal történő adatigénylés céljából a bűnügyi nyilvántartó szerv részére a daktiloszkópiai nyilvántartásban kezelt ujjnyomat azonos másolatát továbbítja.”

67. §

(1) A bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 96. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben)

„e) kijelölje az eliminációs nyilvántartást kezelő szakértői nyilvántartó szervet, valamint az érintett személy DNS-profiljának meghatározásában közreműködő szervet,”

(2) A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 96. § (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben)

„f) állapítsa meg az ECRIS-TCN, illetve az uniós információs rendszerek interoperabilitását biztosító kereteket, beleértve az interoperabilitás során eljáró hatóságok bünygyi nyilvántartáshoz kapcsolódó, interoperabilitással érintett egyes feladatait.”

68. §

A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 98. § (1) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

(Ez a törvény)

„g) a 2009/315/IB tanácsi kerethatározatnak a harmadik országbeli állampolgárookra vonatkozó információcsere és az Európai Bünygyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS) tekintetében történő módosításáról, valamint a 2009/316/IB tanácsi határozat felváltásáról szóló 2019. április 17-i, 2019/884 irányelvnek”

(való megfelelést szolgálja.)

69. §

A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 98. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ez a törvény

- a) az Európai Bünygyi Nyilvántartási Információs Rendszer kiegészítése érdekében a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központosított rendszer (ECRIS-TCN) létrehozásáról, valamint az (EU) 2018/1726 rendelet módosításáról szóló, 2018. november 14-i, 2019/816 rendelet,
- b) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a határok és a vízumügy területén, továbbá a 767/2008/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1726 és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat módosításáról szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendelet,
- c) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

70. §

A bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény

- a) 44. § (1) bekezdés b) pont bc) alpontjában a „(Btk. 184. §)” szövegrész helyébe a „(Btk. 184-184/C. §)” szöveg és a „(Btk. 204. §)” szövegrész helyébe a „(Btk. 204-204/A. §)” szöveg,
- b) 59. § c) pont cb) alpontjában a „ [Btk. 201. § (1) bekezdés” szövegrész helyébe a „ [Btk. 201. § 2020. június 30-ig hatályban volt (1) bekezdés” szöveg és a „(Btk. 204. §)” szövegrész helyébe a „(Btk. 204-204/A. §)” szöveg,
- c) 59. § h) pontjában a „(Btk. 318–318/A. §) vagy” szövegrész helyébe a „(Btk. 318–318/A. §),” szöveg,
- d) 72. § (2) bekezdés f) pontjában az „aláírását, valamint” szövegrész helyébe az „aláírását.” szöveg,
- e) 75/B. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában a „cc)” szövegrész helyébe a „cb)” szöveg,
- f) 75/B. § (1) bekezdés c) pont ca) alpontjában a „cc)” szövegrész helyébe a „cb)” szöveg,
- g) 76/D. § b) pontjában a „személyre” szövegrész helyébe a „személyre, illetve” szöveg,
- h) 79/A. § (1) bekezdésében a „megkeresheti” szövegrész helyébe a „megkeresi” szöveg,
- i) 79/A. § (2) bekezdésében a „nem magyar állampolgár kérelmező az” szövegrész helyébe a „kérelmező az Európai Unió más tagállamának vagy az Egyesült Királyság állampolgára és az” szöveg,
- j) 80/C. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében az „az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás (a továbbiakban: Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás)” szövegrész helyébe az „a Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás” szöveg,
- k) 98. § (1) bekezdés f) pontjában a „bekezdésének” szövegrész helyébe a „bekezdésének,” szöveg lép.

71. §

Hatályát veszti a bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény 4/C. § (4) bekezdése.

19. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény módosítása

72. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 22. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az ítéltáblán tanácsok, büntető, polgári, és munkaügyi kollégiumok működnek.”

73. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 27. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a jogalkalmazás egysége érdekében szükséges, az ítéltábla és a törvényszék elnöke a Kúria érintett kollégiumvezetőjének javaslatot tesz arra, hogy a jogegység érdekében előterjesztett előzetes

döntéshozatali indítvánnyal (a továbbiakban: előzetes döntéshozatali indítvány) jogegységi eljárást indítványozzon.”

74. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10–12. alcíme helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„10. A jogegység érdekében előterjesztett előzetes döntéshozatali indítvány

32. §

- (1) Az előzetes döntéshozatali indítványra jogegységi eljárásnak van helye, ha
- a)* az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatala, korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése szükséges,
 - b)* a Kúria valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: Kúria közzétett határozata).
- (2) Az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti esetekben a Kúria tanácsa az előzetes döntéshozatali indítvány előterjesztése mellett a jogegységi határozat meghozataláig az eljárását felfüggeszti.

33. §

- (1) Jogegységi eljárást kell lefolytatni, ha azt
- a)* a Kúria elnöke, elnökhelyettese vagy kollégiumvezetője,
 - b)* a 32. § (1) bekezdés *b)* pontjában említett esetben a Kúria tanácsa vagy
 - c)* a legfőbb ügyész
- indítványozza.
- (2) Az előzetes döntéshozatali indítványban az indítványozónak meg kell jelölnie, hogy milyen kérdésekben és mely okokból kéri a jogegységi eljárásban a jogegységi határozat meghozatalát, és a 32. § (1) bekezdés *b)* pontjában említett esetben javaslatot kell tennie a jogkérdés mikénti eldöntésére. Az indítványhoz mellékelni kell az indítvánnyal érintett bírósági határozatok kiadmányát.

11. Az előzetes döntéshozatali indítvány elbírálása során eljáró testület

34. §

Az előzetes döntéshozatali indítványt a jogegységi panasz tanács bírálja el.

35. §

A jogegységi panasz tanács dönthet úgy, hogy az ügyet az érintett kollégium kúriai bíró tagjaival kiegészülve tárgyalja vagy a Kúria teljes ülése elé utalja. A kiegészített jogegységi panasz tanács, illetve a teljes ülés akkor határozatképes, ha ülésén tagjainak több mint a kétharmada jelen van; a jogegységi határozat meghozatalához a jelen lévő tagok kétharmadának szavazata szükséges.

12. Az előzetes döntéshozatali indítvány elbírálása

36. §

A jogegységi eljárásban az előzetes döntéshozatali indítvány elbírálása során a jogegységi panasz elbírálásának szabályait a 37-41. §-okban írt eltérésekkel kell alkalmazni.

37. §

(1) Ha az előzetes döntéshozatalt a törvényszék vagy az ítélőtábla elnöke kezdeményezte, az arra vonatkozó indítványt a Kúria érintett kollégiumvezetője terjeszti a jogegységi panasz tanács elé. A kollégiumvezető indokolt indítványt tesz a kezdeményezés befogadására vagy visszautasítására. Ha a jogegységi panasz tanács az eljárás lefolytatását nem tartja szükségesnek, az indítványt végzéssel visszautasítja. Az indítvány befogadása esetén a jogegységi panasz tanács az eljárást a kollégiumvezető indítványára folytatja le.

(2) Az indítványt – ha azt nem a legfőbb ügyész nyújtotta be, és a jogegységi panasz tanács vagy a tanács elnöke nem utasította vissza – a jogegységi panasz tanács elnöke az indítvánnyal érintett bírósági határozat kiadmányával együtt megküldi a legfőbb ügyésznek. A legfőbb ügyész az indítvány kézbesítésétől számított tizenöt napon belül megküldi nyilatkozatát a Kúriának.

(3) Az előzetes döntéshozatali indítvány alapján a jogegységi panasz tanács elnöke kitűzi az ülés határnapját, melyről a tanács tagjait és a törvény alapján részvételre jogosultakat értesíti. A tanács ülésén meg kell hallgatni az indítványozót, a legfőbb ügyészt és eseti meghívottat. Az eseti meghívott személyére az indítványozó vagy a tanács tagja tehet javaslatot, a meghívásról a tanács elnöke dönt.

(4) A tanács ülésén akadályoztatása esetén a legfőbb ügyészt az általa kijelölt ügyész helyettesíti.

38. §

(1) Az indítványozó a jogegységi határozat meghozataláig az indítványt módosíthatja vagy visszavonhatja.

(2) A felszólalások után a jogegységi panasz tanács elnöke az ülést berekeszti. Ezt követően a tanácskozáson a tanács tagjain kívül csak jegyzőkönyvvezető lehet jelen.

39. §

(1) A tanács elnöke érdemi elbírálás nélkül végzéssel visszautasítja a nem jogosulttól származó indítványt.

(2) A tanács érdemi elbírálás nélkül végzéssel megszünteti a jogegységi eljárást az indítvány visszavonása esetén, ha a 32. § (1) bekezdésében foglalt okok nem állnak fenn.

40. §

(1) Az indítvány alapján – a 39. §-ban foglalt kivétellel – a tanács jogegységi határozatot vagy a határozathozatalt mellőző végzést hoz. A határozatot vagy a végzést a tanács elnöke a tanács ülését követő 15 napon belül megküldi az indítvány előterjesztője és – ha az indítványozó nem a legfőbb ügyész volt – a legfőbb ügyész részére is.

(2) A jogegységi határozat és a határozathozatalt mellőző végzés indokolása tartalmazza, hogy az indítványt ki terjesztette elő, az indítvány mire irányult, és mely bírósági határozatokat érint. Ismerteti az álláspontokat, szükség esetén az indítvánnyal érintett bírósági határozatokban megállapított tényállás lényegét, helyt adó határozat esetében számot ad a rendelkező részben adott iránymutatás indokairól, a határozathozatalt mellőző végzés indokolása esetében annak okáról.

41. §

A jogegységi határozatnak – ha törvény kivételt nem tesz – a felekre és a terhelte kiterjedő hatálya nincs.”

75. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 76. § (5) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az OBH elnöke a személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében)

„e) kijelöli – a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben foglaltak szerint – a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 680. § (4) bekezdésében meghatározott ügyekben ítélező bírákat és a bírósági közvetítői tevékenységet végző bírákat, továbbá a törvényszék elnökének javaslatára a törvényszéken közigazgatási és munkaügyi ügyekben eljáró bírákat, továbbá dönt a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben foglaltak szerint a kijelölés megszüntetéséről,”

76. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 63. alcíme a következő 197/E. §-sal egészül ki:

„197/E. §

A törvénnyel megállapított 10-12. alcím rendelkezéseit a 2022. január 1. napján és az azt követően előterjesztett előzetes döntéshozatali indítványokra kell alkalmazni.””

77. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény

- a) 42. § (3) bekezdésében a „jogegységi tanács” szövegrész helyébe a „jogegységi panasz tanács” szöveg,
 - b) 42. § (4) bekezdésében a „jogegységi tanács” szövegrész helyébe a „jogegységi panasz tanács” szöveg,
 - c) 43. §-ában az „a jogegységi eljárásra” szövegrész helyébe az „az előzetes döntéshozatali indítvány elbírálására” szöveg,
 - d) 44. §-ában a „jogegységi eljárásra” szövegrész helyébe a „jogegységi panasz tanács eljárására” szöveg
- lép.

78. §

Hatályát veszti a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében a „ , továbbá azt, hogy az egyes bírák melyik szakágú jogegységi tanácsban járhatnak el” szövegrész.

79. §

Hatályát veszti a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 24. § (2) bekezdésében a „jogegységi,” szövegrész.

20. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosítása

80. §

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 30. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A közigazgatási ügyekben eljáró bírakat a törvényszék elnökének javaslatára az OBH elnök jelöli ki.”

21. Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény módosítása

81. §

Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény

- a) 30. § (1) bekezdésében a „bűncselekmény elévülési idején” szövegrész helyébe a „döntés közlésétől számított egy éven” szöveg,
 - b) 30. § (6) bekezdésében a „határozata ellen” szövegrész helyébe a „határozata vagy a helyszíni bírságot megállapító döntés ellen” szöveg
- lép.

22. A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény módosítása

82. §

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény a következő XIII/A. Fejezettel egészül ki:

„XIII/A. Fejezet *A FŐTITKÁR ÉS A FŐTITKÁR-HELYETTES*

108/A. §

(1) A legfőbb ügyész az ügyészség szervezetről és működéséről szóló utasításban meghatározott vezetői feladatok ellátására a határozatlan időre kinevezett ügyészek, illetve tisztviselők közül főtitkárt és főtitkár-helyettest nevezhet ki.

(2) Az ügyészek közül kinevezett főtitkár, illetve főtitkár-helyettes – a 18. § (2) bekezdésében felsoroltakon túl szintén – magasabb vezető állású ügyész, és rá az e törvény magasabb vezető állású ügyészre vonatkozó rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) A tisztviselők közül kinevezett főtitkár, illetve főtitkár-helyettes – a 127. § (2) bekezdésében felsoroltakon túl szintén – magasabb vezető állású tisztviselő, és rá az e törvény magasabb vezető állású tisztviselőre vonatkozó rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A 127. § (1) és (4) bekezdése a főtitkára és a főtitkár-helyettesre nem alkalmazható.

108/B. §

(1) A főtitkár és a főtitkár-helyettes kinevezése az őt kinevező legfőbb ügyész megbízási idejére szól. Ha a legfőbb ügyész megbízatása a megbízási időtartam letelte előtt szűnik meg, a főtitkárnak és a

főtitkár-helyettesnek a megbízatása is megszűnik. A legfőbb ügyész újraválasztása esetén a főtitkár és a főtitkár-helyettes kinevezése az őt kinevező legfőbb ügyész megbízatási idejére meghosszabbodik.

(2) A legfőbb ügyész a megválasztott legfőbb ügyésszel egyeztetve a megbízatási ideje lejártát legalább 20, de legfeljebb 30 nappal megelőzően kiírja a főtitkári és főtitkár-helyettesi tisztségre vonatkozó pályázatot. A megválasztott legfőbb ügyész a pályázatokat hivatalba lépését követően haladéktalanul elbírálja. Ha a legfőbb ügyész megbízatása a megbízatási időtartam letelte előtt szűnik meg, a pályázatot a megválasztott legfőbb ügyész hivatalba lépését követően haladéktalanul kiírja. A legfőbb ügyész újraválasztása esetén pályázat kiírására nem kerül sor.

108/C. §

(1) A főtitkár az illetményén kívül a Kúria főtitkárával azonos juttatásra jogosult.

(2) A főtitkár-helyettes az illetményén kívül a Kúria főtitkár-helyettesével azonos juttatásra jogosult.

(3) A főtitkárt és a főtitkár-helyettest megillető juttatások igénybevételével kapcsolatban felmerült költség – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a központi költségvetésről szóló törvény ügyészségre vonatkozó költségvetési fejezetét terheli.

(4) A főtitkár és a főtitkár-helyettes köteles a részére járó juttatások igénybevételéhez szükséges adatokat – ideértve az adatok megváltozását is – haladéktalanul közölni az érintett szervvel. A jogalap nélkül felvett juttatást az erre irányuló felhívás kézhezvételétől számított 15 napon belül kell visszafizetni.

108/D. §

Ha a főtitkár, illetve a főtitkár-helyettes tisztviselő, a 147. § (3) bekezdése szerinti vezetői pótszabadság mértéke a főtitkár esetén 15 munkanap, a főtitkár-helyettes esetén 13 munkanap.””

83. §

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 2. melléklete a 1. melléklet szerint módosul.

84. §

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 6/B. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

85. §

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény

- a) 85. § (1) bekezdés b) pontjában az „a legfőbb ügyész helyettes” szövegrész helyébe az „a legfőbb ügyész helyettes és a főtitkár” szöveg,
- b) 94. § (1) bekezdésében az „A legfőbb ügyész helyettes, a” szövegrész helyébe az „A legfőbb ügyész helyettes, a főtitkár, a” szöveg lép.

86. §

A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 159. § (1) bekezdésében a „151.” szövegrész helyébe a „XIII/A. Fejezete, 151.” szöveg lép.

23. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény módosítása

87. §

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 99/A. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Ha a helyszíni bírsággal érintett cselekmény bűncselekmény, a helyszíni bírságot megállapító döntés közlésétől számított hat hónapon belüli ügyészségi kezdeményezésre a helyszíni bírságot megállapító döntést vissza kell vonni.”

88. §

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 127. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Nincs helye perújításnak, ha a bírósági határozat jogerőre emelkedését követően egy év eltelt.”

24. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása

89. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 6. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha az elkövető több vagy tartós cselekménye egy bűncselekményt valósít meg, vagy több bűncselekménye e törvény rendelkezése alapján egy bűncselekményt valósít meg, és e bűncselekmény miatt az elkövetővel szemben vádemelésre került sor, az elkövető által a vádemelést követően elkövetett újabb ugyanolyan bűncselekmény önálló bűncselekményként bírálendő el.”

90. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 60. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A kiutasítás tartama azzal a nappal kezdődik, amikor az elítélt Magyarország – más uniós tagállamban tartózkodási joggal nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárságú elítélt az Európai Unió – területét az idegenrendészeti jogszabályok alapján a kiutasítás végrehajtásáról hozott végzésben meghatározottak szerint elhagyja, vagy ha ennek időpontja nem ismert, a végzésben erre kijelölt határnap. Ha a bíróság külföldön tartózkodó vagy távollévő terheltet ítélt kiutasításra, a kiutasítás tartama az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése napján kezdődik.”

91. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 74. § (5) bekezdése a következő c) ponttal egészül ki:

(Nem rendelhető el vagyoneklkobzás)

„c) a 74. § (1) bekezdés a), d) pontja vagy (2) bekezdése szerinti vagyonra, ha azzal kapcsolatban a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekménnyel azonos tényállás miatt közigazgatási hatóság, állami adó- és vámhatóság végleges határozatában vagy közigazgatási perben a bíróság jogerős határozatában fizetési kötelezettséget állapított meg, a fizetési kötelezettség erejéig.”

92. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 92/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A szabálysértési eljárásban kiszabott és végrehajtott elzárás és közérdekű munka teljes időtartamát, valamint a helyszíni bírságot és a pénzbírságot be kell számítani – a szabálysértésekről szóló törvény szerint tett ügyészi felhívást, a lefolytatott felülvizsgálatot vagy perújítási eljárást követően a felhívással, a felülvizsgálattal vagy a perújítással érintett cselekmény miatt – a büntetőeljárásban kiszabott szabadságvesztésbe, elzárásba, közérdekű munkába, pénzbüntetésbe és javítóintézeti nevelésbe.”

(2) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 92/A. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A helyszíni bírság és a szabálysértési pénzbírság ötezer forintonként egynapi szabadságvesztésnek, illetve elzárásnak, négy óra közérdekű munkának, a pénzbüntetés azonos értékének, illetve egynapi javítóintézeti nevelésnek felel meg.”

93. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 160. § (2) bekezdés j) és k) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A büntetés tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést)

„j) védekezésre képtelen személy sérelmére,

k) a bűncselekmény elhárítására idős koránál vagy fogyatékosságánál fogva korlátozottan képes személy sérelmére, vagy”

(követik el.)

(2) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 160. § (2) bekezdése a következő l) ponttal egészül ki:

(A büntetés tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést)

„l) az elkövetővel szemben emberölés miatt történt vádemelés után”

(követik el.)

(3) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 160. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A (2) bekezdés l) pontja akkor alkalmazható, ha az elkövetőt

a) a vádemelés után elkövetett emberöléssel egy eljárásban a korábban elkövetett emberölés miatt is elítéli, vagy

b) a korábban elkövetett emberölés miatt jogerősen elítélték.”

94. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 180. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A 178. § (1) és (5)–(6) bekezdés, illetve a 179. § (1)–(2) és (6) bekezdés esetén – ha az (1) bekezdés nem alkalmazható – a büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elkövető a vádemelésig lehetővé teszi a kábítószer értékesítő személy kilétének megállapítását. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bünszervezetben követik el.”

95. §

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 256. § (1) bekezdés c) és d) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(Aki olyan tömegzavargásban vesz részt, amelynek közvetlen célja, hogy)

„c) a Kúriát,

d) a Kormányt vagy”

(az Alaptörvényben meghatározott jogköre gyakorlásában erőszakkal vagy ezzel fenyegetve akadályozza, vagy intézkedésre kényszerítse, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.)

(2) A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 256. § (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(Aki olyan tömegzavargásban vesz részt, amelynek közvetlen célja, hogy)

„e) az Alkotmánybíróságot”

(az Alaptörvényben meghatározott jogköre gyakorlásában erőszakkal vagy ezzel fenyegetve akadályozza, vagy intézkedésre kényszerítse, büntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.)

96. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 290. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bünszervezetben követik el.”

97. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 291. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – az (1) bekezdésben és a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bünszervezetben követik el.”

98. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 294. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bünszervezetben követik el.”

99. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 357. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az (1)-(2) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekményt a tulajdonában álló külföldi védelemben részesített kulturális örökségi elemmel kapcsolatban követi el.”

100. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 396. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az (1)–(6) bekezdésében meghatározott költségvetési csalással okozott vagyoni hátrányt a vádemelés előtt megtéríti. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bünszövetségben, bünszervezetben vagy különös visszaesőként követik el.”

101. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdése a következő 34. ponttal egészül ki:

(E törvény alkalmazásában)

- „34. külföldi védelemben részesített kulturális örökségi elem: a 2021. évi ... törvénnyel kihirdetett, az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában, 2017. május 19-én kelt egyezménye
- a) 2. Cikk 2. bekezdés a. pontjának megfelelően minősített, meghatározott vagy megjelölt ingó kulturális örökségi elem, és
 - b) 2. Cikk 2. bekezdés b. pontjának megfelelően meghatározott vagy megjelölt ingatlan kulturális örökségi elem.”

102. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény

- a) 74/A. § (2) bekezdés d) pontjában a „gyermekpornográfia” szövegrész helyébe a „tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt ábrázoló pornográf felvétel kínálása, átadása, hozzáférhetővé tétele, készítése, forgalomba hozatala, azzal való kereskedelem, illetve nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétele” szöveg, az „a) és c)” szövegrész helyébe a „b) pont és (6) bekezdés], tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek vagy személyeknek pornográf műsorban való szerepeltetése vagy ilyen pornográf műsor szervezése [204/A. § (1) bekezdés b)” szöveg és a „6” szövegrész helyébe a „2)-(5)” szöveg,

- b) 283. § (2a) bekezdésében az „az ideiglenes kiadatási, illetve az ideiglenes átadási bűnügyi” szövegrész helyébe az „a kiadatási, az ideiglenes kiadatási, az ideiglenes átadási, vagy az ideiglenes végrehajtási bűnügyi” szöveg,
- c) 370. § (3) bekezdés b) pont bb) alpontjában a „tárgyra vagy régészeti leletre,” szövegrész helyébe a „tárgyra, régészeti leletre vagy külföldi védelemben részesített ingó kulturális örökségi elemre,” szöveg,
- d) 371. § (3) bekezdés b) pont ba) alpontjában a „lelőhelyet vagy régészeti leletet,” szövegrész helyébe a „lelőhelyet, régészeti leletet vagy külföldi védelemben részesített kulturális örökségi elemet,” szöveg,
- e) 372. § (3) bekezdés c) pontjában a „tárgyra vagy régészeti leletre” szövegrész helyébe a „tárgyra, régészeti leletre vagy külföldi védelemben részesített ingó kulturális örökségi elemre” szöveg,
- f) 378. § (2) bekezdésében a „tárgyra vagy régészeti leletre követik” szövegrész helyébe a „tárgyra, régészeti leletre vagy külföldi védelemben részesített ingó kulturális örökségi elemre követik” szöveg,
- g) 459. § (1) bekezdés 33. pontjában az „anyag.” szövegrész helyébe az „anyag,” szöveg, lép.

103. §

Hatályát veszti a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 459. § (1) bekezdés 11. pont k) alpontjában a „ , megyei intézményfenntartó központnál” szövegrész.

25. Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény módosítása

104. §

(1) Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 5. § (6) bekezdés c) és d) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[Az (5) bekezdés nem alkalmazható, ha a kibocsátó tagállam jogával összhangban]

- „c) a határozat kézbesítése megtörtént, a terhelt tájékoztatást kapott a rendes, illetve a rendkívüli jogorvoslati lehetőségekről, de a rendelkezésre álló határidőn belül erre irányuló indítványt nem tett, vagy jelezte, hogy nem vitatja a távollétében hozott határozatot,
- d) a határozatot nem kézbesítették a terheltnek, de az átadását követően haladéktalanul kézbesítik számára, tájékoztatják a jogorvoslati lehetőségekről, és az erre rendelkezésre álló határidőről vagy”

(2) Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 5. § (6) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

[Az (5) bekezdés nem alkalmazható, ha a kibocsátó tagállam jogával összhangban]

- „e) a felmerült körülmények alapján a bíróság egyértelműen megállapítja, hogy az átadás nem jár a terhelt nemzetközi vagy európai uniós jogi aktusban rögzített alapvető jogainak sérelmével.”

105. §

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény a következő 22/A. §-sal egészül ki:

„22/A. §

(1) Ha a bíróság a 6. § (2) bekezdése szerinti előzetes hozzájárulást vagy a 21. § (1) bekezdése szerinti hozzájárulást követően a terhelt átadásának alapjául szolgáló eljárásban a terhelt átadásának végrehajtását megelőzően a 15. § (1) bekezdése alapján az átadási eljárást megszünteti, a bíróság az átadás alapjául szolgáló eljárás megszüntetésével egyidejűleg a hozzájárulásról szóló döntést – a NEBEK egyidejű értesítésével – hatályon kívül helyezi.

(2) Az (1) bekezdés szerinti hozzájárulásról szóló döntés hatályon kívül helyezésével egyidejűleg a hozzájárulás alapját képező európai elfogatóparancs végrehajtása érdekében a terhelt őrizete rendelhető el, ha annak feltételei fennállnak.”

106. §

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény 121. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A beilleszkedési feltétel megállapításához szükséges információk beszerzése érdekében a miniszter – szükség esetén a NEBEK közreműködésével – adatszolgáltatást kérhet bármely szervtől, jogi személytől vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettől.”

107. §

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény

- a) 3. § (2) bekezdésében a „terheltet” szövegrész helyébe a „terheltet, illetve a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyt (a továbbiakban együtt: terhelt)” szöveg,
- b) 5. § (1) bekezdés e) pontjában az „állampolgár,” szövegrész helyébe az „állampolgár vagy olyan, az Európai Unió más tagállamának állampolgára,” szöveg,
- c) 30. § (3) bekezdésében a „nyilatkozatot bíróság” szövegrész helyébe a „nyilatkozatot az európai elfogatóparancs kibocsátására jogosult bíróság” szöveg,
- d) 64/D. § nyitó szövegrészében az „ügyész” szövegrész helyébe az „ügyészség” szöveg,
- e) 69/B. § nyitó szövegrészében az „ügyész” szövegrész helyébe az „ügyészség” szöveg,
- f) 123. § (1) bekezdés b) pontjában az „a fogvatartás helye szerint illetékes” szövegrész helyébe az „az európai elfogatóparancs kibocsátására jogosult” szöveg,
- g) 140/C. § (3) bekezdésében az „A büntetőeljárásban” szövegrész helyébe az „A sértett vagy a köz javára rendelt jóvátétel, illetve a büntetőeljárásban” szöveg,
- h) 140/D. § (2a) bekezdésében a „meg – a sértett javára fizetendő jóvátétel kivételével – a” szövegrész helyébe a „meg, a” szöveg,
- i) 141. § (1) bekezdésében az „elítélés alapján” szövegrész helyébe az „elítélés vagy az ügyészség határozata alapján” szöveg,
- j) 1. számú mellékletében foglalt táblázat C:15. mezőjében a „204. § a (6) bekezdés kivételével” szövegrész helyébe a „204-204/A. §” szöveg, C:21. mezőjében az „a 184. § a (4) bekezdés a) pont kivételével és a 184/A. § az (5) bekezdés kivételével” szövegrész helyébe az „a 184. § a (4) bekezdés a) pont és (5) bekezdés kivételével, 184/A. § az (5) bekezdés kivételével, 184/B. § a (4) és (5) bekezdés kivételével, és a 184/C. § a (4) bekezdés és az (5) bekezdés a) pont kivételével” szöveg és C:55 mezőjében a „353. §” szövegrész helyébe a „353. § a (2) bekezdés a) pont és (3) bekezdés d) pont kivételével” szöveg, E:55 mezőjében a „218. § (1)-(3) bekezdés,” szövegrész helyébe a „218. § a (2) bekezdés a) pont és a (3) bekezdés c) pont kivételével” szöveg,
- k) 12. számú mellékletében foglalt táblázat B:15 mezőjében a „gyermekpornográfia vétsége és büntette” szöveg helyébe a „gyermekpornográfia büntette” szöveg, C:15. mezőjében a „204. §” szövegrész helyébe a „204-204/A. §” szöveg, C:21. mezőjében a „184. §” szövegrész helyébe a „184-184/C. §” szöveg és C:56 mezőjében a „353. §” szövegrész helyébe a „353. § a (2) bekezdés a) pont és (3) bekezdés d) pont kivételével” szöveg, E:56 mezőjében a „218. § (1)-(3)

bekezdés” szövegrész helyébe a „218. § a (2) bekezdés a) pont és a (3) bekezdés c) pont kivételével” szöveg,

- l) 15. számú mellékletében foglalt táblázat B:27 mezőjében a „gyermekpornográfia vétsége és büntette” szöveg helyébe a „gyermekpornográfia büntette” szöveg, C:22. mezőjében a „184. §” szövegrész helyébe a „184. § a (4) bekezdés a) pont és (5) bekezdés kivételével, 184/A. § az (5) bekezdés kivételével, 184/B. § a (4)-(5) bekezdés kivételével, és a 184/C. § a (4) bekezdés és az (5) bekezdés a) pont kivételével” szöveg és C:27. mezőjében a „204. §” szövegrész helyébe a „204-204/A. §” szöveg lép.

26. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény módosítása

108. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény a következő 2/B. §-sal egészül ki:

„2/B. §

(1) Ha az 1999. február 28. napjáig hatályban volt Büntető Törvénykönyv alkalmazásával kiutasítás mellékbüntetés kiszabásának van helye, vagy a kiszabott kiutasítás mellékbüntetés tartamának meghatározására a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) szerinti különleges eljárásban kerül sor, a bíróság a kiutasítás tartamát egy év és tíz év között, években határozza meg.

(2) A bíróság a kiutasítás tartamának meghatározásakor vizsgálja a Btk. 59. § (2)-(4) bekezdésében foglalt feltételeket, és ha ennek alapján a kiutasítás elrendelésének nem lenne helye, az ítéletben a kiutasítás mellékbüntetés kiszabását mellőzi.”

109. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény a következő 320/B. §-sal egészül ki:

„320/B. §

E törvénynek az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi ... törvénnyel (a továbbiakban: Módtv2.) beiktatott 2/B. §-át a Módtv2. hatálybalépését követően a bírósághoz érkezett ügyekben kell alkalmazni.”

110. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény 5. §-ában a „büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.)” szövegrész helyébe a „Be.” szöveg lép.

27. Az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény módosítása

111. §

Az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény 60. § (10) bekezdés a) pontjában a „Btk. 184. § (1) bekezdés b) pont” szövegrész helyébe a „Btk. 184-184/C. §” szöveg lép.

28. A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény módosítása

112. §

A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény 162. § (1) bekezdés a) pontjában a „Btk. 178–79. §” szövegrész helyébe a „Btk. 178-179. §” szöveg és az „illetve Btk. 184. § (1) bekezdés b) pont” szövegrész helyébe az „illetve Btk. 184-184/C. §” szöveg lép.

29. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény módosítása

113. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 17/A. §-a a következő (3a)–(3c) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A bíróság, az ügyészség, a végrehajtásért felelős szerv, valamint feladatkörében eljárva az igazságügyért felelős miniszter, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, illetve a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter papíralapú kapcsolattartás esetén – kivéve, ha a címzett fogva van – a hivatalos iratot a címzett elektronikus levelezési címére vagy más elektronikus elérhetőségére – idézés vagy értesítés esetén ideértve a hangkapcsolatot biztosító elektronikus eszközre küldött szöveges üzenetet is – kézbesítheti, ha az érintett ez irányú kérelmében az elérhetőségét bejelenti. Ez esetben közölni kell azt az elektronikus vagy hangkapcsolatot biztosító elérhetőséget, amelyen a címzett a hivatalos irat hitelességét ellenőrizni tudja, illetve a kézbesítésről a nyilatkozatát megteheti.

(3b) A (3a) bekezdésben meghatározott esetben e törvény eltérő rendelkezése hiányában a kézbesítés szabályszerű, ha a hivatalos irat címzett részére történő kézbesítéséről a címzett igazolható módon – ideértve a kizárólag hangkapcsolatot biztosító elektronikus úton történő rögzített szóbeli nyilatkozattételt is – nyilatkozik. A hivatalos iratot a nyilatkozattétel napján kézbesítettnek kell tekinteni.

(3c) A (3a) bekezdésben meghatározott esetben az elítélt részére a szabadságvesztés letöltésére szóló felhívást egyszerű postai küldeményként is meg kell küldeni.”

114. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 39. § (9) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(9) Az (1) bekezdés szerinti halasztás iránti kérelem az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül terjeszthető elő. A határidő elmulasztása esetén igazolásnak helye nincs. Ha a bíróság a kérelmet megalapozottnak találja és a végrehajtás megkezdésére kitűzött határnapra figyelemmel ez indokolt, a 44. § (6) bekezdése szerint intézkedhet. Ha az (1) bekezdés szerinti halasztás iránti kérelmet olyan időben terjesztik elő, hogy annak elintézésére a végrehajtás

megkezdésére kitűzött határnap előtt már nincs lehetőség, a tanács elnöke a kérelem elbírálását mellőzi, és erről a kérelmezőt értesíti.”

115. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 46/B. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az (1) bekezdésben meghatározott időtartam számításakor a szabadságvesztésbe a Btk. 92-92/B. §-a alapján beszámított időt figyelembe kell venni. ”

116. §

(1) A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 50. § (1) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A büntetés-végrehajtási bíró)

- „e) a meghallgatást és a tárgyalást a bíróság épületében, ha az elítélt fogva van, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott esetén a meghallgatást, illetve a tárgyalást a bv. intézetben, javítóintézeti nevelés esetén a javítóintézetben tartja azzal, hogy
- ea) a fogva lévő elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott jelenlétét a bíróság épületében tartott meghallgatáson vagy tárgyaláson telekommunikációs eszköz útján kell biztosítani,
 - eb) ha az elítélt tényleges tartózkodási helye külföldön van, jelenléte a meghallgatáson vagy a tárgyaláson telekommunikációs eszköz útján is biztosítható, valamint
 - ec) a büntetés-végrehajtási bíró kérelemre engedélyezheti, hogy a meghallgatáson vagy a tárgyaláson jelenlétre kötelezett vagy jogosult a telekommunikációs eszköz útján történő jelenlét biztosítása érdekében – a Be. 126/A-126/B. §-ának alkalmazásával – a rendelkezésére álló eszközt használja,”

(2) A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 50. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

- „(2a) Ha a büntetés-végrehajtási bírói eljárásban szabadlábon lévő elítélt meghallgatása szükséges, és
- a) az elítélt tényleges tartózkodás helye külföldön van, az a büntetés-végrehajtási bíró intézkedik, aki az elítélt utolsó ismert lakcíme, illetve tényleges tartózkodási helye, ezek hiányában az ügydöntő határozatot hozó elsőfokú bíróság székhelye szerint illetékes, feltéve, hogy az eljáró büntetés-végrehajtási bíró illetékessége nem állapítható meg,
 - b) az elítéltet elfogatóparancs alapján az eljárás lefolytatására az illetékes büntetés-végrehajtási bíró elé állítják, vagy a szabadlábon lévő elítélt az idézésre megjelenik, az elítélt lakcímének vagy tényleges tartózkodási helyének megváltozása címén az eljárás illetékességből történő áttételének nincs helye.”

117. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 61/A. §-a a következő (5b) bekezdéssel egészül ki:

„(5b) Ha a reintegrációs őrizetet elrendelő végzés ellen az ügyészség fellebbezést nyújt be, ennek a reintegrációs őrizet megkezdésére halasztó hatálya van. Az ügyészség a fellebbezésről – a fellebbezés benyújtásával egy időben – értesíti a bv. intézetet.”

118. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 61/C. §-a a következő (1d) bekezdéssel egészül ki:

„(1d) A határozatban a büntetés-végrehajtási bíró megállapítja a reintegrációs őrizet megszűnésének napját, valamint – kivéve, ha az elítélt ismeretlen helyre távozott vagy a szabadságvesztés ideiglenes fogatba vételére került sor – felhívja az elítéltet, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére a megjelölt napon és időpontban a bv. intézetben jelenjen meg.”

119. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény a következő alcímmel egészül ki:

„A kiutasítás végrehajthatósága megszűnésének megállapítása

67/A. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró az ügyészség indítványára a 301. § (7) bekezdésében meghatározott ok fennállása esetén az iratok alapján megállapítja a határozatlan tartamú kiutasítás végrehajthatósága megszűnését. Az eljárásnak az elítélt vagy a védő kérelmére is helye van.

(2) Ha az elítélt szabadlábon van, az eljárást az elítélt lakcíme, illetve tényleges tartózkodási helye, ha az elítéltnak nincs Magyarországon ismert lakcíme, illetve tényleges tartózkodási helye, az elsőfokon eljáró bíróság székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le.

(3) A bűnügyi költséget az állam viseli.”

120. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 68. §-a a következő (9a) bekezdéssel egészül ki:

„(9a) Ha a pártfogó felügyelő vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő javaslatot tesz a büntetés-végrehajtási bírónak külön magatartási szabályok előírására, az elítélt meghallgatása nem mellőzhető.”

121. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 76. § (2) bekezdés m) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdés szerinti adatkezelés kiterjed]

„m) az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott jogai gyakorlásához és kötelezettségei teljesítéséhez szükséges további személyes adatokra, különösen az egészségügyi állapotára, esetleges káros szenvedélyeire vonatkozó vagy a bűnügyi személyes adataira, valamint külföldi állampolgárságú elítélt vagy egyéb jogcímen fogvatartott esetén az idegenrendészeti kiutasítására vonatkozó adataira,”

122. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 84. § (4a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4a) A (3) bekezdésben meghatározottak szerint kell eljárni a szabadlábon lévő elítélt feltételes szabadságának megszüntetése és nemleges kegyelmi döntés esetén, valamint a rendkívüli jogorvoslat lefolytatását követően, ha ennek eredményeként a szabadságvesztés vagy annak hátralévő részének végrehajtása iránt kell intézkedni. A BVOP az elítéltet a szabadságvesztés végrehajtásának – a feltételes szabadság megszüntetéséről szóló jogerős határozat, illetve a kegyelmi döntésről szóló és a rendkívüli jogorvoslat tárgyában hozott határozat beérkezésétől számított tizenöt napon belül – a felhívás kézbesítésétől számított harminc – feltételes szabadság megszüntetése esetén tizenöt – napon belül történő megkezdésére vagy folytatására hívja fel.”

123. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 96. § (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A BFB elítéltekkel kapcsolatos feladatai:

- a) az elítélt befogadást követő elhelyezése,
- b) a rezsimbe sorolás és a besorolás megváltoztatása,
- c) a rezsimbe helyezés felülvizsgálata,
- d) a reintegrációs programba történő bevonás, ilyen programba történő helyezés vagy annak megszüntetése, a programon való részvétel eredményességének értékelése,
- e) a biztonsági kockázati besorolás, a besorolás jogszabályban meghatározott időszakonkénti felülvizsgálata és a besorolás megváltoztatása,
- f) a nem dolgozó és újonnan befogadott elítélt munkába állítása, a munkahely és a munkakör kijelölése,
- g) a dolgozó elítélt más munkahelyre történő áthelyezése, munkahelyről történő leváltása,
- h) a bv. szerv orvosának javaslata alapján döntés a munkaterápiás foglalkoztatásról, annak munkaidejéről és munkarendjéről,
- i) az oktatásra, a szakképzésre és a felnőttképzésre jelentkezők beiskolázása,
- j) átmeneti részlegre helyezésre javaslattevés,
- k) sajátos kezelési igényű elítéltek részlegén történő elhelyezés vagy annak megszüntetése,
- l) a társadalmi kötődés programba történő bevonás vagy annak megszüntetése,
- m) reintegrációs őrizet elrendelésére javaslattevés,
- n) jogszabályban meghatározott egyéb feladat.

(2) A BFB az (1) bekezdés b), d), f)–h), j)–k) és m) pontjában meghatározott feladatkörének ellátása során az elítéltet meghallgatja, egyéb esetben meghallgatást tarthat.”

124. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény „Sajátos kezelési igényű elítéltek számára kialakított részlegek” alcíme a következő 109/B. és 109/C. §-sal egészül ki:

„109/B. §

(1) A fogvatartási körülményekhez való sikeres alkalmazkodás és a társadalomba való visszailleszkedés elősegítése érdekében az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték részlegére helyezhető – az elkülönítési szabályok megtartásával – az az első alkalommal végrehajtandó

szabadságvesztésre ítélt, akinél a társadalmi kötődés programba helyezés feltételi nem állnak fenn, azonban egyéni kockázatelemzése alapján különleges kezelése és elhelyezése indokolt, és

- a) akit gondatlan bűncselekmény miatt ítélték el,
- b) akit szándékos bűncselekmény elkövetése miatt öt évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztésre ítélték akkor, ha
 - ba) a büntetést fogház vagy börtön fokozatban rendelték végrehajtani, és
 - bb) nem olyan, a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontjában megjelölt személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt ítélték el, amelynek a büntetési tétele az öt évet meghaladja, vagy
- c) akivel szemben az a) vagy b) pont szerint kiszabott szabadságvesztés mellett a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának utólagos elrendelése miatt börtön vagy fogház fokozatú szabadságvesztés vár végrehajtásra vagy ilyen szabadságvesztést tölt, és ezek együttes tartama az öt évet nem haladja meg.

(2) Nem helyezhető az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték részlegére az az elítélt,

- a) akivel szemben a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontjában megjelölt személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt új büntetőeljárás van folyamatban,
- b) akit szigorúbb rezsimszabályok alá soroltak, vagy
- c) akinek a biztonsági kockázati besorolása magas, kivéve, ha erre azért került sor, mert korábban öngyilkosságot kísérelt meg vagy a saját testi épsége elleni önkárosító cselekményt követett el.

(3) Az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték részlegén elhelyezett elítélt

- a) igény szerint segítséget kaphat a családi kapcsolatainak helyreállításához,
- b) részére a kapcsolattartás gyakorisága növelhető,
- c) életrendjének meghatározottsága csökkenthető és a reintegrációs programokon kívüli szabad idejét belátása szerint használhatja fel,
- d) a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelővel rendszeresen tarthat kapcsolatot a 185. § (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott időtartamot megelőzően is.

(4) Az elítélt első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték részlegre helyezését meg kell szüntetni, ha

- a) olyan új tény vagy körülmény merül fel, amely miatt a behelyezés feltételeinek az elítélt a továbbiakban nem felel meg,
- b) az elítélt súlyos vagy ismételt fegyelemsértést, illetve újabb bűncselekményt követ el,
- c) az elítélt az intézetelhagyással kapcsolatos magatartási szabályokat megszegi, vagy visszatérési kötelezettségének önhibájából nem az előírtaknak megfelelően tesz eleget,
- d) az elítélt a reintegrációs program kapcsán együttműködési kötelezettségét nem teljesíti, vagy
- e) az elítéltet enyhébb végrehajtási szabályok hatálya alá vagy más speciális részlegre helyezik.

(5) A (4) bekezdés a)-d) pontja alapján történő kihelyezés esetén az elítélt az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték részlegére ismételten nem helyezhető.

109/C. §

(1) Időskorúak részlegére helyezhető az az elítélt, aki betöltötte a hatvanadik életévét és nyilatkozattal vállalja a részleg működésére vonatkozó szabályok betartását.

(2) Az időskorúak részlegére helyezett elítélt részére

- a) különös gondoskodást kell nyújtani egészségi, ideértve mentális állapotának megőrzése érdekében,
- b) állapotának megfelelő szabadidős vagy sport tevékenységet kell biztosítani,

- c) munkaterápiás foglalkoztatás szervezhető,
- d) a kapcsolattartás gyakorisága növelhető,
- e) a szabad levegőn tartózkodás hosszabb időtartamban is engedélyezhető.

(3) Az elítéltnak az időskorúak részlegén történő elhelyezését meg kell szüntetni, ha

- a) magatartása veszélyezteti a részleg működtetését,
- b) az elítélt súlyos fegyelemsértést, illetve újabb bűncselekményt követ el, vagy
- c) az együttműködési kötelezettségét nem teljesíti.”

125. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 116. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Fontos okból – így különösen az elítélt személyi vagy családi körülményei, egészségi állapota miatt – a szabadságvesztés végrehajtása hivatalból vagy kérelemre félbeszakítható, erről

- a) egy naptári évben kilencven napig terjedő időtartamra a parancsnok,
 - b) az a) pontban szabályozottnál hosszabb időre, de legfeljebb egyévi időtartamra az országos parancsnok
- dönt.”

126. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 150/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„150/A. §

(1) A büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos szolgálati jogviszonyban álló tagja az intézkedésével, illetve az általa ellátott szolgálati feladattal összefüggésben, személy vagy tárgy azonosítására, a tett intézkedés jogszerűségének vizsgálata céljából, valamint az érintett jogainak gyakorlása érdekében az intézkedéssel érintett elítéltről, környezetéről, valamint az intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról testkamerával kép- és hangfelvételt készíthet. A testkamera elektronikus megfigyelési eszköz.

(2) A testkamera a következő intézkedések fogantatosítása, illetve szolgálati feladat ellátása során alkalmazható:

- a) rendkívüli esemény felszámolása esetén,
- b) zárkaajtó nyitásakor,
- c) fegyelmi- és biztonsági elkülönítés esetén a zárkára helyezéskor,
- d) ha előreláthatóan kényszerítő eszköz alkalmazására kerülhet sor a bv. intézeten belül vagy azon kívül,
- e) biztonsági vizsgálat végrehajtásakor,
- f) tíz főt meghaladó fogvatartotti csoport tevékenységének felügyelete során, ha a felügyeletet a személyi állomány egy tagja hajtja végre,
- g) bv. intézeten belüli járőrtevékenység során,
- h) csomagosztáskor gyanús csomag előzetes észlelése esetén,
- i) napirendben meghatározott vagy soron kívül elrendelt létszámmellenőrzés végrehajtásakor,
- j) napirend szerinti ébresztő végrehajtásának ellenőrzésekor,
- k) fogvatartott előállítás, szállítása során, vagy
- l) fogvatartott bv. intézeten belül vagy azon kívül történő kísérése során.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott esetekben kötelező a testkamerát alkalmazni, ha a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos szolgálati jogviszonyban álló tagját azzal felszerelték, továbbá azt a (2) bekezdés szerinti intézkedés, illetve szolgálati feladat ellátásának ideje alatt folyamatosan kell működtetni.

(4) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint rögzített kép- és hangfelvétel tekintetében a 150. § (5)-(10) bekezdésében foglaltakat is alkalmazni kell azzal, hogy a 150. § (6) bekezdése alkalmazásában a kérelem benyújtására nyitva álló határidő, illetve a 150. § (8) bekezdése alkalmazásában a törlés kötelezettségének határideje tíz nap.”

127. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény a következő 150/B. §-sal egészül ki:

„150/B. §

Az elítélt ellenőrzése a saját vagy mások életét, testi épségét sértő vagy veszélyeztető cselekmény megelőzése érdekében, az ilyen cselekmény lehetséges bekövetkezése miatt szükséges ideig – az emberi méltóság tiszteletben tartása mellett – a külön légtérű illemhely, illetve fürdőhelyiség falán vagy ajtaján kialakított ellenőrző nyíláson át közvetlen személyes betekintés útján is végrehajtható.”

128. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 155. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Rendkívüli esemény idején vagy más elháríthatatlan ok miatt – legfeljebb három napig – az elítéltek kizárólag hideg élelemmel is elláthatók, átszállítás, illetve előállítás esetén – ha az a bv. intézet székhelyének közigazgatási határán kívülre történik, vagy előreláthatóan a napirend szerinti meleg ebéd az átszállítás, illetve előállítás tartama miatt nem biztosítható – az elítélt részére csomagolt hideg ételmelet kell adni. E bekezdés alkalmazásában az előállítás alatt a jelenlét telekommunikációs eszköz útján történő biztosítását is érteni kell.”

129. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 165. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A jutalmak:

- a) dicséret,
- b) kondicionáló terem használatának díjmentes biztosítása,
- c) többletszolgáltatás térítési díjának megfizetése alóli mentesítés egy hónap időtartamra,
- d) telefonbeszélgetés térítésmentes biztosítása harminc perc időtartamban,
- e) telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás soron kívül,
- f) csomag vásárlása vagy fogadása soron kívül,
- g) látogatófogadás soron kívül, a látogatási idő meghosszabbítása,
- h) a személyes szükségletekre fordítható összeg növelése,
- i) pénzjutalom,
- j) tárgyjutalom,
- k) a végrehajtott fenyítés nyilvántartásból törlése,

- l)* látogató bv. intézeten kívüli fogadása soron kívül,
- m)* jutalom kimaradás,
- n)* jutalom eltávozás.”

130. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 166. és 167. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„166. §

(1) A 165. § (2) bekezdés l)–n) pontja nem engedélyezhető, ha az elítélt

- a)* ellen szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény miatt újabb büntetőeljárás van folyamatban, és az a bíróság, illetve ügyészség, amely előtt a büntetőeljárás folyamatban van, a büntetőeljárás eredményének veszélyeztetése okán nem járult hozzá ahhoz, hogy az elítélt a bv. intézetet őrzés nélkül elhagyhassa,
- b)* a magatartási szabályokat ismételten vagy súlyosan megszegte.

(2) A látogató bv. intézeten kívüli fogadása, a jutalom kimaradás és a jutalom eltávozás időtartama a szabadságvesztésbe beszámít. A jutalom kimaradásra és a jutalom eltávozásra egyebekben a kimaradás és az eltávozás szabályait kell alkalmazni.

167. §

(1) A fegyelmi fenyítés annak végrehajthatóvá válásától számított hat hónapig jutalomból nem törölhető.

(2) Egyszerre több fenyítés nem törölhető el.

(3) A fenyítések törlése a 168. § (1) bekezdése szerinti sorrendben történik.

(4) Az (1)–(3) bekezdés alkalmazása mellőzhető az élet vagy jelentős anyagi érték megmentése vagy súlyos veszély elhárítása miatti jutalmazás esetén.

(5) A szabadságvesztés tartama egyharmad részének – figyelembe véve a Btk. 92-92/B. § alapján beszámítani rendelt letartóztatásban töltött időt – a letöltése után törölhető jutalomból

- a)* a más elítélt vagy egyéb jogcímen fogvatartott sérelmére elkövetett könnyebb sérülést okozó, magánindítványra üldözendő bűncselekményt megvalósító fegyelmi cselekmény,
- b)* a pszichoaktív szer tartása, birtoklása, használata miatt kiszabott fegyelmi fenyítés.

(6) Nem törölhető jutalomból a végrehajtás alatt elkövetett bűncselekményt megvalósító, erőszakos vagy súlyos sérülést okozó fegyelmi cselekmény.”

131. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény „A fenyítések és a fegyelmi eljárás” alcíme a következő 171/A. §-sal egészül ki:

„171/A. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtásának befejezésével vagy végrehajthatósága megszűnésével a fegyelmi fenytítésre vonatkozó adat kizárólag az elítélttel szemben végrehajtandó újabb szabadságvesztés, elzárás vagy letartóztatás végrehajtása során a kockázatértékelés és a biztonsági besorolás elvégzésekor használható fel.

(2) Életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a fegyelmi fenytítést a végrehajthatóvá válástól számított huszonöt év elteltével törölni kell.”

132. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 173. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az elítéltt kapcsolattartási formái:)

„b) telefonbeszélgetés a bv. intézet által biztosított telefonnal és telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás,”

133. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 174. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az elítélttnek a hatóságokkal, törvényben kihirdetett nemzetközi egyezményben elismerten erre hatáskörrel rendelkező nemzetközi jogvédő szervezetekkel, az alapvető jogok biztosával, valamint a nemzeti megelőző mechanizmus szervezetével vagy munkatársával és a védővel való levelezése tartalmilag nem ellenőrizhető. Ha alapos indok merül fel arra, hogy az elítéltt részére érkező vagy az általa küldött levelek nem a borítékban megjelölt hatóságtól, nemzetközi szervezettől vagy a védőtől származnak, vagy nem a címzetteknek szólnak, továbbá ha a biztonsági ellenőrzés eredményeként alaposan feltehető, hogy a zárt borítékban érkezett vagy zárt borítékban továbbítandó levélben tiltott tárgy vagy anyag került elhelyezésre, a levelet az elítéltt jelenlétében – jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett – kell felbontani. Az ellenőrzés kizárólag a feladó azonosítására, illetve a tiltott tárgy vagy anyag jelenlétének ellenőrzésére korlátozódhat. E rendelkezés alkalmazásában az elítéltt részére érkező levelek esetén nem tekinthető tiltott tárgynak az elektronikus adathordozón továbbított irat.”

134. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 181. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Pályázati forrás felhasználása esetén, ha a pályázati felhívás a fentiekől eltérő juttatást tartalmaz, a pályázati felhívásban meghatározott juttatás állapítható meg a fogvatartott részére.”

135. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény „A reintegrációs őrizet” alcíme a következő 187/F. és 187/G. §-sal egészül ki:

„187/F. §

(1) A reintegrációs őrizet hatálya alatt álló elítéltt – a bv. intézet útján – kérelmet nyújthat be a büntetés-végrehajtási bíróhoz a reintegrációs őrizet megszüntetése érdekében.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kérelem benyújtása esetén a bv. intézet vezetője a reintegrációs őrizet megszüntetésére haladéktalanul előterjesztést tesz a büntetés-végrehajtási bírónak, mellékelve az elítélt kérelmét és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő összefoglaló jelentését.

(3) Ha a reintegrációs őrizet hatálya alatt álló elítélt a határozatban megjelölt napon a bv. intézetben nem jelenik meg, akkor a bv. intézet vezetője haladéktalanul intézkedik az elítélt elővezetése iránt.

(4) Ha az elítélt életében olyan előre nem várt esemény következik be, amely miatt a reintegrációs őrizet megszüntetése halaszthatatlanná vált, és azt az elítélt kérelmezi, az elítélt a bv. intézetbe ideiglenesen befogadható. A bv. intézet vezetője az előterjesztés megtételével egyidejűleg haladéktalanul kezdeményezi az ügyészségnél a szabadságvesztés ideiglenes foganatba vételét.

187/G. §

Ha a reintegrációs őrizetben lévő elítélttel szemben elzárás, közérdekű munka vagy pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés vagy szabálysértési elzárás vár végrehajtásra, ezek foganatba vétele érdekében az elítéltnak a reintegrációs őrizet utolsó napját a büntetés-végrehajtási intézetben kell letöltenie. Az elítéltet a bv. intézet a szabadságvesztés foganatba vételére vonatkozó szabályok szerint hívja fel a letöltésre.”

136. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 270. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Ha a munkaterápiás foglalkoztatáson részt vevő elítéltet a munkáltató a működési körében felmerült okból nem tudja munkával foglalkoztatni – ide nem értve a büntetés-végrehajtási okokat –, a kiesett munkaidőre a térítési díj ötven százaléka jár.”

137. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 273. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az elzárás a bíróság jogerős ügydöntő határozata alapján hajtható végre. A büntetés-végrehajtási bíró az elzárás végrehajthatóságának megállapítását követően az értesítőlap másolatát megküldi a BVOP-nak. Az elzárásra ítéltet a BVOP hívja fel az értesítőlap másolatának beérkezését követő tizenöt napon belül az elzárás végrehajtásának három hónapon belüli megkezdésére. A felhívást olyan időpontban kell kiadni, hogy azt az elzárásra ítélt a jelentkezési kötelezettség napja előtt legalább tizenöt nappal megkapja.”

138. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 278. § c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az elzárás vagy annak hátralevő része nem hajtható végre, ha az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követően az elzárásra ítélt)

„c) folyamatosan öt évet vagy azt meghaladó időt töltött szabadságvesztésben vagy letartóztatásban, illetve kényszergyógykezelésben vagy előzetes kényszergyógykezelésben, vagy két évet vagy azt meghaladó időt töltött javítóintézetben,”

139. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 289. § d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A közérdekű munka vagy annak hátralévő része nem hajtható végre, ha az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése után az elítélt)

„d) folyamatosan öt évet vagy azt meghaladó időt töltött szabadságvesztésben vagy letartóztatásban, illetve kényszergyógykezelésben vagy előzetes kényszergyógykezelésben, vagy két évet vagy azt meghaladó időt töltött javítóintézetben.”

140. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 293/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A pénzbüntetés vagy annak hátralévő része nem hajtható végre, ha az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése után az elítélt folyamatosan öt évet vagy azt meghaladó időt töltött szabadságvesztésben vagy letartóztatásban, illetve kényszergyógykezelésben vagy előzetes kényszergyógykezelésben, vagy két évet vagy azt meghaladó időt töltött javítóintézetben.”

141. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 301. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény) alapján kiszabott határozatlan tartamú kiutasítás mellékbüntetés végrehajthatósága tíz év elteltével megszűnik, amely időpontot,

- a) attól a naptól kell számítani, amikor az idegenrendészeti jogszabályokban meghatározottak szerint a kiutasítás végrehajtása megtörtént, vagy
- b) ha a végrehajtásra nem került sor, a kiutasítást kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napjától kell számítani azzal, hogy ezen időtartamba nem számít bele az az idő, amíg az elítélt szabadságvesztést töltött.”

142. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 313. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Ha a pártfogó felügyelet eredményes végrehajtása – különösen a bűnismétlési és visszaesési kockázatok csökkentése – érdekében külön magatartási szabály előírása vagy annak módosítása indokolt, vagy annak alkalmazása már sürgősségteljes, a pártfogó felügyelő vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő az ellenőrzési tapasztalatai, a rendőrség kezdeményezése vagy a pártfogolt kérelme alapján a külön magatartási szabály előírására, megváltoztatására vagy mellőzésére a büntetés-végrehajtási bírónak javaslatot tesz.”

143. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 387. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

- „(3) A végrehajtásért felelős szerv a letartóztatottat
- a) az ügyészi rendelvény és a letartóztatást elrendelő bírói végzés, vagy
 - b) a bíróság végzése szerint kiállított értesítőlap
- alapján fogadja be.”

144. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 388. §-a a következő (3a) és (3b) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Ha a (3) bekezdés alkalmazásának nincs helye, de a letartóztatott korlátozott beszámítási képességét állapították meg, illetve az IMEI-ben végzett vizsgálat alapján személyiségzavarának jellege vagy annak súlyossága miatt ez indokolt, a bíróság a letartóztatott gyógyító-terápiás részlegen való elhelyezéséről rendelkezhet. A bíróság haladéktalanul megszünteti a gyógyító-terápiás részlegre helyezést, ha az az IMEI szakorvosának véleménye vagy igazságügyi pszichiátriai szakértői vizsgálat alapján már nem indokolt.

(3b) A bíróság a (3) és (3a) bekezdésben meghatározott kérdésekben egy határozattal is meghozhatja a döntést.”

145. §

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény

- a) 33. § (2) bekezdésében az „a) vagy b) pontja” szövegrész helyébe az „a)-c) pontja” szöveg,
- b) 61/C. § (1a) bekezdésében az „a) és b) pontja esetében” szövegrész helyébe az „a) és b) pontja és a 187/F. § (3) bekezdése esetében” szöveg,
- c) 69/A. § (1) bekezdés b) pontjában a „204.” szövegrész helyébe a „204-204/A.” szöveg,
- d) 99. § (4) bekezdésében a „vallási részlegen, valamint” szövegrész helyébe a „vallási részlegen, az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt részlegen, az időskorúak részlegen, valamint” szöveg,
- e) 187/C. § (1) bekezdés f) pontjában a „bíróság a” szövegrész helyébe a „bíróság vagy az idegenrendészeti hatóság a” szöveg,
- f) 290. § (2) bekezdésében az „ügyésznek” szövegrész helyébe az „ügyészszéknél” szöveg,
- g) 293/A. § (2) bekezdésében a „szabadságvesztésnek a” szövegrész helyébe a „szabadságvesztésnek, illetve a javítóintézeti nevelésnek a” szöveg,
- h) 309. § (4) bekezdésében az „a egyházi” szövegrész helyébe az „az egyházi” szöveg,
- i) 388. § (4) bekezdésében a „(2)–(3) esetén” szövegrész helyébe a „(2)–(3a) bekezdés esetén” szöveg,
- j) 436. § (1) bekezdésében az „A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény)” szövegrész helyébe az „Az 1978. évi IV. törvény” szöveg lép.

146. §

Hatályát veszti a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 11. § (9) bekezdésében a „fiatalkorú” szövegrészek.

30. Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény módosítása

147. §

(1) Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 13. § (1) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az igazságügyi szakértőt törölni kell a névjegyzékből, ha)

„c) a 69. § (1a) bekezdés szerinti mulasztását a kamarai tagság felfüggesztése időtartamának lejártáig nem pótolja.”

(2) Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 13. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A 69. § (1a) bekezdés b)-d) pontja, valamint a (6a) bekezdés szerint elmulasztott adatszolgáltatás teljesítéséről, vagy az adatszolgáltatás ismételt elmulasztásáról a Kamara haladéktalanul tájékoztatja a névjegyzéket vezető hatóságot.”

148. §

(1) Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 54. § (1) bekezdés b) és c) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A hatósági ellenőrzés során a névjegyzéket vezető hatóság ellenőrzi, hogy a szakértő a kirendelésnek eleget tesz-e. A hatósági ellenőrzés folyamán a névjegyzéket vezető hatóság)

„b) az 55. § (1) bekezdésében meghatározott valamely ok észlelése esetén, az 55. § (3) bekezdésében foglaltak alapján jár el,

c) a 69. § (1a) bekezdésben felsorolt okok fennállása esetén az igazságügyi szakértő kamarai tagságának felfüggesztését kezdeményezi a Kamaránál, vagy”

(2) Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 54. § (1) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

(A hatósági ellenőrzés során a névjegyzéket vezető hatóság ellenőrzi, hogy a szakértő a kirendelésnek eleget tesz-e. A hatósági ellenőrzés folyamán a névjegyzéket vezető hatóság)

„d) fegyelmi vétség alapos gyanúja esetén fegyelmi eljárás megindítását kezdeményezheti a Kamara fegyelmi bizottságánál.”

149. §

(1) Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 69. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az igazságügyi szakértőt 6 hónapra el kell tiltani a tevékenység végzésétől és egyúttal az eltiltás idejére kamarai tagságát fel kell függeszteni, ha az igazságügyi szakértő

a) a névjegyzékben szereplő adatok változását, a Kormány rendeletében meghatározott módon, felhívásra, a jogkövetkezményekre történő írásbeli figyelmeztetés után nem jelenti be,

b) azon statisztikai adatokat, amelyeket e törvény alapján a Kamara részére szolgáltatni köteles, a naptári év tekintetében határidőben nem szolgáltatja, és annak felhívásra, a jogkövetkezményekre történő írásbeli figyelmeztetés után sem tesz eleget,

c) a naptári év első három negyedévében esedékes statisztikai adatszolgáltatást két éven belül három alkalommal elmulasztja, és annak felhívásra, a jogkövetkezményekre történő írásbeli figyelmeztetés után sem tesz eleget,

- d) által szolgáltatott statisztikai adatok eltérnek a 2. melléklet szerint vezetett szakértői nyilvántartásában szereplő adatoktól, és azokat felhívásra, a jogkövetkezményekre történő írásbeli figyelmeztetés után sem helyesbíti,
- e) az e törvény alapján fennálló képzési kötelezettségének határidőben nem tett eleget, és annak felhívásra, a jogkövetkezményekre történő írásbeli figyelmeztetés után sem tesz eleget.”

(2) Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 69. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Az (1) és (1a) bekezdésben foglalt esetekben a Kamara 15 napon belül határoz.”

(3) Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 69. §-a a következő (6a) és (7) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) A (6) bekezdésben foglaltaktól eltérően, az igazságügyi szakértő az (1a) bekezdés szerint elmulasztott kötelezettséget a felfüggesztés időtartama alatt is teljesítheti. A felfüggesztés ideje alatti teljesítés nem érinti a felfüggesztés időtartamát.

(7) Az (1a) bekezdés szerinti felfüggesztési okok fennállását a névjegyzéket vezető hatóság az 54. § szerinti eljárásban állapítja meg.”

150. §

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 63. § (1) bekezdés e) pontjában a „(1)” szövegrész helyébe a „(1) és (1a)” szöveg lép.

151. §

Hatályát veszti az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény

- a) 13. § (1) bekezdés f)–h) pontja,
- b) 13. § (2) bekezdés c) pontjában a „ , f)–h)” szövegrész,
- c) 13. § (6) bekezdésében a „ , f)–h)” szövegrész.

31. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény módosítása

152. §

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Másodfokon ítélik a Kúria.”

153. §

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 8. § (5) és (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(5) A végzés elleni fellebbezést – a keresetlevelet visszautasító, valamint az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezés kivételével – egyesbíró bírálja el. Ha az ügy különös bonyolultsága indokolja, az egyesbíró elrendelheti, hogy az ügyben három hivatásos bíróból álló tanács járjon el. A tanács elé utalt ügyben utóbb egyesbíró nem járhat el.

(6) A Kúria – az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel – három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el. Ha az ügy különös bonyolultsága, illetve kiemelt társadalmi jelentősége indokolja, a Kúria elrendelheti, hogy az ügyben öt hivatásos bíróból álló tanács járjon el. Ha az ügy jellege ezt indokolja, az öt hivatásos bíróból álló tanács legfeljebb két tagja olyan hivatásos bíró lehet, aki közigazgatási ügyben eljáró bírónak nincs kijelölve.”

154. §

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 13. § (3) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes)

„c) a köztestület, annak szerve, valamint tisztségviselője közigazgatási tevékenységével kapcsolatos jogvita, a köztestület szervei, illetve tisztségviselői közötti jogvita, továbbá a köztestület, szervei, valamint tisztségviselői és a köztestület felett törvényességi felügyeletet vagy ellenőrzést gyakorló szerv közötti jogvita elbírálására.”

155. §

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 36. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az eljárás szabálytalansága ellen vagy az eljárás elhúzódása miatt benyújtott kifogás elbírálására a polgári perrendtartásról szóló törvény szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

- a) a törvényszék mulasztásával szemben benyújtott kifogást a Kúria,
- b) a Kúria mulasztásával szemben benyújtott kifogást a Kúria erre kijelölt másik tanácsa bírálja el.”

32. Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény módosítása

156. §

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 24. § (3) bekezdésében az „oktatói és tudományos tevékenységet” szövegrész helyébe az „oktatói, tudományos és művészeti tevékenységet – ideértve az ilyen tevékenységet alaptevékenységként folytató szervezetben betöltött tisztségviselői és vezetői megbízatást is –” szöveg lép.

33. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény módosítása

157. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 4. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Azzal szemben, akinek a felelősségét szabálysértési eljárásban megállapították, azonos tényállás mellett büntetőeljárás – a szabálysértésekről szóló törvény szerinti ügyészi felhívás, felülvizsgálat vagy perújítási eljárás lefolytatása előtt – nem indítható.”

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 4. §-a a következő (7a) bekezdéssel egészül ki:

„(7a) Ha az elkövető több vagy tartós cselekménye egy bűncselekményt valósít meg, vagy több bűncselekménye a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.)

rendelkezése alapján egy bűncselekményt valósít meg, a (7) bekezdés nem akadályozza az olyan cselekmény miatt a büntetőeljárás megindításának és lefolytatásának, amelyet a (7) bekezdésben meghatározott tagállami határozatban szereplő tényállás nem tartalmaz.”

158. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 9. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. §

(1) A magyar büntető joghatóság alá tartozó ügyekben a büntetőeljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

(2) A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság eljárási cselekménye kiterjedhet a belföldön levő információs rendszer útján hozzáférhető adatokra, függetlenül az adatok elhelyezkedésétől. Az eljárási cselekmény az információs rendszer olyan részét érintheti, amelyhez a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság jogszabály felhatalmazása alapján az információs rendszer védelmét szolgáló eszköz vagy informatikai megoldás megkerülése vagy kijátszása nélkül hozzáférhet.

(3) A (2) bekezdés alapján végzett eljárási cselekmény nem érinti Magyarország nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettségeit.”

159. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 21. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Az elkövetőre illetékes bíróság illetékessége a bűnpártolóra is kiterjed. A más által elkövetett büntetendő cselekmény elkövetőjére illetékes bíróság illetékessége a Btk. 399. § (3) és (4) bekezdésében és ezek Btk. 399. § (5)-(8) bekezdésében meghatározott minősített eseteiben, illetve a Btk. 400. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetőjére is kiterjed.”

160. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 53. § (1) bekezdés a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A magánvádló az a sértett,)

„a) aki könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés, kegyeletsértés, becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel készítése, vagy becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel nyilvánosságra hozatala vagy

b) amely magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés, becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel készítése vagy becsület csorbítására alkalmas hamis hang- vagy képfelvétel nyilvánosságra hozatala”

(esetén a vádat képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető.)

161. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 69. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Ha az 58. § (4) bekezdésében meghatározott szerv az eljárásban egyéb érdekeltként fellép, akkor sértetti képviselő az állam nevében nem járhat el. Az állam sérelmére elkövetett bűncselekmények esetén a sértetti képviselő ellátására egyébként a polgári jog szabályai az irányadók.”

162. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 72. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a büntetőeljárásban részt vevő személy több törvényes képviselővel rendelkezik, eltérő megegyezésük hiányában az ügyben elsőként fellépő törvényes képviselő jár el.”

163. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 87. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részvételét igénylő eljárási cselekmény esetén elrendelheti, hogy)

„bb) az eljárási cselekményt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 61. § (2) bekezdésében meghatározott szolgáltatást végző vagy jogszabályban meghatározott más szaktanácsadó közreműködésével hajtja végre. A szaktanácsadó az eljárási cselekmény vezetőjének irányításával végzi tevékenységét, ennek során közvetíti a tizennyolcadik életévét be nem töltött személyhez intézett kérdéseket és a hatóság egyéb közléseit,”

164. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Ha a 82. § c) pontja alapján különleges bánásmódot igénylő sértett a tizennyolcadik életévét nem töltötte be,]

„d) a telekommunikációs eszköz alkalmazása során - ha jogszabály kivételt nem tesz - biztosítani kell, hogy a sértett kizárólag az eljáró bírót, ügyészt vagy nyomozó hatóság tagját láthassa,”

165. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 113. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az idézés és az értesítés egyszerűsített elektronikus úton való kézbesítése esetén a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az idézésen és értesítésen feltünteti azt az elektronikus vagy hangkapcsolatot biztosító elérhetőségét, amelyen az idézett és értesített személy annak hitelességét ellenőrizni tudja.”

166. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 123. § (1) bekezdés f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Telekommunikációs eszköz használata esetén az elkülönített helyszínen kizárólag a következő személyek lehetnek jelen:)

„f) a szakértő, a szaktanácsadó”

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 123. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az elkülönített helyszínen legalább egy, az (1) bekezdés c) vagy d) pontjában meghatározott személynek vagy jogszabályban meghatározott más személynek jelen kell lennie.”

167. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény XX. Fejezete a következő alcímmel egészül ki:

„Egyszerűsített telekommunikációs jelenlét

126/A. §

(1) A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenlét céljából elrendelheti, hogy az eljárási cselekményen történő jelenlétre kötelezett vagy jogosult személy a rendelkezésére álló eszközt használja (a továbbiakban: egyszerűsített telekommunikációs jelenlét). Egyszerűsített telekommunikációs jelenlét esetén a 120-126. § rendelkezéseit ezen alcímben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Egyszerűsített telekommunikációs jelenlét esetén az eljárási cselekmény kitűzött, illetve az ügyészség, nyomozó hatóság által megjelölt helyszíne és az elkülönített helyszín között az összeköttetés közvetlenségét és kölcsönösségét kép- és hangfelvétel továbbítása biztosítja.

(3) Egyszerűsített telekommunikációs jelenlét csak az eljárási cselekményen történő jelenlétre kötelezett vagy jogosult hozzájárulásával rendelhető el.

126/B. §

(1) Egyszerűsített telekommunikációs jelenléttel az eljárási cselekmény akkor is lefolytatható, ha az elkülönített helyszínen csak a 123. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott személy van jelen.

(2) Egyszerűsített telekommunikációs jelenlét esetén a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az elkülönített helyszínen jelen levő személy személyazonosságát a természetes személyazonosító adatainak egyeztetésével és más olyan módon ellenőrzi, amely alapján az érintett személy kiléte megállapítható.

(3) Az eljárási cselekmény nem folytatható, ha

a) az eljárási cselekmény során észszerű kétely mutatkozik az érintett személy

aa) személyazonosságával,

ab) eljárási cselekményen való részvételének önkéntességével, vagy

ac) vallomásának vagy nyilatkozatának befolyásmentességével kapcsolatban, vagy

b) az elkülönített helyszínen olyan személy van jelen, akinek a jelenléte a törvény alapján kizárt.

(4) Egyszerűsített telekommunikációs jelenlét esetén az eljárási cselekmény vezetője a (3) bekezdésben meghatározottak ellenőrzése érdekében meghatározhatja, hogy a 123. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott személy a rendelkezésére álló eszközzel milyen tevékenységet végezzen el. E tevékenységek megtagadása vagy az ellenőrzésre alkalmatlan módon való elvégzése esetén az eljárási cselekmény nem folytatható. ”

168. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 130. § (1) bekezdés d) és e) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az ügyiratát)

„d) hirdetményi úton,

e) a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság kézbesítője útján, vagy”

(kézbesíti a címzett részére.)

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 130. § (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

(A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az ügyiratát)

„f) egyszerűsített elektronikus úton”

(kézbesíti a címzett részére.)

169. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény „Kézbesítés postai úton, kézbesítési fikció” alcím címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„Kézbesítés postai úton, egyszerűsített elektronikus úton, kézbesítési fikció”

170. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 132. §-a a következő (6)–(8) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az ügyiratot papíralapú kapcsolattartás esetén egyszerűsített elektronikus úton a címzett elektronikus levelezési címére vagy más elektronikus elérhetőségére kézbesítheti. A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság az egyszerűsített elektronikus úton való kézbesítéskor közli azt az elektronikus vagy hangkapcsolatot biztosító elérhetőségét, amelyen a címzett az ügyirat hitelességét ellenőrizni tudja.

(7) Az egyszerűsített elektronikus úton való kézbesítés szabályszerű, ha az ügyirat címzett részére történő kézbesítéséről a címzett igazolható módon – ideértve a kizárólag hangkapcsolatot biztosító elektronikus úton történő rögzített szóbeli nyilatkozattételt is – nyilatkozik. Az ügyiratot a nyilatkozattétel napján kézbesítettnek kell tekinteni.

(8) Az egyszerűsített elektronikus úton történő kézbesítés nem minősül elektronikus kapcsolattartásnak.”

171. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 270. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A bíróság a vádemelés után szaktanácsadó közreműködését veszi igénybe, ha az eljárási cselekményt a 87. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontban meghatározott módon rendeli végrehajtani.”

172. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 298. § (1) bekezdés d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A letartóztatás legfeljebb)

„d) négy évig tart, ha a terhelttel szemben tíz évnél súlyosabb,”

(szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt van folyamatban eljárás.)

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 298. § (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(A letartóztatás legfeljebb)

„e) öt évig tart, ha a terhelttel szemben életfogytig tartó ”

(szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt van folyamatban eljárás)

(3) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 298. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az (1) bekezdés e) pontja szerinti letartóztatás tartamának felső határa további egy évvel meghosszabbodik, ha

- a) a vádemelésre bünszervezetben elkövetett bűncselekmény miatt került sor,
- b) a vádemelést követően az Európai Unió tagállamán kívüli országot érintő bűnügyi jogsegélykérelem előterjesztése volt szükséges,
- c) a vádemelésre terrorcselekmény büntette miatt került sor,
- d) a vádemelésre előre kitervelten, nyereségvágyból, több ember sérelmére elkövetett vagy - a Btk. 160. § (7) bekezdés a) pontjára figyelemmel - a (2) bekezdés l) pontjában meghatározott emberölés büntette miatt került sor,
- e) a bíróság megállapítja, hogy a letartóztatásban lévő terhelt a vádemelést követően megszökött, szökést kísérelt meg, illetve bizonyítás megghiúsítása érdekében a büntetőeljárásban részt vevő vagy más személyt megfélemlített, jogellenesen befolyásolt vagy tárgyi bizonyítási eszközt, elektronikus adatot, vagy vagyonek Kobzás alá eső dolgot megsemmisített, meghamisított vagy elrejtett.

(5) Ha a bíróság a bűnügyi felügyeletet kizárólag az (1) bekezdés e) pontjában meghatározott letartóztatás tartama felső határának eltelte miatt rendeli el, akkor a bíróság

- a) a terhelt számára előírja, hogy meghatározott lakást, egyéb helyiséget vagy ahhoz tartozó bekerített helyet nem hagyhat el engedély nélkül,
- b) a bűnügyi felügyelet végrehajtására alkalmas lakóhellyel nem rendelkező terhelt számára előírja, hogy a bűnügyi felügyeletet az állam által biztosított szálláshelyen töltsse,
- c) nem engedélyezheti, hogy a terhelt a számára kijelölt helyet munkavégzés céljából elhagyja.”

173. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 327. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Ha a zár alá vételre a Btk. 75. § (1) bekezdésében meghatározott vagyonek Kobzás biztosítása vagy kártérítésre, illetve pénz fizetésére irányuló polgári jogi igény biztosítása érdekében került sor, a határozat rendelkező részében ennek tényét, valamint a zár alá vétellel biztosított összeget is fel kell tüntetni. Ha a vagyon részeinek zár alá vételére több eltérő okból került sor, ezeket az adatokat a zár alá vett vagyon valamennyi része tekintetében fel kell tüntetni a határozatban.”

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 327. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Ha a zár alá vételre a Btk. 75. § (1) bekezdésében meghatározott vagyonelkobzás biztosítása vagy kártérítésre, illetve pénz fizetésére irányuló polgári jogi igény biztosítása érdekében került sor, de a (6) bekezdésben foglaltakat a zár alá vételről rendelkező határozat nem tartalmazza, a zár alá vétel elrendelésére jogosult

- a) ügyészség vagy nyomozó hatóság a 366. § megfelelő alkalmazásával, vagy
- b) a bíróság a vádemelés előtt az ügyészség, a terhelt, továbbá ha a sértett zár alá vételt indítványozott, a sértett, valamint a vagyoni érdekelt indítványára, a vádemelés után hivatalból a (6) bekezdésnek megfelelően határoz a zár alá vételről rendelkező határozat kiegészítéséről.”

174. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 332. §-a a következő (3)–(5) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Ha a zár alá vett vagyon felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet vagyona, és a zár alá vételt a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény alapján a felszámolási eljárásban hitelezői igénynek kell tekinteni, akkor e hitelezői igény a felszámoló által történő nyilvántartásba vételével a zár alá vett vagyon helyébe lép, amelyre a zár alá vétel külön határozat nélkül kiterjed, és a zár alá vétel az eredeti vagyon tekintetében megszűnik.

(4) Ha a felszámolási eljárásban az adós gazdálkodó szervezet vagyona felosztásra került, a (3) bekezdésben meghatározott hitelezői igény helyébe az erre eső felosztott vagyon lép, amelyre a zár alá vétel külön határozat nélkül kiterjed, és a zár alá vétel a hitelezői igény tekintetében megszűnik. Ha a vagyon felosztása során a hitelezői igény helyébe nem léphet felosztott vagyon, a zár alá vétel megszűnik.

(5) Ha a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény alapján az adós gazdálkodó szervezettel szemben bejelentett hitelezői követelés zár alá vételére került sor, a vagyon felosztása során zár alá vett hitelezői követelésre eső vagyona a (4) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.”

175. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 358. § (2)–(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(2) Jogszabály elrendelheti az eljárási cselekményről – a 360/A. §-ban meghatározott kivétellel – egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés mellett

- a) folyamatos hangfelvétel vagy
- b) kép- és hangfelvétel készítését.

(3) Az ügyészség és a nyomozó hatóság a jogszabályban meghatározott eseteken kívül indítványra vagy hivatalból is elrendelheti az eljárási cselekményről – a 360/A. §-ban meghatározott kivétellel – egyidejűleg végzett jegyzőkönyvezés mellett folyamatos hangfelvétel vagy kép- és hangfelvétel készítését.

(4) Az eljárási cselekményről folyamatos hangfelvételt vagy kép- és hangfelvételt kell készíteni az adott eljárási cselekménnyel – a 360/A. §-ban meghatározott kivétellel – egyidejűleg végzett

jegyzőkönyvezés mellett, ha a gyanúsított, a védő vagy a sértett ezt a költségek egyidejű előlegezésével indítványozza.”

176. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 360. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az eljárási cselekményről a jegyzőkönyvet – a 360/A. §-ban meghatározott kivétellel – egyidejűleg kell elkészíteni.”

177. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény „A jegyzőkönyv elkészítése, kiegészítése, kijavítása” alcíme a következő 360/A. §-sal egészül ki:

„360/A. §

(1) Ha az eljárási cselekményről folyamatos kép- és hangfelvétel készül és az eljárási cselekmény lefolytatásának körülményei, különösen a különleges bánásmódot igénylő személy kímélete ezt szükségessé teszi, a jegyzőkönyvet az eljárási cselekményt követően három munkanapon belül kell elkészíteni. Erről az eljárási cselekmény kezdetekor a jelenlévőket tájékoztatni kell.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben az e törvény szerinti figyelmeztetéseket a folyamatos kép- és hangfelvételen rögzíteni kell. Ha e törvény valamely körülmény, tény vagy cselekmény megtörténtének a jegyzőkönyvben való rögzítését írja elő, akkor azt a folyamatos kép- és hangfelvételen rögzíteni kell.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a jegyzőkönyvre a 360. § (2)-(11) bekezdésében meghatározottakat a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

- a) nem kell biztosítani, hogy a jegyzőkönyvet annak hitelesítése előtt a hitelesítésben közreműködő személy megismerhesse,
- b) az észrevétlenül nem megváltoztatható módon lezárt jegyzőkönyvet kizárólag az eljárási cselekményt végző ügyész vagy nyomozó hatóság tagja hitelesíti,
- c) a hitelesített jegyzőkönyvet annak elkészültét követően – a (7) bekezdés szerinti tájékoztatással együtt – azonnal kézbesíteni kell annak, aki az eljárási cselekményen jelen volt,
- d) a jegyzőkönyv kijavítását vagy kiegészítését a jegyzőkönyv kézbesítését, illetve – ha ez később történt meg – a folyamatos kép- és hangfelvétel megismerését követő nyolc napon belül lehet kérni,
- e) ha a jegyzőkönyv kijavítását vagy kiegészítését indítványozzák és az indítványt a folyamatos kép- és hangfelvétel alátámasztja, a jegyzőkönyvet az indítványnak megfelelően ki kell javítani vagy ki kell egészíteni,
- f) szó szerinti jegyzőkönyvezés indítványozásának kizárólag az eljárási cselekmény során van helye az e törvényben meghatározottak szerint.

(4) Ha az eljárási cselekményről készült felvétel nem áll rendelkezésre, vagy a (2) bekezdésben meghatározottak nem szerepelnek a felvételen, az (1) bekezdés szerint készült ügyirat jegyzőkönyvként nem vehető figyelembe.”

178. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 458. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata az (1)-(3) bekezdésben foglaltak szerint – az elkobzást, a vagyonelkobzást, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét elrendelő rendelkezés, valamint a lefoglalás megszüntetéséről szóló rendelkezés, illetve a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés kivételével – abban az esetben is jogerőre emelkedik, ha az ügydöntő határozat ellen kizárólag a vádlott örököse, a magánfél, vagy a vagyoni érdekelt jelentett be fellebbezést, vagy a fellebbezésre részükre nyitva álló határidő még nem telt el.”

179. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 483. §-a a következő (5) és (6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendeléséről vagy meghosszabbításáról szóló határozata ellen bejelentett fellebbezés alapján az elsőfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyezi és a bíróságot új eljárásra utasítja, a másodfokú bíróság a kényszerintézkedést a hatályon kívül helyezett határozat meghozatalának időpontjától kezdődően elrendelheti vagy annak határidejét meghosszabbíthatja. Az ilyen módon elrendelt vagy meghosszabbított kényszerintézkedés határideje a másodfokú bíróság döntésétől számított 72 óráig tarthat.

(6) Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés megszüntetéséről szóló határozata ellen bejelentett fellebbezés alapján az elsőfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyezi és a bíróságot új eljárásra utasítja, a fellebbezés (2) bekezdés a) pontja szerinti halasztó hatálya a megismételt eljárásban hozott döntésig tart.”

180. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 494. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A (2) bekezdés szerinti ülésre a 468. §, a 470. § (1) és (2) bekezdés, valamint a 472-475. § rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy az ülés megtartható az ügyész és a védő távollétében, ha annak tárgya

- a) a távollét vagy a bűnügyi felügyelet magatartási szabályainak ismételt vagy súlyos megszegése miatt a 293. § (3) bekezdése szerint őrizetbe vett, vagy
- b) az elfogatóparancs eredményeként a bíróság elé állított vádlottal szembeni személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés elrendelése.”

181. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 583. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Fellebbezésnek van helye kizárólag)

„b) az ítéletnek az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező rendelkezése, az előzetes bírósági mentesítésről szóló rendelkezése, a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti indítványt, illetve a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezése, vagy”

(ellen is.)

182. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 590. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A másodfokú bíróság a (3) és a (4) bekezdésben meghatározott esetben az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében - ideértve a 458. § (5) bekezdése alapján részlegesen jogerőre emelkedett rendelkezéseket - is felülbírálja

- a) az elsőfokú bírósági eljárást és ennek során vizsgálja azon eljárási szabályok megtartását, amelyek megsértése esetén
 - aa) a 607. § (1) bekezdése, valamint a 608. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni, vagy
 - ab) a 609. § (1) bekezdése alapján az ítéletet hatályon kívül kell helyezni,
- b) a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezést, ha a terheltet fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni,
- c) a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezést, továbbá
- d) a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezést.”

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 590. §-a a következő (5a) bekezdéssel egészül ki:

„(5a) A másodfokú bíróság az (5) bekezdés a) pont ab) alpontja alapján az elsőfokú bíróság ítéletét akkor bírálja felül, ha az ítélet megalapozatlanságának vizsgálata nélkül megállapítható, hogy a 607. § (1) bekezdésében, valamint a 608. § (1) bekezdésében fel nem sorolt, és a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására.”

(3) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 590. §-a a következő (11a) bekezdéssel egészül ki:

„(11a) A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel nem érintett vádlottra vonatkozó rendelkezését akkor helyezi hatályon kívül, ha a 609. § (1) bekezdése szerinti eljárási szabálysértés a fellebbezéssel nem érintett vádlott tekintetében is lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására.”

183. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 639. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A terhelt és a védő a 637. § (1) bekezdés g) pontjára alapított perújítási indítványt attól a naptól számított egy hónapon belül terjesztheti elő, amelyen a terhelt az alapügyet befejező ügyszöveg határozat jogerőre emelkedéséről tudomást szerzett. A büntetés végrehajtása érdekében kibocsátott elfogatóparancs esetén a terhelt tudomásszerzésének az ítéletnek a terhelt büntetés-végrehajtási intézetbe történt befogadását követő kézbesítését kell tekinteni.”

184. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 668. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elutasításának nincs helye, azt a Kúria tanácsa – az (1a) bekezdésben meghatározott kivétellel – tanácsulésen bírálja el.”

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 668. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatról nyilvános ülésen határoz, ha

- a) a legfőbb ügyész ezt indítványozza, vagy
- b) ezt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja.”

(3) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 668. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ha a Kúria tanácsa a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot tanácsülésen bírálja el, a terhelt és a védő a tanácsülésről szóló értesítés kézbesítésétől számított nyolc napon belül észrevételt tehetnek.”

185. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 671. § 6. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatásának van helye, ha a bíróság az alapügyben a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezett, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a következő kérdésekről:)

- „6. az előzetes fogva tartás és a bűnügyi felügyelet beszámításáról, a szabálysértési eljárásban kiszabott és végrehajtott elzárás, közérdekű munka és pénzbírság, illetve a már végrehajtott büntetés vagy intézkedés beszámításáról,”

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 671. § 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatásának van helye, ha a bíróság az alapügyben a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem rendelkezett, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett a következő kérdésekről:)

- „8. a Btk. 52. § (3) bekezdésben meghatározott foglalkozástól eltiltásról, vagy arról, hogy mely foglalkozástól tiltja el a terheltet,”

186. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 750. § (4a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4a) A távollevő terhelttel szemben folytatott eljárásban az 562. § (2) és (3) bekezdésének rendelkezései nem alkalmazhatók és a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.”

187. §

(1) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 771. § (1) bekezdés b) és c) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(A bíróság az eljárást megszünteti, ha)

- „b) a sértett mulasztását a feljelentés visszavonásának kell tekinteni,
- c) a személyes meghallgatáson a sértett és a feljelentett békítése eredményes, vagy”

(2) A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 771. § (1) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

(A bíróság az eljárást megszünteti, ha)

„d) az illetéket az illetékekről szóló törvény szerinti határidőben nem fizetik meg.”

188. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 778. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Ha a fellebbezésért az illetéket az illetékekről szóló törvény szerinti határidőben nem fizetik meg, azt a fellebbezés visszavonásának kell tekinteni.”

189. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 783. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Ha a perújításért az illetéket az illetékekről szóló törvény szerinti határidőben nem fizetik meg, azt az indítvány visszavonásának kell tekinteni.”

190. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 837. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A különleges eljárások:

- a) a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának elhalasztása életfogytig tartó szabadságvesztés esetén,
- b) az összbüntetési eljárás,
- c) eljárás a kiutasítás tartamának utólagos meghatározására,
- d) eljárás próbára bocsátás esetén,
- e) eljárás jóvátételi munka esetén,
- f) halasztás vagy részletfizetés engedélyezése az államot illető bűnügyi költség megfizetésére.”

191. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény a következő alcímmel egészül ki:

„Eljárás a kiutasítás tartamának utólagos meghatározására

840/A. §

(1) Ha az alapügyben a kiutasítás mellékbüntetés jogerős kiszabására az 1999. február 28. napjáig hatályban volt Büntető Törvénykönyv alapján határozatlan tartamban került sor, az alapügyben elsőfokon eljáró bíróság hivatalból vagy az ügyész, az elítélt vagy a védő indítványára, az ügyiratok alapján vagy nyilvános ülésen – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény 2/B. §-a alapján – ügyszózat végzésben határozza meg a kiutasítás tartamát. Az erre irányuló indítvány elutasításáról a bíróság nem ügyszózat végzéssel határoz.

(2) A bíróság ítélettel hatályon kívül helyezi a határozatlan tartamú kiutasítás mellékbüntetéséről szóló jogerős ítéleti rendelkezést, ha a Btk. 59. § (2)-(4) bekezdése alapján a kiutasítás elrendelésének nem lenne helye.

(3) Az (1) bekezdés szerinti eljárás nem folytatható le, ha

- a) a határozatlan tartamú kiutasítás végrehajtására az idegenrendészeti jogszabályokban meghatározott módon sor került, vagy
- b) a határozatlan tartamú kiutasítást kiszabó ítélet jogerőre emelkedésétől számítva tíz év eltelt azzal, hogy e tartamba nem számít bele az az idő, amíg a terhelt szabadságvesztést töltött.

(4) A büntügyi költséget az állam viseli.”

192. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény „Átmeneti rendelkezések” alcíme a következő 876/B. §-sal egészül ki:

„876/B. §

Az elkövetőre illetékes bíróság illetékessége a Btk. 2020. december 31-ig hatályban volt orgazdaság (Btk. 379. §) elkövetőjére is kiterjed.”

193. §

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény

- a) 10. § (1) bekezdés 3. pont c) alpontjában a „Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.)” szövegrész helyébe a „Btk.” szöveg,
- b) 39. § (4) bekezdésében az „a költségkedvezmény indítványozásához való jogra és” szövegrész helyébe az „arra, hogy költségkedvezmény iránti kérelmet nyújthat be,” szöveg,
- c) 101. § (1) bekezdésében a „Nemzeti Védelmi Szolgálat, a” szövegrész helyébe a „rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerve, a rendőrség terrorizmust elhárító szerve, a” szöveg,
- d) 131. § (2) bekezdésében a „bekezdésében” szövegrész helyébe a „bekezdés a) és b) pontjában” szöveg,
- e) 132. § (1) bekezdésében a „kézbesítendő” szövegrész helyébe a „postai úton kézbesítendő” szöveg,
- f) 132. § (1a) bekezdés nyitó szövegrészeiben a „kézbesítendő” szövegrész helyébe a „postai úton kézbesítendő” szöveg,
- g) 132. § (2) bekezdés nyitó szövegrészeiben a „kézbesítendő” szövegrész helyébe a „postai úton kézbesítendő” szöveg,
- h) 132. § (5) bekezdésében a „kézbesítési fikció” szövegrész helyébe a „postai úton történő kézbesítés alapján beállt kézbesítési fikció” szöveg,
- i) 180. § (3) bekezdésében a „kérelmére” szövegrész helyébe az „indítványára” szöveg,
- j) 283. § (2) bekezdésében a „bűnügyi felügyeletet a letartóztatás” szövegrész helyébe a „bűnügyi felügyeletet kizárólag a letartóztatás” szöveg,
- k) 515. § (4) bekezdésében a „kéri” szövegrész helyébe az „indítványozza” szöveg,
- l) 556. § (2c) bekezdésében a „kérte” szövegrész helyébe az „indítványozta” szöveg,
- m) 560. § (3c) bekezdésében a „kérte” szövegrész helyébe az „indítványozta” szöveg,
- n) 746. § (5) bekezdésében a „kérelem” szövegrész helyébe az „indítvány” szöveg,

- o) 803. § (5) bekezdésében a „nem gondoskodik, az eljárást meg kell szüntetni” szövegrész helyébe a „nem gondoskodik, ezt úgy kell tekinteni, hogy a pótmagánvádló a vádat ejtette, egyúttal az eljárást meg kell szüntetni” szöveg,
- p) 817. § (3) bekezdés a) pontjában a „kérheti” szövegrész helyébe az „indítványozhatja” szöveg,
- q) 817. § (3) bekezdés b) pontjában a „kérelme” szövegrész helyébe az „indítványa” szöveg,
- r) 824. § (3) bekezdésében a „kérhetik” szövegrész helyébe az „indítványozhatják” szöveg lép.

194. §

Hatályát veszti a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény

- a) 578. § (1) bekezdésében az „Az ötvenezer forintot meg nem haladó bűnügyi költség esetén a rendelkezésre álló adatok alapján legfeljebb két hónapi halasztás, illetve három hónapi részletfizetés engedélyezhető.” szövegrész,
- b) 616. § d) pontjában az „a vádlott hozzájárulása nélkül is” szövegrész,
- c) 694. § (1) bekezdésében az „a fiatalkorú hozzájárulása nélkül” szövegrész,
- d) 756. § (2) bekezdésében a „vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy” szövegrész,
- e) 756. § (3) bekezdésében a „vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy” szövegrészek és a „vagy bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személlyel” szövegrész.

34. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény módosítása

195. §

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 68. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„68. § [Közreműködési kötelezettség az elkülönített számlára történő befizetéssel összefüggésben]

(1) Ha a 67. § alapján az állami adó- és vámhatóság által kezelt elkülönített számlára az elkövető befizetést teljesített, az elkövető a befizetést követő 30 napon belül, külön felhívás nélkül írásban nyilatkozik arról, hogy mely büntetőeljárásra tekintettel teljesítette a befizetést, továbbá arról, hogy

- a) az állami adó- és vámhatóság hatáskörébe tartozó adóval, költségvetési támogatással kapcsolatos befizetés esetén mely adózó, adónem, időszak és – ha az állami adó- és vámhatóság az adókötelezettség tekintetében határozatot hozott – az állami adó- és vámhatóság mely határozatában megállapított adókötelezettségére,
- b) nem az állami adó- és vámhatóság hatáskörébe tartozó adóval, költségvetési támogatással vagy költségvetésből származó pénzeszközzel kapcsolatos befizetés esetén mely személynek, mely szerv felé, milyen jogcímen fennálló tartozásra tekintettel került sor a befizetésre.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti nyilatkozathoz az elkövető csatolja a tartozás alapjául szolgáló jogviszonyt keletkeztető okiratot, valamint – ha az rendelkezésre áll – az érintett szervnek a tartozás teljesítésére vonatkozó felhívását.

(3) Ha az elkövető az (1)-(2) bekezdés szerinti nyilatkozattételi kötelezettségének nem, vagy nem teljes körűen tesz eleget, és a befizetést követő hat hónapon belül az állami adó- és vámhatóság rendelkezésére álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy a befizetett összeget mely adózó, mely adószámlájára kell átvezetni, vagy az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a befizetésről mely szervet kell tájékoztatni, az állami adó- és vámhatóság a 68/A. § (3) bekezdésében meghatározottak szerint jár

el. Ha a nyilatkozatban megjelölt adózóval szemben az ott megjelölt adónem és időszak tekintetében adóellenőrzés van folyamatban, a 68/A. § (1) bekezdése szerinti átvezetésre, vagy a kincstár által vezetett külön költségvetési számlára történő átutalásra csak az eljárás befejezését követően kerülhet sor.”

196. §

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény a következő 68/A. §-sal egészül ki:

„68/A. § [Elszámolás bűncselekmény esetén]

(1) Az állami adó- és vámhatóság hatáskörébe tartozó adóval, költségvetési támogatással kapcsolatban elkövetett bűncselekményre tekintettel az elkövető által befizetett összeget az adóhatóság átvezeti azon adózó adószámlájára, amelynek a bűncselekmény következtében fizetési kötelezettsége keletkezett.

(2) Ha az elkülönített számlára teljesített befizetés nem az állami adó- és vámhatóság hatáskörébe tartozó adóval, költségvetési támogatással vagy költségvetésből származó pénzeszközzel kapcsolatos, az állami adó- és vámhatóság tájékoztatja a 68. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nyilatkozatban megjelölt szervet a befizetésről. Az érintett szerv kérelmére az állami adó- és vámhatóság gondoskodik a befizetett összeg átutalásáról. Ezt követően az elkövető az érintett szerv által folytatott eljárásban köteles közreműködni a megfizetett összegnek a bűncselekmény következtében keletkezett fizetési kötelezettséghez való viszonyának tisztázása érdekében.

(3) Ha az (1) bekezdés szerinti átvezetésnek lenne helye, de az bármely okból nem lehetséges - különösen, ha az adózó megszűnt, vagy ha az adózóval szemben nem folytatott az állami adó- és vámhatóság a büntetőeljárással érintett adónemmel és időszakkal összefüggésben ellenőrzést, vagy ha nem tett terhére megállapítást, vagy az (1) bekezdés szerinti adózónak önkéntes teljesítés vagy eredményes végrehajtás következtében már nem vagy alacsonyabb összegben áll fenn fizetési kötelezettsége -, az elkülönített számlára befizetett összeget, vagy annak fennmaradó részét, át kell utalni a kincstár által vezetett külön költségvetési számlára. A kincstár számlájára átutalt összeg a központi költségvetés bevételeit képezi. Ezt a rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha több elkövető tesz nyilatkozatot ugyanazon adózó ugyanazon adókötelezettségére, és a fizetési kötelezettség az adózó esetében a korábban teljesített és átvezetett megfizetésre tekintettel már nem áll fenn.

(4) Az (1) bekezdés szerinti átvezetésnek, valamint a befizetésnek a 68. § (3) bekezdése, valamint a (2) és (3) bekezdés szerinti átutalásának nem képezi akadályát, hogy a bíróság büntetőeljárást befejező jogerős vagy véglegessé vált határozatot, vagy az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság további jogorvoslattal nem támadható eljárást megszüntető határozatot még nem hozott.

(5) Ha az állami adó- és vámhatóság a befizetett összeget a (3) bekezdés alapján a kincstár által vezetett külön költségvetési számlára utalja át, és a büntetőeljárás eredményeként nem állapítják meg az elkülönített számlára megfizetést teljesítő természetes személy büntetőjogi felelősségét, vagy alacsonyabb elkövetési értéket állapítanak meg, mint amennyit a bünyügyi számlára korábban befizetett, a befizetett összeget vagy a többletként jelentkező különbözetet a befizetést teljesítő személy kérelmére vissza kell téríteni. Az állami adó- és vámhatóság az e bekezdés szerinti kérelem alapján a befizetett összeget abban az esetben téríti vissza, ha a befizetést teljesítő személy a bíróság büntetőeljárást befejező jogerős vagy véglegessé vált határozatának, vagy az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság további jogorvoslattal nem támadható eljárást megszüntető határozatának bemutatásával a visszatérítést megalapozó körülményt az állami adó- és vámhatóság számára igazolja.

(6) Nincs helye az (5) bekezdés szerinti visszatérítésnek, ha a befizetést teljesítő személynek, vagy a nyilatkozatában megjelölt adózónak köztartozása van, a köztartozás erejéig. A köztartozás esetén a 76. §-a szerinti visszatartási jog gyakorlásának van helye.”

197. §

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 146. §-a a következő (1a)–(1d) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az adózónak az utólagos adómegállapítási eljárás során benyújtott kérelmére, az adóhatóság mellőzi az adózó feltárt adókülönbözet azon összegének megfizetésére kötelezését, amelyre vonatkozóan a bíróság ügydöntő határozatban (továbbiakban: ügydöntő határozat) vagyoneklobzást rendelt el, ha az adókülönbözet, valamint az ügydöntő határozatban megállapított vagyoni hátrány alapjául szolgáló tényállás megegyezik, és a vagyoneklobzást az adózóval vagy azzal szemben rendelték el, aki az adózónál feltárt adókülönbözetből eredő vagyonnal gazdagodott. Az adózó a kérelméhez csatolja az ügydöntő határozatot. Az adóhatóság a kérelemről az utólagos adómegállapítás során hozott határozatban dönt. Ha az adózó a kérelmét az utólagos adómegállapítás során hozott határozat közlését követően nyújtja be, az adóhatóság az utólagos adómegállapítás során hozott határozatot kiegészíti, annak véglegessé válását követően módosítja.

(1b) Ha az adóhatóság az (1a) bekezdés szerinti kérelemnek helyt ad, a vagyoneklobzás összegéig az adókülönbözet az ügydöntő határozat jogerőssé válásával megfizetettnek minősül, és az (1) bekezdés a) pontja szerint megállapított adókülönbözetből a határozat rendelkező részében a vagyoneklobzással érintett adókülönbözet összegét elkülönítetten – feltüntetve az adónemet, költségvetési támogatást és az időszakot – az ügydöntő határozatban megállapított vagyoneklobzásra utalással kell megállapítani. A vagyoneklobzással érintett adókülönbözet összegére a jogkövetkezményeket e törvény szerint kell megállapítani.

(1c) Az adózónak az utólagos adómegállapítási eljárás során hozott határozat véglegessé válását követően benyújtott kérelmére, az adóhatóság az adómegállapításhoz való jog elévüléséig a határozatot az (1b) bekezdésben meghatározottaknak megfelelően módosítja, illetve az adómegállapításhoz való jog elévülését követően, de az adótartozás végrehajtásához való jog elévülési idején belül a 204. § (2) bekezdését alkalmazza, ha az (1a) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülnek, és a vagyoneklobzást elrendelő ügydöntő határozat az utólagos adómegállapítás során hozott határozat véglegessé válását megelőzőn jogerőre emelkedett.

(1d) Az adóhatóság az (1c) bekezdés szerinti kérelem elutasításáról határozatban dönt.”

198. §

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 204. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„204. § [Végrehajtáshoz való jog korlátozása vagy megszüntetése]

(1) Ha az adómegállapításhoz való jog elévülését követően az adóhatóság vagy a felettes szerv megállapítja, hogy az adómegállapítás részben vagy egészben jogszabálysértő, az adótartozás végrehajtásához való jog elévülési idején belül a jogszabálysértő adómegállapítás tekintetében az adóvégrehajtáshoz való jogot korlátozza vagy megszünteti.

(2) Az adóhatóság az adózó kérelmére az adómegállapításhoz való jog elévülését követően, az adótartozás végrehajtásához való jog elévülési idején belül korlátozza vagy megszünteti az

adóvégrehajtáshoz való jogot a megállapított adókülönbözlet azon összege tekintetében, amelyre vonatkozóan a bíróság ügydöntő határozatban vagyonelekobzást rendelt el, ha az adókülönbözlet, valamint az ügydöntő határozatban megállapított vagyoni hátrány alapjául szolgáló tényállás megegyezik és a vagyonelekobzást az adózóval vagy azzal szemben rendelték el, aki az adózónál feltárt adókülönbözletből eredő vagyonnal gazdagodott. Az adózó a kérelméhez csatolja az ügydöntő határozatot. Az adóhatóság a kérelemről határozatban dönt.”

199. §

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény a következő 274/M. §-sal egészül ki:

„274/M. § [Átmeneti rendelkezés az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi ... törvényhez]

(1) E törvénynek az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi ... törvény (a továbbiakban: Módtv8.) által megállapított rendelkezéseit a 67. § alapján az elkülönített számlára már teljesített befizetések esetében is alkalmazni kell, ha a Módtv8. hatálybalépésekor az állami adó- és vámhatóság a befizetett összegnek az adózó adószámlájára történő átvezetése, a kincstár által vezetett külön költségvetési számlára történő átutalása, elkövető részére történő visszatérítése vagy az érintett szerv számára történő átutalása még nem történt meg. Ebben az esetben az állami adó- és vámhatóság a Módtv8. hatálybalépését követő hat hónapon belül felhívja a befizetést teljesítő személyt, e törvénynek a Módtv8. által megállapított 68. §-a alapján fennálló közreműködési kötelezettségének teljesítésére.

(2) Ha a Módtv8. hatálybalépését követő hat hónapon belül az (1) bekezdés szerinti felhívás eredménytelen vagy a felhívás kiküldése nem lehetséges, vagy a befizetést teljesítő személy nem teljesíti a Módtv8. által megállapított 68. §-a alapján fennálló nyilatkozattételi kötelezettségét, az állami adó- és vámhatóság az elkülönített számlára befizetett összeget átutalja a kincstár által vezetett külön költségvetési számlára. A kincstár számlájára átutalt összeg a központi költségvetés bevételeit képezi. Az a befizetést teljesítő személy, valamint az az adózó, akinek a bűncselekmény következtében fizetési kötelezettsége keletkezett, az átutalást követően is kérheti a befizetés figyelembevételét az adott kötelezettség tekintetében vagy a 68/A. § (5) és (6) bekezdése alapján a befizetés visszatérítését.

(3) A (2) bekezdés szerinti átutalásnak nem képezi akadályát, hogy a bíróság büntetőeljárást befejező jogerős vagy véglegessé vált határozatot, vagy az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság további jogorvoslással nem támadható eljárást megszüntető határozatot még nem hozott.

(4) A Módtv8. hatálybalépéséig a 67. § alapján az elkülönített számlára már teljesített befizetések tekintetében a Módtv8. hatálybalépésekor hatályos 68. § (3) bekezdését a Módtv8. hatálybalépését követően is alkalmazni kell.

(5) E törvénynek a Módtv8. által megállapított 146. § (1a)-(1b) bekezdését a Módtv8. hatálybalépésekor folyamatban lévő eljárásokban, a Módtv8. által megállapított 146. § (1c) és (1d) bekezdését, valamint a 204. § (2) bekezdését a Módtv8. hatálybalépése előtt véglegesen lezárt eljárásokban az adómegállapításhoz való jog elévüléséig, illetve az adóvégrehajtáshoz való jog elévüléséig is alkalmazni kell.”

35. Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény módosítása

200. §

(1) Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 120. § (4) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1)–(2) bekezdésben foglalt, az adózó terhére történő módosítás korlátozása nem érvényesül, ha]
„c) az adózó rosszhiszemű volt,”

(2) Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 120. § (4) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

[Az (1)–(2) bekezdésben foglalt, az adózó terhére történő módosítás korlátozása nem érvényesül, ha]
„d) az adóhatóság az adózót a büntetőeljárásban hozott ügydöntő határozatban megállapított vagyoneklobzásra tekintettel nem vagy alacsonyabb összegben kötelezte a megállapított adókülönbözet megfizetésére, de a határozat véglegessé válását követően a büntetőeljárásban a vagyoneklobzást mellőzték vagy alacsonyabb összegre rendelték el.”

36. Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény módosítása

201. §

Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 125/C. §-a a következő (5a)–(5f) bekezdéssel egészül ki:

„(5a) Ha

- a) a pénzüsszegben kifejezett vagyoneklobzás,
- b) a jogi személlyel szemben kiszabott pénzbírság,
- c) a bűnügyi költség,
- d) pénzüsszegben kifejezett vagyoneklobzás vagy a jogi személlyel szemben kiszabott pénzbírság érdekében történő zár alá vétel

végrehajtására felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezettel szemben kerül sor, az állami adó- és vámhatóság erről a határozat megküldésével írásban értesíti a felszámolót és a felszámolást elrendelő bíróságot.

(5b) Ha az állami adó- és vámhatóság az (5a) bekezdésben meghatározott követelések végrehajtása érdekében felszámolási eljárást kezdeményez, vagy ezen követelések tekintetében hitelezői igényt érvényesít, az eljárást kezdeményező kérelemben, illetve a hitelezői igény bejelentésekor köteles nyilatkozni arról, ha a jogi személy vagyona zárl alá vételt, vagyoneklobzást rendeltek el, a jogi személlyel szemben pénzbírságot szabtak ki, vagy a bűnügyi költség viselésére kötelezték, és ezen követelésekre vonatkozóan a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 79/D. §-a lapján hitelezői joggyakorlásra jogosult.

(5c) Ha büntetőeljárásban a Cstv. 79/B. §-ában meghatározott hitelezői követelés zár alá vételére került sor, és a zár alá vétel tárgya helyébe meghatározott vagyontárgy lépett, akkor a vagyon az elrendelt vagyoneklobzással a felszámolási eljárásban részt vevő adós tulajdonába kerül, és az állami adó- és vámhatóság a vagyont a vagyoneklobzás végrehajtása során

- a) a felszámolás befejezése és az adós jogutód nélküli megszüntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése előtt a felszámolási eljárásban kirendelt felszámoló rendelkezésére bocsátja,
- b) a felszámolás befejezése és az adós jogutód nélküli megszüntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése után vagyonrendezést kezdeményez, és a vagyont az annak során kijelölt vagyonrendező rendelkezésére bocsátja.

(5d) Ha az (5c) bekezdésben meghatározott hitelezői követelésre vagyonekobbzást rendeltek el, akkor a vagyonekobbzás nem hajtható végre, a hitelezői követelésre a Cstv. 79/B. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5e) Ha az (5c) bekezdésben meghatározott vagyontárgyra a büntetőeljárásban nem rendeltek el vagyonekobbzást, az állami adó- és vámhatóság a zár alá vétel közhiteles nyilvántartásból való törlése iránt intézkedik, és a vagyont a hitelező rendelkezésére bocsátja.

(5f) Ha a pénzüsszegben kifejezett vagyonekobbzás, vagy a jogi személlyel szemben kiszabott pénzbírság alacsonyabb összegre vonatkozik, mint az ezek biztosítása érdekében elrendelt zár alá vétel, az állami adó- és vámhatóság a különbözetként fennmaradó vagyonra a felszámolás befejezése és az adós jogutód nélküli megszűntetése tárgyában hozott végzés jogerőre emelkedése után a cégbíróságnál vagyone rendezési eljárást kezdeményez.”

202. §

(1) Az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 131/A. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) 2019. december 31-ét követően az állami adó- és vámhatóság az e törvényben foglaltak alapján végzi a végrehajtást a 29. § (1) bekezdés 6. és 9-21. pontja szerinti, 2019. január 1-jét megelőzően kiállított azon végrehajtható okiratok tekintetében, amelyek esetében a végrehajtási eljárás érdemi befejezésére 2019. december 31-ig nem került sor. E § alkalmazásában érdemi befejezéssel érintett eljárásnak a 2018. december 31-én a bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzükezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet szerint érdemben befejezett végrehajtási eljárások minősülnek.”

(2) Az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 131/A. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Az állami adó- és vámhatóság a 29. § (1) bekezdés 6. és 9-21. pontja szerinti, 2019. január 1-jét megelőzően kiállított végrehajtható okiratok alapján indított olyan végrehajtási eljárások esetén, amelyeket a törvényszéktől vett át, a 18. § (1) bekezdés d) pontja alapján megszünteti a végrehajtási eljárást, ha a törvényszéktől átvett iratok alapján megállapítható, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény alapján az átadást megelőzően a végrehajtáshoz való jog elévült. A jelen rendelkezés hatálybalépése nem érinti a korábban fogatosított végrehajtási cselekmények jogszerűségét. A végrehajtási eljárás során korábban jogszerűen beszédett, valamint megfizetett pénzüsszegek az általános szabályok szerint elszámolhatók.”

203. §

Az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény

- a) 125/A. § (9) bekezdésében a „büntetőeljárásban kiszabott pénzbírság vagy vagyonekobbzás” szövegrész helyébe a „büntetőeljárásban kiszabott pénzbírság, vagyonekobbzás vagy megállapított bűnügyi költség” szöveg,
 - b) 125/C. § (6) bekezdésében a „vagyontárgy vagy” szövegrész helyébe a „vagyontárgy hiánya vagy” szöveg
- lép.

204. §

Hatályát veszti az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény 125/C. § (4) bekezdésében a „ , továbbá ha a pénzösszegben elrendelt vagyonek Kobzás végrehajtása során megállapították, hogy a vagyonhoz ingatlan is tartozik” szövegrész.

37. A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény módosítása

205. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény a következő 49/A. §-sal egészül ki:

„49/A. §

A 48. §, illetve a 49. § szerinti megállapodások hatálya a szerződést megkötő személyre, illetve az 50. § szerinti esetben arra a személyre terjed ki, akinek mint kedvezményezettnek a javára megkötik.”

206. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 52. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Egészségügyi szolgáltatásra megállapodás alapján jogosult külföldi részére az igazolást a vele megállapodást kötő igazgatási szerv adja ki.”

207. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 53. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„53. §

A 48. § szerinti megállapodást a megállapodást kötő személy – kedvezményezett javára kötött megállapodás esetén a kedvezményezett – lakóhelye szerint illetékes nyugdíjbiztosítási igazgatási szervként eljáró fővárosi és megyei kormányhivatallal kell megkötöni”

208. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 54. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Be kell mutatni az egészségügyi szolgáltatás biztosítására irányuló megállapodás megkötéséhez a kedvezményezett személyazonosságát igazoló okmányt, a lakó-, tartózkodási, illetve szálláshelyet igazoló dokumentumot, külföldi állampolgár esetében az idegenrendészeti hatóság által kiadott, tartózkodásra jogosító okmányt, ide nem értve a gyógykezelési célú tartózkodási engedélyt és a kishatárforgalmi engedélyt.”

38. Záró rendelkezések

209. §

(1) Ez a törvény – a (2)–(6) bekezdésben foglalt kivétellel – 2022. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 65. § és a 70. § e) és f) pontja 2022. február 2-án lép hatályba.

(3) Az 1–3. alcím, az 5–8. alcím, a 10. alcím, a 11. alcím, a 14. alcím, a 15. alcím, a 17. alcím, a 60. §, a 70. § a)–d) és g) pontja, a 72. §, a 75. §, a 20. alcím, a 21. alcím, a 23. alcím, a 89–98. §, a 100. §, a 102. § a)–c) pontja, a 103. §, a 25–29. alcím, a 31. alcím, a 157–172. §, a 175–194. §, a 34. alcím és a 35. alcím 2022. március 1-jén lép hatályba.

(4) Az 53. §, az 54. § és a 71. § 2022. április 2-án lép hatályba.

(5) Az 51. §, az 52. §, az 55–59. §, a 61–64. §, a 66–69. § és a 70. § h)–k) pontja 2022. június 28-án lép hatályba.

(6) A 12. alcím, a 99. §, a 101. § és a 102. § d)–g) pontja az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában, 2017. május 19-én kelt egyezménye kihirdetéséről szóló 2021. évi ... törvény 2. §-ának hatálybalépése napján lép hatályba.

210. §

(1) A 72–77. § és a 79. § az Alaptörvény 25. cikk (6) és (8) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

(2) A 80. § az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdése, valamint 26. cikk (1) és (2) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

(3) A 81–83. §, 85. § és a 1. melléklet az Alaptörvény 29. cikk (7) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

211. §

(1) Ez a törvény

- a) az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározatnak,
- b) a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2011. december 13-i 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
- c) a 2009/315/IB tanácsi kerethatározatnak a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó információcsere és az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS) tekintetében történő módosításáról, valamint a 2009/316/IB tanácsi határozat felváltásáról szóló 2019. április 17-i, 2019/884 irányelvnek

való megfelelést szolgálja.

(2) Ez a törvény

- a) az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer kiegészítése érdekében a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központosított rendszer (ECRIS-TCN) létrehozásáról, valamint az (EU) 2018/1726 rendelet módosításáról szóló, 2018. november 14-i, 2019/816 rendelet,
- b) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet

végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

1. melléklet

1. A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 2. mellékletében foglalt táblázat helyébe a következő rendelkezés lép:

”

1	A főtitkár A főosztályvezető ügyész A fővárosi főügyész Országos illetékességű főügyészség főügyésze	200
2	A főtitkár-helyettes A főosztályvezető-helyettes ügyész	150
3	A legfőbb ügyészségi főosztályi szervezetbe nem tartozó osztályvezető ügyész A fellebbviteli főügyész A főügyész	120
4	A legfőbb ügyészségi osztályvezető ügyész A fellebbviteli főügyészhelyettes A fővárosi főügyészhelyettes Országos illetékességű főügyészség főügyészhelyettese	100
5	A fellebbviteli főügyészségi osztályvezető ügyész	80
6	A főügyészhelyettes	70
7	A legfőbb ügyészségi főosztályi szervezetbe nem tartozó osztályvezető helyettes ügyész A Fővárosi Főügyészség osztályvezető ügyésze Országos illetékességű főügyészség osztályvezető ügyésze A kiemelt és nagyobb járási ügyészségi vezető ügyész	60
8	A legfőbb ügyészségi csoportvezető ügyész	50
9	A főügyészségi osztályvezető ügyész	45
10	A főügyészségi csoportvezető ügyész A kiemelt és nagyobb járási ügyészségi vezetőhelyettes ügyész A kisebb járási ügyészségi vezető ügyész	40
11	A kiemelt és a nagyobb járási ügyészségi csoportvezető ügyész	30
12	A kisebb járási ügyészségi vezetőhelyettes ügyész	25

”

2. melléklet

1. A legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény 6/B. mellékletében foglalt táblázat helyébe a következő rendelkezés lép:

”

	A	B	C
1	Fizetési fokozat	Alsó határ szorzószám a	Felső határ szorzószáma
2	Főtitkár	1,91	2,61
3	Főtitkár-helyettes	1,51	2,15
4	Gazdasági főigazgató, Főosztályvezető, az OKRI igazgatója	1,23	1,85
5	Főosztályvezető-helyettes, az OKRI igazgatóhelyettese	1,09	1,74
6	Osztályvezető	0,97	1,62
7	Osztályvezető-helyettes	0,68	1,51
8	Csoportvezető	0,64	1,45
9	irodavezető	0,53	1,39

”

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az uniós és nemzetközi kötelezettségek, az Alkotmánybíróság határozatai, az Alapvető Jogok Biztosának ajánlásai, illetve a jogalkalmazó szervek visszajelzései időről időre szükségessé teszik, hogy a büntetőjogi tárgyú törvényeket felülvizsgálja a jogalkotó. A büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló javaslat (a továbbiakban: Javaslat) tartalmazza

- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.),
 - a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.),
 - a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.),
 - a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Bktv.),
 - a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnyt.),
 - a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Jszt.),
 - az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 1989. évi XXXVI. törvény, az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1990. évi XXVI. törvény, az 1963 és 1989 között elkövetett egyes állam és közrend elleni bűncselekmények miatt történt elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1992. évi XI. törvény (a továbbiakban együtt: Semmisségi törvények),
 - a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény (a továbbiakban: Btk.),
 - az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: EÜtv.) és
 - a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nbjt.),
- valamint ezekhez kapcsolódóan egyéb ágazati törvények módosítását.

1. Több törvény egymással összefüggő módosítása

1.1. *A kétszeres elvonás tilalmának érvényesítése a párhuzamosan folytatott büntetőeljárások és – elsősorban – adóigazgatási eljárások tekintetében*

Az alapvető jogok biztosának az AJB-1084/2020. (korábban: 1369/2019.) számú ügyben született jelentése szabályozási problémákat állapított meg a kétszeres elvonás tilalmának az érvényesülésével kapcsolatban abban az esetben, ha az adóhatóságnak az adóhiányt megállapító határozata a költségvetési csalás miatt vagyoneklobzást elrendelő ítélet meghozatalát követően válik véglegessé. Ennek kapcsán szükséges szabályozni az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény és a Btk. vagyoneklobzásra vonatkozó szabályainak az összhangját, meg kell teremteni annak a normatív

alapját, hogy a párhuzamosan folytatott eljárásokban figyelembe vegyék az eljáró szervek a másik eljárásban már megállapított ugyanolyan jellegű vagyonelevonást.

1.2. A nem bíróság által elbírált szabálysértés miatti ne bis in idem kérdése

A Budai Központi Kerületi Bíróság C-131/21. sz. KI előzetes döntéshozatali kérelme nyomán a Be. 4. § (5) bekezdésében foglalt, a szabálysértési és a büntetőeljárás tekintetében a ne bis in idem elvének érvényesülését biztosító szabályozás felülvizsgálatának eredményeképp szükséges a Btk., a Be., a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) és az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény módosítása. Az indítvány arra mutatott rá, hogy jelenleg csak a szabálysértési eljárás során eljáró bíróság határozatával elbírált szabálysértés eredményez ítélt dolgot büntetőeljárás szempontból, a helyszíni bírság vagy a szabálysértési hatóság által elbírált szabálysértés nem.

1.3. A büntetőeljárásokkal összefüggő illetékfizetési kötelezettség újraszabályozása

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 2021. január 1-jei változásai szükségessé tették a büntetőeljárás során felmerülő illetékfizetési kötelezettségekre vonatkozó szabályozás és az illetékfizetés gyakorlatának átfogó felülvizsgálatát. Ennek eredményeképpen megállapítást nyert, hogy az Itv.-beli illetékfizetésre vonatkozó, valamint illetékmentességi szabályok, illetve a kapcsolódó büntetőjogi rendelkezések sok esetben nincsenek összhangban egymással. A Javaslat célja egyfelől a büntetőeljárás során felmerülő illetékfizetési kötelezettségekre vonatkozó szabályozás egyértelműsítése, egyszerűsítése, illetve az ellentmondások, következetlenségek kiküszöbölése. A Javaslat másik célja az állampolgárok pénzügyi, valamint a büntetőeljárásban eljáró szervek adminisztratív terheinek csökkentése érdekében egyes illetékkötelezettségek megszüntetése.

1.4. Eljárás a kiutasítás tartamának utólagos meghatározására

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény a hatálybalépésétől 1999. február 28. napjáig a kiutasítás mellékbüntetésre vonatkozóan nem határozott meg konkrét tartamot, azt az idegenrendészeti hatóság utóbb, saját eljárásában határozattal állapította meg. Időközben az idegenrendészeti hatóság e jogosultsága megszűnt. Ebből következően hosszabb tartamú szabadságvesztés esetén, illetve a Btk. időbeli hatálya figyelembevételével a gyakorlatban még most is előfordul olyan eset, amikor a kiutasítás tartama az ügydöntő határozatban nem került megállapításra, ugyanakkor a kiutasítás végrehajtásakor azt már az idegenrendészeti hatóság sem állapíthatja meg. A probléma kezelése érdekében a Javaslat egy új különleges eljárást vezet be a büntetőeljárások körébe, amelynek révén az adott ügyben első fokon eljáró bíróság az elkövetett cselekmény tárgyi súlya, a kiszabott büntetés mértéke alapján meghatározná a kiutasítás tartamát.

Emellett szükség van egy átmeneti szabályra is a kiutasítás tartamának meghatározásához, amely a Btká.-ban kerül megállapításra. Rendezni szükséges továbbá azon elítéltek helyzetét, akikkel szemben a határozatlan tartamú kiutasítás végrehajtásra került, illetve azért nem kerül végrehajtásra, mert az idegenrendészeti szabályok már nem teszik lehetővé, és e körülmények hosszabb ideje fennállnak. Erre az esetre a Javaslat egy új büntetés-végrehajtási bírói eljárást iktat be a végrehajthatóság megszűnésének megállapítása érdekében.

1.5. A büntetőeljárás és a felszámolás vagyoni érdekeinek rendezése

A Kormány büntetőpolitikája az elmúlt szűk évtizedben fontos prioritásként kezelte a bűnözés vagyoni hasznának, a bűncselekményből származó vagyonnak a hatékonyabb elvonását, hogy ezáltal a bűnözés anyagi ösztönzőit semlegesíteni lehessen. E büntetőpolitikai törekvések megjelentek már az 1978-as évi anyagi jogi és az 1998-as évi eljárásjogi kódexek kisebb módosításaiban is, de még markánsabban érvényesülnek a két új büntetőjogi kódexben, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben és a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvényben is. A szabályozásban megjelenő új

büntetőpolitikai szemlélet a joggyakorlatban is nagyrészt elérte célját, ami visszatükröződik a bűnügyi statisztikában is. Az ügyészégi statisztikai adatok szerint ugyanis 2010. és 2019. között a vagyon elleni bűncselekmények száma kevesebb, mint a harmadára esett vissza, és ugyanez figyelhető meg a vagyon elleni erőszakos bűncselekmények esetében is.

Azzal együtt, hogy a büntetőjogi tárgyú kódexekben a büntetőjogi vagyoni igények érvényesítésének a megerősítésére sor került, továbbra is felfedezhetők nehézségek és kihívások a jogágak olyan határterületén, ahol a bűnügyi vagyonvisszaszerzési érdek az egyéb jogos érdekekkel kerül konfliktusba. A konfliktus megfelelő rendezéséhez több jogág szabályozásának a felülvizsgálata szükséges, ezek egy irányba mutató, együttes normaanyagával érhető el, hogy a büntetőjogi igény kellően hatékonyan érvényesülhessen, és közben ne okozzon szükségtelenül kárt a más jogágak által védett igényekben.

A gyakorlat jelzései szerint problémásként azonosított, jogágak közötti határterület a büntetőeljárás és a felszámolási eljárás találkozása. A probléma gyökere abból ered, hogy a felszámolási eljárás során konfliktus keletkezik a jogszerű hitelezői igények és a büntetőjogi vagyoni igények (különösen a vagyonelkobzás, a pénzbírság végrehajtása, illetve az ezeket biztosító zár alá vétel) között, amelyeket a szabályozás néhol kazuisztikusan próbál rendezni, olykor szükségtelenül tűnő korlátozásokat alkalmazva. A Javaslat ennek megoldása érdekében a büntetőjogi és a hitelezői érdeksorrend átfogó rendezése mellett a hátrébb szoruló érdekek korlátozásának, kárának csökkentését tűzi ki célul.

1.6. Kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló egyezmény

Az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában, 2017. május 19-én kelt egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) 2017. május 19-én nyílt meg aláírásra az Európa Tanács tagállamai, valamint az Európa Tanácsban tagsággal nem rendelkező azon államok részére, amelyek részt vettek az Egyezmény kidolgozásában. Magyarország 2021. október 5. napján aláírta, és az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában, 2017. május 19-én kelt egyezménye kihirdetéséről szóló 2021. évi törvénnyel ratifikálta az Egyezményt. Az Egyezmény rendelkezéseivel a hatályos nemzeti jogszabályok nagymértékben összhangban állnak, azonban a teljes körű megfeleléshez indokoltá vált a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) és a Btk. módosítása.

1.7. A vagyont érintő büntetőjogi intézkedések és kényszerintézkedések érvényesítése a felszámolásban

1. A Kormány büntetőpolitikája az elmúlt szűk évtizedben fontos prioritásként kezelte a bűnözés vagyoni hasznának, a bűncselekményből származó vagyonnak a hatékonyabb elvonását, hogy ezáltal a bűnözés anyagi ösztönzőit semlegesíteni lehessen. E büntetőpolitikai törekvések megjelentek már az 1978-as évi anyagi jogi és az 1998-as évi eljárásjogi kódexek kisebb módosításaiban is, de még markánsabban érvényesülnek a két új büntetőjogi kódexben, a Btk.-ban és a Be.-ben is. A szabályozásban megjelenő új büntetőpolitikai szemlélet a joggyakorlatban is nagyrészt elérte célját, ami visszatükröződik a bűnügyi statisztikában is.

Azzal együtt, hogy a büntetőjogi tárgyú kódexekben a büntetőjogi vagyoni igények érvényesítésének a megerősítésére sor került, továbbra is felfedezhetők nehézségek és kihívások a jogágak olyan határterületén, ahol a bűnügyi vagyoni, vagyonvisszaszerzési érdek az egyéb jogos érdekekkel kerül konfliktusba. A konfliktus megfelelő rendezéséhez több jogág szabályozásának a felülvizsgálata szükséges, ezek egy irányba mutató, együttes normaanyagával érhető el, hogy a büntetőjogi igény kellően hatékonyan érvényesülhessen, és közben ne okozzon szükségtelenül kárt a más jogágak által védett igényekben.

A gyakorlat jelzései szerint a fenti célok szempontjából problémásként azonosított, jogágak közötti határterület a büntetőeljárás és a felszámolási eljárás találkozása. A probléma gyökere abból ered, hogy a felszámolási eljárás során konfliktus keletkezik a jogszerű hitelezői igények és a büntetőjogi vagyoni

igények (különösen a vagyonekbevonás, a pénzbírság végrehajtása, illetve az ezeket biztosító zár alá vétel) között, amelyeket a szabályozás nem kellően következetesen rendez, olykor olyan korlátozásokat alkalmazva, amelyek a megfelelő szabályozás mellett megelőzhetők lennének.

2. A következetes érdeksorrend átfogó rendezése mellett a hátrébszoruló érdekek korlátozásának, kárának csökkentése érdekében a Javaslat szabályai az alábbi csomópontok köré rendezhetők.

a) A büntügyi vagyoni igények bevonása a felszámolásba

Az állami büntetőjogi vagyoni igény és hitelezői igények közötti konfliktus terén a Javaslat célként határozza meg, hogy a bűncselekménnyel összefüggésben az állami vagyonszerzés más jóhiszemű személyek kárára nem történhet. E célkitűzés összhangban áll az elmúlt évek büntető jogalkotási törekvéseivel (kiemelten a Be. hatálybalépésével összefüggésben elfogadott a titkos információgyűjtés szabályainak az új büntetőeljárás törvénnyel összefüggő, továbbá a bírósági végrehajtás során a sértettnek megítélt polgári jogi követelések kielégítési sorrendjére vonatkozó rendelkezések módosításáról szóló 2017. évi XCIII. törvény szabályaival), amelyek ezt a szemléletet helyezték előtérbe.

A felszámolási eljárásban ennek a célkitűzésnek az érvényesítése azzal jár, hogy a kívülálló jóhiszemű hitelezők egy része (ahogy az a végrehajtási jogban is érvényesül), megelőzi az állam büntetőjogból eredő vagyoni követelését. Ennek következtében az ismert és igazolt, magasabb prioritást élvező igény fedezetét a büntetőeljárás még ideiglenesen sem tarthatja vissza.

A Javaslat erre figyelemmel a büntetőjogi vagyoni igények abszolút elsőbbségét biztosító szabályok felváltásával ezeket az igényeket a felszámolás során hitelezői igényként kezeli, ezzel biztosítva, hogy a kielégítési sorrendben elfoglalt helyüknek megfelelően nyerjenek kielégítést.

Ez alól kivételként a Javaslat azt az esetkört szabályozza, ha az adott vagyontárgy maga, és nem a vagyontárgy értéke képezi a büntetőjogi intézkedés (elkobzás, vagyonekbevonás) tárgyát, így az adott tárgynak a biztosítása érdekében történik kényszerintézkedés (zár alá vétel, lefoglalás). Ilyen esetben nem egy pénzösszegre irányuló követelésről és annak biztosításáról van szó, szemben a pénzbírság vagy a pénzösszegben kifejezett vagyonekbevonás, és azok biztosítására fedezetet biztosító zár alá vétel, valamint a büntügyi költség követelés eseteivel. Ha az adott – nem helyettesíthető – tárgy képezi a vagyonekbevonás vagy az elkobzás tárgyát, akkor a büntető perbeli vita ennek a vagyontárgynak a tulajdonáról, nem pedig egy pénzben kifejezhető követelés biztosítékáról szól. Ha a vita a büntetőperben vagyonekbevonással vagy elkobzással zárul, akkor a vagyontárgy az állam tulajdonába kerül, ha ez nem történik meg, az eredeti tulajdoni viszony fennmarad. Az ekként társasági tulajdonban maradt vagyont pótlólag az általános szabályok szerint lehet felosztani a hitelezők között. Ebbe az esetkörbe tartozik a Btk. 74/A. §-ában meghatározott ún. kiterjesztett vagyonekbevonás vagy az annak biztosítása érdekében alkalmazott vagyont érintő kényszerintézkedés. A Btk. szabályozási rendszerére figyelemmel az ilyen vagyon esetében is elsődlegesen a bűncselekménnyel való közvetlen összefüggés az elvonás alapja. Erre tekintettel az ún. kiterjesztett vagyonekbevonás alá tartozó eredeti vagyon nem vonható be a felszámolásba. Ha viszont az ilyen vagyon átalakult, az értékére irányuló követelés már bevonható a felszámolásba, hiszen az már pénzösszegben kifejezett vagyonekbevonásra irányul.

A különböző típusú büntetőjogi vagyoni igények felszámolásba való bevonása a következő táblázattal szemléltethető.

Büntetőjogi vagyoni igény	
A felszámolásba hitelezői igényként bevonható büntetőjogi vagyoni igény	

Előzetes bűnügyi hitelezői igény	Végleges bűnügyi hitelezői igény	A felszámolásba nem bevonható büntetőjogi vagyoni igény
Fedezetet biztosító zár alá vétel	Pénzösszegben kifejezett vagyonek Kobzás [Btk. 75. § (1) bekezdés]	Nem fedezetet biztosító zár alá vétel
	Jszbt. szerinti pénzbírság	Lefoglalás
	Bűnügyi költség	Elkobzás
		Nem pénzösszegben kifejezett vagyonek Kobzás [Btk. 74-74/A. §]

b) A felszámolási eljárás kötelező felfüggesztésének megszüntetése

A büntetőjognak nem lehet célja, hogy a vagyoni igénye érdekében más típusú, egyébként fontosabb prioritású vagyoni követelések elől elvonja a fedezetül szolgáló vagyont, majd az elvont vagyonból – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 5:43. §-ban meghatározott – helytállási kötelezettsége alapján kielégítse a prioritást élvező hitelezőket. Ebből következően a felszámolás során megjelenő büntetőjogi vagyoni igény végrehajtásának is helytelen időbeni elsőbbséget biztosítani a felszámolási igényekhez képest. A Javaslat ezért a büntetőjogi igény felmerülése esetére megszünteti a felszámolási eljárás felfüggesztésének kötelezettségét és a felszámolás befejezésének kizárását. A Cstv. jelenlegi rendszere a vagyonek Kobzás és az azt biztosító zár alá vétel tekintetében azon alapul, hogy a fedezetként zár alá vett vagyont nem lehet bevonni a felszámolásba, és a felszámolást a vagyonek Kobzás végrehajtásáig nem is lehet lefolytatni. A Javaslat határozottan ellép ettől a szabályozástól, amellyel lehetővé válik a fedezetként zár alá vett vagyon felszámolásban való értékesítése, illetve felosztása, továbbá a felszámolás befejezése is. A zár alá vétel ezzel együtt sem szűnik meg, hanem a felszámolás során átalakul, először hitelezői igényné, azután pedig a vagyonfelosztásból a hitelezői igényre eső vagyonrészé.

c) A vagyon értékesítését akadályozó túlbiztosítás felszámolása

Az értékesítés szabályai terén a Javaslat ellép a Cstv.-ben és a Jszbt.-ben szabályozott jelenlegi, pénzbírság esetére irányadó eljárástól is, amely a bírósági, ügyészégi engedélytől teszi függővé a vagyonelem értékesíthetőségét, de azt is csak az általuk meghatározott, biztosítandó összeg fölött. E megoldás rendszerszinten elválasztja egymástól a döntés következményeinek viselését a döntéshozatal feladatától, ami diszfunkcionalitást eredményez. A jelenlegi rendszerben ez tetten érhető abban, hogy az értékesítés feltételeként megjelölt legalacsonyabb ár könnyen elszakad a vagyon valós értékétől, és jelentősen meghaladja azt, ebből kifolyólag az értékesítésre a legtöbb esetben nem kerülhet sor. Ennek oka, hogy miután a jogi személlyel szembeni büntetőeljárásban a zár alá vétel a pénzbírság biztosítására szolgál, amely pénzbírság a bűncselekménnyel elért vagy elérni kívánt vagyoni előny értékének a háromszorosa is lehet, a gyakorlati visszajelzések szerint jellemző a vagyontárgy valós értéken felüli összegre való biztosítása. A túlbiztosítás a merev szabályozással párosulva végeredményében ahhoz vezet, hogy a magasan meghatározott összeg alatt a vagyon reális értéken eladhatatlanná válik.

Az ilyen helyzeteket csak azzal – a Javaslatban is szereplő szabályozással – lehet megelőzni, ha az értékesítés a valós gazdasági értéken történhet, akkor is, ha a büntetőjogi igény ezt az értéket meghaladja. Az értékesítés ennek megfelelően a hitelezők teljes körének felügyelete és bírósági

kontroll alatt gazdálkodni köteles, illetve a vagyont ugyan ilyen körülmények között értékesíteni köteles felszámoló kompetenciájába kerül, és nem szükséges hozzá külön hozzájárulás a büntetőeljárást lefolytató szervek részéről.

d) A csalárd fedezetelvonás megakadályozása

A Javaslatban szereplő szabályozás számol azzal a kockázattal, ha büntetőügyben biztosított vagyont a felszámolási eljárásból fiktív követeléssel kísérelnék meg elvonni. Mivel az ilyen cselekmény bűncselekmény gyanúját veti fel, a fiktív követelés pedig zár alá vétel tárgya lehet, a Javaslat erre épülő szabályozást alkot. A megoldás lényege szerint a zár alá vett hitelezői követelés jogosultja a vagyonfelosztás során a követelése tekintetében rá jutó vagyonrész felett – a vagyonfelosztás eredményeképpen – csak zár alá vétellel terhelt tulajdonjogot szerezhetsen, és még az így megszerzett vagyont is a zár alá vételt végrehajtó szerv – az állami adó- és vámhatóság – rendelkezésére kell bocsátani. A vagyonfelosztással az addig a zár alá vétel tárgyát képező hitelezői igény helyébe a felosztott vagyon lép, és ezt kell a felszámolónak a tulajdonos helyett az az állami adó- és vámhatóság részére átadni.

Végül, ha a büntetőeljárásban vagyonelkobzást rendelnek el, akkor a Javaslat speciális – a Btk. 75. § (3) bekezdésében meghatározottaktól eltérő – szabályai szerint az állami jogszerzés helyett a vagyon megmarad a felszámolási vagyonban, amit a zár alá vett – és a bíróság által bűncselekménynek minősített, csalárd – hitelezői igény figyelmen kívül hagyásával lehet felosztani a többi hitelező között. Ezzel a megoldással a büntetőeljárás lényegében közvetlenül és a leghatékonyabb módon biztosítja a sértetti igények kielégítését, hiszen a csalárd hitelezői igény, éppen a jogszerű hitelezők sérelmére vont volna el vagyont a felszámolásból, amelyet a büntetőeljárás az új szabályozásnak köszönhetően képes megakadályozni, és a csalárd hitelezői igényt lényegében semmissé változtatni. Ha a büntetőügyben hozott döntés idején a felszámolás már lezárult, vagyonrendezési eljárásban kell a pótlólagos vagyonfelosztást megtenni, ami szintén a jogos hitelezők – vagyis lényegében a csalárd hitelezői igény sértettjeinek – kielégítését fogja eredményezni.

A Javaslat megoldása biztosítja azt is, hogy a hitelezői követelés zár alá vételével az állam ne lépjen a kielégítési sorrendben más – bármilyen szempontból előrébb sorolt – jóhiszemű hitelezők elébe. Ezzel, illetve a korábban bemutatott marasztaló büntetőjogi döntést követő következményekkel biztosítható, hogy a felszámolási eljárásban érvényesíteni kívánt csalárd hitelezői igény semmilyen módon nem lesz tényleges kihatással a jogszerű hitelezői igények egyébként jogszerű kielégítési sorrendjére.

e) A bűnügyi vagyoni igényből származó hitelezői jogok aktív képviselete

Azzal, hogy a büntetőjogi vagyoni igény (zár alá vétel vagy az ezzel kapcsolatos végleges elvonásról szóló döntés) hitelezői igényként vesz részt a felszámolási eljárásban, számos olyan hitelezői jog nyílik meg annak jogosultja számára, amelynek gyakorlása számottevően befolyásolhatja a felszámolási eljárás befejezését és a hitelezői igény érvényesítését. E a jogoknak a gyakorlására a büntetőeljárást lefolytató szervek nem rendelkeznek megfelelő kompetenciával, ezért a Javaslat arra a zár alá vétel és a vagyonelkobzás végrehajtásában egyébként is feladattal rendelkező Nemzeti Adó- és Vámhivatalt jelöli ki.

f) A vagyonrendezési eljárás

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) módosítása a vagyonrendezési eljárás szabályozását érinti. A módosítás szabályozási célja kettős. Egyrészt megteremtődik a lehetősége annak, hogy a törölt cég tulajdonaként nyilvántartott, a törlést követően előkerült vagyontárgyra vonatkozó vagyonrendezési eljárás felfüggesztésre kerüljön akkor, ha a vagyonrendezés tárgyára tulajdoni igényt kívánnak érvényesíteni (pl. elbirtoklás jogcímén). A tulajdoni igénygel fellépő hitelező peres eljárást kezdeményezhet, a bíróság ügygondnokot rendel ki az eljárásban.

A módosítás másik célja, hogy ha a vagyonrendezési eljárást felszámolási eljárás előzte meg, akkor a vagyonrendezési eljárásban a hitelezői bejelentkezésekre, a hitelezői követelések besorolására és a hitelezők kielégítésére a felszámolási eljárásban érvényesülő elvek mentén kerüljön sor.

2. A Btk. egyéb módosításai

2.1. Törvényi egység kérdése

A joggyakorlatban problémát okozott annak megítélése, hogy ha a természetes vagy a törvényi egységbe tartozó részcselekmények a büntetőeljárás alatt is folytatódnak, az folyamatosan szükségessé teszi az eljárás tárgyának, a peranyagnak a kiegészítését, de ez – különösen a Be.-vel megvalósult perkonzentrációra figyelemmel – az eljárás későbbi szakaszaiban nem minden esetben lehetséges. A javaslat ennek megoldása érdekében biztosítja, hogy a büntetőeljárás bizonyos pontján túl az újabb részcselekmény elkövetése esetén már ne tartozhasson a bűncselekményegység körébe, az újabb részcselekmény önálló bűncselekményként, akár elkülönült büntetőeljárásban is elbírálható legyen.

2.2. A kiutasítás kezdő időpontja

A kiutasítás büntetés ténylegesen akkor érvényesül és tekinthető megkezdetnek a végrehajtás, ha az elítélt Magyarország területét elhagyja. Eerre tekintettel, továbbá az idegenrendészeti szabályokra figyelemmel nem tartható fenn a Btk. 60. § (4) bekezdése szerinti rendelkezés, miszerint a kiutasítás az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésével kezdődik. Az idegenrendészeti hatóság is vezet nyilvántartást a kiutasításról, illetve a bíróság által elrendelt kiutasításhoz, azzal azonos tartamban beutazási és tartózkodási tilalom is kapcsolódik [lásd a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 47. § (5a) bekezdését, valamint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 38. § (5) bekezdését]. A Harmtv. 47. § (7) bekezdése értelmében a kiutasítás miatt elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát az Európai Unió tagállamai területének elhagyásának napjától, vagy ha ez nem ismert, az erre meghatározott határnaptól kell számítani. Az összhang érdekében szükséges tehát a Btk. módosítása.

2.3. Bünszövetség – bünszervezet – korlátlan enyhítés kizárása

A bünszervezet a szervezett bűnelkövetésnek a bünszövetségnél lényegesen súlyosabb formája. Ennek megfelelő jogalkotói szándék, hogy ha a büntető anyagi jogszabály a korlátlan enyhítést a bünszövetségben elkövetés esetére nem teszi lehetővé, úgy a korlátlan enyhítésre a bünszövetséghez képest súlyosabb társas bűnözési forma, a bünszervezetben elkövetés esetében se legyen lehetőség. A javaslat ennek megfelelően egyértelműsíti, hogy amely tényállások esetén a törvény a korlátlan enyhítést a bünszövetségben elkövetés esetére nem teszi lehetővé, azokban a bünszervezetben történő elkövetés esetén sem lehet helye annak.

2.4. Lázadás

Az Alkotmánybíróság javaslatával egyetértve a javaslat e testületet mint az Alaptörvény védelmének legfőbb szervét szerepelteti a Btk. 256. §-ában szabályozott lázadás tényállás felsorolásában.

2.5. Fogolyszökés

A fogolyszökés tényállását pontosítani kell a bűnügyi jogsegély teljesítése során alkalmazható bűnügyi felügyeleti formák bevezetésére tekintettel. A Btk.-ban nevesíteni szükséges az EUtv.-ben és az Nbjt.-ben meghatározott összes bűnügyi felügyeleti típust. A módosítás célja annak egyértelművé tétele, hogy e kényszerintézkedések szabályainak megszegése esetén is megvalósul a Btk. 283. §-ban meghatározott bűncselekmény.

2.6. Technikai módosítások

Az elmúlt évek jogszabály-módosításait átvizsgálva megállapítható, hogy bizonyos változtatások megfelelő végrehajtása kisebb kodifikációs pontosítást igényel a jogszabályok teljes koherenciájának biztosítása érdekében. A Javaslat elvégzi ezeket a technikai javításokat.

3. A Be. egyéb módosításai

3.1. Törvényi egység – ne bis in idem kérdése a Be.-ben

A Javaslat – a joggyakorlatban felmerült igények alapján – rendezi a több részcselekményből álló, de együttesen bűncselekmény egységet alkotó cselekmények közül a külföldön elbírált részcselekményhez fűződő jogerőhatás kérdését. A módosítás célja, hogy a magyar büntetőigény a ne bis in idem elvére figyelemmel ne enyészessen el pusztán azon az alapon, hogy a bűncselekmény egységbe tartozó valamely részcselekményt külföldön elbíráltak.

3.2. A Digitális Jólét Program egyes elemeinek megvalósítása

A digitalizáció előretörésével számottevően megváltozott társadalmi viszonyokra való adekvát büntetőjogi válasz lehetőségeket már évek óta több szervezeti formában is vizsgálja a kormányzat. Ezek közül ki kell emelni, hogy 1456/2017. (VII. 19.) Korm. határozat nyomán a Digitális Jólét Nonprofit Kft. által összehívott munkacsoportjának tevékenységét, amelyben Igazságügyi Minisztérium, az Innovációs és Technológiai Minisztérium, a Belügyminisztérium, az Országos Rendőr-főkapitányság, az Ügyészség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, és az egyetemi oktatók is részt vettek. A munka eredményeként olyan javaslatcsomag született, amely mind a büntető anyagi jogi, mind a büntető eljárásjogi területen számos ponton mozdítaná elő a büntető a digitalizáció irányába való fejlődését.

A javaslatcsomag egyes elemeinek megvalósíthatóságát az Igazságügyi Minisztérium büntetőjogi szakterülete folyamatosan vizsgálja, közülük a Javaslat azokat tartalmazza, amelyek rövidtávon megvalósíthatók.

Ezek a büntetőeljárás területén az új – részben a veszélyhelyzeti jogalkotásban már ismert – digitális csatornák igénybevételére, részben pedig a világhálóval összefüggő joghatósági problémák megoldására irányulnak.

A Javaslat ezzel utat kíván nyitni az elektronikus kapcsolattartásba be nem vont, általánosan elterjedt elektronikus csatornáknak (mint pl. az email), valamint megfelelő garanciák mellett teret enged a telekommunikációs jelenlét bővítésének, a meghallgatott személy mellett tartózkodó hivatalos személy mellőzhetőségével, illetve a hatósági jelleget nem igénylő, a kibertérre irányuló eljárási cselekmények elvégzésére is szabályozást alkot.

3.3. Állam sérelmére elkövetett bűncselekményekben a fellépésre jogosult állami szerv

A Javaslat a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter által feltárt azon anomáliát orvosolja, mely szerint az állam sérelmére elkövetett bűncselekmények esetén elválnak a büntető anyagi jogi sértett fogalom attól az önálló jogi személyiséggel rendelkező állami szervtől, amely a feladat és hatásköréből fakadóan a bűncselekmény elkövetését észlelheti, illetve azzal kapcsolatban releváns információval rendelkezik.

3.4. Több törvényes képviselő fellépésének problémája

A Be. szabályai nem rendelkeznek arról az esetről, ha egy személynek több törvényes képviselője is van. A gyakorlati tapasztalatok alapján azonban indokoltá vált ennek törvényi szintű szabályozása. A Javaslat ezt a kérdést rendezi, elsődlegesen a törvényes képviselők együttműködésére, másodlagosan az ügyben történő fellépő sorrendjére bízva az eljárni jogosult személy kijelölését.

3.5. Barnahus

A Be. egyik legfontosabb célkitűzése volt egy olyan eljárásjogi szabályrendszer kialakítása, amely lehetővé teszi a bűncselekmények gyermekkorú sértettjeinek büntetőeljárás során elszenvedett másodlagos viktimizációjának megakadályozását. A Be. első novellája 2021. január 1. napjától - az izlandi Barnahus módszer mintájára - megteremtette az igazságszolgáltatás és a gyermekvédelem intézményes együttműködését az eljárási cselekmények során.

A jogalkotó ugyanakkor szándékosan el akarta kerülni egyes módszerek, vagy kihallgatási technikák kizárólagossá tételét, ezért a Be. szabályozásának kialakításkor lehetővé tette, hogy a Barnahus módszer mellett minden olyan szakmailag megalapozott módszer felhasználható legyen, illetve minden olyan gyermeklélektanban (gyermekvédelemben) jártas szakember közreműködhesen, amellyel elérhető, hogy a gyermeket lehetőség szerint csak egyszer hallgassák meg, és a meghallgatás során szerzett vallomás elegendő bizonyítékkal szolgáljon a vádemeléshez, ítélethozatalhoz, illetve amennyiben az eljárás, eljárások során a gyermek többszöri meghallgatása nem kerülhető el, úgy arra azonos módszertan alkalmazásával, azonos személy által kerülhessen sor.

A Javaslat az eddigi jogalkalmazói tapasztalatokra támaszkodva első lépésben a törvényi rendelkezéseket pontosítja annak érdekében, hogy e módszerek büntetőeljárásba történő integrálása zökkenőmentesen megvalósulhasson. Ennek keretében többek között a telekommunikációs eszközök használatával, a jegyzőkönyvezéssel, és a szaktanácsadó közreműködésével kapcsolatos rendelkezések módosítására kerül sor.

3.6. Az eljárási cselekménnyel egyidejűleg készülő jegyzőkönyvezés kötelezettségének feloldása

A jogalkalmazói gyakorlatban, a kép- és hangfelvétellel dokumentált eljárási cselekmény esetén a jegyzőkönyv-készítés kapcsán olyan megoldás kialakítása vált szükségessé, amely nem követeli meg az egyidejűséget, és így nem osztja meg az eljáró személy figyelmét, nem rombolja a kihallgatott személlyel felépített kapcsolatot és a kihallgatási protokoll lépéseit. Ennek érdekében a Javaslat, megfelelő garanciális szabályok bevezetésével, lehetővé teszi az egyidejűség jelenlegi kötelező szabályától történő eltérést, figyelemmel arra, hogy kétség esetén az eljárási cselekményről készült kép- és hangfelvétel képes biztosítani a jegyzőkönyv megfelelő hitelességét.

3.7. Letartóztatás felső határa életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmények esetében

A 10/2021. (IV. 7.) AB határozat megállapította, hogy alaptörvénysértő a letartóztatás felső határának a hiánya az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmények terheltjeinek esetében. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megsemmisítette 2021. szeptember 30. napjával a Be. 298. § (2) bekezdés a) pontját. Az Alkotmánybíróság döntése nyomán kialakult helyzetben felülvizsgálata alapján megállapítható, hogy az életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő cselekmények esetében jogos az a társadalmi igény, hogy a cselekmény tárgyi súlyához, jellemezően bonyolult megítéléséhez igazodóan a törvény biztosítsa a letartóztatás jelenlegi maximális felső határát – 4 évet – meghaladó tartamú kényszerintézkedés lehetőségét. Ennek megfelelően ezen bűncselekmények esetében a Javaslat a kényszerintézkedés felső határát 5, illetve meghatározott esetekben 6 évre emeli fel.

3.8. Részjogerő megállapítása járulékos kérdések nélkül

Jogalkalmazói tapasztalatokra figyelemmel a Javaslat egyértelművé teszi, hogy az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata részlegesen jogerőre emelkedhet a büntetőjogi főkérdések és az azokhoz szorosan kapcsolódó rendelkezések tekintetében, ha azokat a terhelt, a védő és az ügyészség egyaránt tudomásul vette, abban az esetben is, ha az ún. klasszikus járulékos kérdésekről szóló rendelkezésekkel szemben az arra jogosultak fellebbezést jelentettek be, vagy a fellebbezésre részükre nyitva álló határidő még nem telt el.

3.9. Kényszerintézkedés két tárgyalás között

Az elfogatóparancs mintájára elképzelhető, hogy azonnali döntést kell hozni két tárgyalás között, amely során a rendelkezésre álló idő alatt nem lenne biztosítható az ügyészség és a védő jelenléte, erre tekintettel kiegészülnek a Be. vonatkozó rendelkezései a távoltartás és a bűnügyi felügyelet magatartási szabályainak megszegése eseteivel is.

3.10. Előzetes mentesítés vonatkozásában előterjesztett fellebbezés esetén a felülbírálat terjedelme

A Javaslat a Be. 583. § (3) bekezdésének módosításával a korlátozott fellebbezés tárgykörében nevesíti azt az esetet, amikor az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásakor alkalmazott előzetes mentesítésről szóló rendelkezés miatt jelentenek be fellebbezést. A módosítás következtében az előzetes mentesítés vonatkozásában előterjesztett jogorvoslat a Be. 590. § (3) bekezdése alapján másodfokon korlátozott felülbírálatot eredményez.

3.11. Felülbírálat terjedelme relatív eljárási szabálysértés esetén

Az Alkotmánybíróság a 19/2021. (V.27.) AB határozatban a Be. 590. § (5) bekezdés a) pontjának szabályozása kapcsán megállapította, hogy a jogalkotó mulasztásos alkotmánysértést idézett elő azáltal, hogy nem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelményeknek megfelelően szabályozta az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében a felülbírálat kiterjesztésének a lehetőségét. A Javaslatban szereplő módosítások alapján az ún. relatív eljárási szabálysértések felülbírálatára – és szükség esetén az első fokú határozat hatályon kívül helyezésére – is lehetőség nyílik, ha az elsőfokú ítélet megalapozottságának vizsgálta nélkül megállapítható, hogy a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására.

3.12. Távollétes eljárás – ítélet kézbesítése hazaszállítás után

Ha a távollévő terhelttel szemben lefolytatott eljárást követően a terhelt tartózkodási helye ismerté válik, felkutatására tett intézkedések eredményre vezettek, Magyarország nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettsége a hazaszállításra vonatkozó bűnügyi jogsegély eljárásokban a terhelt távollétében meghozott jogerős ügydöntő határozat kézbesítése. Jelenleg azonban erre vonatkozó előírást a büntetőjogi jogszabályok nem tartalmaznak, a Javaslat ennek teremti meg eljárási szabályait.

3.13. Veszélyhelyzeti szabályok felülvizsgálata

A koronavírus-világjárvány miatt elrendelt veszélyhelyzet, illetve egyéb különleges időszakok idején a büntetőeljárási szabályozás során számos, a Be. eltérést engedő vagy előíró, átmeneti jellegű szabály került elfogadására. Az átmeneti jellegű szabályozás közelgő kivezetésre tekintettel indokolttá vált felülvizsgálni, hogy vannak-e olyan rendelkezések, amelyek normál jogrendbe iktatása, így állandó szabállyá alakítása indokolt. A Javaslat a jogalkalmazó szervek tapasztalatainak figyelembe vételével azokat az átmeneti szabályokat vezeti át a Be.-be, amelyek hosszú távon eredményesen szolgálhatják a büntetőeljárások lefolytatását és kompromisszumok nélkül megfelelnek a tisztességes eljárás alkotmányos követelményeinek.

3.14. A Btk. szerinti kötelező szankció elmulasztásának orvoslása – egyszerűsített felülvizsgálati eljárás

A Javaslat kiegészíti az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyköréit újabb, a törvény alapján kötelezően alkalmazandó, mérlegelést és kivételt nem tűrő rendelkezésekre vonatkozó jogorvoslattal.

3.15. Távollétes eljárás – rövidített ítélet

A Be.-nek a távollévő terhelttel szemben folytatott eljárást szabályozó fejezetét a 2020. évi XLIII. törvény 2021. január 1. napjától akként módosította, hogy beiktatta a 750. § (4a) bekezdést, mely a fellebbviteli bíróság teljeskörű felülbírálati jogát teremtette meg. E módosítás kapcsán, az egyértelmű jogalkalmazás biztosítás érdekében az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának indoklására vonatkozó rendelkezéseknél, továbbá a távollévő terhelttel szemben folytatott eljárások speciális szabályai között is további pontosítások elvégzése indokolt, egyértelművé téve, hogy ilyen esetben az elsőfokú ítélet korlátozott indokolási kötelezettségnek szabályai nem alkalmazhatók.

3.16. Technikai módosítások

A Javaslat az egységes fogalomhasználat érdekében a normaszövegben technikai pontosításokat hajt végre.

4. A Bv. tv. egyéb módosításai

4.1. A veszélyhelyzeti eljárási szabályok felülvizsgálata és az egészségügyi válsághelyzet

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény lehetővé tette az ügyirat egyszerűsített kézbesítését, valamint a telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenlétnek az eljárás résztvevője saját eszközével történő megoldását. Célszerű ennek egyes rendelkezéseit a büntetés-végrehajtási ügyszakban is lehetővé tenni.

4.2. A büntetés-végrehajtási bíró illetékességére vonatkozó szabályok egységesítése a felesleges áttételek elkerülése érdekében

A veszélyhelyzetre vonatkozó szabályozás alatt a gyakorlatban a fogva lévő elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott esetében a jelenlétének telekommunikációs eszköz útján történő biztosítása jól működött, ezért célszerű ezt a formát főszabályként meghatározni a Bv. tv.-ben a büntetés-végrehajtási bírói eljárásokban. Ugyancsak indokolt a bűnügyi jogsegélyi eljárásban alkalmazható távmeghallgatás (magyar terminológiával élve a jelenlét telekommunikációs eszközzel történő biztosítása) megjelenítése.

A joggyakorlat részéről érkezett jelzés szerint problémát jelent, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó elítélttel szemben kibocsátott elfogatóparancsot követően is sor kerül az ügyek áttételére, ha az elfogás alkalmával másik törvényszékhez tartozó lakcímet ad meg az elítélt. Célszerűségi és pertakarékossági szempontok indokolják, hogy azon büntetés-végrehajtási bírói eljárásokban, amelyekben a szabadlábon lévő elítélt meghallgatása nem mellőzhető és az ismeretlen helyen tartózkodó elítéltnak az elfogatóparancs alapján az illetékes büntetés-végrehajtási bíró elé állítása során az elítélt által bejelentett lakcím vagy tényleges tartózkodási hely módosulása már ne változtathassa meg a büntetés-végrehajtási bíró illetékességét. Azonos érvek alapján ezt a szabadlábon lévő és szabályszerű idézésre megjelent elítélt esetére is indokolt kiterjeszteni.

4.3. Két új speciális részleg bevezetése

Két új speciális részleg kerül kialakításra a fogvatartotti körülményekhez való sikeres alkalmazkodás elősegítése érdekében a büntetés-végrehajtási intézetekben: az első alkalommal végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték és az időskorúak részlege.

4.4. A reintegrációs őrizet kizárása minden kiutasított esetben

Reintegrációs őrizet esetén az elítélt a kijelölt lakásban tölti a büntetését, bár a végrehajtás ellenőrzése során a mozgását elektronikus távfelügyeleti eszközzel nyomon követik, mégis fennáll a veszélye annak, hogy az idegenrendészeti kiutasítással érintett elítélt a végrehajtás alól kivonja magát, továbbá esetükben az országban a büntetés-végrehajtási intézeten kívüli tartózkodásra sincs jogalap, ezért ezzel az esettel ki kell egészíteni azt a kört, amikor az elítélt nem helyezhető reintegrációs őrizetbe.

4.5. A kényszergyógykezelés mint az elzárás, a közérdekű munka és pénzbüntetés végrehajthatósága megszűnési ok meghatározása

Arányossági szempontok indokolják a Bv. tv. 278. § c) pontjában, illetve a 289. § d) pontjában az öt évet meghaladó kényszergyógykezelést is végrehajthatóság megszűnési okként rögzíteni, hiszen a kényszergyógykezelés végrehajtása az elzárás és a közérdekű munka végrehajtását megszakítja, és öt év után nincs indok annak folytatására.

4.6. A jogalkalmazást segítő egyéb javaslatok

A Bv. tv. hatálybalépése óta számos olyan társadalmi változás – kiemelten a járványhelyzeti szabályozásokat – következett be, amelyek leképezése a jogalkalmazás megkönnyítése és a joghézagok pótlása miatt indokolt, itt említhető pl. a reintegrációs őrizet kérelemre történő megszüntetésének az igénye, hogy nincs egyértelmű szabály arra nézve, hogy a rendkívüli jogorvoslatra figyelemmel elhalasztott vagy megszakított végrehajtás esetén, mely szerv feladata az elítélt felhívása a szabadságvesztés vagy hátralévő részének a letöltésére, komoly jelentősége lett a büntetés-végrehajtási intézetekben az elektronikus kapcsolattartási módnak, amelynek megjelenítése indokolt jutalmazási formaként is. Mindemelllett a Javaslat számos a jogalkalmazást könnyítő, az egységes jogalkalmazást előmozdító módosítást végez el.

5. A Bktv. módosítása

A Javaslat a közvetítés során alkalmazható módszerek támogatása és a konfliktusfeloldás elősegítése érdekében – a szakmai igényeknek megfelelően – újraszabályozza a közvetítői eljárásban való személyes részvétel alapkérdéseit. Nem változtat a közvetítői eljárás alapvető rendeltetésén, azaz a személyes konfliktusfeloldásra törekvésen, ebből következően a közvetítői megbeszélésen történő együttes és személyes jelenlét alól csak szűk körben enged kivételt. A közvetítői megbeszélést megelőző szakasz intézményesítésével azonban minden ügyre vonatkozóan teret enged a közvetítő és a felek közötti rugalmas kapcsolatfelvételnek. Ezzel az érintettek elzárkózóbb álláspontjai is kimozdíthatók a holtpontról és a személyes megjelenéssel járó közvetítői megbeszélés hatékonyabban és eredményesebben folytatható le.

6. A Bnytv. módosítása

6.1. A Terrorelhárítási Központ közvetlen hozzáférése a tagállami ítéletek nyilvántartásához

A Bnytv. 76/D. §-ának módosítása arra irányul, hogy a nemzetbiztonsági szolgálatokhoz hasonlóan a Terrorelhárítási Központ (a továbbiakban: TEK) is jogosult legyen közvetlenül hozzáférni a tagállami ítéletek nyilvántartásához, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 7/E. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont szerinti megelőzési, felderítési és elhárítási feladatainak ellátása érdekében.

6.2. Az ECRIS-TCN létrehozása

6.2.1. Az Európai Unióban a bűnmegelőzés és bűnüldözés egyik eszköze a tagállamokban hozott ítéletek külföldi figyelembe vétele az új büntetőeljárások során, valamint az új bűncselekmények elkövetésének megelőzése érdekében. A tagállami bűnügyi nyilvántartásokból származó információk cseréjét a tagállamok illetékes hatóságai között az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (a továbbiakban: ECRIS) teszi lehetővé, ami azonban nem tette lehetővé a harmadik országbeli állampolgárokkal kapcsolatos megkeresések gyors és hatékony lebonyolítását. A harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó információcsere központosítása érdekében két új jogi aktus elfogadására került sor. Az egyik a 2009/315/IB tanácsi kerethatározatnak a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó információcsere és az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS) tekintetében történő módosításáról, valamint a 2009/316/IB tanácsi határozat

felváltásáról szóló 2019/884 irányelv. A másik az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer kiegészítése érdekében a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központosított rendszer (ECRIS-TCN) létrehozásáról, valamint az (EU) 2018/1726 rendelet módosításáról szóló 2019/816 rendelet. E jogi aktusok a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó megkeresések teljesítését teszik lehetővé. Az irányelv, illetve a rendelet eredményeként létrejött egy olyan, az eu-LISA által üzemeltetett, uniós szinten központosított, személyes adatokat tartalmazó rendszer, amelynek segítségével a tagállamok központi hatóságai kideríthetik, hogy mely más tagállamok rendelkeznek bűnügyi nyilvántartási információkkal egy adott harmadik országbeli állampolgárra vonatkozóan (a továbbiakban: az ECRIS-TCN). Ezt követően a bűnügyi nyilvántartási információk az ECRIS felhasználásával kérhetők az érintett tagállamoktól. Jelen javaslat az említett irányelv átültetését, valamint a rendelet alkalmazásának kiegészítő szabályait alkotja meg a Bnytv. módosítása révén.

Az ECRIS-TCN kizárólag az Unióban működő büntetőbíróságok által elítélt harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó, alfanumerikus és ujjnyomatadatokat személyazonosító adatokat tartalmazza; a rendszer arckép tárolására is alkalmas. A tagállamok által a központi rendszerbe feltöltendő alfanumerikus adatok között szerepelnie kell az elítélt személy vezetéknévének (családi nevének) és utóneveinek (keresztneveinek), valamint álneveinek vagy felvett neveinek, amennyiben ez az információ a központi hatóság rendelkezésére áll. Főszabály szerint az ECRIS-TCN-t kell használni a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó bűnügyi nyilvántartási információval rendelkező tagállamok azonosítására, ettől indokolt esetben lehet eltérni, például sürgősen lefolytatandó büntetőeljárás bizonyos típusai esetén, tranzit esetén, ha a bűnügyi nyilvántartási információkat nemrégiben beszerezték az ECRIS-en keresztül, illetve kisebb súlyú jogsértések esetében.

Annak biztosítása érdekében, hogy az illetékes hatóságoknak teljes körű áttekintése legyen a bűnügyi nyilvántartási információkról, lehetővé kell tenni az ECRIS-TCN lekérdezését annak ellenőrzésére is, hogy van-e olyan tagállam, amely az adott uniós polgárra mint harmadik országbeli állampolgárra vonatkozóan bűnügyi nyilvántartási információval rendelkezik.

A harmadik országbeli állampolgárok számára biztosítani kell a jogot, hogy a bűnügyi nyilvántartásokban rájuk vonatkozó adatokról írásbeli tájékoztatást kapjanak.

A lekért adatok a rendeletben szabályozott keretek között és célok érdekében használhatók fel. Az ECRIS-TCN által jelzett találat önmagában nem jelenti azt, hogy a harmadik országbeli állampolgárt elítélték a jelzett tagállamokban. A korábbi ítélet megléte kizárólag az érintett tagállamok bűnügyi nyilvántartásaiból kapott információ alapján erősíthető meg.

6.2.2. Az EU információs rendszerei közötti átjárhatósági keret létrehozása érdekében két új interoperabilitással kapcsolatos rendelet lépett hatályba 2019-ben:

a) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a határok és a vízumügy területén, továbbá a 767/2008/EK, az (EU) 2016/399, az (EU) 2017/2226, az (EU) 2018/1240, az (EU) 2018/1726 és az (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a 2004/512/EK és a 2008/633/IB tanácsi határozat módosításáról szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/817 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint

b) az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás kereteinek megállapításáról a rendőrségi és igazságügyi együttműködés, a menekültügy és a migráció területén, valamint az (EU) 2018/1726, az (EU) 2018/1862 és az (EU) 2019/816 rendelet módosításáról szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/818 európai parlamenti és tanácsi rendelet.

Az interoperabilitási keret elemei a következők:

- az európai keresőportál (ESP);
- a közös biometrikus megfeleltetési szolgáltatás (közös BMS);
- közös személyazonosítóadat-tár (CIR);
- a többszörös személyazonosságot észlelő rendszer (MID).

Az interoperabilitási rendelet 54. cikk (3) bekezdése szerint az eu-LISA felelős az interoperabilitási elemek fejlesztéséért. A rendelet 56. cikk (1) bekezdése szerint a tagállamok felelősek többek között a különböző személyazonosságok manuális ellenőrzéséért, amely az ECRIS-TCN-be történő adatfeltöltéshez, illetve adatmódosításhoz kapcsolódik azáltal, hogy az ECRIS-TCN-be feltöltött, illetve módosított személyazonosító adatok tekintetében, azok lekérdezésével összehasonlítást kell végezni az interoperabilitásban részt vevő többi uniós információs rendszerben kezelt személyazonosító adatokkal. A két vagy több uniós információs rendszerben szereplő, ún. sárga kapcsolatként beazonosított személyazonosító adatokat meg kell vizsgálni.

7. Az Nbjt. módosítása

7.1. A ne bis in idem elvének kizáró feltételként történő szabályozása az Nbjt.-ben

Az Európai Unió Bíróságának C-505/19. számú ítélete alapján – amely szerint harmadik ország kiadatási kérelme okán ideiglenes letartóztatásba lehet helyezni a körözött személyt, kivéve azt, akinek ugyanazon cselekményét a Schengeni Megállapodásban részes valamely államban vagy egy másik uniós tagállamban már jogerősen elbírálták – indokolt az Nbjt.-ben a megtagadási okok között a ne bis in idem követelményét megjeleníteni a magyar bíróság ítélete mellett a Schengeni Megállapodásban részes valamely állam vagy egy másik EU tagállam jogerős ítéletére vonatkozóan is.

7.2. A kiadatási letartóztatás tartama és a menekültügyi eljárás, bünyügyi felügyelet felülvizsgálata

A kiadatási eljárás során, ha a kiadni kért személy menekültkénti vagy menedékeskénti elismerését kéri, menedékjogi eljárás van folyamatban, illetve nemzetközi szervezetnél emberi jogi panaszt nyújt be, a kiadni kért személlyel szemben alkalmazott kényszerintézkedés az Nbjt. 22. § (1) bekezdésében foglalt határidőre is figyelemmel meghosszabbodik a menedékjogi eljárás, illetve a nemzetközi szervezet panaszt elbíráló eljárása időtartamával, azonban az együttes időtartama nem haladhatja meg a huszonnégy hónapot. A Javaslat az eljárás ismeretlen hosszúságára tekintettel megteremti a kényszerintézkedés indokoltságának kötelező felülvizsgálatát.

7.3. Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság , Izland, Norvégia kiadatási eljárás

A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyság (a továbbiakban: Egyesült Királyság) 2021. január 1-től harmadik országnak minősül. Az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrésről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás (a továbbiakban: TCA) megállapodás részletesen tartalmazza azokat a kiadatási szabályokat, amelyeket az Egyesült Királyság viszonylatában a továbbiakban alkalmazni kell. A megállapodás közvetlenül alkalmazandó, azonban néhány, a TCA megállapodásban foglalt rendelkezés zavartalan alkalmazhatósága érdekében - a gyakorlati tapasztalatokra tekintettel - nélkülözhetetlené vált néhány alapvető eljárási szabály meghatározása az Nbjt.-ben. Ezzel egyidejűleg indokoltá vált a Norvég Királysággal és az Izlandi Köztársasággal kapcsolatos kiadatási eljárásokra vonatkozó, nemzetközi szerződésből eredő, az Nbjt.-től eltérő szabályok meghatározása is. A Javaslat ezeket az eljárási szabályokat teremti meg.

7.4. Kiadatási eljárásban előterjeszthető menekültkérelem

Az Nbjt 14. §-a a menekültként, illetve menedékeskénti elismerését kérő külföldi személy kiadatását nem teszi lehetővé annak az államnak, ahonnan elmenekült, akkor sem, ha korábbi kérelmét a

menekültügyi hatóság már elutasította. A kiadatás elkerülhető azáltal, ha e személy ismételt – akár indokolatlanul is – kérelmet nyújt be a menekültügyi hatósághoz, amelyet a Javaslát orvosolni kíván.

8. Az EUtv. módosítása

8.1. A 2002/584/IB tanácsi kerethatározattal kapcsolatos kötelezettségszegési eljárás, 4a. cikk

Az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) 2021. június 9-én 2021/2071. számon kötelezettségszegési eljárást (a továbbiakban: kötelezettségszegési eljárás) indított Magyarország ellen az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (a továbbiakban: 2002/584/IB tanácsi kerethatározat) egyes rendelkezéseit átültető magyar intézkedések bejelentésének elmulasztása és ugyanezen 2002/584/IB tanácsi kerethatározatnak való meg nem felelés miatt. Egyebek mellett a Bizottság azt kifogásolta, hogy Magyarország nem ültette át helyesen nemzeti jogába a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését. A hivatalos felszólításban szereplő kifogásra tekintettel – a 2002/584/IB tanácsi kerethatározatnak való teljes körű megfelelés érdekében – a magyar Kormány vállalta a rendelkezéseket átültető jogszabályok módosítását. A Javaslát ennek tesz eleget, ezzel biztosítva a végrehajtó igazságügyi hatóság számára, hogy esetlegesen a 4a. cikk (1) bekezdés a)-d) pontjától eltérő módon is megbizonyosodhasson arról, hogy az átadás nem jár az érintett személy védelméhez való jogának megsértésével.

8.2. A 2002/584/IB tanácsi kerethatározattal kapcsolatos kötelezettségszegési eljárás, 5. cikk

A Bizottság a kötelezettségszegési eljárásban kifogásolta, hogy Magyarország nem ültette át helyesen nemzeti jogába a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 5. cikkének 3. pontját. A hivatalos felszólításban szereplő kifogásra tekintettel – a 2002/584/IB tanácsi kerethatározatnak való teljes körű megfelelés érdekében – a magyar Kormány vállalta a rendelkezéseket átültető jogszabályok módosítását. A Javaslát ennek tesz eleget, azzal, hogy az EUtv. 5. § (1) bekezdésének e) pontját kiterjeszti a magyarországi lakos uniós polgárokra is.

8.3. A büntügyi költség átadásának a lehetővé tétele ügyészi határozat alapján

Az EUtv. 141. §-ának (1) bekezdése a pénzbüntetés vagy más pénzügyi kötelezés végrehajtására irányuló jogsegély körében lehetővé teszi a jogerős vagy véglegessé vált elítélés alapján büntügyi költség megfizetésére kötelezés végrehajtásának átadását más uniós tagállamnak. E rendelkezés azonban nem teszi lehetővé a büntügyi költség végrehajtásának – európai uniós tagállamnak történő – átadását, ha az ügyesség állapítja meg azt. A Javaslát ezt pótolja.

8.4. A sértett vagy köz javára történő jóvátétel végrehajtásának az átadása

A sértett és a köz javára történő jóvátétel átvétele és átadásának szabályai a magyar nemzeti büntetőjogban hiányosak, ezért indokoltá vált a hatályos szabályozás felülvizsgálata.

8.5. Egyéb mellett párhuzamosan kiadott európai elfogatóparancsok

Az EUtv. jelenleg nem tartalmaz rendelkezést az átadást megelőzően elkövetett bűncselekmény miatt ismételt európai elfogatóparancs vagy hozzájárulás iránti kérelem sorsáról, arra az esetre, ha a hozzájárulás megadására az előtt kerül sor, hogy – az átadásról szóló határozat meghozatalát követően – az átadás végrehajtására sor került volna, és időközben az alapügyben kibocsátott európai elfogatóparancsot visszavonják. A Javaslát az erre irányuló szabályokat teremti meg.

8.6. Specialitásról való lemondás esetén a nyilatkozat megtétele az európai elfogatóparancsot kibocsátó bíró előtt

Jogalkalmazói visszajelzés alapján a specialitás szabályáról történő lemondással kapcsolatos nyilatkozatot az európai elfogatóparancs kibocsátására jogosult és nem a fogvatartás helye szerinti bv. bíró előtt indokolt megtenni, erre tekintettel szükségessé vált az érintett rendelkezések módosítása.

9. Egyéb törvények módosítása

9.1. Bűnügyi elkülönített számlával kapcsolatos problémák feloldása

Költségvetési csalás esetén az elkövető büntetése korlátlanul enyhíthető, ha az okozott vagyoni hátrányt a vádemelés előtt megtéríti. A jelenlegi jogszabályi háttér mellett azonban problémát okoz a NAV által vezetett, ilyen célra szolgáló elkülönített számlára történő befizetés, illetve a befizetett összeg jogi státuszának a megítélése. Ennek következtében az elkülönített számlán megközelítőleg 13 milliárd forintnyi befizetés sorsa tisztázatlan évek óta ahelyett, hogy ezek az összegek állami bevétellé válnának. A jogalkalmazás során felmerült problémák megoldása jogalkotás révén lehetséges. A cél az, hogy az eddig teljes mértékben a NAV-ra háruló tényállástisztázási kötelezettség olyan mértékben enyhüljön a befizető bevonása révén, amely jelentősen képes felgyorsítani az elkülönített számlára befizetett összegek elszámolását. A törvénymódosítással továbbá az is lehetővé válhat, hogy a már befizetett, az elkülönített számlán lévő, de elszámolási szempontból még nem tisztázott több milliárd forint rövid időn belül a központi költségvetés bevételeivé vagy az adóbevétellé válhasson, amit megfelelő átmeneti szabályok megalkotásával lehet elérni.

9.2. Az ún. Semmisségi törvények által meghatározott eljárási szabályok egyik közös jellemzője, hogy a törvénysértő elítélések semmissé nyilvánítására, vagy az ilyen elítélések semmisségének igazolására az elítélt, illetve az elítélt hozzátartozójának kérelme alapján kerülhet sor. A Javaslat a jelentős időmúlásból eredő társadalmi igénynek megfelelően oly módon egységesíti a Semmisségi törvények szabályait, hogy a jövőben az ügyesség, a védő, az elítélt halála után pedig az elítélt oldalági rokonai is a bírósághoz fordulhatnak.

9.3. A Javaslat átvezeti az elmúlt évek büntető anyagi jogi változásait (új tényállás vagy elkövetési magatartás, számozás-változás, stb.) egyrészt a foglalkoztathatósági feltételeket előíró státusz-törvényekben, másrészt azokban a törvényekben, amelyek egyéb okból tartalmazznak merev hivatkozást a Btk. valamely tényállására. E törvények az alábbiak:

a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény,

az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény,

a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény,

a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény,

a haditechnikai termékek gyártásának és a haditechnikai szolgáltatások nyújtásának engedélyezéséről szóló 2005. évi CIX. törvény,

a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény,

az egyes fizetési szolgáltatókról szóló 2013. évi CCXXXV. törvény,

a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény.

9.4. Annak érdekében, hogy az európai unió egyes intézményeinél szolgálati jogviszonyban állt személy hazatérése, illetőleg a nemzetközi szervezetnél foglalkoztatott hazatérő a magyar társadalombiztosítás anyasági, gyermeknevelési célú pénzbeli ellátásaira jogosultságot

szerzeshessen az újonnan bevezetésre kerülő anyasági pénzbeli ellátás biztosítására irányuló megállapodás alapján lehetővé válik a jogszerzés.

9.5. A Javaslat módosítja a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényt (a továbbiakban: Bszi.) a Velencei Bizottságnak a jogegységi eljárásra vonatkozó megállapításaira figyelemmel. A Javaslat a jogegységi eljárást a jogegységi panasz eljárásba integrálja, és az ehhez szükséges módosításokat vezeti végig a Bszi. vonatkozó előírásain.

A Javaslat a bírósági szervezeti szabályozás mellett módosítja a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvényt (a továbbiakban: Üjt.) is. Ennek a módosításnak az oka, hogy továbbra is érvényesüljön az az elv, miszerint a bíróságokra, ügyészségekre vonatkozó szabályozás összhangban álljon egymással. Erre figyelemmel a Javaslat – hasonlóan a Kúriára vonatkozó rendelkezésekhez – megteremti a főtitkári és főtitkár-helyettesi vezetői tisztséget a Legfőbb Ügyészség esetében is.

A gyakorlati tapasztalatok alapján megállapításra került, hogy az igazságügyi szakértői névjegyzéket vezető hatóság által alkalmazott névjegyzékből történő törlési okok, az azokhoz tartozó egyes kötelezettségek megszegése vagy elmulasztása szempontjából nem egyenlő súlyosságúak. Továbbá a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankciós tv.) szerinti figyelmeztetés alkalmazásának lehetősége sem egyértelmű azon törlési okok esetében, ahol ezt nem zárja ki az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.). A közigazgatási szabályszegések eltérő súlya miatt indokolt egy differenciált, többlépcsős szankciórendszer kialakítása, egyértelművé téve ezzel a kötelezettségszegésekhez, mulasztásokhoz társuló jogkövetkezményeket.

Részletes indokolás

1-2. §, 17. §

A rendszerváltást követő érték váltással egyidejűleg elemi igényként merült fel, hogy az 1945 és 1989. közötti évek, így különösen a kiépült kommunista diktatúra időszakában hozott törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításával legalább utólag nyíljon meg a lehetőség a koncepciós perekben meghurcolt személyek jogi rehabilitációjára.

A rendszerváltást követően a jogalkotó több semmisségi törvényt alkotott, így

- az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 1989. évi XXXVI. törvényt (I. Semmisségi törvény),
- az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1990. évi XXVI. törvényt (II. Semmisségi törvény), és
- az 1963 és 1989 között elkövetett egyes állam és közrend elleni bűncselekmények miatt történt elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1992. évi XI. törvényt (III. Semmisségi törvény).

Az ún. Semmisségi törvények által meghatározott eljárási szabályok egyik közös jellemzője, hogy a törvénysértő elítélések semmissé nyilvánítására, vagy az ilyen elítélések semmisségének igazolására az elítélt, illetve az elítélt hozzátartozójának kérelme alapján kerülhet sor. Az elmúlt időszakban az Igazságügyi Minisztériumhoz nagyon sok olyan megkeresés érkezett, amely a kommunista diktatúra alatt törvénysértően elítéltek rehabilitációjával kapcsolatban azt az igényt fogalmazta meg, hogy az időközben elhunyt egykori elítéltekkel távolabbi rokoni kapcsolatban álló személyek is nyújthassanak be a bíróságra igazolás iránti kérelmet a koncepciós perek áldozatainak érdekében.

A Javaslat a méltányolható társadalmi igénynek megfelelően oly módon egységesíti a Semmisségi törvények által meghatározott bírósághoz fordulás szabályait, hogy az elítélten és hozzátartozóján túl erre feljogosítja az ügyészséget, a védőt és az elítélt halála után az elítélt oldalági rokonait is.

Az ügyészség – az I. Semmisségi törvény esetében a legfőbb ügyész – általános eljárási joggal való felruházása egyben azt is jelenti, hogy a törvénysértő elítéléssel érintett áldozatok érdekében bármely jogkereső személy vagy szervezet kérelemmel fordulhat az ügyészséghez a semmisségi eljárás hivatalból történő megindítása iránt.

A Javaslat az előzőek szerint azt kívánja biztosítani, hogy a jelentős időmúlás ellenére minden egykori áldozatra kiterjedhessen a törvénysértő ítéletek által okozott sérelem reparálása és annak elmaradását ne egyfajta ismételt büntetésként éljék meg az ártatlanul elmarasztaltak, a túlélő családtagok, illetve az érdekükben eljáró jogkereső polgárok.

3. §, 7. §, 187-189. §

1. Összeolvasva az Itv.-nek a magánvádas eljárásra vonatkozó illetékfizetési szabályait az illetékmentességre vonatkozó szabályokkal, valamint a Be.-vel, – ami meghatározza, hogy mely eljárási szereplő milyen indítvány benyújtására jogosult, – megállapítható, hogy a jelenlegi szabályozás szerint:

- a feljelentés illetéke magánvádas eljárásban 10 000 forint,
- a magánvádló, magánfél, egyéb érdekelt fellebbezésének illetéke 10 000 forint,
- a magánvádló, a terhelt törvényes képviselője, valamint a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa, illetve ha a terhelt halála óta több mint ötven év telt el, oldalági rokona által benyújtott perújítási indítvány illetéke 15.000 forint,
- a terhelt törvényes képviselője, valamint a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa, illetve ha a terhelt halála óta több mint ötven év telt el, oldalági rokona által benyújtott felülvizsgálati indítvány illetéke 15.000 forint,
- a terhelt, a védő és a terhelt törvényes képviselője által benyújtott jogegységi panasz illetéke 15.000 forint.

A Javaslat változatlanul fenn kívánja tartani tartja azt az elvet, hogy az állam büntető igényének érvényesítésére irányuló közvádas eljárás illetékmentes, csupán a magánvádas eljárásra állapít meg illetékkötelezettséget. A megindult eljárásnak „kényszerű” résztvevője a terhelt, a védelemhez fűződő jog révén a védő, és az egyéb érdekelt, amely személyek illetékkal terhelése indokolatlan.

Indokolatlan ezért a terhelt javára perújítási indítványt, valamint felülvizsgálati indítványt előterjeszteni jogosultak közötti különbségtétel is az illetékmentesség tekintetében. A következetes szabályozást az szolgálja, ha valamennyi, a terhelt javára perújítási- és felülvizsgálati indítványt előterjeszteni jogosultat (pl. törvényes képviselő) megilleti az illetékmentesség.

A Be. 784. § (1) bekezdése alapján a magánvádló felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 41/C. § (1) bekezdése alapján a jogegységi panaszt az terjesztheti elő, aki az eljárási törvények alapján felülvizsgálati kérelem előterjesztésére jogosult. Mivel a magánvádló tehát jogegységi panaszt nem terjeszthet elő, így arra magánvádas eljárásban kizárólag a terhelt, a védő és a terhelt törvényes képviselője jogosult. Nem következetes a szabályozás azonban, hogy a felülvizsgálati indítvány előterjesztése tekintetében illetékmentességet élvező terhelt és védő a jogegységi panasz tekintetében illetékköteles.

Mindezek alapján a Javaslat újrászabályozza a magánvádas eljárásban illetékfizetésre kötelezett személyek körét és megszünteti az egyéb érdekelt, valamint a terhelt javára jogorvoslati indítványt előterjeszteni jogosult személyek vonatkozásában az illetékfizetési kötelezettséget. Az átláthatóbb szabályozás érdekében megszűnik a korábbi megoldás, amely szerint az Itv. 52. §-a rendelkezik az illetékfizetési kötelezettségről és az 57. § az illetékmentességről, ehelyett maga az 52. § rögzíti, hogy mely eljárási szereplőknek kell illetéket fizetnie, így szükségtelenné válik az 57. § (2) bekezdés a) és b) pontjában arról rendelkezni, hogy mely eljárási szereplők indítványai illetékmentesek.

2. A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a magánvádas eljárásban az eljárási illetéket nem róják le a feljelentők, a lelevezés pedig nem feltétlenül vezet eredményre. Erre tekintettel a Javaslat hatályon kívül helyezi az Itv. 54. § (4) bekezdését és az Itv. 52. §-át kiegészíti egy új (5) bekezdéssel, amelyben rendezi az illeték megfizetésének szabályait. Ezzel párhuzamosan a Javaslat rögzíti a Be.-ben, hogy a bíróság a magánvádas eljárást megszünteti, ha az illetéket határidőben nem fizetik meg, továbbá ha a fellebbezésért vagy a perújításért az illetéket határidőben nem fizetik meg, azt az indítvány visszavonásának kell tekinteni. Több feljelentő egy beadványban tett feljelentése esetén az illeték egyes feljelentők általi meg nem fizetése azonos módon kezelendő, ahogyan az egyéb eljárást megszüntető okok (ld. feljelentés visszavonása, sértetti mulasztás).

3. Végül a Javaslat pontosítja az illeték visszafizetésére vonatkozó szabályokat is [Itv. 80. § (1) bekezdés m) pont]. E körben például a személyes meghallgatás megkezdése előtti vagy az alapján történő eljárás megszüntetés miatti illetékmentesség helyett ezt a visszatérítési okok között szabályozza, emellett kibővíti a visszatérítési okokat azzal, ha a magánvádló fellebbezése eredményes, valamint pontosítja, hogy a lerótt illeték csak akkor jár vissza, ha a bíróság jogerős ügydöntő határozatot hozott és a határozat meghozatalának időpontjában az ügyészség képviselte a vádat.

4. §

A polgári jogi igénnyel kapcsolatban az Itv. az igény bejelentését említi, a Be. azonban az igény előterjesztése kifejezést használja. A Javaslat a Be. szerinti terminológiát vezeti át az Itv.-ben.

Mivel a büntetőeljárásban a vádlott és a védő fellebbezése illetékmentes, így a vádlott felmentése érdekében bejelentett fellebbezés – amely a polgári jogi igény jogalapját is vitatja – sem eredményezhet további illetékfizetési kötelezettséget a vádlott részére. Amennyiben azonban a vádlott és a védő fellebbezése kizárólag a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezés ellen irányul, az illetékmentesség nem indokolt, hiszen a polgári jogi igény tekintetében a háttérjogszabály a Pp., és ez esetben el kell vonatkoztatni attól, hogy annak megítélése a büntetőeljárás keretén belül történik.

A Javaslat szerint amennyiben a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja, nem kell megfizetni az illetéket. Méltánytalan lenne ebben az esetben még a mérsékelt illeték is, hiszen a polgári peres eljárás megindítása továbbra is illetékköteles marad.

5. §

Az Itv. a mérsékelt illeték szabályai körében, az 58. § (8) bekezdésben kimondja, hogy a büntetőeljárásban érvényesített polgári jogi igény illetékére az (1)-(5) bekezdés – tehát a polgári eljárás szabályaira utaló – rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A polgári jogi igény érvényesítése során azonban nem általánosságban érvényesül a Pp. valamennyi szabálya, a Be. kifejezetten meghatározza a Pp. azon rendelkezéseit, amelyeket a büntetőeljárásban is alkalmazni szükséges és azokat az eltéréseket, kivételeket, amelyek a büntetőeljárás jellegéből adódnak. Erre tekintettel a büntetőeljárásban nem értelmezhetők az Itv. 58. § (1)-(5) bekezdése szerint olyan fogalmak, mint „perfelvételt lezáró végzés meghozatala”, „az eljárás szünetel, és az eljárás e szünetelés folytán

megszűnik”, vagy „a felek az eljárás megszüntetését közösen kérik”. Ennek megfelelően szükséges a büntetőügyekre speciális mérsékelt illeték szabályok megalkotása a hatályos utaló rendelkezés helyett.

A Javaslat a büntetőeljárásban érvényesített polgári jogi igény illetéke kapcsán speciális szabályként rögzíti, hogy a mérsékelt illeték 10%, amennyiben az elsőfokú ügydöntő határozat meghozataláig

- a magánfél visszavonja az előterjesztett polgári jogi igényt,
- a terhelt az ügy nyilatkozik, hogy ellenkérelmet nem kíván előterjeszteni és a követelést a magánfél által előterjesztetteknek megfelelően teljesíteni kívánja, vagy
- a terhelt a váddal egyezően beismeri a bűncselekmény elkövetését és lemond a tárgyaláshoz való jogáról.

Az Itv. 58. §-a szerinti eljárási szakaszok csak hozzátétőleg feleltethetőek meg a büntetőeljárás egyes részeinek, szakaszának. Különösen igaz ez, ha több vádlottat terhel a fizetési kötelezettség, és az egyes vádlottakra eltérő szakaszban (előkészítő ülésen, tárgyaláson) fejeződik be a büntetőeljárás. Erre tekintettel a Javaslat a büntetőeljárásban érvényesített polgári jogi igény vonatkozásában nem tesz különbséget a mérsékelt illeték kapcsán a bírósági eljárás szakaszai között, kizárólag egyetlen időpontot jelöl meg, az elsőfokú ügydöntő határozat meghozatalát.

A gyakorlat szerint a leggyakoribb mérséklési ok, ha a vádlott az adott bűncselekmény elkövetését elismeri és a kár értékét sem vitatja, akár oly módon, hogy a váddal egyezően beismeri a bűncselekmény elkövetését és lemond a tárgyaláshoz való jogáról. Jelenleg vitatott, hogy ha egy eljárásban bírál el a bíróság több bűncselekményt, és a terhelt valamelyik bűncselekmény elkövetését beismeri, míg más bűncselekmény tekintetében a mérséklés oka fel sem merül, mert azon bűncselekmény elkövetését tagadja, akkor alkalmazható-e a mérsékelt illeték. Erre az esetre rögzíti a Javaslat, hogy ha a vádlottal szemben több bűncselekmény miatt emeltek vádat, a mérsékelt illeték alkalmazásának akkor van helye, ha a vádlott azon bűncselekmény elkövetését ismeri be, amely vonatkozásában van a polgári jogi igény előterjesztve.

Szintén gyakorlati problémát okoz több vádlott esetén az egyetemlegesség kérdése. Mivel az illeték összegének mérsékléséhez terhelti magatartás szükséges (nyilatkozat, hogy ellenkérelmet nem kíván előterjeszteni és a követelést a magánfél által előterjesztetteknek megfelelően teljesíteni kívánja, vagy a terhelt a váddal egyezően beismeri a bűncselekmény elkövetését és lemond a tárgyaláshoz való jogáról), előfordulhat, hogy az adott bűncselekményben érintett egyik terhelt él ezzel a lehetőséggel, így az ő esetében helye van az illeték mérséklésének, míg társa nem. Erre az esetre írja elő a Javaslat, hogy ilyenkor bármelyik vádlott esetén fennáll a mérsékelt illeték alapja, a mérsékelt illeték valamennyi vádlottra vonatkozik és őket egyetemlegesen terheli.

Végezetül a Javaslat rögzíti, hogy a büntetőeljárásban érvényesített polgári jogi igény illetékére az Itv. 58. § (5) és (9)-(10) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

6. §

A Be. alapján polgári jogi igényként kártérítésre, sérelemdíj fizetésére vagy dolog kiadására, illetve pénz fizetésére irányuló követelés érvényesíthető. Az illetékfeljegyzési jog nem vonatkozik a dolog kiadására vagy pénz kifizetésére irányuló követelésre. A Javaslat az illetékfeljegyzési jogot kiterjeszti a polgári jogi igényként érvényesíthető dolog kiadásra és pénzfizetésre irányuló követelésre is, mivel indokolatlan a jelenlegi különbségtétel.

8. §

1. Az Itv. 38. § (4) bekezdése az illeték fizetésére kötelezettekre vonatkozó általános szabályoknál kimondja, hogy nem köteles az illeték előzetes megfizetésére a büntetőügyeken kívül az ügygondnok, a gyámhatóság által kirendelt eseti gondnok és eseti gyám. Ez azt a látszatot kelti, mintha azokban a büntetőügyben, ahol ügygondnok vagy gyám jár el törvényes képviselőként, ott e személyek indítványai illetékkötelesek lennének (értelemszerűen csak magánvádas eljárás jöhetne szóba). Ez nyilvánvalóan nem cél. A jelenlegi szabályozást a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi CXCVII. törvény alakította ki és az volt a célja, hogy egyértelműsítse, miszerint a büntetőügyekben való illetékmentességet teljes egészében az Itv. 57. §-a rendezi. Mivel azonban a Javaslat módosításai alapján kiüresednek az illetékmentességi szabályok, így a „büntetőügyeken kívül” fordulatra sincsen szükség, azt a Javaslat hatályon kívül helyezi.

2. A Javaslat eltörli a büntetőeljárással kapcsolatos egyes kérelmek illetékét. Jelenleg az Itv. 54. §-a az alábbi kérelmek esetén ír elő illetékfizetési kötelezettséget:

- szabadságvesztés, közérdekű munka végrehajtásának megkezdésére irányuló halasztás iránti kérelem,
- közérdekű munka félbeszakítása iránti kérelem,
- pénzbüntetés, államot illető bűnügyi költség, rendbírság megfizetésére irányuló halasztás, illetve részletfizetés iránti kérelem,
- kegyelmi kérelem,
- bírósági mentesítés iránti kérelem,
- bűnügyi költség és a rendbírság elengedése iránti kérelem.

Összeolvasva az Itv. szerinti illetékfizetésre vonatkozó szabályokat az illetékmentességi szabályokkal és a Be.-vel, valamint a Bv. tv.-vel, ahol meg van határozva, hogy ki milyen indítvánnyal élhet, számos következetlenség fedezhető fel. Példaként említhető, hogy a bírósági mentesítés iránti kérelem bár illetékköteles, azonban mindenki számára illetékmentes, aki kérheti, így ez egy üres halmaz. Kegyelem esetén kizárólag a terhelt/elítelt hozzátartozója által benyújtott kegyelmi kérelem illetékköteles, mindenki más számára, aki előterjesztheti, illetékmentes. Indokolatlannak tűnik az illetékfizetési kötelezettség szempontjából a megkülönböztetés a kegyelmi kérelmet benyújtó személyek között.

A jogi ellentmondások mellett számos gyakorlati indoka is van e kérelmek esetén az illetékek eltörlésének. A gyakorlatban az a jellemző, hogy az illetéket nem fizetik meg, és a leletezés sem feltétlenül vezet eredményre, így ebből bevétel csak ritkán származik. Továbbá az illeték mértéke olyan alacsony, hogy az érvényesítése magasabb költséggel jár, mint az abból származó bevétel és csupán adminisztratív terhet jelent az eljáró szervek számára. Emellett általában az elítelt anyagi helyzete indokolja a halasztási, részletfizetési kérelmet, így méltánytalannak tűnik illetékfizetési kötelezettséggel is elnehezíteni azt. Végül megjegyzendő, hogy a bűnügyi költség és a rendbírság elengedése iránti kérelem hasonlóan kegyelmi jellegű döntés, mint a kegyelmi eljárások, amelyeknél eddig sem kellett illetékfizetési kötelezettséggel terhelni a kérelmezők zömét.

Mindezek alapján a Javaslat hatályon kívül helyezi az Itv.-nek a büntetőeljárással kapcsolatos egyes kérelmek illetékére vonatkozó szabályait [Itv. 54. §-a, valamint 57. § (2) bekezdés c) pontja].

3. Az ügyirat másolatáért, illetve kivonatáért fizetendő illetékre vonatkozó rendelkezéseket az egyes adótörvények módosításáról szóló 2020. évi CXVIII. törvény 116. §-a 2021. január 1-jével hatályon kívül helyezte, azonban az Itv.-ben továbbra is benne maradt számos illetékmentességi szabály [ld. Itv.

56. § (3) bek., 57. § (2) bek., e)-h) pont, 57. § (3)-(4) bek.. 2. melléklet X.2. pont]. A Javaslat az egyértelmű szabályozás érdekében szükséges deregulációt végzi el.

4. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jst.) 39. § (9) bekezdése szerint „az e törvény szerinti eljárás kezdeményezése iránti kérelem előterjesztése illeték- és díjfizetési kötelezettséggel nem jár”, emellett sem a Be., sem az Itv. nem ír elő illetékfizetési kötelezettséget a költségkedvezmény engedélyezése iránti eljárás vonatkozásában. Minderre tekintettel szükségtelen kimondani az Itv.-ben, hogy illetékmentes a büntetőügyekben a költségkedvezmény engedélyezése iránti eljárás [Itv. 57. § (2) bek. d) pont], így ezt a Javaslat hatályon kívül helyezi.

5. Az Itv. alapján a büntetőeljárásban kizárólag a magánvádas eljárás illetékköteles, így az Itv. 57. § (2) bekezdés i) pontja is csak a magánvádas eljárásra vonatkozhat. E szabály értelmében illetékmentes az eredményes jogegységi panasz alapján indult magánvádas eljárás.

A Be. 784. § (1) bekezdése alapján a magánvádló felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő. A Bszi. 41/C. § (1) bekezdése alapján a jogegységi panaszt az terjesztheti elő, aki az eljárási törvények alapján felülvizsgálati kérelem előterjesztésére jogosult. Mivel a magánvádló a fentiek szerint jogegységi panaszt sem terjeszthet elő, így indokolt az Itv. 57. § (2) bekezdés i) pontjának mellőzése.

9-10. §

A büntetőjogi vagyoni igények felszámolási eljárásban való érvényesítésének alapja [Cstv. 79/A. § (2) bekezdés] a büntetőeljárásban hozott vagyont érintő döntések bejelentése, amely a Javaslatban szereplő vélelemlél fogva [Cstv. 79/A. § (6) bekezdés] hitelezői igényérvényesítésének minősül. Ennek érdekében nemcsak a büntetőeljárást lefolytató szervek feladata az ilyen döntésekről való értesítés, hanem az ilyen döntések végrehajtásában közreműködő adóhatóság, valamint az adós feladata is. Ez utóbbi kötelezettséget a Javaslat rögzíti a Cstv. 23-24. §-ába.

11. §

A Javaslat kiegészíti a felszámolási zárómérleggel egyidejűleg készítendő zárójelentés tartalmát azoknak a hitelezőknek a felsorolásával, akik zálogjoggal vagy a Cstv. 49/D. § (3) bekezdése értelmében a zálogjoggal azonos megítélés alá eső, biztosított követeléssel rendelkeznek.

12. §

1. Cstv. 57. § (1) bekezdés e) pontjának módosításához:

Miután a büntetőjogi vagyoni igények közül a Javaslat alapján nem csupán a pénzbírság és a büntetőjogi költség érvényesítése történhet meg a felszámolásban, ezért szükséges a büntetőjogi hitelezői igénybejelentésnek minősülő követeléseket teljes körűen megjeleníteni a felszámolási eljárásban irányadó kielégítési sorrendben.

2. Cstv. 57. § (6) és (6a) bekezdéséhez:

A Javaslat új kielégítési sorrendet állapít meg a Cstv. 57. § (1) bekezdés e) pontja szerinti követelések között. A csoporton belüli új kielégítési sorrendben azonos helyen szereplő igények a követelések arányában nyernek kielégítést, és a következő pontban szereplő követelések kielégítésére akkor kerülhet sor, ha a megelőző pontban szereplő valamennyi követelés teljes mértékben kielégítést nyert.

13. §

1. A Cstv. 79/A. §-hoz:

A Javaslat célja, hogy a büntetőjogi vagyoni igények és a felszámolásban megjelenő hitelezői igények között megfelelő érdeksorrend alakuljon ki, melyben a hátrébb sorolt érdekek jogosultjainak csak a legszükségesebb korlátozásokat kell elszenvedni, ezért a Javaslat a pénzbeli követelést – és nem a

tulajdoni igényt – célzó büntetőjogi igények többségét integrálja a felszámolási eljárásba, és számukra hitelezői igényként a törvényi sorrend szerinti kifizetést biztosítja. Az egységes és az átlátható szabályozás érdekében az erre vonatkozó szabályokat a Cstv.-ben önálló fejezetben helyezi el, ahol mindazokat a normákat összefoglalja, amelyekkel együtt a törvény egyéb rendelkezéseit alkalmazni kell.

A felszámolási eljárásban valamennyi büntetőjogi vagyoni igény hitelezői igényként vehet részt azok kivételével, amelyek nem fedezetként vannak jelen, hanem meghatározott – nem helyettesíthető – vagyonelemre vonatkoznak. Erre tekintettel nem integrálható a felszámolásba az elkobzáshoz, a nem pénzüsszegben kifejezett vagyoneklobzáshoz, a nem fedezetet biztosító zár alá vételhez és a lefoglaláshoz fűződő igény sem [Cstv. 79/A. § (9) bekezdés]. A lefoglalás esetén felmerülhet ugyan, hogy a vagyoneklobzás biztosítása érdekében, fedezeti céllal kerül alkalmazásra, de mivel lefoglalás esetén nem csak vagyoni, más (bizonyítási) érdekek is felmerülhetnek, a lefoglalt dolgok felszámolásba való bevonhatóságát megteremtő jogszabály módosításhoz a vagyont érintő kényszerintézkedés átfogó koncepcionális felülvizsgálatára lenne szükség, ami jelenleg nem valósítható meg. Erre tekintettel a lefoglalt dolgok egységesen kívül maradnak a felszámolásba bevonható vagyonon. Mindez természetesen nem akadályozza annak, hogy a lefoglalás megszüntetésével és a fedezetet biztosító zár alá vétel elrendelésével a vagyon bekerülhessen a felszámolási vagyonba.

A Javaslat a kéttípusú büntetőjogi vagyoni igény egyértelmű elhatárolása érdekében a Be. módosításával a zár alá vétel elrendeléséről szóló határozatok kötelező kellékévé teszi [Be. 327. § (6) bekezdés] annak meghatározását, hogy a vagyont érintő kényszerintézkedés meghatározott pénzüsszeg biztosítása érdekében, vagy kimondottan a bűncselekménnyel közvetlen összefüggésben álló vagyontárgyra áll fenn. Arra az esetre, ha ezek a rendelkezések hiányoznának a határozatból, a Javaslat azok pótlását írja elő [Be. 327. § (7) bekezdés]. Mindennek eredményeként a zár alá vétel elrendeléséről szóló határozatból egyértelműen ki kell, hogy derüljön, hogy az adott zár alá vétellel érintett vagyontárgy bevonható-e a felszámolásba.

A Javaslat a bevezetett, egyértelmű jogcímekre építve, a pontos elhatárolás és az átlátható szabályozás érdekében értelmező rendelkezéseket határoz meg. Ezek lényege szerint bűnügyi hitelezői igénybejelentésnek tekintendő az előzetes és a végleges bűnügyi hitelezői igénybejelentések összessége. A két említett kategória közötti különbség azon alapul, hogy az előzetes bűnügyi hitelezői igény bejelentés a felszámolásba hitelezői igényként bevonható kényszerintézkedés, a véglegesek pedig a bevonható büntető anyagi jogi intézkedések, illetve a bűnügyi költség végrehajtását célozzák.

A Javaslat fogalom meghatározásai közül külön is említeni kell, hogy a Javaslat körülhatárolja a fedezetet biztosító zár alá vétel fogalmát, míg a másik típusú – a vagyoneklobzás szempontjából nem helyettesíthető tárgyra vonatkozó – zár alá vétel fogalmáról az értelmező rendelkezések között hallgat, de a későbbi szabályozásban [Cstv. 79/A. § (9) bekezdés] ide sorol minden olyan zár alá vételt, ami nem fedezetet biztosít. Ezek a vagyontárgyak nem vonhatók be felszámolásba, és azokat úgy kell tekinteni, mintha kívül esnének a társasági tulajdonon.

A bűnügyi hitelezői igénybejelentés alapja a felszámolási eljárásban hitelezői igényekhez hasonlóan nem az igény keletkezését megalapozó jogcím létrejötte vagy érvényesíthetősége, hanem az igény bejelentése, ami a büntetőjogi igény tekintetében értelemszerűen a felszámolónak a határozat kézbesítésével történő vagy bármilyen más írásos módon megvalósuló értesítését jelenti. Ezzel a rugalmas szabályozási megoldással biztosítható, hogy formai hiányosságok miatt a büntetőjogi hitelezői igény ne lehetetlenülhessen el. Amellett, hogy a Javaslat az értelmező rendelkezések között ezt világosan tisztázza, jogszabályi kötelezettséggé teszi a büntetőeljárást lefolytató szerv, az állami adó- és vámhatóság és a felszámoló közötti kölcsönös kommunikációt annak érdekében, hogy a

bűnügyi hitelezői igénybejelentés megtörténhessen, és a felszámolóhoz az annak alapjául szolgáló határozat eljuthasson.

Azzal, hogy a büntetőjogi döntések meghatározott esetekben bűnügyi hitelezői igény bejelentésének minősülnek, kérdésként merül fel, hogy azok milyen összegre irányulhatnak. Végleges bűnügyi hitelezői igények esetén ez nem jelent különösebb problémát, ugyanis a határozatban szereplő követelés összege egyben a bűnügyi hitelezői igénybejelentés összege is lehet. Előzetes bűnügyi hitelezői igény bejelentése esetén azonban problémát okozhat, hogy elválik egymástól az az érték, amelyet a zár alá vétel biztosít (biztosított érték), és az az érték, amelyet a kényszerintézkedéssel érintett vagyon képvisel (biztosíték értéke). Ilyen esetben, ha a biztosíték értéke nagyobb, mint a biztosított érték, vagyis a büntetőeljárás célra nincs szükség akkora vagyonra, mint amit a biztosíték képvisel, akkor bűnügyi hitelezői igényként sem kezelhető a biztosíték értéket meghaladó összeg. Fordított esetben pedig, ha biztosíték értéke kisebb, mint a biztosított érték, akkor a biztosíték értékét meghaladó összeg nem kezelhető hitelezői igényként, mert az azt jelentené, hogy a zár alá vétel túlterjeszkedik az eredeti határozaton és olyan vagyonra is kiterjed, amely nem volt kényszerintézkedéssel biztosítva. Mindezek alapján a Javaslat megoldása szerint a biztosított érték és a biztosíték értékének elválása, vagyis zár alá vétel esetén ezen összegek közül azt kell az előzetes bűnügyi hitelezői igénybejelentés összegeként kezelni, amelyik az alacsonyabb. Ezzel egyidejűleg nincs szükség arra, hogy a biztosíték értéke valamennyi ügyben külön vizsgálat tárgyát képezze. A Javaslat Cstv. 79/A. § (3) és (4) bekezdésben szereplő szabályozása ezért a felszámolásban történő értékesítés során megszerezhető vételárat tekinti a biztosíték értékének. Ebből következően a felszámolásban változhat az előzetes bűnügyi hitelezői igénybejelentés összege, amiről a Javaslat szerint értesíteni kell a büntetőeljárást aktuálisan lefolytató szervet, aki szükség esetén az értékcsökkenésére figyelemmel újabb vagyontárgyakat vonhat kényszerintézkedés alá. Az értesítési kötelezettség határidejét tekintve a Javaslat nem ír elő külön belső határidőt, annak érdekében, hogy az ilyen értesítés – különösen több vagyontárgyat érintő zár alá vétel esetén – a bűnügyi hitelezői igény reális változásához, és ne szükségtelenül valamennyi hitelezői igényt érintő vagyontárgy értékesítéséhez kapcsolódjon. Ehhez kapcsolódóan az állami büntetőjogi igény megfelelő biztosítását szolgálja, hogy a vagyoni kényszer előbb említett kiterjesztésére egészen a zárómérleg elkészítéséig is sor kerülhet.

A Javaslat a Cstv. 79/A. § (6) bekezdésében megdönthetetlen vélelemmel írja elő, hogy a bűnügyi hitelezői igénybejelentésként meghatározott írásbeli kommunikációra (az értesítésre, illetve a határozat kézbesítésére) a Cstv.-nek a hitelezői igénybejelentésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. Ennek egyik alapja, hogy a büntetőeljárás szabályok alapján a zár alá vétellel érintett adós gazdálkodó szervezet vagyoni érdekeltnek minősül [Be. 57. § (1) bekezdés b) pontja], ezért a képviselőjével – a felszámolóval – közölni kell a határozatot. A bűnügyi hitelezői igénybejelentésről való értesülés másik alapja, hogy az Avt. módosításával az ilyen igényeket végrehajtó állami adó- és vámhatóság is köteles értesíteni a felszámolót [Avt. 125/B. (5a) bekezdés]. Végül, ha a felszámoló maga is tudomást szerez a bűnügyi hitelezői igénybejelentés alapjául szolgáló követelésről, maga is köteles az erről szóló határozatot beszerezni [Cstv. 79/A. § (5) bekezdés].

Tekintettel arra, hogy a büntetőjogi intézkedésekkel és kényszerintézkedésekkel érintett vagyon kezelése része az állam bűnüldözési monopóliumának, a Javaslat ezen vagyonok kezelését akkor is az állami szerv hatáskörébe utalja, ha az érintett vagyon a részese a felszámolási vagyonnak. A Javaslat 79/A. § (7) bekezdése szerint ezért bűnügyi hitelezői igénybejelentés esetén a Cstv. 66. §-a alapján a Kormány által jogszabályban kijelölt állami felszámolót kell a bíróságnak kirendelnie. A Javaslat meghatározza a bíróság által felmentett nem állami felszámoló ügyátadással összefüggő kötelezettségeit.

A Javaslat a Cstv. 79/A. § (8) bekezdésében a büntügyi hitelezői igénybejelentés tekintetében elrendeli, hogy azt a 40 napon belül bejelentett hitelező követelések közé kell besorolni. Ennek indoka, hogy a büntetőeljárásokban az állami szervek legnagyobb igyekezete ellenére is külső körülmények folytán késedelmet szenvedhet a büntügyi hitelezői igény alapjául szolgáló határozat meghozatala, így a hitelezői igény bejelentése.

2. A Cstv. 79/B. §-ához:

A Javaslat külön eljárásrenddel törekszik annak a kockázatnak a minimalizálására, amely a felszámolásba bekapcsolódó (akár büntügyi) vagyon elvonására irányadó csalárd hitelezői törekvésekkel összefüggésben merülhet fel. A Javaslat kiindulópontja szerint a fiktív hitelezői követelések bejelentése önmagában is bűncselekmény gyanúját veti fel, és az ilyen úton megszerzett vagyon vagyonelkobzás, a fiktív hitelezői igény pedig zár alá vétel tárgyát képezheti. A Javaslat ezért rögzíti azokat a szabályokat, amelyek a csalárd hitelezői igény zár alá vétele esetén irányadók.

A szabályozás lényege szerint, ha a felszámolási eljárás ilyen zár alá vett hitelezői igény vonatkozásában fejeződik be, illetve kerül sor a hitelező más módon történő kielégítésére, a hitelező zár alá vétellel terheltlen szerezhethet vagyont, amelyet nem az ő, hanem az zár alá vételt végrehajtó állami adó- és vámhatóság rendelkezésére kell bocsátani.

Emellett a Javaslat – az egyes hitelezői igények típusához és a felszámolási eljárás egyes sarokpontjaihoz igazodóan – külön, részletes rendelkezéseket tartalmaz arra az esetre, ha a zár alá vett hitelezői igény tekintetében a büntetőeljárásban végleges döntés születik, akár a vagyoni kényszer feloldásáról, akár a zár alá vett vagyon végleges elvonásáról.

Ennek megfelelően, ha az ilyen vagyonra (akár az eredeti hitelezői igényre, akár az arra kiosztott és ezért a Be. 332. § (5) bekezdése alapján helyébe lépő, egyúttal a zár alá vétel tárgyát is képező vagyonra) vagyonelkobzást rendelnek el, akkor az ilyen vagyont az állami jogszerzés helyett vissza kell juttatni az adós számára a felszámolásba vagy a felszámolást követően a vagyonrendezésbe azért, hogy a többi jogszerű hitelező (köztük az eredeti büntügyi hitelezői igény) az őt megillető vagyont megszerezhesse. Ezzel a megoldással valósítható meg, hogy a csalárd hitelezői igény jogcímén az állam a többi hitelező kárára a törvényben szereplő kielégítési sorrendtől eltérően ne gazdagodhasson. Zálogjoggal vagy az azzal egy tekintet alá eső, biztosított hitelezői követelések esetén a fentiekől azon az alapon szerepel lényegi eltérés a szabályozásban, hogy az ilyen hitelezői követelések kielégítési időpontja nem a felszámolás befejezésével megvalósuló vagyonfelosztás, hanem ennél korábbi időpont.

3. Cstv. 79/C. §-ához:

A Be. 332. § (3) bekezdése a büntetőeljárási szabályozásban már ismert megoldáshoz nyúlva az adminisztratív terhek elkerülése érdekében anélkül teszi lehetővé a zár alá vétel tárgyának kicserélődését, hogy erről önálló határozatot kellene hozni. Ilyenkor a zár alá vétel eredeti tárgyára nézve a törvény erejénél fogva megszűnik a zár alá vétel. Ahhoz azonban, hogy e tárgyra vonatkozóan a jogokat ismételten teljességében lehessen gyakorolni, szükséges a zár alá vétel megszűnésének deklarálása. Ez olykor határozati formát is szükségessé tehet, különösképpen a közhiteles nyilvántartásból való törlés esetén. A Javaslat mindezen teendőket a felszámoló, és – ha határozathozatal szükséges – akkor a felszámolás során eljáró bíróság feladatkörébe utalja. Ez utóbbi határozat tárgya annak megállapítására terjed ki, hogy a zár alá vétel az adott vagyontárgyra nézve a törvény erejénél fogva megszűnt.

4. Cstv. 79/D. §-ához:

A hitelezői jogok gyakorlása a felszámolásban több ponton is aktív részvételt igényel. A Javaslat erre a feladatra – a büntügyi hitelezői igénybejelentés megtételére, valamint a felszámolási eljárásban a hitelezői jogok gyakorlására – az állami adó- és vámhatóságot jelöli ki. A büntügyi hitelezői igénybejelentésekkel érintett ügyekben tehát az államot kell a hitelezői nyilvántartásban szerepeltetni, akinek a képviselőjében az állami adó- és vámhatóság jár el.

A Javaslat emellett különös adminisztratív szabályokat rögzít, előírja a nyilvántartásba vett hitelezői követelések listájának büntetőeljárást lefolytató szerv számra való megküldését, valamint rögzíti a büntügyi hitelezői igénybejelentés jogi természetével összefüggő rendelkezéseket.

5. Cstv. 79/E. §-ához:

Miután az új szabályok szerint a felszámolás és a büntetőeljárás haladhat párhuzamosan, ezért szükséges annak szabályozása, hogy ha a büntetőeljárásban megszületik a végleges büntetőjogi vagyoni igényről rendelkező határozat, és a kényszerintézkedések már nem tarthatók fent, az előzetes büntügyi hitelezői igényeket felválthassa a végleges büntetőjogi vagyoni igényből származó hitelezői igény. Fontos megjegyezni, hogy nem léphet valamennyi típusú végleges hitelezői igény valamennyi előzetes hitelezői igény helyébe, így a büntügyi költség követelés nem válthatja fel a fedezetet biztosító zár alá vételt. Csak olyan végleges hitelezői igénybejelentés esetén valósulhat meg a csere, amelynek érdekében a vagyon biztosítva volt, vagyis a zár alá vétel helyébe csak a vagyonekbezáras vagy a pénzbírság léphet. Ezt a követelményt a Javaslat az „azonos vagyonra elrendelt” fordulattal kívánja kifejezni.

A Javaslat a hitelezői igényt érintő fenti átmenetet egy törvényi vélelemmel rendezi, három kiegészítéssel. Az egyik, hogy a korábbinál csekélyebb összegű végleges büntügyi hitelezői igény esetén [Cstv. 79/E. § (2) és (3) bekezdés] a még fennálló hitelezői igény korrekciója és a különbözetként fennmaradó vagyon többi hitelező közötti felosztása szükséges, ami a felszámolás három szakaszában (a felszámolási zárómérleg benyújtása előtt, ezután, de a felszámolás befejezése előtt, a felszámolás befejezése után) három különböző intézkedést tesz szükségessé. Az előzetesnél magasabb összegű végleges büntügyi hitelezői igénybejelentés esetén [Cstv. 79/E. § (4) bekezdés] a hitelezői igény felemelésére a büntügyi hitelezői igénybejelentésre vonatkozó bejelentési határidőben van lehetőség. A harmadik esetkör [Cstv. 79/E. § (5) bekezdés], ha a végleges hitelezői igénybejelentésre nem kerül sor (pl. a büntetőeljárást vagyonekbezáras nélkül fejezik be), ilyenkor a felszámolás befejezése előtt az igénybejelentés visszavonására irányadó jogkövetkezményeket kell alkalmazni, azután pedig a maradvány vagyonra nézve a Ctv.-ben szabályozott vagyonrendezést kell lefolytatni.

6. Cstv. 79/F. §-ához:

Annak érdekében, hogy a büntetőeljárást lefolytató szervek a csalárd hitelezői igénybejelentésekkel szemben a megfelelő intézkedéseket megtehesék, szükség van arra, hogy ezen igények között a vagyonfelosztást megelőzően megfelelő idő álljon a rendelkezésükre. Ennek érdekében rögzíti a Javaslat a Cstv. 79/F. § (1) bekezdésében, hogy a felszámolási zárómérleg benyújtása előtt erre két hónapot kell biztosítani.

Előfordulhat, vagy a felszámolási eljárás befejezésekor még a büntetőeljárás folyamatban van. Ilyen esetekben rendezni kell, hogy az adós megszűnésével az előzetes büntügyi hitelezői igénybejelentésre kiosztott vagyon kinek a tulajdonába kerülhet. A Javaslat megoldása szerint az ilyen vagyon megmarad

az adós tulajdonába tartozó vagyonnak, amit a zár alá vételt végrehajtó szerv rendelkezésére bocsátanak. A büntetőeljárás lezárultával pedig, ha nem rendelnek el vagyonekmozgást vagy pénzbírságot, az éppúgy a vagyonrendezés alapját képezi, mint bármely más esetben, amikor utóbb az adós tulajdonát képező vagyontárgy kerül elő.

14. §

A Javaslat átmeneti rendelkezései rögzítik, hogy az új szabályozás szerint büntügyi hitelezői igénybejelentésének minősülő döntésekre tekintettel a felszámolás felfüggesztésének nincs helye, ezért az ilyen eljárásokat hivatalból folytatni kell. Értelemszerűen a jelenlegi, felfüggesztett eljárásokban még nem került sor arra az időpontra (felszámolási zárómérleg benyújtása), ami a büntügyi hitelezői igénybejelentések elkészíthetőségét eredményezhetné, ezért valamennyi felfüggesztett ügyben a büntügyi hitelezői igénybejelentést határidőn belül bejelentettnek kell tekinteni. Az átmeneti rendelkezések között a Javaslat adminisztratív teendőket is meghatároz annak érdekében, hogy az átmenetre zökkenőmentesen kerüljön sor.

15. §

A szövegcsérés módosítások a Javaslat Cstv.-t érintő módosító rendelkezéseivel összefüggő módosításokat tartalmazza.

16. §

A rendelkezés a Javaslat új szabályaival ellentétes, a felszámolás felfüggesztését előíró és a zár alá vett vagyon felszámolásba való integrálását tiltó normaanyag hatályon kívül helyezését végzi el.

18. §, 28. §, 31-32. §, 39-40. §, 65. §, 111-112. §

Áttekintve a vonatkozó ágazati törvényeket megállapítható, hogy a Btk.-t érintő korábbi kiegészítések (pl. új pszichoaktív anyaggal visszaélés), számozásbeli változások nem lettek átvezetve a jogszabályokban, ezért a Javaslat egyúttal ezt is elvégzi.

19. §, 23-25. §

2019. november 1-jén lépett hatályba az Európai Unió, valamint az Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság közötti megállapodás az Európai Unió tagállamai, valamint Izland és Norvégia közötti átadási eljárásról. Továbbá az Egyesült Királyság 2021. január 1-től harmadik országnak minősül. Ezekkel az államokkal folytatott kiadatási eljárások kívül esnek az EÜtv. hatályán. Ezekkel az országokkal kötött megállapodások részletesen tartalmazzák azokat a szabályokat, amelyeket az Egyesült Királyság, Izland és Norvégia viszonylatában alkalmazni kell. A megállapodások legtöbbször már létező eljárásokkal analóg, de mégis sui generis szabályokat vezetnek be, amelyek kis részben követik az uniós együttműködési szabályokat.

A megállapodások közvetlenül alkalmazandóak, azonban a nemzetközi szerződések zavartalan alkalmazhatósága érdekében a gyakorlati tapasztalatokra tekintettel nélkülözhetetlenné vált néhány alapvető eljárási szabály meghatározása az Nbjt.-ben. A Javaslat ezeket az eljárási szabályokat teremti meg.

A megállapodások a fenti országok vonatkozásában egy speciális, átadási mechanizmuson alapuló kiadatási eljárást hoznak létre, ahol az elfogatóparancs alapján a keresett személy elfogható és átadható a kibocsátó államnak. A hatályos Nbjt. rendelkezései értelmében a harmadik országok által kibocsátott elfogatóparancsok alapján kiadatásnak nincs helye, szükséges, hogy a kibocsátó állam kiadatási kérelemmel forduljon a miniszterhez. Az Nbjt. új 36/A. §-a megteremti annak a jogalapját, hogy – a megállapodásokban foglaltaknak megfelelően előterjesztett – igazságügyi hatóság által kibocsátott nemzetközi elfogatóparancs alapján a keresett személy nem csak elfogható, de a végrehajtásra kijelölt igazságügyi hatóság döntése alapján ki is adható a kibocsátó állam számára. Ezekben az esetekben a

nemzetközi megállapodásnak megfelelően kibocsátott elfogatóparancsot kell kiadatási kérelemnek tekinteni.

A megállapodások egyöntetűen úgy rendelkeznek, hogy a kiadatási eljárásban döntésre jogosult végrehajtó hatóság az igazságügyi hatóság, azaz a bíróság. Az Nbjt. szabályai értelmében nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában a kiadatási kérelemről az igazságügyi miniszter dönt, így a kiadatási eljárásban a jelenlegi eljárásrendben az igazságügyi miniszter központi szerepet lát el. Tekintettel arra, hogy a miniszter nem tekinthető igazságügyi hatóságnak, illetve arra hogy ezen államok tekintetében a továbbiakban az igazságügyi miniszter érdemi közreműködése nélkül kerül sor a kiadatási eljárás lefolytatására, szükségessé vált a fenti országok tekintetében a főszabálytól eltérő eljárásrend kialakítása. A módosítás egyértelművé teszi, hogy – az európai elfogatóparancs végrehajtásához hasonlóan – a fenti országok által előterjesztett nemzetközi elfogatóparancsok végrehajtására a Fővárosi Törvényszék rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel. Az új 36/B. § meghatározza a Fővárosi Törvényszék eljárására vonatkozó szabályokat.

Az új 36/C. § szabályozza az egyszerűsített kiadatásra vonatkozó speciális szabályokat. A terhelt kiadatáshoz történő hozzájárulása esetén - amennyiben a kiadás feltételei fennállnak - a Fővárosi Törvényszék, az európai elfogatóparancsokkal kapcsolatos eljárásokhoz hasonló módon, a terhelt kiadatási letartóztatását és egyszerűsített kiadását rendeli el. Tekintettel arra, hogy egyszerűsített kiadatásra kizárólag a terhelt hozzájárulása esetén, a terhelt saját döntése nyomán van lehetőség, ha a bíróság megállapítja az átadás feltételeinek fennállását, sem a kiadatási letartóztatás elrendelése, sem az azzal együtt járó egyszerűsített kiadás elrendelése ellen nincs helye jogorvoslatnak.

Az egyszerűsített kiadás vonatkozásában is érvényesül az Nbjt. azon általános rendelkezése, hogy elsődlegesen a nemzetközi szerződés rendelkezései alkalmazandóak, így az Nbjt. kizárólag az eljárás lefolytatásához nélkülözhetetlen eljárási szabályokat rögzíti.

Fontos kiemelni, hogy az érintett államok által kibocsátott nemzetközi elfogatóparancsokkal kapcsolatos eljárásokban az Igazságügyi Miniszter központi hatóságként vesz részt, és ő felelős az elfogatóparancsok adminisztratív továbbításáért és fogadásáért, valamint az ezekkel kapcsolatos minden egyéb hivatalos levelezésért. A 36/D. § ezért rendelkezik úgy, hogy a bíróságnak haladéktalanul meg kell küldenie a kiadás tárgyában hozott döntését a miniszternek.

A megállapodások rendelkeznek az elhalasztott vagy feltételes átadásról, erre tekintettel indokolt volt kiegészíteni az Nbjt. rendelkezéseit is az erre irányuló bírósági eljárás szabályaival.

Az Nbjt.-ben nem szabályozott kérdések tekintetében – pl. elfogatóparancs formája, tartalmi követelményei, határidők, stb. - a megállapodások tartalmazzak rendelkezéseket. Fontos kiemelni pl., hogy míg Izlandi Köztársaság és a Norvég Királyság kibocsátó hatósága minden esetben dönthet úgy, hogy a keresett személyre nézve a Schengeni Információs Rendszerben (a továbbiakban: SIS) figyelmeztető jelzést ad ki, addig az Egyesült Királyság kibocsátó hatóságainak erre nincs lehetőségük. Az Egyesült Királyság kibocsátó hatósága az elfogatóparancs továbbításához az INTERPOL szolgálatait veheti igénybe.

A megállapodások a hatályos Nbjt. szabályaival kiegészítve teljes körűen rendezik a konkuráló elfogatóparancsok esetén felmerülő eljárási kérdéseket. Abban az esetben, ha ugyanazon személlyel szemben két vagy több állam bocsát ki európai elfogatóparancsot vagy a megállapodások szerinti nemzetközi elfogatóparancsot, a végrehajtó hatóság az összes körülmény mérlegelésével dönti el, hogy melyik elfogatóparancsot hajtja végre. Abban az esetben, ha a megállapodások szerint kibocsátott nemzetközi elfogatóparancs és egy „harmadik ország” által kibocsátott kiadatási kérelem ütközik, szintén a végrehajtó hatóság dönti el, hogy melyik kérelemnek ad elsőbbséget. A bíróság erre irányuló döntésénél figyelemmel kell lenni az Nbjt. 17. §-ában foglalt rendelkezésekre is.

A 4. Cím határozza meg az érintett országok megkeresésére vonatkozó speciális rendelkezéseket.

Az Egyesült Királyságot, az Izlandi Köztársaságot, vagy a Norvég Királyságot érintő megkeresések tekintetében különbséget kell tenni aszerint, hogy a keresett személy tartózkodási helye ismert, vagy sem.

A nem célzottan kibocsátott nemzetközi elfogatóparancsok tekintetében az Nbjt. általános szabályainak megfelelően kell eljárni. Amennyiben az így kibocsátott nemzetközi elfogatóparancs alapján a keresett személyt elfogják, abban az esetben van helye a 4. cím szerinti – a megállapodásokon alapuló – elfogatóparancs kibocsátásának (amely így a kiadatási eljárás szabályait alapul véve, egyúttal kiadatási kérelem funkcióját is betölti). Abban az esetben azonban, ha már az elfogatóparancs kibocsátásakor ismert, hogy a keresett személy az Egyesült Királyságban, az Izlandi Köztársaságban, vagy a Norvég Királyságban tartózkodik, rögtön a speciális elfogatóparancs kibocsátásának van helye.

Ezt a speciális elfogatóparancsot – az európai elfogatóparancshoz hasonlóan – tehát kiadatás iránti kérelemnek is kell tekinteni. Célzott elfogatóparancs esetén kizárólag ezt kell kibocsátani, míg ismeretlen helyen tartózkodó személy esetében az általános hatályú nemzetközi elfogatóparancsot követően, ha a keresett személy tartózkodási helye ismerté válik, ki kell bocsátani a speciális, kizárólag a fenti országok területére érvényes kiadatási-elfogatóparancsot, mint kvázi kiadatási kérelmet.

A kiadatási-elfogatóparancs kibocsátására is az a bíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, aki a nemzetközi elfogatóparancs kibocsátására is jogosult.

Ezzel a szabályozási rendszerrel a Javaslat megtartja az uniós tagállamok tekintetében alkalmazható átadási eljárás és a harmadik országok tekintetében alkalmazható kiadatási eljárás dualizmusát, a megállapodás szerinti elfogatóparancsot a kiadatási eljárásba sorolva. A szabályozás tehát nem hoz létre egy harmadik típusú, köztes rezsimet, így a Magyarország területén kívül ható elfogatóparancsok Be.-ben létező szabályozási rendszere is változatlan marad, így annak módosítására sincs szükség. A megállapodások szerinti eljárásban tehát továbbra is kiadatási eljárás lefolytatására kerül sor, azzal, hogy ezekben az eljárásokban már az igazságügyi hatóságok rendelkeznek érdemi döntési kompetenciával.

20. §

Az Európai Unió Bírósága a C-505/19. számú ítéletében megállapította, hogy a Schengeni Végrehajtási Egyezmény 54. cikkének, az Alapjogi Charta 50. cikkének, valamint az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésének megfelel és ezért azzal összhangban áll egy harmadik állam kiadatási kérelme alapján körözött személy ideiglenes letartóztatása, kivéve, ha a Schengeni Megállapodásban részes valamely államban vagy valamely uniós tagállamban hozott jogerős bírósági határozatban a körözött személynek a körözés alapjául szolgáló cselekményét már jogerősen elbírálták. A Bíróság utalt arra is, hogy ha a ne bis in idem elvének alkalmazandóságát jogerős bírósági határozat állapította meg, mind a Schengeni Megállapodásban részes államok közötti kölcsönös bizalommal, mind pedig a szabad mozgáshoz való joggal ellentétes az ilyen ideiglenes letartóztatásba vétel, illetve a letartóztatás fenntartása.

Tekintettel arra, hogy az Nbjt. 12. §-ában szereplő, a kiadatás megtagadási okait felsoroló rendelkezés a kiadatás alapjául szolgáló cselekmény elbírálását érintően jelenleg csupán a magyar bíróság jogerős ítéletére utal, indokolt a szabályozás kiegészítése a Schengeni Végrehajtási Egyezményben részes állam és az Európai Unió más tagállamának jogerős ítéletével is a ne bis in idem elvének teljeskörű érvényesülése érdekében.

21. §

Az Nbjt. 14.§-a a menekülteken túl garanciális szabályként a menedékes, a befogadott, valamint a menekültként, illetve menedékeskénti elismerését kérő külföldi személy kiadatását sem teszi lehetővé annak az államnak, ahonnan elmenekült. A gyakorlatban problémát okoz, hogy a korábban már elbírált, és a menekültügyi hatóság által elutasított kérelem esetén a kiadatás továbbra is elkerülhető azáltal, ha

e személy ismételten kérelmet nyújt be a menekültügyi hatósághoz. A Javaslat célja, hogy a védelemben nem részesülő, el nem ismert személyek kiadatásának ne legyen akadálya az ismételt kérelem benyújtása. Továbbra is a kiadás akadályát jelenti azonban az ismételt kérelem benyújtása, ha a menekültügyi hatóság az eljárást korábban megszüntette [a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Met.) 66. §]. Továbbra is akadálya a kiadatásnak az is, ha pl. a menedékes az ideiglenes védelem lejártát megelőzően menekültkénti elismerés iránti kérelmet nyújt be, hiszen a menedékes jogállása a kérelem elbírálása alatt, továbbá a kérelem elutasítása esetén – az ideiglenes védelem lejártáig – fennmarad, feltéve, hogy menedékeskénti elismerése visszavonására nem kerül sor. (Met. 71. §).

Fontos hangsúlyozni, hogy a 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján a tagállamok tehetnek kivételt a területükön maradáshoz való jog alól, azzal, hogy a tagállam csak akkor adhatja ki a kérelmezőt egy harmadik ország számára, ha a hatáskörrel rendelkező hatóságok megbizonyosodtak afelől, hogy a kiadási határozat nem okoz az adott tagállam nemzetközi és uniós kötelezettségeit sértő közvetlen vagy közvetett visszaküldést (non refoulement).

Erre tekintettel a Javaslat kimondja, hogy a kizárólag akkor nem akadálya a kiadatásnak az ismételt kérelem, ha más, a menedékjogról szóló törvényben meghatározott védelemben nem részesül. A Met. alapján vizsgálni kell a visszaküldési tilalmat. Amennyiben fennáll a visszaküldés tilalma, a Met. alapján a kiadni kért személynek az érintett országban tartózkodáshoz való joga biztosított, ezért az érintett személy nem adható ki. Ha a kiadási eljárás keretében felmerül, hogy a kiadás sérti a visszaküldés tilalmát, abban az esetben a bíróság tájékoztatást kérhet az illetékes hatóságtól arra nézve, hogy a kiadást kérő állam biztonságos harmadik államnak minősül-e, és fennáll-e a menedékjogról szóló törvényben meghatározott – egyébként befogadotti státust eredményező – védelem.

A szabályozás lényege, hogy e kérdésben az Nbjt. a menekültügyi szabályozásra utal, tekintettel arra, hogy amennyiben a non refoulement akadályát képezi a kiadás végrehajtásának, úgy az érintett vonatkozásában idegenrendészeti eljárásnak van vagy lehet helye. Ezzel kapcsolatban pedig nem engedhető olyan eset, hogy a két eljárásban egymással ellentétes álláspont alakuljon ki arra nézve, hogy egy adott országba történő kiadás vagy kiutasítás sérti-e a non refoulement elvét.

Gyakorlati tapasztalatok alapján, illetve a jogrendszer koherens fogalomhasználatára figyelemmel szükségessé vált annak pontosítása is, hogy az Nbjt. 14. §-a nem csak a Magyarország által menedékesként, menekültként, stb. elismert külföldi személyek vonatkozásában alkalmazandó, hanem valamely tagállam által elismert vagy védelemben részesített külföldi személyek esetében is.

22. §

Az Nbjt. új 14. § (2) bekezdése értelmében a menedékes, a befogadott, az oltalmazott valamint az Európai Unió tagállamában kiegészítő vagy ideiglenes védelemben részesített külföldi, valamint az ilyen státuszt kérő személy annak az államnak, ahonnan elmenekült, nem adható ki. Abban az esetben, ha a kiadni kért személy valamely védelem elismerését kéri, illetve erre irányuló eljárás van folyamatban, a kiadni kért személlyel szemben alkalmazott kényszerintézkedés a 22. § (1) bekezdésében foglalt határidőre is figyelemmel meghosszabbodik az eljárás időtartamával, azonban az együttes időtartama nem haladhatja meg a huszonnégy hónapot.

Tekintettel arra, hogy a folyamatban lévő menekültügyi eljárások hossza előre nem látható, így a szükségesség, arányosság elvéhez igazodóan indokolt a kényszerintézkedések indokoltságának felülvizsgálatának – a büntetőeljárás törvényhez igazodó – előírása. A szabályozás értelmében egyértelművé válik, hogy a kényszerintézkedés nem automatikusan két évre hosszabbodik meg, hanem kizárólag a folyamatban lévő eljárás idejével. A menekültügyi eljárás tartamával meghosszabbodik

eljárási szakaszon felül – a 22. § (1) bekezdésében meghatározott határidőkre is figyelemmel – az általános szabályok az irányadók.

A fenti rendelkezéseket értelemszerűen azonos módon kell alkalmazni a nemzetközi szervezet panaszt elbíráló eljárásra tekintettel meghosszabbodott kényszerintézkedések tekintetében is.

26. §, 106. §

A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának átvételét biztosító nemzetközi egyezmények – így például az Európa Tanács elítelt személyek átszállításáról szóló 1983. március 21. én kelt strasbourgi Egyezményének (kihirdette a 2001. évi LXVII. törvény) – célja annak elősegítése, hogy előmozdítsa az elítelt személyek társadalmi beilleszkedését. Ezért amennyiben az elítelt, akire vonatkozóan a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának Magyarország általi átvételét kezdeményezik, nem rendelkezik magyar állampolgársággal és lakcímmel, illetve nem rendelték el a Magyarországra történő kitoloncolását – azaz nincs egyértelmű és nem cáfolható magyar kötődése –, a miniszternek vizsgálnia kell az ún. „beilleszkedési feltételt”. Az elítéltnak a magyar társadalomba való beilleszkedését több tényező segítheti (pl. nyelvtudás, rokoni kapcsolatok, magyarországi bejelentett lakóhely, munkahely, stb.). Az adott ügyben az elítelt, illetve a kibocsátó tagállami igazságügyi hatósága előadhatja azokat az indokokat, amelyek valószínűsítik a beilleszkedési feltétel meglétét. Ezen indokok valóságtartalmáról a miniszter – szükség esetén – más hatóságok megkeresése útján bizonyosodhat meg. Jelenleg azonban a törvényben nincs olyan rendelkezés, amely megfelelő eszközöket biztosítana e kérdéskör megvizsgálására, az azzal kapcsolatos adatszerzésre, más hatóságok megkeresésére, így szükséges a javasolt bekezdés beillesztése.

27. §

1. Nbjt. 13. § (2) bekezdéséhez:

A Be. 2021. január 1. napjával bevezette az ún. pre-gyanúsított állapot meghatározásaként a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy kategóriáját. A Javaslat a jogrendszer koherenciája érdekében EÜtv.-be és az Nbjt.-be is beemeli ezt a fogalmat.

A Javaslat alapján a jogsegély eljárások tekintetében a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy definícióját, jogait és kötelezettségeit, fogalmának lényegét a magyar büntetőeljárások vonatkozásában főszabály szerint a Be. határozza meg. Ami egyben behatárolja a kategória létezésének kezdetét és végét, hiszen elfogáshoz, idézéshez, előállításához, körözés elrendeléséhez, illetve vele szemben elfogatóparancs kibocsátásához kapcsolódhat. Így a Be. rendelkezései alapján kell értelmezni, melyek azok a jogsegély eljárások, ahol - a magyar eljárásban vonatkozásában - értelmezhető a terhelt mellett a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy fogalma is. Ezzel szemben a külföldön folyamatban lévő eljárás tekintetében az ottani, a jogsegély alapjául szolgáló büntetőeljárás szabályai határozzák ezt meg.

Fontos kiemelni, hogy ezekben az eljárásokban figyelemmel kell lenni a jogsegélyre vonatkozó nemzetközi jogi rendelkezésekre is, illetve az EÜtv. és az Nbjt. szabályaira is. Ennek értelmében megállapítható, hogy míg főszabály szerint a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy jogai a terhelt jogaihoz képest lényegesen szűkebbek és a Be. szabályai szerint konkrétan meghatározottak (Be. 386. §). A jogsegély eljárások tekintetében ugyanakkor a fogalom bevezetésével ezekben az eljárásokban többlet jogosultság illetheti meg a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyeket, igazodva az egyes eljárási jogsegélyek szabályozásához, követelményeihez. Itt ugyanis érvényesülnie kell a nemzetközi szerződésekben foglalt jogsegély eljárások tekintetében meghatározott garanciáknak is, amelyek bizonyos esetekben többlet jogosultságokat határoznak meg, pl. adott esetben irat megismerési jogot, meghallgatáshoz való jogot biztosít, stb. Ezek a többlet jogosítványok azonban az eljárási jogsegély keretei között maradv,

az eljárási jogsegély adott jogintézményéhez igazodnak, és – legalábbis a magyar büntetőeljárásokat illetően – nem törik át a Be. érintett rendelkezését.

2. Nbjt. 47. § (2) bekezdéséhez:

A módosítás összefügg az Nbjt. új 36/A-36/H. §-ával, indokát lásd ott.

3. Nbjt. 79/A. § (3) bekezdés b) pontjához:

A módosítás technikai jellegű pontosítást tartalmaz.

29-30. §

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosítása egyes pénzbeli egészségbiztosítási ellátások szabályozásának pontosító jellegű, a jogrendszerbe illeszkedést javító, és így az egységes jogalkalmazást segítő változtatásaira tesz javaslatot.

33. §, 99. §, 101. §

Magyarország 2021. október 5. napján aláírta, és az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában, 2017. május 19-én kelt egyezménye kihirdetéséről szóló 2021. évi ... törvénnyel ratifikálta az Egyezményt.

Az Egyezmény rendelkezéseivel a hatályos nemzeti jogszabályok nagymértékben összhangban állnak, azonban a teljes körű megfeleléshez indokoltá vált a Kötv. és a Btk. módosítása.

Az Egyezmény 1. és 2. cikke tartalmazza az Egyezmény célját, hatályát, és a fogalmi meghatározásokat. Lényeges, hogy az Egyezmény hatálya minden olyan ingó, illetve ingatlan kulturális örökségi elemre kiterjed, amelyeket az Egyezményben részes bármely Fél, vagy a kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló 1970. évi UNESCO egyezményben (a továbbiakban: UNESCO egyezmény) részes bármely fél az Egyezményben meghatározottak szerint védelemben részesít. Ezzel összhangban az Egyezmény büntetni rendel olyan magatartásokat, amelyeket a hatálya alá tartozó kulturális örökségi elemek tekintetében követnek el. A hatályos Btk. azonban alapvetően – a védett tulajdon elleni támadás kivételével – a magyar örökségvédelmi szabályok alapján védeni rendelt javak kiemelt büntetőjogi védelmét biztosítja, az Egyezmény 2. cikk 2. bekezdése szerinti javak ilyen kiemelt védelemben nem részesülnek. Erre tekintettel indokoltá vált az Egyezmény által érintett büntetőjogi tényállások kiegészítése akképpen, hogy az Egyezmény által védeni rendelt külföldi kulturális örökségi elemek és a Btk. által jelenleg is kiemelt büntetőjogi védelemben részesített javak azonos szintű büntetőjogi védelemben részesüljenek. Az Egyezmény 2. cikk 2. bekezdésében meghatározott, és az Egyezmény céljaival összhangban valamely állam rendelkezése alapján külföldi védelem alatt álló javak fogalmát azonban jelenleg sem a Btk., sem az érintett tényállások háttérjogszabályát jelentő Kötv. nem határozza meg. Erre tekintettel szükségessé vált a 2. cikk 2. bekezdésének megfelelő, a külföldi védelemben részesített – ingó és ingatlan – kulturális örökségi elem fogalmának bevezetése a Btk. értelmező rendelkezései között. Fontos kiemelni, hogy amennyiben a külföldi védelemben részesített kulturális örökségi elem védelemben részesítése visszaélésszerű, és az nem felel meg sem az Egyezmény céljának, sem a 2. cikk 2. bekezdésében foglaltaknak, abban az esetben az nem minősül a Btk. új fogalma szerinti kulturális örökségi elemnek.

Az Egyezmény II. fejezete olyan alapvető büntető anyagi jogi rendelkezéseket határoz meg, mint az Egyezmény értelmében büntetni rendel magatartások, a joghatósági szabályok, a jogi személyek felelőssége, az alkalmazandó szankciók és a büntetés kiszabásának súlyosító körülményei.

A II. fejezet 3. cikk arra kötelezi az Egyezmény részes államait, hogy biztosítsák a lopás és az egyéb jogellenes eltulajdonítás Egyezmény szerinti ingó kulturális javakra való alkalmazását. A nemzeti jogszabályaink ezen rendelkezésnek jelenleg is megfeleltethetőek. A ténylegesen megvalósított

magatartástól függően a lopás (Btk. 370. §), a rongálás (Btk. 371. §), a sikkasztás (Btk. 372. §) vagy a jogtalan elsajátítás (Btk. 378. §) tényállása alkalmazható. A Javaslat azonban azt is megteremti, hogy az alapeseti védelem helyett az Egyezmény által védeni rendelt kulturális örökségi elemek a Btk. által jelenleg is kiemelt büntetőjogi védelemben részesített javakkal azonos, minősített eseti védelemben részesüljenek.

Az Egyezmény 4. cikke arra kötelezi az Egyezmény részes államait, hogy nemzeti joguk bűncselekménnyé nyilvánítsa a feltárás helye szerinti tagállam jogának megsértésével, a régészeti leletek megtalálása és elvétele céljából végzett feltárást; a régészeti leletek jogellenes elmozdítását és annak jogellenes visszatartását. A jelen cikk rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell mind az engedély nélküli, mind az engedély kereteinek súlyos megszegésével végzett cselekmények vonatkozásában is. A hatályos nemzeti szabályok értelmében a régészeti leletek jogellenes megtartása, elvétele stb. – az eset összes körülményétől függően – megvalósíthatja mind a lopás (Btk. 370. §), a sikkasztás (Btk. 372. §), mind pedig a jogtalan elsajátítás (Btk. 378. §) tényállások megfelelő esetét.

A 4. cikk a) pontja esetén fontos kiemelni, hogy az engedély nélkül végzett feltárás a lelőhely rongálása nélkül nehezen képzelhető el, hiszen annak korábbi elrendezésében szükségszerűen kárt tesznek. Erre tekintettel a 4. cikk a) pontjának megfelelően a Javaslat azzal, hogy az Egyezmény által védeni rendelt külföldi kulturális örökségi elemeket a Btk. által jelenleg is büntetőjogi védelemben részesített javakkal azonos szintű büntetőjogi védelemben részesíti, megteremti a régészeti lelőhelyek védelmét. Abban az esetben, ha a lelőhely az elkövető tulajdonában lévő ingatlanon van, a műemlék vagy védett kulturális javak megrongálása (Btk. 357. §), más tulajdona esetén a rongálás (Btk. 371. §) megfelelő esetei biztosítják az Egyezménynek való megfelelést. Amennyiben sem a Btk. 357. §, sem a Btk. 371. §-ában foglalt bűncselekmény megállapításának nincs helye, abban az esetben – Magyarország részéről a 4. cikk 2. bekezdése alapján tett fenntartásra tekintettel – a Kötv. 82. §-a szerinti örökségvédelmi bírság kiszabásának is helye lehet.

Az Egyezmény 5. cikke arra kötelezi a Feleket, hogy gondoskodjanak arról, hogy bűncselekménnyé nyilvánítsák az ingó kulturális javak szándékos behozatalát, ha maga a behozatal a nemzeti joguk alapján tilos, mert az lopott, az Egyezmény 4. cikkében meghatározottak szerint találták, vagy a “minősítő” állam jogát megsértve vitték azt ki az országból. Jelenleg hazánkban a jogellenes behozatali tilalom csak a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EU rendelet) szabályai között szerepel, máshol – pl. örökségvédelmi jogszabályainkban – nem.

Az EU rendelet 3. cikk (1) bekezdése rögzíti azoknak – a rendelet mellékletében meghatározott – kulturális javaknak a behozatalát tilalmazó szabályait, amelyek a létrehozásuk vagy fellelésük helye szerinti ország területéről jogellenesen vittek ki. Továbbá az EU rendelet mellékletének B. részében meghatározott kulturális javaknak a behozatalát behozatali engedélyhez kell kötni. (Az engedélyeztetés az EU Bizottsága által legkésőbb 2025. június 28-ig létrehozandó elektronikus rendszeren keresztül fog történni.)

Azonban az EU rendelet csak a harmadik országból érkező javak behozatalának tilalmáról rendelkezik. Ha közvetlenül másik EU tagállamból történik a behozatal, akkor a behozatal semmilyen esetben nem minősül jogellenesnek, és így nem is szankcionálható.

A Javaslat ezért újonnan bevezeti, hogy tilos azon kulturális javaknak az országba történő behozatala, bejuttatása, amelyeket származási országukból a szükséges kiviteli engedélyek nélkül, vagy a kiviteli engedély kereteit túllépve juttattak külföldre. A módosítás indoka, hogy a jogellenes behozatal teljes körűen tiltott, és így szankcionálhatóvá váljon.

Az engedély nélküli behozatal önmagában ennél a ténynél fogva nem minősül bűncselekménnyek, ugyanakkor a pénzmosás negyedik alapesetének [Btk. 399. § (4) bekezdése] keretein belül értékelhető.

Ennek megfelelően, ha más állam joga alapján – a magyarhoz hasonlóan – bűncselekmény a kulturális javaknak a kivitele, akkor ezeknek a magyarországi megszerzése, megőrzése, elrejtése, kezelése, használata (stb.) a pénzmosás tényállása alapján büntetendő. Azonban a teljes körű megfelelés érdekében az Egyezmény 5. Cikk 2. bekezdése értelmében Magyarország fenntartja a jogot arra, hogy az 5. cikk 1. bekezdésében meghatározott magatartásokra ne büntetőjogi, hanem büntetőjogon kívüli szankciókat rendeljen alkalmazni, ha a megvalósított cselekmény a Btk. 4. §-a értelmében nem minősül bűncselekménynek.

A fentiekre tekintettel, amennyiben a Btk. alapján bűncselekmény elkövetése nem állapítható meg – az Egyezmény 5. cikkével összhangban – az EU rendelet kulturális javak jogellenes bejuttatását generálisan tiltó rendelkezésének megsértése esetén örökségvédelmi bírság szabható ki a Kötv. 82. § (1) bekezdés g) pontjának megfelelően. A kulturális javaknak az engedély nélküli, avagy attól eltérő behozatala esetén a Kötv. 82. (1) bekezdés h) pontja alkalmazható.

Az Egyezmény 6. cikke kimondja, hogy a kivitt bűncselekménynek kell tekinteni, ha annak az államnak a joga alapján, amely a kulturális javakat a 2. cikk 2. bekezdése szerint “minősítette”, tiltja annak kivitelét, vagy ha azt a szükséges engedély nélkül hajtják végre. Ennek a cikknek megfeleltethető a védett kulturális javakkal visszaélés [Btk. 358. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése] tényállása, ezzel kapcsolatosan módosítás szükségessége nem merült fel.

Az Egyezmény 7. és 8. cikke arra kötelezi a részes államokat, hogy nemzeti jogukban bűncselekménnyé nyilvánítsák az olyan kulturális javak megszerzését, illetve forgalomba hozatalát, amelyeket a 3. cikkkel összhangban elloptak, vagy amelyeket a 4., 5., illetve 6. cikkben meghatározott, bűncselekménynek minősülő cselekmény útján találtak meg, hoztak be vagy vittek ki. A jelen szakaszokban meghatározott cselekmények a pénzmosás (Btk. 399. §) tényállása szerint jelenleg is szankcionálható magatartások, ezért a jelen cikknek való megfelelés jelenleg is biztosított.

Az Egyezmény 9. cikk célja az ingó kulturális javak eredetére és tulajdonjogára vonatkozó dokumentumok hamisításának és meghamisításának kriminalizálása, ha azt az ingó kulturális javak legális eredetének igazolása céljából valósítják meg. A hatályos Btk. az e cikk szerinti cselekményt jelenleg is bünteti a közokirat-hamisítást (Btk. 342. §) és a hamis magánokirat felhasználása (Btk. 345. §), továbbá – a megvalósított magatartástól függően – a csalás (Btk. 373. §) tényállásának keretei között.

Az Egyezmény 10. cikke kötelezi a részes feleket, hogy a nemzeti jogukban bűncselekménynek minősüljön a kulturális örökségi elemek – független annak tulajdonjától – megsemmisítése, megrongálása, bármely részének eltávolítása. A Btk. idegen vagyontárgyak esetében a rongálás (Btk. 371. §) tényállása alapján biztosítja az Egyezmény rendelkezésének való megfelelést. Továbbá a Javaslat az alapeseti védelmen felül az Egyezmény által védeni rendelt kulturális örökségi elemeket a Btk. által jelenleg is kiemelt büntetőjogi védelemben részesített javakkal azonos, minősített eseti védelemben részesíti. A saját tulajdonban álló, Egyezmény 2. cikk 2. bekezdése szerint védett kulturális örökségi elemek tekintetében a megfelelést a javaslat biztosítja azzal, hogy a műemlék vagy védett kulturális javak megrongálása (Btk. 357. §) tényállásában meghatározott elkövetési magatartást kiterjeszti a saját tulajdonban álló, Egyezmény értelmében védett kulturális örökségi elemekkel kapcsolatos elkövetésre is.

Az Egyezmény 11. cikke kimondja, hogy az Egyezmény alapján a nemzeti jogban meghatározott bűncselekmények kísérletét, és azok elkövetéséhez nyújtott bűnsegélyi magatartásokat is szankcionálni kell. A jelen cikknek való megfelelést a hatályos Btk. jelenleg is biztosítja, és minden esetben büntetni rendeli a bűncselekmények kísérletét, illetve felbújtói, bűnsegédi magatartásokat.

A 12. cikk rendelkezik a joghatósági szabályokról. Ennek értelmében a Feleknek biztosítaniuk kell a joghatóságukat, ha az Egyezményben meghatározott bűncselekményt a területén, zászlaja alatt

közlekedő hajó fedélzetén vagy a joga alapján lajstromba vett repülőgép fedélzetén követik el. Továbbá lehetősége van a részes Feleknek állampolgáraik által elkövetett cselekményekre nézve is joghatóságot megállapítaniuk. A hatályos Btk. 3. § (1) bekezdése rendelkezik a fenti joghatósági okokról.

A 13. cikk meghatározza azokat az eseteket, amikor a jogi személyek felelősségét is meg kell állapítani egy bűncselekmény elkövetése kapcsán. E rendelkezésnek a Jsztb. szabályai megfeleltethetőek, és lehetővé teszik a jogi személyekkel szemben büntetőjogi szankció alkalmazását.

A 14-15. cikk rendelkezik az Egyezmény által büntetni rendelt magatartások esetében alkalmazandó szankciókról, és a büntetés kiszabásának súlyosító körülményeiről. Ennek értelmében a bűncselekmény súlyát figyelembe vevő hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal kell súlytani az Egyezményben büntetni rendelt magatartásokat. Jogi személyekkel szemben a szankciók lehetnek pénzbeli szankciók, valamint egyéb intézkedéseket is magukban foglalhatnak. Az Egyezményben részes államoknak továbbá lehetővé kell tenni a bűncselekmények elkövetéséhez használt eszközök, és a bűncselekményből származó, illetve azok helyébe lépett javak lefoglalását, elkobzását. A Btk. Egyezménynek megfelelést biztosító tényállásai minden esetben szabadságvesztés kiszabásával fenyegetettek, és a büntetés kiszabása során az ügy összes körülményének mérlegelésével kell a büntetést kiszabni. Továbbá a Btk. elkobzásra és vagyonelkobzásra vonatkozó rendelkezései lehetővé teszik a 14. cikk 3. bekezdése szerinti szankciók alkalmazását. Míg a jogi személyekkel szemben kiszabható szankciók esetében a Jsztb. 3. § jelenleg is biztosítja a megfelelést. A büntetőjogi szankciókon felül a nemzeti szabályozás bizonyos esetekben a Kötv. 82. §-a örökségvédelmi bírság kiszabását is lehetővé teszi mind a természetes, mind a jogi személyekkel szemben.

34. §

A Javaslat szabályai alapján a jogi személlyel szemben kiszabott pénzbírság és az ennek biztosítására szolgáló zár alá vétel a felszámolásban is érvényesíthető, egyúttal a jogi személyt érintő büntetőeljárás, illetve a vagyona elrendelt kényszerintézkedés nem akadályozza a felszámolási eljárás lefolytatásának és befejezésének sem. Ennek következményeképpen előfordulhat, hogy előbb a felszámolásban a jogi személyt érintő pénzbírság biztosítására elrendelt zár alá vételt érvényesítik, a jogi személyt megszüntetik, és csak ezután kerül sor a pénzbírság kiszabására, melynek fedezete a zár alá vétel első felosztott vagyon lesz. Ebben az esetben nem lehet akadályozó a pénzbírság kiszabásának és végrehajtásának az, hogy a büntetőeljárás befejezésekor a jogi személy már megszűnt.

35. §

Ahhoz, hogy a büntetőjogi igényeknek a felszámolásba való bevonhatóságáról egyértelműen dönteni lehessen, szükséges, hogy a büntetőeljárásban meghozott határozatban világosan szerepeljen a zár alá vétel jogcíme is. A Javaslat az ehhez szükséges határozati kellékeket vezeti be, valamint rendelkezik a hiányzó kellék pótlásáról is, biztosítva ezzel a Be. releváns 327. § (7)-(8) bekezdésével való összhangot.

36. §

Tekintettel arra, hogy az új szabályok szerint a felszámolás befejeződhet korábban, mint a jogi személyt érintő büntetőeljárás, a Javaslat rendelkezik arról, hogy ilyen esetekben is lehessen pénzbírságot kiszabni a jogi személy felszámolásban felosztott vagyonára.

37. §

A Jsztb. módosítása a jogszabály belső koherenciája érdekében.

38. §

A Javaslat hatályon kívül helyezi az új szabályozási célkitűzésekkel ellentétes, a felszámolás felfüggesztését előíró és a zár alá vett vagyon felszámolásba való integrálását tiltó rendelkezéseket.

41. §

1. A Ctv. 119. § (1) bekezdéséhez:

A Ctv. megalkotása óta a megszüntetési eljárások szabályozása változására figyelemmel a Ctv. 119. § (1) bekezdésének technikai pontosítása szükséges, így egyértelművé válik, hogy minden olyan esetben, amikor a cég törlésére már megtörtént, és utóbb a volt tulajdonát képező vagyontárgy kerül elő, vagyonrendezési eljárás lefolytatásának van helye.

2. A Ctv. 119. § (1b) bekezdéséhez:

A Cstv. módosítása a bünygyi vagyont érintő felszámolás szabályai között több esetben rendelkezik arról, hogy vagyonrendezési eljárás lefolytatására kerül sor. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 119. §-ának kiegészítésével a Javaslat általános hivatkozással illeszti be a vagyonrendezési eljárásra okot adó körülmények közé a Cstv.-ben meghatározott eseteket.

42. §

1. A Ctv. 121. § (2a)-(2d) bekezdéséhez:

A Ctv. IX. fejezete szerinti vagyonrendezési eljárásban tulajdoni igények nem tisztázhatók, erre a széles körű bizonyítási lehetőségekkel járó polgári per indítása alkalmas. A vagyonrendezési eljárás rendes menete szerint a törölt cég tulajdonát képező vagyontárgy értékesítéséből befolyó összegből kerülhet sor a hitelezői követelések kielégítésére, a vagyonrendezési eljárás tárgya csak kivételes esetben kerül a kérelmező tulajdonába.

A hatályos szabályok szerint, aki a vagyontárgyra tulajdoni igényt támaszt, ezt az igényt a vagyonrendezési eljárásban nem érvényesítheti, tulajdoni pert viszont a jogalanyiságát veszített törölt cég ellen nem tud indítani. Ezért meg kell várnia a vagyontárgy vagyonrendezési eljárásban történő értékesítését, majd a vagyontárgyat megszerző vevőt perelheti be, a tulajdonjogának megállapítása iránt.

Ez mind a tulajdoni igény jogosultja, mind a vagyonrendezési vevő számára méltánytalan helyzetet teremt, de a bíróságokat is felesleges eljárásokkal terheli meg, ezért szükséges biztosítani a tulajdoni per megindításának lehetőségét, amellyel elkerülhetővé válik olyan vagyontárgyak vagyonrendezése, melyek valójában már nem képezik a törölt cég tulajdonát.

Meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a vagyonrendezési eljárásban nem tisztázható tulajdoni igényt még az eljárás befejezése előtt az igényjogosult perben érvényesíthesse, és ameddig e vagyontárgy tulajdonjoga el nem dől, a vagyonrendezési eljárás ne fejeződhessen be. Ha a tulajdoni igény jogosultjának keresete eredményes, a vagyonrendezési eljárás erre tekintettel megszüntethető, ha pedig a pert elveszíti, a felfüggesztett vagyonrendezési eljárás folytatható, de ekkor már a vagyonrendezési eljárás során per- és igénymentesen lehet vagyontárgyat szerezni.

Az elbirtoklással (a jogcímes elbirtoklással) vagy más címen bekövetkezett tulajdonszerzés megállapítására irányuló pert a bejegyzett tulajdonos, mint alperes ellen kell megindítani. Természetes személy tulajdonos esetében a Ptk. 7:74.§-ában foglaltakra figyelemmel, ha a tulajdonos meghal, nem fordulhat elő, hogy a pernek ne legyen alperese.

Jogi személy tulajdonos esetében azonban, ha a jogi személy időközben jogutód nélkül megszűnt és a nyilvántartásból törölték, jogalanyiságát elveszti, így ellene per sem indítható. A tulajdonjog megállapítása iránti pernek emiatt nem lesz alperese, ezért meg kell nevezni egy olyan virtuális

alperest, akivel szemben az ilyen kereset benyújtható. Ezért a keresetet a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani.

2. A Ctv. 121. § (4) bekezdéséhez

Ha a hitelező bejelentése nem igényli a vagyonrendezéssel kapcsolatban vagyontárgy tulajdoni igénye megállapítását, akkor a vagyonrendezési eljárásban jelenti be az igényét a vagyonrendezőnek. Ha a vagyonrendező a bejelentett igényt nem fogadja el, a kérelmező nyolc napon belül a vagyonrendezési eljárást lefolytató bírósághoz fordulhat. A bíróság döntése ellen külön fellebbezésnek van helye.

43. §

A Ctv. 124. §-a módosításának indoka, hogy a vagyonrendezési eljárásban történő hitelezői kielégítésre a hatályos szabályozás szerint egységesen, a követelésarányos kielégítés szabályát kell alkalmazni. Ez azonban azokban az esetekben, amikor a cég törlése felszámolási eljárásban történt megszüntetést követően történt meg, a hitelezői érdekek sérelmével járhat.

A Ctv. 124. §-a a jövőben eltérő szabályokat fog megállapítani arra az esetre, ha a törölt céget felszámolási eljárás lefolytatása után törölték a cégnyilvántartásból.

Felszámolási eljárást követő vagyonrendezési eljárásban csak azok a személyek jelenthetnek be hitelezői követelést, akik a korábbi felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett hitelezők voltak. Követelésük továbbá nem haladhatja meg a felszámolási eljárásban meg nem térült követelést. Ebben az esetben tehát új hitelező, vagy újabb hitelezői igény nem jelenthető be, mert ezen vagyonrendezési eljárás lényegében a felszámolási eljárás utóeljárásának tekinthető.

A jelzett hitelezői sérelem kiküszöbölése érdekében a hatályos szabályozás a felszámolási eljárást követő vagyonrendezés esetén kiegészül azzal, hogy a felszámolási kielégítési sorrend – Cstv. 57. §-a – alapján kell a vagyonrendezési eljárásba bejelentkezett hitelezők követelését besorolni, és ilyen sorrend szerint is kapnak a hitelezők kielégítést. Ez az előírás nem változtat természetesen azon a hitelezői kötelezettségen, hogy a vagyonrendezési eljárásba a hitelezőknek be kell jelentkezniük akkor is, ha azt a felszámolási eljárásban megtették. A hitelezői igény figyelembevétele tehát nem automatikus.

A Cstv. 49/D. § alkalmazásának – amely a zálogtárgy értékesítése esetére speciális kielégítési sorrendet ír elő – a vagyonrendezési eljárásban nincs helye, a zálogjogosultak, valamint az azzal egy tekintet alá eső más jogok jogosultjai követeléseinek kielégítése az eljárás költségei kielégítése utáni sorrendben következik.

A vagyonrendező díjára vonatkozóan sajátos szabályok kerülnek megalkotásra. A vagyonértékesítés vételárából a Ctv. 122. § (3) bekezdésében rögzített főszabályon túl további költségek is levonhatóak és a vagyonrendező munkadíja is eltér a Ctv. 123. § (1) bekezdésétől, és közelít a Cstv. szerinti díjazáshoz. A vagyonrendezőt a költségekkel, ráfordításokkal csökkentett vételár 3%-a illeti meg munkadíjként.

A Javaslát kimondja, hogy azon hitelezői követelés vagyonrendező általi besorolása miatt, amely követelés a korábbi felszámolási eljárásban már besorolásra került, és a vagyonrendező is ennek megfelelően járt el, a vagyonrendezési eljárásban kifogás már nem terjeszthető elő. Természetesen az egyszerűség tekintetében ebben az esetben is megilleti a hitelezőt a kifogás előterjesztésének joga.

44. §

Átmeneti rendelkezés, amely biztosítja, hogy mind a tulajdoni per indítására vonatkozó rendelkezések, mind a hitelezői követelések kielégítésére vonatkozó új szabályok már a folyamatban lévő vagyonrendezési eljárásokban is alkalmazhatóak legyenek.

45-50. §

A Javaslat meghatározza a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői eljárásban irányadó ügyiratmegismerési jog kereteit.

Jogalkalmazói tapasztalatok alapján szükség lehet arra, hogy a közvetítő felkészítse a feleket a közvetlen személyes találkozásra. A Javaslat ehhez kellően rugalmas kereteket kíván biztosítani, létrehozva egy új eljárási szakaszt, a közvetítői megbeszélés előkészítését. Ebben a szakaszban a közvetítő a feleket akár külön-külön, akár együttesen, személyesen vagy bármilyen telekommunikációs eszközzel is meghallgathatja annak érdekében, hogy a közvetítői megbeszélésen képesek legyenek közvetlenül találkozni, és a konfliktus feloldása érdekében konstruktív párbeszédet folytatni. Az előkészítő szakaszban sor kerülhet a kapcsolatfelvételre a közvetítői megbeszélés megszervezése érdekében is, így pl. annak tisztázásával, hogy telekommunikációs eszközzel történik-e a jelenlét biztosítása, és ha igen, milyen eszközzel.

A közvetítői megbeszélés főszabály szerint a felek személyes, egyidejű és együttes jelenlétében folytatható le, vagyis akkor, ha fizikailag azonos helyiségben vannak jelen. Ez alól kivételt képezhetnek az olyan esetek, amikor a megjelenés távoli tartózkodási hely, vagy például hosszantartó, súlyos betegség okán nem vagy csak aránytalan nehézség árán lenne biztosítható. A telekommunikációs jelenlét ilyen esetekben is csak azzal a feltétellel engedhető meg, ha az nem ellentétes a közvetítői eljárás általános céljával, a konfliktus feloldásával. A telekommunikációs eszköz útján biztosított jelenlét esetén megkeresésre eljáró kormányhivatal kijelölt közvetítője a megbeszélés lefolytatásában közreműködik. A Javaslat a telekommunikációs jelenlét biztosítását nemcsak a közvetítői megbeszélésen teszi lehetővé, hanem a megállapodás megkötésekor is. A telekommunikációs úton biztosított jelenlét rugalmasan, bármilyen eszközzel és körülmények között lefolytatható, amely a megfelelő szintű hitelességet képes biztosítani. Jellemzően ez a kormányhivatal által biztosított eszköz révén valósul meg. Ugyanakkor a kép- és hangfelvétel esetén bármilyen erre alkalmas eszköz – az érintett közreműködési kötelezettségével kiegészítve – lehetővé teszi, hogy a meghallgatás körülményeiről a közvetítő meggyőződhessen, ezért ilyen esetekben nem szükséges a meghallgatott személy mellett más, ellenőrzésre hivatott személy jelenléte. Kizárólagos hangkapcsolat esetén (pl. telefonon) azonban mellőzhetetlen, hogy a közreműködő közvetítő vagy más hivatalos, illetve közfeladatot ellátó személy elvégezze a személyazonosság és a befolyásmentesség ellenőrzését.

Annak érdekében, hogy a közvetítői megbeszélések telekommunikációs eszközök útján történő megtartásának feltételei alátámaszthatók és igazolhatók legyenek szükséges annak tényét, indokát és módját, valamint azt is megjeleníteni a közvetítői eljárásról készülő jegyzőkönyvben, hogy kinek a jelenlétét biztosították ily módon.

A közvetítői megbeszélés a Bktv. 11. § (1) bekezdése szerint a felek egyidejű személyes együttes jelenlétében folytatható le, vagyis akkor, ha fizikailag azonos helyiségben vannak jelen. Ezt teszi egyértelművé a szövegcsérés módosítás, ami abból következően is szükséges, hogy a módosítás e szabály alól kivételesen eltérést enged.

51. §

A Bnytv. módosítását az ECRIS-TCN rendszer felállítása teszi szükségessé. A 2019/816 rendelet létrehozta az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer kiegészítése érdekében a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központosított rendszert, ami – a tagállami bűnügyi nyilvántartásoktól eltérően – egy új uniós nyilvántartás. A 2019/884 irányelv 1.

cikke, és a 2019/816 rendelet 2. cikke a hatály tekintetében úgy rendelkezik, hogy a részben európai uniós, részben harmadik országbeli kettős vagy többes állampolgárok esetén e személyekre a harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó szabályokat is alkalmazni kell. Ugyanez vonatkozik a hontalanokra, illetve azon személyekre, akiknek az állampolgársága nem ismert. Létre kell tehát hozni az ECRIS-TCN-ben az adatrekordot akkor is, ha egy kettős állampolgár egyrészt európai, másrészt unión kívüli ország állampolgára. Ez alól a magyar állampolgárok sem élveznek kivételt, tehát egy kettős állampolgár esetén akkor is szükséges az adatrekord létrehozatala, ha az egyik állampolgársága a magyar. A fentiekre, valamint arra tekintettel, hogy az EGT tagállamok állampolgárai is harmadik országbeli állampolgároknak számítanak, az ECRIS-TCN alkalmazási körében a harmadik országbeli állampolgár új, a Bnyt. korábbi fogalomhasználatától eltérő meghatározására van szükség. A harmadik ország és a harmadik országbeli állampolgár fogalmak a törvény alkalmazásában ugyanis eltérő jelentéssel bírnak; az előző, 2. § i) pontjában meghatározott fogalom a törvény teljes szövegében, míg az utóbbi csak az ECRIS-TCN kapcsán bír jelentőséggel. Nyilvánvaló gyakorlati eltérés a két fogalom között az EGT-állampolgárok helyzete, akik az ECRIS-TCN alkalmazása szempontjából harmadik országbeli állampolgárnak minősülnek, az EGT-államok ugyanakkor a törvény további rendelkezései tekintetében nem tekintendők harmadik országnak.

52. §

A Bnyt. korábban nem alkalmazta a hontalan személy fogalmát, illetve nem írta elő az összes állampolgárság feltüntetésének szükségességét többes állampolgárság esetén. A 2019/884 irányelv, illetőleg az általa módosított 2009/315 kerethatározat 4. cikkének (1) bekezdése ilyen irányú adatnyilvántartási kötelezettséget ír elő, erre tekintettel indokolt a nyilvántartásban szereplő adattípusok körének bővítése.

53-54. §, 71. §

A közbiztonság erősítése érdekében egyes rendészeti igazgatási törvények módosításáról szóló 2021. évi XXXI. törvény megteremtette annak a jogszabályi alapját, hogy a bünygyi nyilvántartási rendszerben kezelt arcképek is hozzáférhetővé váljanak az arcképelemzési nyilvántartás számára. A módosítás a rendszer hatékony működéséhez szükséges pontosításokat végzi el.

55-59. §

A Bnyt. 71. §-ának új (6) bekezdése a 2011/93 irányelv, illetve a 2019/816 rendelet alkalmazásából eredő kötelezettség tagállami végrehajtási szabályait teremti meg. A hivatkozott szabályozás célja a gyerekek védelme elsősorban a szexuális kizsákmányolással szemben. A rendelet 7. cikke előírja, hogy ha valamely harmadik országbeli állampolgár a bünygyi nyilvántartásokban rá vonatkozó szereplő adatokról kér információt a központi hatóságtól, vagy ha az információ iránti megkeresésre a 2011/93/EU irányelv 10. cikke (2) bekezdése alapján bünygyi nyilvántartási információk megszerzése céljából kerül sor, akkor a tagállami bünygyi nyilvántartásokat, valamint az ECRIS-TCN adatbázist is ellenőrizni kell. Az ECRIS-TCN adatbázisban való találat esetén a megkeresést a találatban megjelölt tagállam bünygyi nyilvántartó hatósága felé az ECRIS-en keresztül kell továbbítani. Az Egyesült Királyság tekintetében az Európai Unióval kötött Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás IX. Címe alapján hasonlóan kell eljárni. Az ilyen módon a hatóság tudomására jutott elítélés vagy eltiltás akadályát képezi olyan munkakör betöltésének vagy feladatkör ellátásának, amely a gyerekekkel való közvetlen és rendszeres kapcsolattartással jár, és ezt a hatósági erkölcsi bizonyítvány kiállításánál figyelembe kell venni.

Az Egyesült Királyság tekintetében az Európai Unióval kötött Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás IX. Címe alapján továbbra is létezik információcsere, amely az ECRIS-hez kapcsolódó szabályok szerint, és ugyanazonokon a csatornákon keresztül történik. Azonban az Egyesült Királyság kilépését követően nem vesz részt az igazságügyi együttműködésben, a Kereskedelmi és

Együttműködési Megállapodás pedig nem tartalmaz az ECRIS-TCN-re vonatkozó, illetve ahhoz hasonló szabályokat. A 2019/884 irányelv Egyesült Királyságra vonatkozó, (20) preambulumbekzdése és a 2019/816 rendelet (44) preambulumbekzdése elveszítette jelentőségét a kilépés pillanatában. Ennek megfelelően az Egyesült Királyság hatóságai az ECRIS-TCN-rendszerben nem fognak adatrekordot létesíteni. Az Egyesült Királyságban született elítélésekről közvetlenül az ECRIS-hez hasonló eljárásban, a brit hatóságoktól lehet hozzájutni akkor is, ha az harmadik országbeli állampolgár elítélre vonatkozik. Brit állampolgárok adatait azonban az ECRIS-TCN rendszer is fogja tartalmazni, ha az adatrekordot egy uniós tagállam hatósága oda feltölti. Noha Írország és Dánia nem vesz részt az ECRIS-TCN rendelkezések végrehajtásában, az ECRIS rendszert használja, ezért eltérő végrehajtási szabályok rájuk vonatkozóan nem szükségesek.

Amennyiben a harmadik országbeli állampolgár vagy az EU tagállam állampolgára kérelmező esetében szükség van az ECRIS-TCN-ben, illetve az ECRIS-en keresztül más tagállam megkeresésére, akkor ennek ideje alatt a hatósági erkölcsi bizonyítvány kiadása iránti eljárást fel kell függeszteni. A felfüggesztés időtartama továbbá kiterjed a válasz alapján kezdeményezett megfelleltetési eljárás befejezéséig.

Az ECRIS-TCN felállítása maga után vonja a hatósági erkölcsi bizonyítvány kiállításának a módosítását is.

60. §

A TEK az Rtv. 7/E. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja értelmében megelőzi, felderíti és elhárítja azokat a törekvéseket, amelyek Magyarország területén terrorcselekmény elkövetésére irányulnak. Ezen feladatai ellátása érdekében a TEK – az Rtv. 63. § (7) bekezdése alapján – a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 53-60. §-ának megfelelő alkalmazásával folytathat titkos információgyűjtést. A TEK tehát ezen feladatkörében eljárva nem minősül a Be. szerinti előkészítő eljárást folytató szervnek, amely körben jelenleg jogosult közvetlen hozzáféréssel adatot átvenni a tagállami ítéletek nyilvántartásából.

A TEK a Bnytv. 68. § (1) bekezdés d) pontja alapján a hatáskörébe tartozó bűncselekmények megelőzése, illetve megszakítása, továbbá személyvédelmi feladatai ellátása céljából közvetlen hozzáféréssel jogosult átvenni a bűnügyi nyilvántartási rendszerben kezelt adatok teljes körét. A Magyarország területén terrorcselekmények elkövetésére irányuló törekvések megelőzése, felderítése, elhárítása céljából folytatott titkos információgyűjtés indokolja, hogy hasonló hozzáféréssel rendelkezzen a tagállami ítéletek nyilvántartásához is, mint a nemzetbiztonsági szolgálatok. A közvetlen hozzáférés biztosításával az adott ország partnerszolgálatával való kapcsolatfelvétel, az egyes tagállamoknál rendelkezésre álló, terrorelhárítási szempontból releváns adatok megismerése gyorsítható, amely a titkos információgyűjtés során nélkülözhetetlen.

61. §

1. A 78. § (2) bekezdését érintő pontosítás az eddig ismert gyakorlatnak a jogszabályi alapját teremti meg. A módosító értesítések küldése már létező informatikai lehetőség, ha az ítélettel kapcsolatban valamely okból valamely adat módosításra kerül.

2. A 2019/816 rendelet létrehozta az ECRIS kiegészítése érdekében a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központosított rendszert, ami – a tagállami bűnügyi nyilvántartásoktól eltérően – egy új uniós nyilvántartás, amelyet egy uniós ügynökség, az eu-LISA üzemeltet. Ez a nyilvántartás, az ECRIS-TCN azonban csak a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletek alapján az Unióban működő büntetőbíróóságok által elítelt harmadik országbeli állampolgárookra vonatkozó személyazonosító adatokat tartalmazza, ideértve az alfanumerikus és ujjnyomatadatokat, illetve - ha az ítéletet hozó

tagállam joga megengedi -, az elítélt személyek arcképmásait. A Bnytv.-ben biztosítani kell a rendelet végrehajtásához szükséges részletszabályokat, amelyek felhatalmazzák az érintett szerveket az adatigénylésre, valamint a beérkezett válasz alapján az egyes tagállamokhoz küldött megkeresések megküldésére és teljesítésére.

62. §

Az ECRIS-TCN rendelet 7. cikke három olyan adatkezelési célt sorol fel, amelyekben a tagállami hatóságok az adattovábbítást biztosítani kötelesek. Ezek egyike a 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvben meghatározott feddhetetlenség ellenőrzését teszi lehetővé, amelyet az Egyesült Királyság kilépése miatt kötött, vonatkozó megállapodás is előír. E rendelkezés célja a gyermekek szexuális bántalmazással és kizsákmányolással szembeni hatékony védelme. Az irányelv 10. cikkének (3) bekezdése értelmében a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy – e cikk (1) és (2) bekezdésének alkalmazása céljából – a 3–7. cikkben említett bűncselekmények bármelyike miatti büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletek létezésével vagy a szóban forgó ítéletekből származó, a gyermekekkel való közvetlen és rendszeres kapcsolattartással járó tevékenység gyakorlásától való bármely eltiltás létezésével kapcsolatos információkat a bűnügyi nyilvántartásból származó információk tagállamok közötti cseréjének megszervezéséről és azok tartalmáról szóló, 2009. február 26-i 2009/315/IB tanácsi kerethatározat (13) által megállapított eljárásokkal összhangban továbbítsák, amennyiben hozzájuk erre irányuló, az érintett személy hozzájárulásával és az említett kerethatározat 6. cikke alapján benyújtott kérelem érkezik.

63-64. §

E rendelkezések a 2019/884 irányelv átültetését szolgálják, amelynek 1 cikke a 2009/315/IB kerethatározatot módosítja. A kerethatározat módosítását egyrészt az ECRIS-TCN létrehozása tette szükségessé, másrészt az irányelv a harmadik országbeli állampolgárokat jogosítja fel a saját adataik ellenőrzésére az ECRIS-TCN-ben.

66. §

Az ECRIS-TCN csak a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletek alapján az Unióban működő büntetőbíróságok által elítélt harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozó személyazonosító adatokat tartalmazza, ideértve az alfanumerikus és ujjnyomatadatokat, illetve - ha az ítéletet hozó tagállam joga megengedi-, az elítélt személyek arcképmásait. A Bnytv.-ben biztosítani kell a rendelet végrehajtásához szükséges részletszabályt, amely felhatalmazza a bűnügyi nyilvántartó szervet arra, hogy az érintett személyek személyes adatainak az ECRIS-TCN-be történő feltöltése során az érintett személyhez tartozó ujjnyomatadatokat a szakértői nyilvántartó szervtől beszeresse. E szabály a 2019/816 rendelet 5. cikk (1) bekezdése b) pontjának a végrehajtására szolgál.

67. §

Az EU információs rendszerei közötti átjárhatósági keret létrehozása érdekében két új interoperabilitással kapcsolatos rendelet 2019. június 11-én lépett hatályba, és létrehozta az interoperabilitási keretet.

A Javaslat az interoperabilitás érdekében az ECRIS-TCN rendszerrel való összekapcsolás érdekében szükséges részletes szabályok megalkotására vonatkozó felhatalmazó rendelkezést is tartalmazza.

68-69. §

A Bnytv. jogharmonizációs záradékának szükségszerű módosítását is elvégzi a Javaslat.

70. §

A Bnytv. szövegcsere módosítása egyértelművé teszi, hogy az elektronikus felületen keresztül a gyermekeket sértő nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető személyekre vonatkozó adatok között a bűncselekmény minősítését kell megismerhetővé tenni (az elkövetői alakzat helyett).

A rendelkezés egyebekben a Bnytv. fenti, tartalmi módosításaihoz kapcsolódó szövegcsere, kodifikációs jellegű módosításokat tartalmazza.

72. §, 75. §, 80. §, 152-155. §

Az egyértelmű jogalkalmazás biztosítása végett indokolt volt a normaszövegek pontosítása.

73-74. §, 76-79. §

A Velencei Bizottság a Bszi. és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 2020 decemberében elfogadott módosításai kapcsán folytatott vizsgálatával összefüggésben a Javaslat integrálja a jogegységi eljárást a jogegységi panasz tanács eljárásaiba a „preliminary ruling” mintájára. Ennek eredményeként ezekben az ügyekben is a jogegységi panasz tanács jár el a jövőben az érintett tanács, illetve az érintett törvényszék vagy ítélőtábla elnöke kezdeményezésére, a legfőbb ügyész szokásos részvételével; a ritka elvi esetekben a jogegységi panasz tanács kiegészül az érintett kollégium kúriai bíró tagjaival, több kollégium érintettsége esetén a Teljes Ülés jár el.

81. §, 87-88. §, 92. §

A Budai Központi Kerületi Bíróság C-131/21. számon előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtott be az Európai Unió Bíróságához. Az alapügy tényállása szerint 2020 októberében történt vádemelés az érintett személlyel szemben, aki több esetben kísérelt meg bolti lopást 2017-ben és 2018-ban. A biztonsági szolgálat minden esetben észlelte a cselekményeket, így kár nem keletkezett. 2018. január 24-én a tettenérést követően rendőri intézkedésre is sor került, aminek eredményeként 50.000 forint helyszíni bírság került kiszabásra. 2019 januárjában a helyszíni bírság meg nem fizetése miatt a bíróság a bírságot 10 nap elzárásra változtatta át. A jelen eljárás lopás vétsége miatt indult a vádlottal szemben.

Az ügyben eljáró magyar bíróság először megállapította, hogy az Alaptörvény alapján a magyar jogrendszerben a res iudicata hatás kiváltására csak bírósági határozat képes. Ezután jelezte, hogy ha a szabálysértési törvény alapján helyszíni rendőri intézkedés során – elkövetői elismerés mellett – helyszíni bírság kiszabására kerül sor, akkor azzal szemben már bírósági út nem vehető igénybe, szemben azzal, ha az elkövető a cselekmény elkövetését nem ismeri el vagy a helyszíni bírság összegét nem fogadja el. Az eljáró bíróság szerint ugyanakkor az így kiszabott helyszíni bírság – mivel az nem bírósági határozatban került megállapításra – nem eredményez res iudicata-t, és így nincs akadálya büntetőeljárás megindításának anélkül, hogy rendkívüli perorvoslással a helyszíni bírság jogerejét áttörné. Ezek alapján az eljáró bíróság szerint azok a személyek, akik a helyszíni bírság összegét elfogadják és az elkövetést elismerik, hátrányosabb helyzetbe kerülnek.

Az előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdés az, hogy ellentétes-e az EU Alapjogi Chartája 50. cikkének – az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló 1950. évi európai egyezmény 7. kiegészítő jegyzőkönyve 4. cikke, valamint az EJEB vonatkozó ítélkezési gyakorlata fényében értelmezett – rendelkezésével azon büntetőeljárás lefolytatása, amelynek tárgya részben egy olyan tényállás, amely miatt a vádlottal szemben szabálysértési eljárásban már jogerősen helyszíni bírságot szabtak ki, amely bírság – meg nem fizetése folytán – bíróság által hozott határozatban elzárásra került átváltoztatásra?

Bár az Európai Unió Bírósága 2021. szeptember 21-én hozott döntésében hatáskörének hiányát állapította meg az ügyben, a témakör alaposabb vizsgálata alapján indokolt a fenti problémával összefüggő módosítás annak érdekében, hogy a szabályozás ne legyen ellentétes a ne bis idem elvével,

és a kétszeres eljárás lefolytatása során kiszabott szankciók halmozása az elkövetőre ne jelentsen eltúlzott terhet a megvalósított jogsértés súlyához képest. Erre tekintettel a Javaslat az alábbi módosításokat tartalmazza:

1. A Be. 4. § (5) bekezdésének módosításával megállapítja, hogy ha az adott cselekmény miatt az elkövető felelősségét szabálysértési eljárásban már megállapították, azzal szemben – a felülvizsgálat és a perújítási eljárás lefolytatása előtt – büntetőeljárás nem indítható. Ezzel a módosítással egyértelművé válik, hogy nemcsak a szabálysértési eljárásban eljáró bíróság által hozott határozat eredményez „res iudicata” hatást, hanem akár – az elkövető beismerése mellett – helyszíni bírság kiszabása is.
2. A Szabs. tv. módosítása biztosítja, hogy a cselekmény bűncselekménnyé minősítése esetén, egyrészt ha az ügyészség a helyszíni bírságot megállapító döntés közlésétől számított hat hónapon belül azt kezdeményezi, a döntést vissza kell vonni, másrészt a perújításra nyitva határidőt ilyen esetben is legfeljebb egy évben határozza meg. A Szabs. tv. hatályba lépésével ugyanis jelentősen megnőtt a helyszíni bírság alkalmazásának lehetősége, amely előtérbe helyezte a helyszíni bírságolás jogintézményét. Ezzel a rendőrség már bármely, akár – bonyolultabb megítélésű – elzárással is büntethető (azaz bírósági hatáskörbe tartozó) tulajdon elleni szabálysértések miatt is kiszabhat helyszíni bírságot. Ezekkel a módosításokkal ugyanakkor elérhető, hogy a törvénysértő módon kiszabott helyszíni bírsággal szemben a jogszabálysértő rendelkezések megváltoztathatósága megfelelően biztosított legyen.
3. Az Ütv. módosításával a jogorvoslatra nyitva álló határidő összhangba kerül a Szabs. tv.-ben meghatározott határidővel.
4. A Btk. módosítása a helyszíni bírság beszámítására vonatkozó szabályok megalkotásával. A módosítás a normaszöveg egyszerűsítése érdekében elhagyja a merev hivatkozásokat a rendelkezésből, mert azok nélkül is egyértelmű, hogy a szabálysértési törvény által meghatározott szabálysértési eljárásban tett ügyészi felhívás (Szabs. tv. 43. § és Ütv. 30. §), a felülvizsgálat (Szabs. tv. 99/A. §), illetve a perújítás (Szabs. tv. 127. §) során hozott intézkedések eredményezhetik annak megállapítását, hogy a cselekmény végül szabálysértés helyett bűncselekmény, és ezért a beszámítási szabályok alkalmazásának helye van.

A fentiek alapján látható, hogy a jogorvoslati rendszer koherenciája érdekében megvalósított módosításokkal olyan rendszer körvonalazódik, amely megfelelő érvényesülést tud biztosítani a ne bis in idem elvének. Szabálysértési eljárásban – ha a bűncselekményt szabálysértésként bírálták el – tehát

- a bíróság döntése ellen legfeljebb egy éven belül perújításnak,
- a helyszíni bírságot kiszabó szerv vagy személy döntése ellen fél éven belül felülvizsgálatnak,
- szabálysértési hatóság döntése ellen egy éven belül ügyészi felhívásnak

van helye.

82-86. §, 1-2. melléklet

A bíróságokra és az ügyészségekre vonatkozó szabályozás az elmúlt évtizedekben hagyományosan azonos elvek mentén került kialakításra. Annak érdekében, hogy ez továbbra is érvényesüljön, a törvényjavaslat a Kúria főtitkári és főtitkár-helyettesi vezetői tisztségéhez hasonlóan – az ügyészi szervezet sajátosságaira figyelemmel – a Legfőbb Ügyészségen is megteremti ezeket a vezetői tisztségeket.

Ahogyan a Kúria főtítkára és főtítkár-helyettese esetében, úgy a Legfőbb Ügyészség főtítkárának és főtítkár-helyettesének kinevezése is az őt kinevező legfőbb ügyész megbízási idejére szól, javadalmazásának szabályai pedig szintén igazodnak a Kúria főtítkárának és főtítkár-helyettesének javadalmazási szabályaihoz.

89. §

Az anyagi jogban szereplő bűncselekmény egység, többség és a halmazat kérdéseinek rendezését a jogirodalom és a joggyakorlat végezte el, a Btk. ebben a körben mindössze a bűnhalmazat és a törvényi egység meghatározását és eseteit tartalmazza, de nem szabályozza e szerteágazó kérdéskör túlnyomó részét. A joggyakorlatban többféle eltérő, és esetenként ellentmondó megközelítés született abban a kérdésben, hogy a több részcelekményt egységbe foglaló bűncselekmények esetén mi az a végső időpont, amelytől az újabb részcelekmények már nem tartoznak a bűncselekmény egységébe. A kérdésnek abból a szempontból van kiemelkedő jelentősége, hogy a természetes vagy a törvényi egységbe tartozó részcelekményeket egy eljárásban kell elbírálni, mert a jogerőhatás – figyelemmel a 6/2009. Büntető jogegységi határozatban foglaltakra – rájuk egyébként is kiterjed. Az egységbe tartozó újabb részcelekmény felmerülése ezért szükségessé teszi az eljárás tárgyává tett tényállás kiegészítését, de ilyenkor az újabb részcelekmény miatt további büntetőeljárás lefolytatásának nincs helye.

A tényállás kiegészítésére a büntetőeljárás meghatározott szakaszától kezdve már nincs vagy korlátozott a lehetőség, így olyan ellentmondás alakulhat ki, amely csak rendkívüli jogorvoslattal, perújítással lehet feloldható. Ilyen helyzet áll elő különösen akkor, ha az egységet a vádemelés nem zárja le, de a felmerülő újabb részcelekmény miatt a vád módosítására, kiterjesztésére vagy a tényállás módosítására már nincs lehetőség [Be. 538. §, 591. §, 619. §]. Ezekben az esetekben előfordulhat, hogy végül egy tudottan hiányos tényállást kell az ügydöntő határozat tárgyává tenni, majd a hiányosságot a jogerőre emelkedés után perújítás keretében lehet orvosolni. Ráadásul az újabb, egységbe tartozó részcelekmény kihathat a bűncselekmény jogi minősítésére is, így a hiányzó tényállásrész következményeként büntetőjogi főkérdés törvénysértően dőlhet el. A problémát fokozza, hogy a felmerülő újabb, egységbe tartozó részcelekményt egy másik büntetőeljárásban sem lehet felderíteni, mert ilyenkor a Be. 394. § (3) bekezdés f) pontja alapján az eljárás felfüggesztésének van helye. Ebből következően abban az eljárási szakaszban, amikor a vád módosítására nincs lehetőség, semmilyen eszköz nem áll rendelkezésre arra nézve, hogy az alapeljárásban az újabb bűncselekményrész elbírálható legyen.

Amellett, hogy az ilyen eljárások nem felelnek meg a pergazdaságosság követelményének, még a valósághű tényállásra alapozott bírói döntés követelményét is sérthetik, különösen akkor, ha a lényegesen súlyosabb büntetés valószínűsítése nélkül a perújításra sem kerülhet sor [Be. 637. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja]. Ennek eredménye pedig az, hogy az újabb részcelekmény teljes egészében elenyészik.

Mindezek érdekében a Javaslat átfogóan határozza meg, hogy a természetes vagy a törvényi egységbe tartozó részcelekmények a vádemeléstől kezdve egy további bűncselekményt valósítanak meg. A Javaslat ezzel egy olyan objektív időponthoz köti a természetes egység lezárását, amely valamennyi eljárásban meghatározható. Fontos elhatárolási szempont, hogy a Javaslat az egység kialakítását nem pusztán a vádban való megjelenítéshez köti, így nem a vádban szereplő részcelekmények alkotnak egységet, a vádban nem szereplők pedig egy másikat, hanem a vádemelés ideje előtti egységet képező bűncselekményhez képest egy újabb bűncselekményt valósít meg azon részcelekmények összessége, amelyet a vádemelés után követtek el. A vádemelés tehát nem a vád tartalmát – a vádban foglalt cselekményeket érintően – képez egységet, hanem időpontját tekintve mérvadó. Mindezekből következően tehát az új szabályozás sem biztosít arra lehetőséget, hogy a részcelekményeket a vádemeléskor tetszőlegesen csoportosítva elaprózzák vagy éppen összevonják a bűncselekményeket.

A vád időpontja így az egyébként rendelkezésre álló törvényi vagy természetes egységet képező szabályoknak megfelelően csupán időben képez elhatárolási pontot.

Azáltal pedig, hogy a korábban a joggyakorlatban nem egységes ideig tartó egység felbomlik és az új szabályozás következtében a vádemeléssel lezárul, megszűnik az egy eljárásban történő elbírálás kényszere, így az ügyek egyesítésének és elkülönítésének általános szempontjai alapján ítélt meg, hogy mely bűncselekményeket kell, lehet vagy éppen indokolt az adott eljárás tárgyává tenni.

A Javaslatban szereplő megoldással megelőzhető továbbá, hogy a büntetőeljárásokkal párhuzamosan folytatott újabb részcselekmények elkövetése miatt folyamatosan módosítani kelljen az egységbe tartozó bűncselekmény miatt folytatott ügy tárgyát, ehelyett az újabb bűncselekmény más eljárásban is elbírálnak. Az új eljárásban pedig a büntetőeljárás teljes eszközrendszere rendelkezésre áll a megalapozott döntés előkészítéséhez.

Az egységet lezáró időponttal kapcsolatban felmerülő kérdés, hogy a vád törvényességi elemeinek a hiánya miként érinti az egység felbomlását. A vád törvényes elemeinek a jogalkotói meghatározása – a Be. miniszteri indokolása szerint – egyben a vád fogalmi meghatározásának az elemeit is jelenti. Ebből következően tartalmi értelemben nem minősül vádnak az olyan beadvány, amely nem vagy hiányosan tartalmazza a felsorolt elemeket. Így tehát a törvénytelen vád, mint „nem létező” vád nem válthat ki jogkövetkezményt az egység felbomlása szempontjából sem.

Ezen a ponton kell rögzíteni azt is, hogy az új szabályozás következtében nem alakulhat ki olyan helyzet, hogy egy korábban benyújtott vádban bűncselekménynek minősülő cselekmény az új szabályozás következtében ne minősüljön bűncselekménynek. Ha ugyanis az egységet lezáró vádemelést megelőző részcselekmények nem valósítanak meg bűncselekményt, akkor a vádemelésre (egyben az egység lezárására) már a hatályos szabályok szerint is törvénytelenül került volna sor, így a vádemelés a fentiek szerint nem szakítja meg – az azt megelőző – a részcselekmények egységbe foglalását. Ilyenkor az újabb, immár törvényes szabályoknak megfelelő vádemelés zárhatja le az egységet. Ezzel szemben az új szabályozás következménye lehet, hogy a korábban egységbe tartozó minősítő körülmények nem valósulnak meg. A halmazati büntetéskiszabási szabályokból kifolyólag ezzel együtt sem várható, hogy a kiszabott büntetések számottevően enyhébb irányba mozdulnának el. A korábbi jogállapothoz képest korlátozottabb büntetéskiszabási lehetőségeknek az olyan bűncselekmények esetén lehet különös jelentősége, ahol a minősített esetben – törvényi egység folytán – életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabható, és a törvényi egység felbomlásával erre nem lenne lehetőség. Ez a jelenlegi törvényhez képest egyedül az emberölés bűncselekményénél eredményezhetne – a jogalkotói szándékkal szemben – indokolatlan korlátozást. Ennek elkerülése érdekében a Javaslat új minősített esetet vezet be az emberölés tényállásába.

További jogkérdés fakadhat az ügyek egyesítése folytán kialakuló az eljárásjogi helyzetből. Ilyen esetben az egységet valamennyi – ugyanazon bűncselekmény miatt – történt vádemelés lezárja, vagyis az egyesített ügyben a vádemelések közötti szakasz is egy önálló bűncselekménynek tekintendő. Ebben az esetben is annak van jelentősége, hogy az egyes részcselekményeket mikor követték el (az első vádemelés időpontját megelőzően vagy a második vádemelést megelőzően, azonban a korábbi vádemelést követően). Azokban az esetekben pedig, ha egységbe nem foglalható, eltérő bűncselekmények miatti eljárások egyesítésére került sor, nyilvánvaló, hogy az eltérő időpontokban történt vádemelésnek semmilyen hatása nem lesz a bűncselekmény egység kérdésére, hiszen annak feltételei eleve kizártak.

A Javaslatban szereplő terminológiával kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy bár a Javaslat nem nevesíti külön, de a cselekmény fogalmába a Btk. 4. §-ában meghatározott bűncselekmény fogalomra figyelemmel nem csak az (aktív) tevékenységet, hanem a mulasztást is bele kell érteni. Fontos továbbá utalni arra, hogy a Btk. hagyományos terminológiája és a jogdogmatika fogalomhasználata szerint a cselekmény minősülhet bűncselekménynek, a bűncselekmény bűncselekménynek minősítése

tautológia. A Javaslat normaszövege azért használja mégis a „több bűncselekmény egy bűncselekményt valósít meg” fordulatot, hogy ezzel egyértelműen utaljon a folytatólagosság szabályozni kívánt esetére, amelynek definíciójánál a Btk. 6. § (2) bekezdés szóhasználata is több bűncselekményt minősít egy bűncselekménynek.

Végül utalni kell arra is, hogy a Javaslat szabályozása nem változtat az ítélt dolog megállapításának alapkérdésein. Az ezen a területen irányadó 6/2009. büntető jogegységi határozat azt rögzítette, hogy a bűncselekmény egységébe tartozó cselekmény jogerős elbírálását követően nincs helye újabb vádemelésnek akkor sem, ha az adott részcselekmény nem képezte a jogerős határozattal megállapított tényállás részét. A jogegységi határozat azonban nem érintette azt a kérdést, hogy a bűncselekmény egységet milyen szempontok alapján kell megállapítani. Ebből következően az ítélt dologgal szembeni védelem továbbra is a jogegységi határozatban foglaltak állapítható meg, de csak azokra a részcselekményekre, amelyek a Javaslat szabályai alapján is bűncselekmény egységbe tartoznak.

90. §

A kiutasítás büntetés ténylegesen akkor érvényesül és tekinthető megkezdetnek a végrehajtás, ha az elítélt Magyarország területét elhagyja. Erre tekintettel, továbbá az idegenrendészeti szabályokra figyelemmel nem tartható fenn a Btk. 60. § (4) bekezdése szerinti rendelkezés, miszerint a kiutasítás az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésével kezdődik. A bíróság által elrendelt kiutasításhoz, azzal azonos tartamban beutazási és tartózkodási tilalom is kapcsolódik [lásd a Harmtv. 47. § (5a) bekezdését, valamint az Szmtv. 38. § (5) bekezdését]. A Harmtv. 47. § (7) bekezdése értelmében továbbá a bírósági kiutasításra tekintettel elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom időtartamát az Európai Unió tagállamai területének elhagyásának napjától, vagy ha ez nem ismert, az erre meghatározott határnaptól kell számítani. Az összhang érdekében szükséges a Btk. módosítása. A non refoulment eljárás esetén ez a megoldás nem lesz aggályos, mivel az elévülést az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől kell számítani és csak az első ilyen jellegű büntetés-végrehajtási bírói felülvizsgálat szakítja meg azt.

A kiutasítás végrehajtása érdekében az idegenrendészeti hatóság a Harmtv. 49. § (1) bekezdésében, illetve Szmtv. 48. § (1) bekezdésében meghatározott eljárás keretében végzést hoz a kiutasítás végrehajtásának módjáról, valamint az önkéntes teljesítésre meghatározott határidőről, határnapról. Az önkéntes teljesítés esetén nem feltétlenül ismert az ország elhagyásának tényleges időpontja, ezért a javaslat vélelmet állít fel, és ez esetben kezdőnapként a határozatban megadott határidőt jelöli meg. Speciális szabályozást igényel az az esetkör, amikor a bíróság a kiutasítást külföldön tartózkodó vagy távollévő terhelttel szemben mondja ki. Külföldön tartózkodó elítélt esetében az ország elhagyása megtörtént, míg távollévő esetében az elítélt számára nem ismert ez a kötelezettség, így nem is teljesíthető, ezért a Javaslat esetükben kiegészítő szabályként megtartja a büntetőügyben hozott ügydöntő határozat jogerőre emelkedése napját a kiutasítás kezdőnapjaként.

91. §

Az alapvető jogok biztosának az AJB-1084/2020. (korábban: 1369/2019.) számú ügyben született jelentése szabályozási problémákat állapított meg a kétszeres elvonás tilalmának az érvényesülésével kapcsolatban abban az esetben, ha az adóhatóságnak az adóhiányt megállapító határozata a költségvetési csalás miatt vagyonefelkobzást elrendelő ítélet meghozatalát követően válik véglegessé. Ennek kapcsán szükséges szabályozni az Art. és a Btk. a vagyonefelkobzásra vonatkozó szabályainak az összhangját, meg kell teremteni annak a normatív alapját, hogy a párhuzamosan folytatott eljárásokban figyelembe vegyék az eljáró szervek a másik eljárásban már megállapított ugyanolyan jellegű vagyonefelvonást.

A Btk. módosítása e körben alapvetően a 95/2011. BK véleményben megfogalmazottak mentén tartalmaz új szabályokat a kétszeres elvonás tilalmának érvényesítése érdekében, az ott kimunkált alapelvek normaszövegbe iktatása révén. A rendelkezés hangsúlyozottan a párhuzamosan folytatott eljárások esetében a kétszeres elvonás tilalmát kívánja törvényi szinten megfogalmazni. Ennek egyik feltétele a párhuzamos eljárások szoros ténybeli összefüggése, amelyet az azonos tényállás fordulat jelenít meg. Ez azonban nem jelenti a párhuzamosan folytatott eljárásokban megállapított történeti tényállások teljes azonosságát, hanem csak az adófizetési kötelezettség legfontosabb elemeinek, így például adóra elkövetett költségvetési csalás esetén az adónem és az adófizetési időszak azonosságát. Kiemelendő továbbá, hogy a módosítás az eddigi gyakorlatnak megfelelően a kétszeres elvonás tilalmát csak az ugyanazon személy, ugyanazon cselekmény elkövetéséből eredő vagyon elvonása tekintetében mondja ki. Ezért annak továbbra sincs akadálya, hogy ha például az adóhatóság az adófizetés elmulasztásban megnyilvánuló, a bűncselekményből származó vagyon megfizetésére a jogi személyt már kötelezte, azonban a büntetőbíróság megállapítja, hogy a bűncselekmény elkövetése révén annak terheltje is kimutatható vagyoni előnyre tett szert, erre nézve a bíróság – az adóhatósági megállapítástól függetlenül – a büntetőeljárásban vagyonelkobzást rendeljen el.

93. §

A Javaslat a Btk. 6. § kiegészítésével a törvényi egységbe tartozó részcselekményeket időben lezáró eljárási aktusként a vádemelést jelöli meg, egyúttal rendelkezik arról, hogy az ezt követően elkövetett újabb részcselekmény már önálló bűncselekményként bírálendő el. Az emberölés bűncselekménye esetén azonban az új rendelkezések azzal járnának, hogy a több ember sérelmére elkövetett emberölés törvényi egysége felbomlik, ha a két cselekmény közül az egyik a vádemelést követő időre esik. Az egység felbomlásával az emberölés alapesetei állnának halmazatban, és életfogytig tartó szabadságvesztés nem lenne kiszabható. Az emberi élet büntetőjogi védelmével kapcsolatos jogpolitikai célkitűzések ugyanakkor változatlanok, ezért a Javaslat egy újabb minősítő körülmény bevezetésével biztosítja, hogy az elkövető ellen emberölés büntette miatt folyamatban levő büntetőeljárás alatt, a vádemelést követően elkövetett újabb emberölés esetén életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabható legyen.

A Javaslat mindezek mellett egy objektív feltétel bekövetkezésétől teszi függővé az új minősítő körülmény alkalmazhatóságát. Az ártatlanság vélelmére figyelemmel a súlyosabb jogkövetkezmények nem alkalmazhatók akkor, ha a korábbi emberölés miatt a bűnösség megállapítására nem kerül sor. A korábbi emberölés miatti elítélésre azonban nem szükségszerűen kell, hogy sor kerüljön az újabb bűncselekmény elkövetését megelőzően, hanem az újabb bűncselekmény elbírálását megelőzően vagy azzal együtt is megtörténhet. Az új minősített eset alkalmazásához tehát összességében az szükséges, hogy az újabb emberölés elkövetésére a korábbi emberölés miatti vádemelést követően, az emiatti jogerős ítélethozatalra pedig az újabb bűncselekmény jogerős elbírálását megelőzően vagy azzal együtt – tehát azonos ügyben – sor kerüljön.

94. §, 96-98. §, 100. §

A Btk. 396. § (8) bekezdése alapján korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a költségvetési csalással okozott vagyoni hátrányt a vádemelés előtt megtéríti, azonban e rendelkezés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bünszövetségben követik el.

A Kúria Bfv.I.539/2020/10. végzése kimondta, hogy a Btk. 396. § (8) bekezdésében a korlátlan enyhítés kizárása a társas elkövetési formák közül kizárólag a bünszövetségre vonatkozik. A végzésben foglaltak szerint, a *nulla poena sine lege* elve alapján analógia alkalmazásával a bünszervezetben elkövetőkre ez a törvényi rendelkezés nem terjeszthető ki.

A bünszervezet a szervezett bűnelkövetés legsúlyosabb törvényben megjelenő, nevesített formája. A Btk. szabályozása szerint bünszövetség, az egyéb törvényi feltételek megléte esetén sem állapítható meg, ha bünszervezet megállapításának van helye. Ennek megfelelően, ha a büntető anyagi jogszabály a korlátlan enyhítést a bünszövetségben történő elkövetés esetére nem teszi lehetővé, úgy a korlátlan enyhítésre a bünszövetséghez képest súlyosabb társas bűnözési forma, a bünszervezetben történő elkövetés esetében sem indokolt lehetőséget biztosítani. Erre tekintettel, a Javaslat módosítja a Btk. 396. § (8) bekezdését és a bünszövetség mellé beiktatja a bünszervezetre történő utalást is, ezzel kizárva a korlátlan enyhítés lehetőségét.

A vázolt jogi helyzet azonban nem csupán a költségvetési csalás esetén áll fenn. Megvizsgálva a Btk. Különös Részét, megállapítható, hogy a költségvetési csalás mellett további nyolc olyan tényállás van, amelyben a bünszövetség mint minősített eset és a korlátlan enyhítés lehetősége is szabályozva van. E nyolc tényállásból négy esetén (emberrablás, közveszély okozása, uzsora-bűncselekmény, pénzhamisítás) a törvény nem zárja ki a korlátlan enyhítés lehetőségét a bünszövetségben történő elkövetés esetére. A Btk. szabályozásának logikája szerint – amelyen a Javaslat sem kíván változtatni – a törvény tehát nem kívánja általános, kivételt nem engedő kizáró körülményként megjeleníteni a szervezett bűnelkövetői formát, formákat. Ezért sem általánosságban, sem az említett négy esetben nem indokolt kizárni a korlátlan enyhítés lehetőségét a bünszervezetben történő elkövetés esetére.

A fennmaradó négy tényállásban (kábitószerszer birtoklása, vesztegetés, vesztegetés elfogadása, hivatali vesztegetés elfogadása) ugyanakkor indokolt a módosítás. A törvény ezekben az esetekben ugyan nem nevesítetten zárja ki a korlátlan enyhítés lehetőségét a bünszövetségben történő elkövetés esetére, hanem nem rendelkezik annak alkalmazhatóságáról. Ennek megfelelően a korlátlan enyhítést szabályozó rendelkezések a szervezett elkövetést magában foglaló minősítések esetén az enyhítést nem teszik lehetővé, ezzel végső soron annak alkalmazhatóságát kizárják. Ezekben az esetekben tehát szintén fennállhatna az a helyzet, hogy kifejezett törvényi rendelkezés hiányában a bünszervezetben történő elkövetés esetén korlátlan enyhítésre kerüljön sor. A Javaslat erre tekintettel e tényállásokban a korlátlan enyhítésről rendelkező bekezdésekbe beiktatja azt a szabályt, amely szerint a korlátlan enyhítés nem alkalmazható, ha a bűncselekményt bünszervezetben követik el.

95. §

A lázadás tényállása 1989. október 15. napjától kezdve nem általánosságban az állami vagy társadalmi rend megdöntésére vagy gyengítésére irányuló tömegzavargásban, hanem „csak” olyan tömegzavargásban való részvételt rendeli büntetni, amelynek közvetlen célja konkrét szervek erőszakkal vagy ezzel fenyegetve történő akadályozása, illetve intézkedésre kényszerítése alkotmányos jogkörük gyakorlásában. E szervek egyrészt a – klasszikus felosztás szerinti hatalmi ágakat megjelenítő – törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom legfőbb szervei, másrészt az államszervezet demokratikus működése felett őrködő államfő.

A Javaslat e felsorolást kiegészíti az Alkotmánybírósággal, amely elleni esetleges támadás az Alaptörvény védelmét biztosítani hivatott legfőbb szerv alkotmányos működését korlátozhatja, illetve lehetetlenítheti el, ezért indokolt az ilyen cselekményeket is lázadásként szankcionálni.

Emellett hangsúlyozni kell, hogy a taxatív felsorolás nem jelenti azt, hogy a tényállásban nem szereplő szervek jogszerű eljárásban való akadályozása vagy intézkedésre kényszerítése büntetlenül maradhatna. Ezekben az esetekben lázadás helyett más bűncselekmény miatti felelősségre vonás is megfelelően szolgálja alkotmányos berendezkedésünk védelmét, így pl. rombolást (Btk. 257. §) követ el, aki Magyarország alkotmányos rendjének megzavarása céljából középületet vagy építményt megsemmisít, használhatatlanná tesz vagy megrongál; míg hivatalos személy elleni erőszaknak (Btk. 310. §) minősül a hivatalos személy jogszerű eljárásban erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozása, jogszerű eljárásban erőszakkal vagy fenyegetéssel

intézkedésre kényszerítése, vagy eljárása alatt, illetve emiatt történő bántalmazása (a csoportosan történő elkövetés pedig minősített eset).

102. §

A Btk. 283. §-a szerinti fogolyszökés tényállását pontosítani kell egyes bűnügyi jogsegély teljesítése során alkalmazható bűnügyi felügyeleti formák bevezetésére tekintettel.

Az EÜtv. 9/A §-a a terhelttel szemben lehetővé teszi az európai elfogatóparancs végrehajtása tárgyában tartott tárgyaláson az ideiglenes átadási letartóztatás helyett olyan ideiglenes átadási bűnügyi felügyelet elrendelését, amelynek során a bíróság a terhelt számára előírja, hogy meghatározott területet, lakást, egyéb helyiséget, intézményt vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül ne hagyjon el. Ezt a kényszerintézkedést azonban a Btk. a fogolyszökés tényállásában nem nevesíti.

Nem szerepel továbbá az Nbjt.-ben szabályozott kiadatási bűnügyi felügyelet sem a hatályos tényállásban. Az Nbjt. 25/A §-ának (2) bekezdése szerint az ideiglenes kiadatási letartóztatás helyett olyan ideiglenes kiadatási bűnügyi felügyelet, és a kiadatási letartóztatás helyett olyan kiadatási bűnügyi felügyelet rendelhető el, amelynek során a bíróság a terhelt számára előírja, hogy meghatározott területet, lakást, egyéb helyiséget, intézményt vagy ahhoz tartozó bekerített helyet engedély nélkül ne hagyjon el.

A módosítás célja annak egyértelművé tétele, hogy e kényszerintézkedések szabályainak megszegése esetén is megvalósul a Btk. 283. §-ában meghatározott bűncselekmény.

103. §

A megyei intézményfenntartó központokról, valamint a megyei önkormányzatok konszolidációjával, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egészségügyi intézményeinek átvételével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 258/2011. (XII.7.) Korm. rendelet alapján a megyei intézményfenntartó központok 2013. március 31-én a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságba történő beolvadással megszűntek. E módosításra tekintettel szükséges a Btk. 459. § (1) bekezdésének 11. pontjából e megszűnt szervezetekre történő utalást elhagyni.

104. §

A Bizottság 2021. június 9-én 2021/2071. számon kötelezettségszegési eljárást indított Magyarország ellen a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat egyes rendelkezéseit átültető magyar intézkedések bejelentésének elmulasztása és ugyanezen 2002/584/IB tanácsi kerethatározatnak való meg nem felelés miatt.

A Bizottság kifogásolta, hogy Magyarország nem mérlegelhető, hanem kötelező megtagadási okként ültette át a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4a. cikkének (1) bekezdését, annak ellenére, hogy az Európai Unió Bírósága C-416/20 (PPU) számú ítéletében egyértelművé tette, hogy a 4a. cikk az elfogatóparancs végrehajtása megtagadásának mérlegelhető esetéről rendelkezik, és figyelembe vehető minden olyan körülmény is, amely lehetővé teszi, hogy a végrehajtó hatóság megbizonyosodjon arról, hogy az átadás nem jár az érintett személy védelemhez való jogának megsértésével, és átadhatja őt a kibocsátó tagállamnak.

A Javaslat ennek tesz eleget azzal, hogy megtartja az EÜtv. eredeti szabályozási koncepcióját, melynek célja hogy egyfajta iránymutatásként szolgáljon a végrehajtó hatóságok számára, abban a tekintetben, hogy melyek azok az esetek, amikor a végrehajtás megtagadásának nem lehet helye, és ne fordulhasson elő olyan mérlegelésen alapuló átadás, ahol a terheltet megillető alapvető garanciák nem érvényesülhettek az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló határozat meghozatalát eredményező tárgyaláson. A Javaslat lehetőséget teremt a végrehajtó hatóságnak arra, hogy a terhelt védekezéshez és jelenlétéhez való jogával összefüggésben minden lényeges körülményt figyelembe vegyen, és

megbizonyosodjon arról, hogy az átadás nem jár alapvető eljárási garanciák megsértésével. Ezzel biztosítottá válik, hogy – a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat céljának megfelelően – az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadására csak végső esetben kerül sor, és egyúttal joggyakorlatának megfelelő iránymutatást nyújt arra nézve, hogy milyen garanciális feltételek vizsgálata szükséges a hatáskörébe tartozó, tehát mérlegelésének tárgykörébe utalt döntéshozatal során.

105. §

Az EUTv. jelenleg nem tartalmaz rendelkezést az átadást megelőzően elkövetett bűncselekmény miatt ismételten európai elfogatóparancs vagy hozzájárulás iránti kérelem sorsáról, arra az esetre, ha a hozzájárulás megadására az előtt kerül sor, hogy – az átadásról szóló határozat meghozatalát követően – az átadás végrehajtására sor került volna, és időközben az alapügyben kibocsátott európai elfogatóparancsot visszavonják. A Javaslat az erre irányuló szabályokat teremti meg.

Amikor az eredeti elfogatóparancsot az átadás tényleges végrehajtását megelőzően a kibocsátó igazságügyi hatóság visszavonja, az alap átadási eljárást meg kell szüntetni. Ezekben az esetekben nyilvánvalóan a hozzájárulási kérelem alapján sincs lehetőség a terhelt átadására. Ilyenkor azonban a később kibocsátott európai elfogatóparancs tárgyában a bíróságnak érdemben döntenie kell, hiszen főszabály szerint az európai elfogatóparancsot végre kell hajtani, és az első európai elfogatóparancs visszavonása nem eredményezheti a második európai elfogatóparanccsal érintett bűncselekmény tekintetében az elkövető büntetlenségét. Ezért az EUTv. új 22/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy a hozzájárulásról szóló döntést is hatályon kívül kell helyezni, és a döntés hatályon kívül helyezését követően a később kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtásával kapcsolatos eljárást le kell folytatni.

107. §

1. EUTv. 3. § (2) bekezdéséhez:

A módosítás összefügg az Nbjt. 13. § (2) bekezdésének módosításával, indokát ld. ott.

2. EUTv. 5. § (1) bekezdés e) pontjához:

A Bizottság a 2021/2071. számú kötelezettségszegési eljárásban kifogásolta, hogy Magyarország nem ültette át helyesen nemzeti jogába a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 5. cikkének 3. pontját.

A 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 5. cikke kimondja, hogy az európai elfogatóparancs igazságügyi hatóság általi végrehajtása a végrehajtó hatóság nemzeti joga alapján bizonyos feltételekhez köthető. A 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 5. cikkének (3) bekezdése értelmében e feltételek vonatkozhatnak az állampolgároknak vagy lakosoknak a végrehajtó tagállamba szabadságvesztés büntetéseik letöltése céljából történő visszaszállítására.

Az EUTv. 5. § (1) bekezdésének e) pontja azonban, a 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 5. cikkének (3) bekezdésével szemben, csak azokra a magyar állampolgárokra vonatkozik, akik Magyarország területén lakcímmel rendelkeznek, és nem terjeszti ki ugyanezt a bánásmódot a magyarországi lakos uniós polgárokra. A Bizottság álláspontja szerint e rendelkezés sérti az állampolgárság alapján történő megkülönböztetés tilalmának elvét.

A módosítás minderre tekintettel megteremti a lehetőségét annak, hogy a bíróság az európai elfogatóparancs végrehajtását megtagadhassa abban az esetben is, ha a terhelt olyan az Európai Unió más tagállamának állampolgára, aki Magyarország területén lakcímmel rendelkezik, és a kibocsátó

tagállami igazságügyi hatóság nem nyújt megfelelő jogi garanciát arra, hogy szabadságvesztés büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés jogerős kiszabása esetén a terhelt kérelmére a büntetés vagy az intézkedés végrehajtására visszazsallítják Magyarország területére.

3. EUtv. 30. § (3) bekezdéséhez és 123. § (1) bekezdés b) pontjához:

A 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 27. cikk (3) bekezdés f) pontja alapján a specialitás elvéről való lemondó nyilatkozatot a kibocsátó tagállam illetékes igazságügyi hatóságai előtt kell megtenni, és azt az adott állam belső jogának megfelelően kell jegyzőkönyvbe venni.

Az EUtv. 25. § (4) bekezdése alapján, a vádemelés előtt az európai elfogatóparancsot a nyomozási bíróság bocsátja ki, illetve, ha a terhelt jogerősen kiszabott szabadságvesztés büntetést vagy szabadságelvonással járó intézkedést kell végrehajtani, az európai elfogatóparancsot a büntetés-végrehajtási bíróság bocsátja ki. E szabályozás alapvető indoka, hogy mivel az európai elfogatóparancs elsősorban a keresett személy letartóztatására irányuló határozat, amelyet a kölcsönös elismerés elve alapján – a kevés számú megtagadási okot kivéve – automatikusan végre kell hajtani az Európai Unió egész területén, kibocsátására – a belső joggal összhangban – kizárólag a letartóztatás feltételeinek vizsgálatára és elrendelésére hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság jogosult, illetve köteles.

Amennyiben a terhelt a specialitás szabály alkalmazásához fűződő jogáról lemond nincs szükség hozzájárulás iránti kérelem beszerzésére az alapügyben kibocsátott európai elfogatóparancsot végrehajtó tagállam tekintetében. Azonban lemondás esetén is elmondható, hogy az átadás előtt elkövetett cselekmény vonatkozásában európai elfogatóparancs kibocsátására illetékes bíróság rendelkezik az ügy teljes ismeretével. Erre tekintettel indokolt módosítani a hatályos rendelkezéseket akképpen, hogy a lemondó nyilatkozatot az európai elfogatóparancs kibocsátására jogosult bíróság előtt kell megtenni.

A korábbi szabályozási rendszer indoka a terhelt személyes jelenlétének szükségessége volt, amely legkönnyebben a fogvatartás helyén volt biztosítható. Azonban a hatályos szabályok szerint a távmeghallgatás miatt a nyilatkozat felvétele aggálytalanul megoldható az európai elfogatóparancs kibocsátására jogosult bíróság előtt is, így elkerülhető az iratok áttétele a fogvatartás helye szerinti bv. csoportnak.

4. EUtv. 64/D. § és 69/B. §-ához:

A módosítások technikai jellegű pontosítást tartalmaznak.

5. EUtv. 140/C. § (3) bekezdéséhez és 140/D. § (2a) bekezdéséhez:

A sértett és a köz javára történő jóvátétel átvétele és átadásának szabályai a magyar nemzeti büntetőjogban hiányosak, ezért indokoltá vált a hatályos szabályozás felülvizsgálata.

A módosítással – a szabálysértési jogsegély eljárás szabályaihoz hasonlóan – egyértelműen kimondásra kerül, hogy a sértett vagy a köz javára fizetendő jóvátétel végrehajtásáról a büntügyi költség szabályai szerint kell rendelkezni.

6. EUtv. 141. § (1) bekezdéséhez:

Az EUtv. 141. §-ának (1) bekezdése (IX/C fejezet - pénzbüntetés vagy más pénzügyi kötelezés végrehajtására irányuló jogsegély cím alatt) lehetővé teszi többek között a jogerős vagy véglegessé vált elítélés alapján büntügyi költség megfizetésére kötelezés végrehajtásának átadását a terhelt tényleges tartózkodási helye, a jogi személy székhelye vagy telephelye szerinti tagállamnak, vagy annak a tagállamnak, ahol a terhelt vagy a jogi személy vagyonnal vagy jövedelemmel rendelkezik.

Nincs azonban ebben a körben szabályozva azon bűnügyi költség végrehajtásának – európai uniós tagállamnak történő – átadása, amelyet az ügyész állapít meg az általa megszüntetett eljárásban, noha a Be. 402. §-ának (2) bekezdése kivételesen lehetővé teszi a gyanúsított bűnügyi költség viselésére való kötelezését.

Az EÜtv. 141. §-a a kölcsönös elismerés elvének a pénzbüntetésekre való alkalmazásáról szóló kerethatározatot (a továbbiakban: kerethatározat) ülteti át. A kerethatározat 1. cikkének b) pontja iii) alpontja szerint a határozathoz vezető bírósági vagy közigazgatási eljárás költségeire vonatkozó pénzösszeg is a pénzbüntetés körébe tartozik. E kerethatározat tehát kifejezetten lehetővé teszi a bírósági határozattal lezárt eseteken túlmentően is a bűnügyi költség végrehajtásának átadását, feltéve, hogy az érintett személynek lehetősége nyílt arra, hogy valamely, különösen büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező bíróság elbírálja az ügyét; ezzel összefüggésben az EÜtv. 13. sz. mellékletében található formanyomtatvány is tartalmazza a kitöltendő rovatot. Ilyen esetben a Be. 402. §-a megteremti a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezéssel szemben a bírósági jogorvoslatot (felülbírálati indítvány), tehát a kerethatározatban meghatározott bírósági jogorvoslat feltétele is teljesül.

Az EÜtv. 137.§-a egyébként nem zárja ki az ugyanilyen tagállami határozat végrehajtásának átvételét, tehát annak nincs akadálya, hogy Magyarországon külföldi határozat alapján a bűnügyi költséget hasonló esetben behajtsák.

E joghézag kiküszöbölésére a Javaslat lehetővé teszi az ügyészi határozattal megállapított bűnügyi költség megfizetésére kötelezés végrehajtásának átadását is.

7. EÜtv. 1., 12. és 15. mellékletéhez:

A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvény jelentősen módosította a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben (a továbbiakban: Btk.) meghatározott gyermekpornográfia tényállását, ennek keretében új § is beiktatásra került (204/A. §), amely módosítás szükségessé teszi az e tényállásra utaló ágazati (elsődlegesen az ún. státusz) törvények felülvizsgálatát.

Áttekintve a vonatkozó törvényeket megállapítható, hogy nemcsak a fenti módosítás, hanem a Btk.-t érintő korábbi kiegészítések (pl. új pszichoaktív anyaggal visszaélés), számozásbeli változások (pl. szexuális erőszak, kerítés) sem lettek átvezetve e jogszabályokban, ezért a Javaslat egyúttal ezt is elvégzi.

Valamint az elfogatóparancsok kitöltése során a bíróságok az „emberkereskedelem” helyett gyakran tévesen a „jogellenes tartózkodás és beutazás elősegítése” kategóriát jelölik meg a nyomtatvány e/I. alpontjában, erre tekintettel pontosításra kerül az 1. melléklet és 12. melléklet táblázata.

108-110. §, 119. §, 141. §, 190-191. §

1. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépésével a kiutasítás mellékbüntetésre vonatkozó rendelkezés egészen 1999. február 28. napjáig az alábbi szöveggel volt hatályban:

***61. §** Azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, a Magyar Népköztársaság területéről ki kell utasítani. A kiutasított köteles az ország területét elhagyni, és csak külön engedéllyel térhet vissza.*

A korábban hatályban volt Btk. tehát a fenti időpontig a kiutasítás mellékbüntetés tekintetében nem határozott meg konkrét tartamot, az ahhoz kapcsolódó beutazási és tartózkodási tilalmat az idegenrendészeti hatóság határozattal állapította meg a külföldiek beutazásáról, magyarországi tartózkodásáról és bevándorlásáról szóló 1993. évi LXXXVI. törvény akkor hatályban volt rendelkezései szerint és annak szükségességét évente felülvizsgálta. Ki kell emelni ugyanakkor, hogy az idegenrendészeti hatóság jelenleg nem rendelkezik olyan jogkörrel, amely lehetővé tenné a bíróság által alkalmazott kiutasítás esetére annak tartamáról való rendelkezést.

A hatályos szabályozás szerint a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 47. § (5a) bekezdése alapján a bíróság által elrendelt kiutasításhoz kapcsolódó beutazási és tartózkodási tilalmat az idegenrendészeti hatóság a bíróság által a kiutasításra megállapított tartammal egyezően rögzíti az idegenrendészeti nyilvántartásban. Hasonlóan rendelkezik a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 38. § (5) bekezdése. Megállapítható tehát, hogy a hatályos rendelkezések alapján az 1999. február 28. napjáig hatályban volt Büntető Törvénykönyv alkalmazásával kiszabott kiutasítás mellékbüntetés elrendelése bár megalapozott, de tartamának határozatlan volta miatt nem végrehajtható.

A kiutasítás időbeli hatályára vonatkozó rendelkezést a büntető jogszabályok módosításáról szóló a 1998. évi LXXXVII. törvény 10. §-a iktatta be, 1999. március 1-jei hatállyal a korábban hatályban volt Btk.-ba. Az indoklás szerint jogállami és garanciális szempontok alapozták meg a módosítás szükségességét. A beiktatott 61. § (3) bekezdése szerint a kiutasítás végleges hatályú, vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az utasítható ki, akinek az országban való tartózkodása – figyelemmel az elkövetés jellegére, az elkövető kapcsolataira – a közbiztonságot jelentősen veszélyeztetné. A határozott ideig tartó kiutasítás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

2. A büntető hatalom gyakorlásának a büntetések eredményes végrehajtása immanens része, a jelenlegi jogszabályi környezetben a határozatlan tartamú kiutasítás végrehajthatatlan, aminek a megoldása jogalkotást igényel. A Javaslat a probléma felszámolása érdekében átmeneti rendelkezést iktat be a Btk.-ban a kiutasítás tartamának meghatározására.

Lényeges szempont a kiutasítás időbeli hatályának meghatározásakor, hogy az 1999. február 28. napjáig hatályban volt Btk. alapján történő kiutasítás nem végleges hatályú volt, hanem határozatlan tartamú, amihez az idegenrendészeti hatóság által határozattal megállapított beutazási és tartózkodási tilalom kapcsolódott. Jogállami garanciális szempontból a Javaslat végleges hatályú kiutasítás elrendelését nem teszi lehetővé. A bíróság által a kiutasítás tartamaként meghatározható tételkeret megállapításakor a Javaslat a Btk.-ba utóbb bevezetett és jelenleg is hatályos tételkeretéhez igazodik, vagyis a kiutasítás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év lehet.

3. Az Európai Unióhoz való csatlakozással a kiutasítás szabályozása már különbséget tesz, és különös feltételeket határoz meg a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező és harmadik ország állampolgára között, illetve a hosszabb ideje jogszerűen itt tartózkodó állampolgárok esetében. Jogállami megoldásként és tagállami kötelezettségünknek eleget téve a Javaslat előírja mind az ítélező, mind a különleges eljárást lefolytató bíróság számára, hogy ezeket a különös feltételeket vizsgálja. E vizsgálat eredményeként a bíróság mellőzheti a kiutasítás kiszabását, illetve a különleges eljárásban a kiutasítás mellékbüntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezésére lesz lehetőség.

4. Arra az esetre, ha a bíróság jogerős ítéletében a kiutasítás tartama az 1999. február 28. napjáig hatályban volt Büntető Törvénykönyv alkalmazásával nem került meghatározásra és a kiutasítás végrehajtása érdekében még nem intézkedtek, pl. a kiszabott szabadságvesztés letöltése okán, a Javaslat a Be.-ben meghatározott különleges eljárás lefolytatására ad lehetőséget. A bíróság a kiutasítás

tartamára vonatkozó döntését ítélettel hozza meg, az indítvány elutasításáról nem ügydöntő végzésben határoz. A Javaslát lehetőséget biztosít a bíróság döntésének ügyiratok alapján történő meghozatalára. Ha a bíróság pl. a személyi körülményekre vonatkozóan szükségesnek tartja a terhelt meghallgatását, akkor nyilvános ülést tart. Rendszertanilag ezt az új különleges eljárás a Be. 837. § (2) bekezdés c) pontjaként illeszthető be, tekintve, hogy büntetésre vonatkozik.

5. Garanciális érvek szólnak amellett, hogy a különleges eljárás lefolytatásának akadályát képezze az a körülmény, ha a kiutasítást kiszabó ügydöntő határozat jogerőre emelkedése óta tíz év eltelt, mivel ez lehetne a kiutasítás leghosszabb tartama. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a kiutasítás mellékbüntetés mind addig nem volt végrehajtható, amíg az elítélt a szabadságvesztés főbüntetést vagy más szabadságvesztést ki nem töltött, ezért annak tartamát a határidő számításakor figyelmen kívül kell hagyni. A Javaslát a különleges eljárás lefolytatását akkor is kizárja, ha a határozatlan tartamú kiutasítás végrehajtása az idegenrendészeti jogszabályok szerint megtörtént (pl. kitoloncolással). Ez utóbbi esetben a kiutasított az akkori idegenrendészeti szabályok által meghatározott ideig nem léphetett az ország területére. A nemleges feltétel megállapítása esetén az indítvány elutasításának lesz helye, illetve ha az eljárás hivatalból indult, a bíróság mellőzi a döntést.

6. Azokra az esetekre, amikor a különleges eljárás lefolytatását a törvény kizárja, a Javaslát a Bv. tv. módosításával rendelkezik a határozatlan tartamú kiutasítás végrehajthatósága megszűnésére vonatkozó feltételekről, illetve az ennek megállapítására irányuló büntetés-végrehajtási bírói eljárás beiktatásáról. A határozatlan tartamú kiutasítás mellékbüntetés végrehajthatósága megszűnését a Javaslát, igazodva a meghatározható felső tartamához, a végrehajtástól, illetve az ítélet jogerőre emelkedésétől számított tíz évben határozza meg. Az eljárás lefolytatásának az elítélt, illetve a védő kérelmére is helye van, amely feltehetően ezekben az ügyekben a jellemző mód lesz. A büntetés-végrehajtási bíró iratok alapján hozhatja meg a döntést. Különös illetékességi szabály beiktatása is szükségessé vált az elítéltek speciális helyzetére figyelemmel.

7. Utalni szükséges arra, hogy a különleges eljárás lefolytatása eredményeként a bíróságnak az erre rendszeresített értesítőlapot a Bv. tv. 33. § (2) bekezdésnek kiegészítése értelmében ki kell állítania, illetve ha a kiutasítás mellőzéséről dönt, határozatát meg kell küldeni az idegenrendészeti hatóságnak, illetve erről értesíteni kell a bünygyi nyilvántartó szervet. Ez utóbbi rendezése alacsonyabb szintű jogi szabályozással elvégezhető.

A 301. § (7) bekezdésében kerül bevezetésre a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény, ebből következően szükséges a 436. § (1) bekezdésében a hivatkozás szövegcsérés pontosítása.

113. §, 116. §

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Vmt.) lehetővé tette az ügyirat egyszerűsített kézbesítését. Célszerű ennek egyes rendelkezéseit a büntetés-végrehajtási ügyszakban is lehetővé tenni. Garanciális elemként kerül rögzítése, hogy az elítélt részére a szabadságvesztés letöltésére szóló felhívást az elektronikus levelezési cím mellett postai úton is meg kell küldeni.

A Vmt. 236. § (6) bekezdése szerint a büntetés-végrehajtási bírói eljárásokban, ha ez a járványügyi intézkedésre vagy az egészségügyi válsághelyzettel összefüggő más okra figyelemmel, illetve a törvényszék elnökének ezzel kapcsolatos rendelkezése alapján indokolt, a meghallgatás és a tárgyalás megtartásakor az eljárás résztvevői jelenlétének biztosítása elektronikus hírközlő hálózat vagy más elektronikus kép- és hang továbbítására alkalmas eszköz útján is megengedett azzal, hogy ha az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott fogva van, a jelenlétét elsősorban telekommunikációs eszköz használata útján kell biztosítani. A gyakorlatban a fogva lévő elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott esetében a jelenlétének telekommunikációs eszköz útján történő biztosítása jól működött, ezért

célszerű ezt a formát főszabályként meghatározni. A Javaslat által adott megoldással elkerülhető az elítélt, illetve egyéb jogcímen fogvatartott költséges és biztonsági kockázatot is magában rejtő előállítás.

A büntetés-végrehajtási bírói ügyek egy részében garanciális indokokra tekintettel az elítélt meghallgatása (értsd: személyes meghallgatása) nem mellőzhető (felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése, feltételes szabadságra bocsátás engedélyezése vagy megszüntetése, közérdekű munka átváltoztatása szabadságvesztésre, javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás). Ezekben az esetekben, amennyiben az elítélt ismeretlen helyen tartózkodik, első lépésben körözés kiadására kerül sor, és ha ennek eredményeként vagy más forrás, így pl. a pártfogó felügyelő jelentése alapján bebizonyosodik, hogy az elítélt külföldön van, bűnügyi jogsegély keretében az idézés vagy a határozat kézbesítésre, illetve az elítélt távmeghallgatás útján történő meghallgatására kerülhet sor. A Bv. tv. hatályos szabályai nem tartalmazzak rendelkezést a külföldön tartózkodó elítélt jelenlétének telekommunikációs eszköz útján történő biztosítására, illetve hogy jogsegély ügyben a távmeghallgatására kerülhessen sor. A Javaslat pótolja ezt a hiányt a büntetés-végrehajtási bírói eljárás általános szabályainak a módosításával.

A Vmt. 236. § (6) bekezdéséből levezethetően a Javaslat – a büntetés-végrehajtási bíró engedélyéhez kötötten – lehetővé teszi a meghallgatás és a tárgyalás megtartásakor az eljárás résztvevője telekommunikációs jelenlétének biztosítását elektronikus kép- és hang egyidejű továbbításra alkalmas saját eszköz útján. Tekintettel arra, hogy ez a könnyítés a Be. szabályai közt is megjelenik, mint a jelenlét egyszerűsített telekommunikációs eszköz útján történő biztosítása, célszerűségi szempontok indokolják a szabályozások összhangjának megteremtését, amit a javaslat a Be. vonatkozó rendelkezései alkalmazásának az előírásával old meg.

A joggyakorlat részéről érkezett jelzés szerint problémát jelent, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó elítélttel szemben kibocsátott elfogatóparancsot követően is sor kerül az ügyek áttételére, ha az elfogás alkalmával másik törvényszékhez tartozó címet ad meg az elítélt. Célszerűségi és pertakarékossági szempontok indokolják, hogy azon büntetés-végrehajtási bírói eljárásokban, amelyekben a szabadlábon lévő elítélt meghallgatása nem mellőzhető és az ismeretlen helyen tartózkodó elítéltnak az elfogatóparancs alapján az illetékes büntetés-végrehajtási bíró elé állítása során az elítélt által bejelentett lakcím vagy tényleges tartózkodási hely módosulása már ne változtathassa meg a büntetés-végrehajtási bíró illetékességét. Azonos érvek alapján ezt a szabadlábon lévő és szabályszerű idézésre megjelent elítélt esetére is indokolt kiterjeszteni. Szükséges továbbá rendezni, hogy azokban az ügyekben, amikor az elítélt tényleges tartózkodási helye külföldön van, mi határozza meg a büntetés-végrehajtási bíró illetékességét, ha az egyébként nem lenne megállapítható.

114. §

A jogerősen kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának bizonyossága és kiszámítható időn belüli megkezdése alapvető társadalmi érdek, ami a büntetési célok érvényesülése (generális és speciális prevenció) szempontjából meghatározó jelentőséggel bír. Jogalkalmazói jelzés érkezett arról, hogy jogbizonytalanság tapasztalható a tekintetben, hogy a Bv. tv. 39. § (1) bekezdése szerinti halasztási kérelem mely időpontig engedélyezhető. A büntetési célok érvényesülése és a joggyakorlat egységesítése érdekében szükséges annak törvényi rendezése, hogy a halasztás iránti kérelem mely időpontig nyújtható be, illetve engedélyezhető. Figyelemmel arra, hogy a végrehajtás megkezdésére szóló felhívás főszabályként a végrehajthatóság megállapításától számított három hónapon belüli időpontra kell, hogy történjen célszerű ehhez igazítani a halasztás iránti kérelem benyújtásának határidejét, ami az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől számítandó. A bíróság mérlegelési körébe tartozik annak eldöntése, hogy a felhozott személyes indokok alapján a három hónapos kereten belül – amelynek kezdő időpontja a kérelem elbírálásához köthető – milyen tartamú halasztást

engedélyez. Ha a bíróság a kérelmet megalapozottnak találja és a végrehajtás megkezdésére kitűzött határnapra figyelemmel ez indokolt, a végrehajtás függőben tartása érdekében intézkedhet. Ebből következően nincs akadálya annak, hogy a bíróság a jogerőre emelkedést követően benyújtott kérelem alapján akár három hónapra engedélyezzen halasztást, amennyiben intézkedik a végrehajtás függőben tartása érdekében. A módosítás célja az egységes jogalkalmazás biztosítása.

115. §

Az egységes bírói gyakorlat érdekében szükséges a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárt életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték esetén a kötelező kegyelmi eljárás esetén a negyven év számításánál a Btk. 92-92/B. §-a alapján beszámított idő figyelembevételéről rendelkezni.

117-118. §, 135. §

A joggyakorlat részéről érkezett módosítási javaslat mutatott rá arra, hogy komoly kockázatot jelenthet, hogyha a reintegrációs őrizetet a büntetés-végrehajtási bíró döntése alapján az elítélt megkezdheti, míg ha az ügyészség fellebbezése alapján a másodfokú bíróság mellőzi a reintegrációs őrizet elrendelését, az elítéltet vissza kell hívni a szabadságvesztés végrehajtásának további letöltésére. Az elítélt ezen időszak alatt olyan lelkiállapotba kerülhet, amely bűnismétlési kockázattal járhat, illetve arra vezetheti, hogy kivonja magát a további végrehajtás alól. A Javaslat ezért a feltételes szabadságra bocsátáshoz hasonlóan, az ügyészség fellebbezésének halasztó hatályt tulajdonít.

Ugyancsak a gyakorlati alkalmazás körében merült fel problémaként, hogy a reintegrációs őrizet utolsó napján az elítélt szabadítására akkor is sor kerül, ha az elítélttel szemben elzárás, átváltoztatott szabadságvesztés vagy szabálysértési elzárást vár végrehajtásra, ami felveti annak a lehetőségét, hogy az elítélt a következő napon a végrehajtás foganatosítása érdekében nem jelenik meg és a végrehajtásért felelős szervnek kell intézkednie. A Javaslat erre az esetre előírja, hogy a reintegrációs őrizet utolsó napjára – amikor a szabadságvesztés tekintetében a büntetés-végrehajtási jogviszony még egyébként fennáll – az elítéltnak be kell vonulnia a bv. intézetbe, majd a következő naptól foganatba kell venni a még végrehajtásra váró büntetést. A felhívást az elítélt részére az általános szabályok szerint kell kiadni.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a reintegrációs őrizet hatálya alatt állók életében előfordulhatnak olyan események, amikor számukra is nyilvánvalóvá válik, hogy a reintegrációs őrizet folytatása nem célszerű, az nem éri el a célját. Ilyen eset lehet például, amikor a befogadó és a reintegrációs őrizet hatálya alatt álló személy között a kapcsolat megromlik, és így az együttélés a továbbiakban már nem lehetséges. Az ilyen és ehhez hasonló életesemények esetére szükséges a kérelemre történő megszüntetéssel kapcsolatos szabályok törvénybe iktatása. Ez felveti a büntetés-végrehajtási bírói eljárásban a 61/C. § (1a) bekezdésében a hivatkozás pontosítását.

120. §, 142. §

A pártfogó felügyelet végrehajtása során a pártfogolt magatartása kedvezőtlen irányban is megváltozhat, vagy olyan élethelyzetbe kerül, amely miatt a bűnismétlési kockázata magasabbá válik, a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő részéről indokoltá válhat külön magatartási szabály előírása a büntetés-végrehajtási bíró útján. A hatályos jogszabályok viszont jelenleg kizárólag abban az esetben teszik lehetővé a külön magatartási szabályok megváltoztatását, ha a büntetés-végrehajtási bíró az ügydöntő határozatában azok elrendeléséről már rendelkezett. Garanciális elemként kerül beiktatásra, hogy új külön magatartási szabály előírását megelőzően az elítélt meghallgatása a büntetés-végrehajtási bírói eljárásban nem mellőzhető.

Azáltal, hogy a pártfogó felügyelő vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő hatásköre bővül az új magatartási szabályok előírására vonatkozó javaslattevési jog rögzítésével, mind a támogató, mind a kontrollfunkció hatékonyabban érvényesíthető, amely jelentősen hozzájárulhat a pártfogó felügyelet alatt álló személy bűnismétlési és visszaesési kockázatának csökkentéséhez.

121. §

Külföldi elítélt esetében Magyarország területéről történő kiutasítása komoly kockázati tényező a reintegrációs őrizet elrendelhetősége szempontjából, mivel alappal tartani lehet attól, hogy a kiutasítás elkerülése érdekében elszökne, elrejtőzne. Erre tekintettel zárta ki a reintegrációs őrizetre bocsáthatók köréből a kiutasított elítélteket a Bv. tv.-nek a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról 2020. évi XLIII. törvénnyel történő módosítása. Ez az érvelés vonatkoztatható az idegenrendészeti hatóság által elrendelt kiutasítás esetére is, ezért a Javaslat ezzel kiegészíti a reintegrációs őrizetből kizártak körét. Ezt szövegcsérés módosítással végzi el a Javaslat. Ezzel összefüggésben szükséges a külföldi állampolgárságú elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott tekintetében az adatkezelési kört kiterjeszteni az idegenrendészeti nyilvántartásban az idegenrendészeti kiutasításra vonatkozó adataira.

122. §

A módosítással érintett esetkörökben jelenleg törvényileg nem szabályozott, hogy kinek a feladata az elítélt felhívása a hátralévő rész letöltésére, amire az általános feladatkörben eljáró Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának (a továbbiakban: BVOP) kijelölése célszerű.

123-124. §

Az első ízben végrehajtandó szabadságvesztés letöltésére bv. intézetbe kerülő ún. első büntényes elítéltek esetében jelentkező frusztráció, szorongás, az ismeretlen és félelmetes közeggel való találkozás élménye halmozottan jelentkezik. A negatív hatások elkerülése, a pozitív személyiségjegyek fejlesztése, erősítése érdekében a kapcsolattartás alakulását különösen figyelemmel kell kísérni és a megszakadt kapcsolatok helyreállítását segíteni kell. Annak minősége és jellege erős hangulati és befolyásoló tényező, amennyiben megfelelő irányba mozdítja az elítélt reintegrációját, úgy annak fenntartására és további fejlesztésére kell ösztönözni. Elvárható viszont az elítéltek részéről, hogy a visszaesés esélyeit csökkentő, a társadalmi visszailleszkedést elősegítő reintegrációs programokon aktívan részt vegyen és együttműködő legyen. Ennek elmulasztása a részlegre helyezés megszűnésére vezethet.

Az időskorú személyek részére áldozattá válásuk megelőzése érdekében és sajátos kezelési szükségletük alapján célszerű speciális részleg létrehozása. Az időskorú elítéltek esetében az életkorból adódóan, a rájuk jellemző sajátosságok okán jellemzően problémát jelent a kényszerközösségbe való beilleszkedés, illetve a börtönhierarchián belüli alacsony státuszuk megélése. Kiemelten fontos a velük való protektív hatású bánásmód, amely a foglalkozásokon, csoportmunkában való részvételen keresztül valósítható meg. A helyzetük reális megítéléséhez és a továbblépéshez fontos az életperiódusuk változásainak feltérképezése, megértése, a pszichológiai egyensúly fenntartása, illetve visszaállítása, a beszűkült szociális kapcsolatok, az aktív életmód elsoványodásának, mint veszteség elviselésének segítése, az időskorra jellemző kognitív változások elfogadtatása, illetve kognitív képességeik lehetőségekhez mért megtartása. Mindez felveti a büntetés-végrehajtási intézetekben alkalmazott specifikus szakterületi ügymenetek, eljárások, reintegrációs és mentálhigiénés technikák, egészségvédelmi programok szükségletekhez igazodó alkalmazását.

Az új részlegekre történő helyezésről való döntés is a BFB feladatkörébe kerül, egyszerűsítési szempont indokolja az egyes speciális részlegek megnevezése helyett azt általános utalással megjelölni.

A módosítás felveti továbbá az együttes elhelyezésre vonatkozó Bv. tv. 99. § (4) bekezdésének szövegcsérés módosítását.

125. §

A félbeszakítási kérelmek többsége nem haladja meg a kilencvennapos időtartamot, így az engedélyezés elbírálására jogosult bv. szerv vezetője felelős döntést tud hozni a rendelkezésére bocsátott szakterületi vélemények alapján. A módosítás eredményeként rövidül az ügyintézési idő, valamint a döntési fórum megváltozása folytán a kilencven napnál hosszabb időtartamú félbeszakítás elutasítása esetén is lehetővé válik panasz előterjesztése a döntéssel szemben. A Javaslat a korábbi miniszteri diszkrecionális jogkör helyett, a jogállami követelményeknek megfelelően meghatározza a félbeszakítás leghosszabb időtartamát. Ezt meghaladóan az elítélt kegyelmi kérelemmel fordulhat a köztársasági elnökhöz.

126-127. §

Az elektronikus megfigyelési eszközök alkalmazásának bővítését a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományú tagja intézkedésének, illetve az általa ellátott szolgálati feladattal kapcsolatos személy, tárgy és körülmények megfigyelése teszi indokoltá, az adatkezelés céljának megfogalmazásával, amely garanciát biztosít a büntetés-végrehajtási intézet, valamint a megfigyeléssel érintett elítélt számára.

A testkamera használatára a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományú tagja lenne felhatalmazva azzal, hogy ha a testkamerával felszerelték, akkor (2) bekezdésben felsorolt esetekben kötelező annak alkalmazása. Garanciális szabály továbbá, hogy a testkamerát folyamatosan kell működtetni. A testkamera által rögzített kép- és hangfelvétel mind a személyi állomány, mind a fogvatartottak részére garanciális jogintézmény lehet, mivel a 150. § (5)-(10) bekezdésben meghatározott keretek között a jogsértő, illetve annak vélt cselekmény kivizsgálásakor bizonyítékként szolgálhat.

Rendszertanilag a testkamera, mint elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazására vonatkozó rendelkezést a 150/A. §-ként indokolt beiktatni, ebből következően a hatályos 150/A. § szerinti egyéb megfigyelési eszközre vonatkozó rendelkezés számozása 150/B. §-ra változik.

128. §

A jelenlegi szabályozás szerint, ha a tárgyalás közigazgatási határon kívül esik [Bv. tv. 155. § (5) bekezdés], vagy egész nap tart, a fogvatartott részére hideg (élelem) csomag biztosítása szükséges. Ugyanakkor az eljárás során a fogvatartott jelenlétének telekommunikációs eszköz útján történő biztosításakor akár a szünetben, akár annak befejezését követően lehetőség van a meleg étkezést a fogvatartottnak biztosítani, ebben az esetben hidegcsomag biztosítása nem szükséges, ezért célszerű ezt az intézetparancsnok hatáskörébe telepíteni.

129. §

A kapcsolattartási formák módosulásával (lásd csomagküldés és fogadás szabályai), illetve bővülésével, mint pl. a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás – új jutalmazási formák bevezetésére nyílt lehetőség. Az új jutalmazási formák révén sokkal szélesebb mérlegelési kör áll rendelkezésre a büntetés-végrehajtási szervezet személyi állománya részére, ezáltal egyéniesítve és sikerebben lehetne motiválni, ösztönözni a fogvatartottakat.

130-131. §

Jelenleg törvényi szinten nincs szabályozva a jogerősen kiszabott fegyelmi fenyítések eltörlésének menete, így egyszerre akár több fenyítés is eltörölhető jutalomból. Célszerű lenne olyan szabályozás, amely azt határozná meg, hogy egyes súlyosabb fegyelmi cselekmények esetén a fenyítés végrehajthatóvá válásától számítva mennyi időnek kell eltelnie ahhoz, hogy azok jutalomból eltörölhetővé váljanak. Az eltörlés sorrendjének szempontjából nem kerültek súlyozásra a fegyelmi

cselekmények. A Javaslat rögzíti, hogy a legsúlyosabb személy elleni erőszakos vagy súlyos sérülést okozó, bűncselekményt is megvalósító fegyelmi cselekmények miatt kiszabott fenyítések jutalomból nem törölhetők. Az új szabályozásnak várhatóan nagyobb lesz a visszatartó ereje a fegyelemsértések elkövetésétől.

Jelenleg a Bv. tv. rendelkezései között az sincs rögzítve, hogy a fegyelmi fenyítés meddig tartható nyilván a fogvatartotti nyilvántartásban, meddig lehet felhasználni és mire, pl. előterjesztésben vagy biztonsági besorolás megállapításakor. Ezzel összefüggésben szükséges szabályozni az adott szabadságvesztéshez tartozó fenyítések végrehajtást követő felhasználhatóságát. A Javaslat rögzíti, hogy életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a törlésre huszonöt év elteltével kerüljön sor.

Kodifikációs szempontok indokolják a 166. § újbóli megállapítását.

132. §

A 2020 év kezdetén kialakult pandémia okozta válsághelyzetben a látogatófogadások határozatlan időre felfüggesztésre kerültek. Ezzel egy időben a fogvatartottak kapcsolattartásának megóvását szem előtt tartva, valamennyi bv. intézetben megteremtésre kerültek a Bv. tv. 173. § (2) bekezdése szerinti elektronikus, kép és hangtovábbítására alkalmas kapcsolattartás – Skype alkalmazáson keresztül – biztosításának technikai feltételei. A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 28/A. §-a kiegészítésre is került a hivatalos kapcsolattartóra, illetve a kapcsolattartóra vonatkozó nyilvántartott adatok köre a telekommunikációs alkalmazásban regisztrált azonosító nevével, továbbá a telekommunikációs eszköz útján biztosított elektronikus kapcsolattartás során a kapcsolattartó személy és a hivatalos minőségben kapcsolattartó személy azonosítására vonatkozó szabályokkal. A hatályos Bv. tv. kapcsolattartási formák felsorolását tartalmazó 173. § (1) bekezdése ezt az új kapcsolattartási formát nem említi, ezt pótolja a Javaslat.

133. §

A tiltott tárgyak, anyagok be- és kijuttatásának megakadályozása érdekében szükséges a zárt borítékok biztonsági szempontú ellenőrzése, amely szemrevételezéssel, illetve technikai eszköz alkalmazásával történhet. Abban az esetben, ha az ellenőrzés eredményeként alaposan feltételezhető, hogy a zárt borítékban a papíralapú levélen kívül más tárgy is elhelyezésre került, akkor a levél felbontása szükségessé válhat. Ennek elvégzésére ad felhatalmazás a módosítás azzal, hogy ez esetben sem kerülhet sor a levél tartalmának ellenőrzésére, ugyanis a nemzetközi szervezetekkel és a védővel folytatott levelezés nem eshet megszorítás alá.

134. §

A fogvatartottak részére biztosítható juttatások között a munkadíj és az ösztöndíj kerül nevesítésre, ugyanakkor – elsősorban – közösségi forrásokból finanszírozott reintegrációs célú projektek eltérő támogatási összeget biztosítanak és más típusú elszámolási módokat igényelnek. A módosítás a forrásokhoz való hatékonyabb hozzáférést és szabályszerű működés háttérét segítené elő, hozzájárulva a büntetés-végrehajtási szervezet szakmai munkájának eredményességéhez.

136. §

A Javaslat hiánypótló rendelkezésként iktatja be a munkaterápiás foglalkoztatás esetén az állásidőre járó térítési díj összegét, amelyet a munkáltatásban részt vevő elítéltekhez hasonlóan ötven százalékban határoz meg.

137. §

A büntetés-végrehajtási csoportra és a büntetés-végrehajtási bírakra háruló adminisztratív terheinek csökkentése, valamint a telítettség optimalizálása érdekében célszerű a BVOP döntésére bízni, hogy az elzárás végrehajtásának megkezdésére – a szabadságvesztés foganatba vételénél megállapított

három hónapos időkeren belül - mely időpontra hívja fel az elítéltet és mely bv. intézetet jelöli ki az elítélt lakóhelyének figyelembevételével a végrehajtásra.

138-140. §

A büntetési célok érvényesülése abban az esetben is vizsgálándó, ha az egyébként elzárásra, közérdekű munkára vagy pénzbüntetésre ítélt hosszabb időt töltött kényszergyógykezelésben vagy előzetes kényszergyógykezelésben. A Javaslat erre az esetre is e büntetések végrehajthatósága megszűnését állapítja meg. Az összhang érdekében továbbá a közérdekű munka és a pénzbüntetés tekintetében is figyelembe veszi a javítóintézeti nevelésben töltött időt.

143. §

Az értesítőlap mellett indokolt a befogadás alapjául szolgáló iratok között az ügyészi rendelvényt és a bíróság határozatát is feltüntetni.

144. §

Azon letartóztatottak esetében, akiknek az IMEI-ben történő elhelyezése nem indokolt, illetve arról a bíróság nemlegesen döntött, de korlátozott beszámítási képességük, vagy az IMEI-ben elvégzett vizsgálatuk alapján személyiségzavaruk jellege vagy annak súlyossága miatt mentális állapotuk stabilizálódásához terápia folytatása szükséges, a bíróság döntése alapján gyógyító terápiás részlegre helyezhetők.

145. §

Szövegcsérés technikai pontosításokat tartalmaz.

146. §

A gondnokság alá helyezett elítélt és egyéb jogcímen fogvatartott esetén – miként az a fiatalkorúak tekintetében már megvalósul – speciális szabályok rögzítése indokolt, segítve ezáltal az érintettek joggyakorlását a törvényes képviselő fellépésének biztosításával. Ennek megfelelően módosításra kerül a Bv. tv. 11. § (9) bekezdése.

147-151. §

Az igazságügyi szakértő névjegyzékből történő törlés okainak egyes enyhébb súlyú eseteiben indokolt egy differenciált, többlépcsős szankciórendszer kialakítása annak érdekében, hogy a csekélyebb szabályszegések esetén ne a legsúlyosabb szankciót, azaz névjegyzékből történő törlést alkalmazza a névjegyzéket vezető hatóság. A módosítással a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvénnyel összhangban nevesítésre kerül, hogy a meghatározott kötelezettségek elmulasztása esetén a névjegyzéket vezető hatóság első alkalommal figyelmeztetésben részesíti a szakértőt, egyben felhívja a mulasztás pótlására, majd nem teljesítés esetén – egy köztes, meghatározott időtartamú szankció alkalmazásával – a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara az igazságügyi szakértő kamarai tagságát 6 hónapra felfüggeszti, és csak végső soron, a kötelezettség további nem teljesítése esetén kerül sor a szakértő névjegyzékből való törlésére. A szabályozási cél az, hogy az érintett kötelezettségszegések (mulasztások) esetén ezek a szankciók a megjelölt fokozatossággal kerüljenek alkalmazásra. Az egyértelmű jogalkalmazás érdekében a módosítás kiemeli, hogy a felfüggesztés során történő teljesítés nincs kihatással a felfüggesztés időtartamára, azt nem szünteti meg, ugyanis az egy meghatározott időtartamra szóló önálló szankció. A módosítás

továbbá eljárást gyorsító elemeket is tartalmaz, hogy minél előbb döntés szülessen a szakértő státuszváltozását illetően, a jogbizonytalanság elkerülése érdekében.

156. §

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 24. § (3) bekezdésének kiegészítése az ügyvédi tevékenységgel nem összeférhetetlen tevékenységként a művészeti tevékenységek esetében is lehetővé teszi annak munkaviszonyban vagy egyéb meghatározott szolgálati jogviszonyokban való ellátását. Nem indokolt, hogy e kivételi szabály hatálya az oktatói és tudományos tevékenységek mellett a művészeti tevékenységekre ne terjedjen ki. A módosítás ezen felül a normavilágosság és a jogbiztonság érvényesülése érdekében egyértelművé teszi azt is, hogy az oktatói, tudományos és művészeti tevékenység, mint az ügyvédi tevékenységgel nem összeférhetetlen tevékenység magában foglalja az oktatási, művészeti vagy tudományos tevékenységet alaptevékenységként folytató szervezetekben a különböző tisztségek és vezetői megbízatások ellátását is. E feladatokat az ügyvédi tevékenységet gyakorló az Üttv. 24. § (3) bekezdésében megjelölt foglalkoztatási jogviszonyok, így például munkaviszony és egyes meghatározott szolgálati viszonyok keretében is végezheti.

157. §

1. A Be. 4. § (5) bekezdésének módosítása összefügg az Ütv. 30. §-ának, a Szabs. tv. 99/A. §-ának és 127. § (3) bekezdésnek, valamint a Btk. 92/A. §-ának a módosításával, az indokát részletesen ld. ott.

2. A joggyakorlatban problémát okoz annak a kérdésnek a megítélése, hogy a természetes vagy a törvényi egységbe tartozó bűncselekmények esetén az egységben szereplő egyes részselekmények külföldön történő elbírálása a bűncselekmény egység Magyarországon elbírálható része tekintetében mennyiben képezhet jogerőhatást, és ennek következtében a magyarországi büntetőeljárás akadályát. A Javaslat az egységes és kiszámítható joggyakorlat kialakítása érdekében kifejezett törvényi szabályozással rendezi, hogy a magyar eljárásban a természetes vagy törvényi egységbe tartozó részselekmények közül csak azok esnek a ne bis in idem elve alá, amelyeket külföldön elbíráltak. Az egységbe tartozó összes többi részselekmény tekintetében lefolytatható a hazai büntetőeljárás. E rendelkezés alapján a magyar és a külföldi ítéletek jogerejéhez fűződő hatás, azok tárgyi hatályát illetően egymástól elválik. Egyrészt a Javaslat által most módosított Btk. 6. § új rendelkezéséhez képest, a külföldi ítélet - ténye, illetve tartalma - nem lesz törvényi egységet képező eljárási pont. A külföldi ítélet hatása Magyarországon kizárólag az abban foglalt részselekményekre terjed ki. Így egy külföldi ítélet esetén az abban foglalt cselekménnyel, cselekményekkel – a magyar szabályozás alapján törvényi vagy természetes – egységbe tartozó további cselekmények attól függetlenül magyar büntetőeljárás tárgyát képezhetik, hogy azok elkövetésére a külföldi ítélet meghozatala előtt vagy után került sor. Másrészt a Javaslat szerinti rendelkezés következtében a külföldi ítéletre nem alkalmazható a 6/2009. Büntető jogegységi határozatban kifejtett azon elvi jelentőségű tétele sem, hogy a jogerősen elbírált cselekménnyel természetes vagy törvényi egységbe tartozó részselekményre az alapítélet res iudicata hatása kiterjed, ezért ezen további részselekmények vonatkozásában kizárólag rendkívüli jogorvoslati eljárásban lehet a büntetőjogi igényt érvényesíteni. A külföldi ítélet jogerejének ilyen hatása Magyarországon nincs és nem is lehet. A magyar ítélet res iudicata tartalmához, és a jogegységi határozatban kifejtettekhez elválaszthatatlanul hozzájárulnak a magyar eljárásjogi rendszer elemei, különösen a rendkívüli jogorvoslati rendszer szabályozása is. Tekintettel azonban arra, hogy más államok eljárásjogi, jogorvoslati szabályozása eltérő vagy eltérő lehet, így különösen annak lehetősége zárható ki, hogy egy hazánkban lefolytatott eljárás alapján a magyar hatóságok perújítást kezdeményezzenek egy külföldi ítélet tekintetében, a Javaslat szerinti szabályozástól eltérő – a külföldi ítéletnek a magyar ítélettel azonos res iudicata hatást biztosító szabályozás – a magyar állam büntetőjogi igényének indokolatlan és elfogadhatatlan elenyészéséhez vezetne. E szabályozás attól függetlenül irányadó, hogy a külföldi ítélet elismerésére, megfeleltetésére sor került-e, minthogy a

nemzetközi együttműködés szabályai szerint egy külföldi ítélet esetén a rendkívüli jogorvoslati eljárások érdemi lefolytatására akkor is csak az ítéletet hozó államban kerülhet sor, ha az ítéletet elismerték, megféleltették.

158. §

Az anyagi jogi joghatóság szabályai szerint eljárási kötelezettség fennáll akkor is, ha az információs rendszeren keresztül Magyarországon vagy magyar sértettek sérelmére követnek el bűncselekményt, ilyenkor a Be. szabályai alapján alkalmazni kell az eljárási törvény rendelkezéseit, ugyanakkor az eljárási joghatóság klasszikusan a fizikai területhez kötődik. A világhálón fellelhető adatokra, a kibertérre irányuló eljárási cselekmények túlfeszítik ezeket a kereteket. Az adatok egyre inkább elszakadnak a fizikai tértől, tárolásuk gyakran valósul meg dinamikus, akként, hogy azok több állam területén is vándorolnak, gyakran uniós kívüli államok területét is érintve, sőt előfordul, hogy az adatok tárolási helye csak aránytalan erőforrás ráfordítással vagy egyáltalán nem felderíthető.

A kibertérre irányuló eljárási cselekmények a klasszikus nemzetközi bűnügyi együttműködés szabályain keresztül nehezen értelmezhetők, ami két fő esetkörben okozhat eljárási problémát. Egyrészt előfordul, hogy még az adattárolás helye vagy az adattároló fölött rendelkező személy sem állapítható meg, így az eljárási joghatósági okok sem ítéltethetők meg. Másrészt az eljárási joghatósági okok halmozódása és konkurálása is számos állam együttműködését feltételezné, ami gyakorlati oldalról sokszor kivitelezhetetlen.

A bűnözéssel szembeni hatékony küzdelem tehát megkívánná, hogy a kibertérre speciális szabályok legyenek alkalmazhatók, amelyek nem érintik a nemzetközi bűnügyi együttműködés jogterületét, mégis megoldást kínálnak a felmerült szabályozási hiányosságokra.

Fontos látni azokat a jogalkotási tendenciákat és előzményeket, amelyek a belföldről elérhető kibertérrel a belföldi joghatóság alá vonják (pl. fogyasztóvédelmi jogterület), és azokat is, amelyek a kibertérben való kényszermentes hatósági fellépés lehetőségeit bővítik [pl. nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 86. § (1) bekezdés].

E tendenciákat követve a Javaslat általános felhatalmazást ad a kibertérrel érintő eljárási cselekmények elvégzésére, mindaddig, amíg ezek az állami büntetőhatalom kényszereszközei nélkül is elvégezhetők.

A szabályozás abból a feltételezésből indul ki, hogy a kibertérrel érintő hatósági hozzáférés jogszerű alapon történik, ami eredhet abból, hogy az adat bárki számára nyilvánosan hozzáférhető, de abból is, hogy a büntetőeljárást lefolytató szervek által egy másik eljárási cselekmény elvégzése során jogszerűen megszerezték a belépéshez szükséges információt, és ezért a belépésre az informatikai rendszer védelmét szolgáló megoldások megkerülése vagy kijátszása nélkül is sor kerülhet. A szabályozás tehát a hozzáférésre ad felhatalmazást, nem pedig az aktív beavatkozásra.

További korlátozást jelent az Javaslat alapján elvégezhető eljárási cselekményekkel szemben, hogy általuk Magyarország nemzetközi kötelezettségeit nem lehet megsérteni. Ebből következően, ha nemzetközi szerződés vagy uniós norma a kibertér elérésének meghatározott módját nemzetközi bűnügyi együttműködéshez köti, azok mellőzésére nincs lehetőség.

Végül rögzíteni kell, hogy a Be.-ben szereplő általános felhatalmazás nem eredményezheti a különös garanciális rendelkezések sérelmét. Ezért, ahol a Be. többletfeltételeket támaszt az eljárási cselekménnyel szemben, ott az eljárási cselekményt csak a ezeknek megfelelően lehet törvényesen

elvégezni, pl. a tanúvallomás megtagadására jogosult személy elektronikus adatai az új szabályozás mellett is csak a Be.-ben meghatározott további feltételek esetén szerezhetők meg.

159. §, 192. §

A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény módosította a pénzmosás tényállását, egyben formálisan hatályon kívül helyezte (beolvasztotta a pénzmosásba) az orgazdaság tényállását. A Javaslat az ezzel összefüggő technikai pontosításokat tartalmazza.

160. §

Koherenciát biztosító pontosító javaslat.

161. §

A büntetőeljárásban a nem természetes személy sértett, vagyoni érdekelt vagy egyéb érdekelt nevében törvényes képviselő jár el, a törvényes képviselő személyét ugyanakkor nem a Be., hanem az adott nem természetes személy státuszára vonatkozó jogszabályok határozzák meg. Az előző szabály alól az egyetlen kivételt a Be. 69. § (6) bekezdése tartalmazza, amely szerint az állam sérelmére elkövetett bűncselekmények esetén az állam nevében akkor is az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter jár el, ha a bűncselekményt önálló jogalanyisággal rendelkező állami szerv (pl. állami egészségügyi, oktatási vagy szociális intézmény stb.) sérelmére követték el. Az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszterre telepített kizárólagos képviseleti jogosultság - az adminisztrációs terhek szükségtelen koncentrációján túl - azzal a gyakorlati következménnyel járt, hogy a sértetti képviselet elvált attól az önálló jogi személyiséggel rendelkező állami szervtől, amely a feladat és hatásköréből fakadóan a bűncselekmény elkövetését észlelhette, illetve azzal kapcsolatban releváns információval rendelkezik. A Javaslat a Nemzeti Vagyon Kezeléséért Felelős Tárca Nélküli Miniszter által feltárt anomáliát a kivételt meghatározó rendelkezés módosításával orvosolja, ezáltal az állam sérelmére elkövetett bűncselekmények esetén is érvényesülhetnek a jogi személyek képviseletére vonatkozó általános polgári jogi szabályok. Ezek alapján az önálló jogi személyiséggel rendelkező állami szervek a sérelmükre elkövetett bűncselekmények tekintetében eljárhatnak sértetti képviselőként. Az államnak ugyanakkor létezik egy speciális jogalanyisége is [Ptk. 3:405] arra az esetre, amikor az állam, mint egész, nem az egyes szervein keresztül kíván a jogviszonyokban részt venni. Ez utóbbi esetben az állam képviseletét állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter látja el.

Az állam oldalán történő fellépés egységes szabályozása érdekében a Javaslat rögzíti, hogy a külön jogszabályban meghatározott, egyéb érdekeltként fellépni jogosult szerv [Be. 58. § (4) bekezdés] mellett az állam nevében sértetti képviselő már nem járhat el. Ennek oka, hogy a Be. 58. § (4) bekezdés szerinti egyéb érdekelt bár nem minősülhet sértetti képviselőnek, jogköre tartalmilag mégis megfeleltethető egy korlátozott sértetti jogkörnek. A sérelem miatti érdekérvényesítés indokolatlan megkettőzését eredményezné, ha az államot ért sérelemre tekintettel a Be. 58. § (4) bekezdés szerinti egyéb érdekelt mellett a sértetti pozíció is nyitott lenne azokban az esetek körében, amelyekben a sértetti joggyakorlás a 42/2005. (XI. 14.) AB határozat és a 4/2015. Büntető jogegységi határozat alapján nem kizárt.

Végül ki kell emelni, hogy az állami szervek büntetőeljárási cselekvőképességre vonatkozó szabály módosítása nem érinti a költségvetést károsító bűncselekmények, valamint az állam sérelmére elkövetett más bűncselekmények esetén a polgári jogi igény előterjesztését korlátozó rendelkezést [Be. 56. § (4) bekezdés] illetve a pótmagánvádlóként történő fellépés tilalmát [Be. 787. § (3) bekezdés d) pontja], ha a sértett az állam vagy közhatalmat gyakorló szerv.

162. §

Jelenleg a Be. nem tartalmaz arra a helyzetre vonatkozó szabályokat, amikor több törvényes képviselő fellépése merül fel a büntetőeljárásban. A gyakorlati tapasztalatok alapján azonban indokolttá vált ennek törvényi szintű szabályozása.

A Javaslát alapján elsődlegesen a törvényes képviselők határozhatják meg az eljárni jogosult személyt. Abban az esetben, ha erre nem kerül sor, az ügyben elsőként fellépő törvényes képviselőt kell az eljárni jogosult képviselőnek tekinteni. Fontos hangsúlyozni, hogy ezzel a törvényes képviselő az eljárásból nem kerül kizárásra. Nincs akadálya annak, hogy egy eljárási cselekményen részt vegyen, illetve jognyilatkozat tegyen, azonban az eljáró hatóságnak az ügyiratokat - az értesítést is – kizárólag az eljárni jogosult törvényes képviselőnek kézbesíti,

Nincs akadálya annak sem, hogy a törvényes képviselők megegyezésüktől az eljárás során eltérjenek, és másik eljárni jogosult törvényes képviselő személyében állapodjanak meg.

Amennyiben a törvényes képviselő között érdekellentét merül fel arra nézve elsődlegesen a polgári jog szabályai, illetve a Be. törvényes képviselő kizárására vonatkozó rendelkezései az irányadók.

163-164. §, 166. §, 171. §

A Be. egyik legfontosabb célkitűzése volt egy olyan eljárásjogi szabályrendszer kialakítása, amely lehetővé teszi a bűncselekmények gyermekkorú sértettjeinek büntetőeljárás során elszenvedett másodlagos viktimizációjának megakadályozását. A Be. első novellája 2021. január 1. napjától megjelenítette a büntetőeljárásban az izlandi Barnahus módszer alkalmazhatóságát. Ennek biztosítása mellett ugyanakkor törvényi szinten olyan „módszertan semleges” szabályozás kialakítása volt a cél, amely lehetővé teszi más – azonos célt szolgáló és arra alkalmas – módszerek, kihallgatási technikák alkalmazását is. A szabályozás tehát biztosítani kívánta a Barnahus módszer mellett minden olyan szakmailag megalapozott módszer felhasználhatóságát, illetve minden olyan gyermeklélektanban (gyermekvédelemben) jártas szakember közreműködését, amellyel elérhető, hogy a gyermeket lehetőség szerint csak egyszer hallgassák meg, és a meghallgatás során szerzett vallomás elegendő bizonyítékkal szolgáljon a vádemeléshez, ítélethozatalhoz, illetve amennyiben az eljárás, eljárások során a gyermek többszöri meghallgatása nem kerülhető el, úgy arra azonos módszertan alkalmazásával, azonos személy által kerülhessen sor.

A Be. novella hatálybalépése óta megindult szakmai munka ugyanakkor rávilágított a törvényi rendelkezések pontosításának szükségességére: elsősorban a közreműködő szakember eljárásjogi státuszát, a gyermekkorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények túlnyomó részében szükséges igazságügyi szakértőhöz való viszonyát, végezetül az alkalmazható módszertanoknak az eljárási törvény telekommunikációs eszköz alkalmazásával biztosított jelenlétre vonatkozó szabályait illetően.

A Javaslát a felmerült kérdések érdekében mindenekelőtt egyértelművé teszi, hogy az eljárási cselekmény végrehajtásában a Be. 87. § (1) bekezdés b) pont bb) alpont alapján közreműködő különleges szakismerettel rendelkező személy szaktanácsadóként vesz részt az eljárásban. A Be. 270. § (1) bekezdése alapján az eljáró hatóság szaktanácsadó közreműködését veheti igénybe, ha a bizonyítási eszközök felderítéséhez, felkutatásához, megszerzéséhez, összegyűjtéséhez vagy rögzítéséhez különleges szakismeret szükséges. E rendelkezés megfelelően írja le és rendezi azt az eljárásjogi státuszt, amelyben a gyermekek kíméletét célzó, közvetett – gyermeklélektanban, gyermekvédelemben jártas szakember közreműködésével végrehajtott – kihallgatási technika során a közreműködő eljár. Szemben az igazságügyi szakértő eljárásával, a gyermek kihallgatása során közreműködő személy nem saját jogán és saját feladat érdekében jár el, hanem az eljáró hatóság céljai érdekében, az eljáró hatóság által folytatott eljárási cselekmény során. Jogaira és közreműködésére ilyen esetben az eljárási cselekményt folytató szerv utasításai az irányadók. Ez nem tévesztendő össze a Be. 58. § szerinti egyéb érdekelti státusszal, amely a szaktanácsadót – az őt érintő körben – saját jogán illeti meg. Amikor tehát a szaktanácsadó az eljárási cselekmény során kérdez, kérdést közvetít,

szaktudásának megfelelően az eljárási cselekmény eredményessége érdekében eljár, nem saját – egyéb érdekelti – jogán teszi, hanem az eljárási cselekményt folytató szerv utasításai szerint, eljárási cselekményt folytató szervvel együttműködő, az eljárási cselekményt folytató szerv munkáját segítő személyként. Jó elhatárolásra ad alapot, az eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő tevékenységével történő összehasonlítás, hiszen a szakértő a – kirendelésében meghatározott – feladatának ellátása érdekében, saját jogán rendelkezik például a kérdés feltevésének jogával, a szakértői vizsgálat lefolytatásának kötelezettségével, amelynek eredménye a szakértő véleménye lesz. Ezzel szemben a szaktanácsadó közreműködésének eredménye nem egy önálló bizonyítási eszköz, hanem – jelen esetben – maga az eljárási cselekmény. Mindezekre figyelemmel a szaktanácsadó a kérdések közvetítése során nem a Be. 58. §-ában fel nem sorolt – saját – eljárási jogosultságot gyakorol, hanem tulajdonképpen az eljárási cselekményt folytató szerv jogosultságait gyakorolja járulékosan, az eljárást folytató szervtől származtatott módon. Az eljárást folytató szerv feladata annak biztosítása, hogy a szaktanácsadó e járulékos, származékos hatáskörét ne lépje túl, feladatán ne terjeszkedjen túl, és ne váljon önálló, saját jogán – jogosulatlanul – eljáró résztvevővé. A Javaslat ennek megfelelően tisztázza a közreműködős szaktanácsadói pozícióját és az eljárási cselekmény végrehajtása során ellátott feladatát, így a kérdések közvetítésével kapcsolatos tevékenységét is.

A Javaslattal pontosított eljárásrend egyben tisztázza ezen személyeknek a gyermekek vonatkozásában rendszerint szükségessé váló igazságügyi szakértőhöz való viszonyát. A Be. 191. § (1) bekezdés g) pontja alapján ugyanis a szakértőt kizáró okként határozza meg azt az esetet, ha az adott személyt az ügyben szaktanácsadóként vettek igénybe. Ezzel egyértelműben biztosítható, hogy a gyermek szakértői vizsgálatára valóban elfogulatlanul kerüljön sor. Ez ugyanakkor nem zárja ki annak lehetőségét sem, hogy a szakértő adott esetben a gyermek szaktanácsadó közreműködésével lefolytatott kihallgatása során – az elkülönített helyiségben – jelen legyen, és a szakértői vizsgálatához szükséges kérdéseket akár ezen eljárási cselekmény keretei között is megkísérelje tisztázni. Ilyenkor a szakértő által feltett kérdést – amennyiben azt az eljáró szerv engedélyezi – valójában a szaktanácsadó fogja tolmácsolni, kommunikálni a gyermeknek.

Az elhanyagolt és bántalmazott, különösen a szexuálisan bántalmazott gyermekek részvételével zajló eljárási cselekmények elvégzése során nagyon fontos, hogy a hogy mind az anyagi és eljárás jogi szempontból, mind a pszichológiai és gyermekvédelmi szempontból releváns tények, körülmények tisztázhatók legyenek. Az előzőekben említett speciálisan képzett szakemberek szaktanácsadóként történő igénybevételére egyrészt a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 61. § (2) bekezdésében meghatározott szolgáltatást végző ún. Barnahus módszert alkalmazó szolgáltatók személyi állományából, másrészt minden olyan szakmailag megalapozott módszert alkalmazó, a gyermeklélektanban (gyermekvédelemben) jártas szakember alkalmazásával sor kerülhet. A gyermekek meghallgatásában (tanúkihallgatásában vagy más eljárási cselekményen) közreműködő szaktanácsadókkal szemben támasztott képesítési feltételek részletes szabályai a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, valamint az egyes büntetőeljárási cselekményekre és a büntetőeljárásban részt vevő személyekre vonatkozó szabályokról szóló 12/2018. (VI. 12.) IM rendeletben kerülnek rögzítésre.

A Javaslat megtartja – megerősíti – azt a szabályozási koncepciót, hogy az eljárási cselekmények végrehajtása minden esetben a bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság feladata, e szervek határozzák meg az eljárási cselekmény kereteit, irányát, gondoskodnak annak feltételeiről, rendjéről, biztosítják annak jogszerűségét. Az eljárási cselekmény végrehajtására vonatkozó módszertani elvárás, hogy a meghallgatott gyermek – a kihallgatás, illetve az egyéb eljárási cselekmény kereti között – jellemzően személyesen nem is találkozik az eljáró hatóságok tagjaival, a gyermekkel egy helyiségben jelen lévő szaktanácsadón kívül az eljárási cselekményen részt vevő további személyek – a módszertanhoz

igazodóan, ugyanakkor a büntetőeljárásban résztvevő személyek eljárási jogainak biztosítása mellett jellemzően – más helyiségben tartózkodnak, a gyermek többnyire nem is észleli ezen személyek jelenlétét, a két helyiség között jellemzően telekommunikációs eszköz biztosítja a kapcsolatot. A bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a speciálisan képzett szakemberen keresztül kommunikál, aki az eljáró szerv instrukcióit követve tolmácsolja a gyermek felé a bizonyítandó tényekkel, körülményekkel kapcsolatos kérdéseket, illetve a hatóság közléseit, ideértve azokat a törvényes figyelmeztetéseket is, amelyek az eljárási cselekmény érvényességét garantálják. A Javaslat ezért a meghallgatás (tanúkihallgatás) speciális formájához, módszertanához igazodva pontosítja a telekommunikációs eszköz használata során jelen lévő és a közvetítő berendezések által látható, hallható személyek körét, lehetővé téve azt, hogy az elkülönített helyszínen meghallgatott gyermekkel egy helyiségben csak a szaktanácsadó legyen jelen, az eljárási cselekmény vezetője csak a szaktanácsadóval kommunikáljon és a meghallgatott gyermek kizárólag a szaktanácsadó jelenlétét érzékelje. A gyermekek részvételét igénylő eljárási cselekmények szaktanácsadó közreműködésével történő lefolytatásának részletszabályai az egyes büntetőeljárási cselekményekre és a büntetőeljárásban részt vevő személyekre vonatkozó szabályokról szóló 12/2018. (VI. 12.) IM rendeletben kerülnek rögzítésre.

A büntetőeljárásban szaktanácsadó igénybevételére korábban az ügyészség, a nyomozó hatóság, illetve a rendőrség belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerve, valamint a rendőrség terrorizmust elhárító szerve volt jogosult. A Be. első novellája ezt a jogosultságot a 87. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontjának módosításával kiterjesztette a bíróságra is. A Javaslat a szabályozás koherenciájának biztosítása érdekében rögzíti, hogy a vádemelés után a bíróság is jogosult szaktanácsadó közreműködését igénybe venni, ha annak jogszabályi feltételei fennállnak. A szaktanácsadó igénybevételének feltételeit az egyes büntetőeljárási cselekményekre és a büntetőeljárásban részt vevő személyekre vonatkozó szabályokról szóló 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet tartalmazza.

165. §

Azáltal, hogy a Javaslat bevezeti a kézbesítés új módját, az egyszerűsített elektronikus utat, az alkalmazhatóvá válik az idézés és az értesítés kézbesítésére is, ezért az erre vonatkozó normaanyagban módosítás csak az idézéshez és az értesítéshez kapcsolódó adminisztratív feladatokban szükséges.

167. §

Az elmúlt évek során többször felmerült annak az igénye, hogy a digitalizációval összefüggő új kommunikációs szokások által nyújtott előnyöket szükséges lenne a büntetőjogban is kihasználni. Az ennek megalapozása érdekében született szakmai anyag arra tekintettel is különös nyomatékot kapott, hogy a világjárvány időszakában irányadó rendkívüli jogalkotás kényszerűségből ugyan, de igénybe vette a széles körben elterjedt, nem az E-ügyintézési törvény keretei közé tartozó digitális csatornákat. Ebben az időszakban a joggyakorlat megismerhette, alkalmazhatta ezeket az eszközöket és a visszajelzésük szerint a pandémiás időszakot követő eljárásokban is feltétlenül szükség lenne ezeknek az eszközöknek az igénybevételére. A társadalom széles körei birtokában levő eszközök rugalmassága ugyanakkor a hitelesség alacsonyabb fokával is jár, ami – ha a járványból eredő egészségvédelmi szükségletek már nem állnak fenn – csak fokozottabb garanciák és ellensúlyok mellett alkalmazható.

Mindezek alapján a Javaslat a járványügyi szabályokhoz képest szűkebb körben biztosítja a társadalom széles körei számára rendelkezésére álló elektronikus csatornáknak az igénybevételét, és csak olyan eszközök használatát engedi, amelyek egyidejűleg képesek a kép- és hangfelvétel közvetítésére. Ezen eszközök használatát a Javaslat egyszerűsített telekommunikációs jelenlétként definiálja, és mindazon szabályok alkalmazását lehetővé teszi, amelyek a klasszikus, hatósági rendelkezésre álló csatornákra

vonatkoznak. Ezen általános szabályoktól való eltérést a Javaslat összefoglalóban, a Be. 126/A-126/B. §-ába illeszti.

Az egyszerűsített telekommunikációs jelenlét lényege szerint, mivel a kommunikáció meghallgatott személyes eszközén keresztül történik, ezért az eljárási cselekmény lebonyolítható úgy is, hogy az elkülönített helyszínen kizárólag a meghallgatott személy van jelen.

Mivel a rendszer alkalmazhatóságának a feltétele, hogy az egyszerűsített telekommunikációs úton jelenlevő személy együttműködjön, nem képzelhető el az ilyen eljárási cselekmény az ő hozzájárulása nélkül. A résztvevő személy aktív közreműködése nemcsak az eljárási cselekmény megkezdésének, hanem a lefolytatásának is a feltétele. Ebből következően az eljárási cselekmény hitelességének biztosításához szükséges tevékenységek elvégzésében nem közreműködő személy esetén sem folytatható az eljárási cselekmény. Az elkülönített helyszín ilyen esetben is része az eljárási cselekménynek, így az eljárás rendjének biztosítására szolgáló általános büntetőeljárási eszközrendszer ezekre a meghallgatásokra is alkalmazható.

E kereteken túlmenően a hatóság és a jelenlétre jogosult vagy kötelezett személy közötti konszenzus alapján határozható meg, hogy mely esetekben alkalmazható ez az egyszerűsített csatorna. Az eszköz által biztosított alacsonyabb szintű hitelességre figyelemmel a hatóság kompetenciájába tartozik annak mérlegelése, hogy mely esetekben nem folytatható egyszerűsített kommunikációs jelenlét mellett az eljárási cselekmény. Összességében tehát mind a hatóságok, mind az érintett személyek életét megkönnyítő lehetőséget vezet be a Javaslat, amelynek igénybevételére sem a hatóságot sem az érintettet nem kötelezi.

168-170. §

A Javaslat a társadalom szélesebb körében elterjedt kommunikációs eszközök megfelelő garanciális szabályok melletti bevonása érdekében lehetővé teszi az elektronikus kapcsolattartásnak nem minősülő egyszerűsített elektronikus úton történő kézbesítést. Az új szabályozás szerint bármilyen elektronikus levelezési cím vagy más elektronikus elérhetőség is igénybe vehető függetlenül attól, hogy a csatornát mely kereskedelmi szolgáltató biztosítja, sőt az sem akadály, ha a címzett a csatornát külföldről veszi igénybe. Az új típusú kézbesítési mód igénybevételével ugyanakkor a szabályszerű kézbesítéshez fűződő következmények csak akkor alkalmazhatók, ha külön nyilatkozattal igazolható a kézbesítés megtörténte. A nyilatkozat formáját illetően a Javaslat nem tartalmaz megkötést, így a szóbeli nyilatkozat is számításba jöhet, de csak akkor, ha annak megfelelő rögzítése megtörtént.

A Javaslat az új típusú kézbesítési csatornához kapcsolódóan egy fikciós esetet is meghatároz, de ezt többlet feltételekhez köti. Méltánytalan lenne a hatóság által megállapított bármilyen elektronikus elérhetőségre történő kézbesítéshez fikciós következményeket fűzni tekintettel arra, hogy egy személyhez számos elektronikus elérhetőség tartozhat, valamennyinek a folyamatos ellenőrzése nem elvárható. A fikció ennek megfelelően csak az olyan elérhetőség vonatkozásában állhat be, amely a címzett személy által korábban az eljárásban elérhetőségként bejelentésre került, de ez is csak akkor, ha a bejelentett elérhetőség mindennapos ellenőrzését a címzett személy vállalta. Ilyenkor ugyanis a fikcióban megjelenő szankció alapja már egy felróható mulasztás, a vállalt kötelezettség elmulasztása. Mindezek mellett a fikció beállta esetén is lehetőség van a kézbesítési kifogás előterjesztésére.

Fontos továbbá megjegyezni, hogy az egyszerűsített elektronikus úton való kézbesítés nem alkalmazható az elektronikus kapcsolattartásra köteles büntetőeljárásban részt vevő személyek vonatkozásában, ideértve azokat is, akik a XXVII. fejezet szerinti elektronikus kapcsolattartást választották. Ebből következően az egyszerűsített elektronikus úton történő kézbesítés a papíralapú kapcsolattartás egy különös eseteként helyezhető el az eljárásjog rendszerében.

172. §

A 10/2021. (IV. 7.) AB határozat megállapította, hogy alaptörvénysértő a letartóztatás felső határának a hiánya az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmények terheltjeinek esetében. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megsemmisítette 2021. szeptember 30. napjával a Be. 298. § (2) bekezdés a) pontját. 2021. szeptember 30. napjától a Be. 298. § (1) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy ha életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény miatt van folyamatban büntetőeljárás és a veszélyhelyzet tartama alatt a koronavírus-világjárvány akadályozta az előkészítő ülés, illetve a tárgyalás megtartását, a négy évet meghaladó tartamú letartóztatás legfeljebb az 543/2021. (IX. 24.) Korm. rendelet szerint 2022. szeptember 30-ig tarthat.

Az Alkotmánybíróság nem vetette el annak a lehetőségét, hogy a letartóztatás tekintetében egy magasabb, de határozott tartamú felső határ összeegyeztethető lehet az Alaptörvénnyel.

Erre figyelemmel – az életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények unikárius jellegére, kiemelt társadalomra veszélyességére, az ilyen cselekményt elkövető személyek vonatkozásában a személyi szabadságot korlátozó bírói engedélyes kényszerintézkedéseket megalapozó okok kizárásának fokozott igényére - a Javaslat az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmények esetében a letartóztatás a felső határt általános esetben öt évben határozza meg.

Továbbá a jelentős eljárási nehézséget okozó bonyolult esetekben, így a bünszervezetben elkövetett bűncselekmények esetén, az EU-n kívülre irányuló jogsegélykérelem esetén, valamint néhány nevesített bűncselekmény (terrorcselekmény, illetve előre kitervelten, nyereségvágyból vagy több ember sérelmére elkövetett emberölés) vonatkozásában további egy évvel, hat évre emelkedik a letartóztatás felső határa. A megjelölt bűncselekmények esetében az elmúlt évek joggyakorlatából származó tapasztalatok arra mutattak rá, hogy azok tárgyi súlyára, valamint rendkívül összetett, bonyolult bizonyítást, ez eljárás elhúzódást eredményezhető nehézségeire figyelemmel indokolt a letartóztatás felső határa további egy évvel való meghosszabbításának lehetővé tétele. E törvényi lehetőség természetesen nem menetesít a Be. soron kívüli eljárás lefolytatásának kötelezettsége alól. Ugyanakkor ezekben az esetekben jogos társadalmi igényként fogalmazható meg, hogy az elkövető letartóztatásának megszüntetésére kizárólag abban az esetben kerülhessen sor, ha a cselekmény jellemzően önmagában is nehéz megítélésére figyelemmel az eljáró bíróságnak, hatóságoknak elegendő idő állt rendelkezésre az eljárás lefolytatására, azonban az eljárást e kiterjesztett határidőn belül sem tudták befejezni.

A terrorcselekmény tekintetében különösen hangsúlyos a cselekmény, az elkövetői kör kiterjedtsége és a szervezettség bizonyítása miatti bizonyítási kérdések tisztázásának igénye. Az elmúlt évtizedben több olyan jelentős társadalmi felháborodást keltő élet ellenes cselekményt követtek el, amelyek a sértettek száma, az elkövetők konspiratív magatartása, szervezettsége miatt rendkívül nehezen leküzdhető kihívás elé állította az eljáró szerveket, a büntetőeljárás egészét. Ezen tapasztalatok indokolják, hogy az emberölés bűncselekménye egyes minősített eseteiben a letartóztatás felső határa szintén hat év legyen.

Szintén hat évben határozza meg a Javaslat a letartóztatás felső határát azokban az esetekben, amikor a terheltnek a vádemelést követően – akár az eljárást akadályozó, akár az önkéntes jogkövetés hiányára utaló - felróható magatartása merül fel, így ha megszökött, szökést kísérelt meg, valamint ha a bizonyítás megghiúsítása érdekében fejtett ki bármilyen magatartást. Ezeket az eseteket a terhelt személyében rejlő társadalomra veszélyesség alapozza meg, ugyanis ezek az esetek egyértelműen azt támasztják alá, hogy az önkéntes jogkövető magatartást feltételező enyhébb kényszerintézkedés alkalmazásával az elérni kívánt célok nem lennének biztosíthatók. Kiemelni szükséges, hogy a (4) bekezdés e) pont esetében nevesített egyik fordulatot sem önmagában az eljárás elhúzódásával való

összefüggés alapozza meg, az a körülmény, hogy az elkövető tényszerűen megvalósított magatartására figyelemmel igazolható, hogy az enyhébb kényszerintézkedés alkalmazása elégtelen lenne.

Szükségesnek továbbá arra az esetre speciális szabályok megalkotása, amennyiben az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény miatt elrendelt letartóztatás törvényben meghatározott felső határa eltelik. Ebben az esetben a bíróságnak azt kell eldönteni, hogy törvényi akadály hiányában továbbra is fenntartaná-e a letartóztatást vagy például egyes kedvező személyi körülmények fennállására figyelemmel egyébként is enyhébb kényszerintézkedést rendelne el.

Abban az esetben, ha kizárólag a törvényi akadály (felső határ) fennállása miatt nem tudja a bíróság továbbra is fenntartani a letartóztatást, akkor bűnügyi felügyeletet rendel el - az általános szabályoknál - az (5) bekezdésben meghatározott szigorúbb magatartási szabályok előírásával. Tehát ebben az esetben indokolt a magatartási szabályok kötelező szigorítása, valamint meg kell teremteni a megfelelő lakóhellyel nem rendelkező személyek esetén, hogy a bűnügyi felügyeletet az állam által biztosított szálláshelyen tudják tölteni. Ez a rendelkezés nem akadása ugyanakkor, hogy a későbbiekben – amennyiben annak feltételei fennállnak – az előbb bemutatott szabályozási elvek mentén, amennyiben az enyhébb kényszerintézkedés alkalmazásának feltételei már fennállnak – a bíróság már eltérjen a kötelező törvényi rendelkezések alkalmazásától.

Abban az esetben, ha például egyes kedvező személyi körülmények fennállására tekintettel egyébként – törvényi akadály hiányában sem - nem tartaná szükségesnek a bíróság a letartóztatás további fenntartását, akkor a bíróság szabad mérlegelése szerint dönthet enyhébb kényszerintézkedés alkalmazásáról és az előírandó magatartási szabályokról.

A terhelt mozgását nyomon követő technikai eszköz kötelező alkalmazása nem kerül külön feltüntetésre a szigorúbb magatartási szabályok (5) bekezdésben való felsorolásánál, mert a Be. 283. § (2) bekezdésében foglalt általános szabály természetesen ebben az esetben is irányadó.

További részletszabályok kialakítása szükséges a bűnügyi felügyelet és a távollátás végrehajtásáról szóló 15/2018. (VI. 15.) IM rendelet keretei között (kötelező folyamatos felügyelet, rendőri kísérés, stb.).

173. §

A Javaslat a büntetőeljárás vagyoni érdekei és a felszámolási eljárás hitelezői érdekei közötti konfliktus átfogó rendezése keretében lehetővé teszi, hogy a büntetőjogi vagyoni igények többségében érvényesülhessenek a felszámolási eljárásban. A büntetőeljárásból származó mindazon vagyoni igények a felszámolásban kerülnek kielégítésre, amelyeket a Cstv. 79/A. § (2) bekezdés e) pontja bűnügyi hitelezői igénybejelentésként definiál. Összefoglalóan ide tartoznak minden olyan zár alá vételből, vagyonelkobzásból, pénzbírságból vagy bűnügyi költségből származó igények, amelyek meghatározott pénzösszegre vonatkoznak, illetve ennek érdekében biztosítanak vagyontárgyakat. Nem sorolható ebbe a csoportba az olyan zár alá vett vagyontárgy, amely nem fedezetet biztosít, hanem maga a vagyonelkobzás nem helyettesíthető tárgya, továbbá a meghatározott – nem helyettesíthető – tárgyra elrendelt vagyonelkobzás, az elkobzás és a lefoglalás sem [Cstv. 79/A. § (9) bekezdés]. Annak érdekében, hogy a felszámolásba bevonható, illetve a be nem vonható vagyontárgyak köre a büntetőügyben meghozott határozat alapján egyértelműen – minden zár alá vett vagyonelem vonatkozásában – megítélhető legyen, szükséges, hogy a határozat feltétlenül tartalmazzon a releváns jogcímeket és a hitelezői igény megítéléséhez szükséges összeget. Mindezek érdekében a Javaslat kiegészíti a zár alá vételről rendelkező határozat kellékeit és rendelkezik a hiányzó kellék pótlásának eljárásáról.

A büntetőeljárásból származó vagyoni igények felszámolásban való érvényesülésének alapvető feltétele, hogy a felszámoló értesülhessen az adós vagyonára vonatkozó zár alá vételről, vagyonelkobzásról, pénzbírságról, ez alapozza meg a Cstv. 79/A. § (2) bekezdésében meghatározott

minden típusú bűnügyi hitelezői igénybejelentés létrejöttét. Az értesülés egyik alapja zár alá vétel közhiteles nyilvántartásba való bejegyzése, a másik a Javaslatban külön nevesített adminisztratív feladatok [Avt. 125/C. § (5a) bekezdés, Cstv. 79/A. § (5) bekezdése, Cstv. 23. § (1) bekezdés, 24. § (3) bekezdés] rögzítése. De ezek mellett a felszámoló mindazokban az ügyekben is tudomást kell hogy szerezzen a zár alá vételről, amelyekben a zár alá vételt nem az állami adó- és vámhatóság hajtja végre, és nem kerül sor közhiteles nyilvántartásba való bejegyzésre. Az ilyen ügyekben a Be. jelenlegi szabályai alapján a felszámolóval – az adós mint vagyoni érdekelt szervezeti képviselőjével – kötelező a zár alá vételről és a vagyonekhozjárásról rendelkező határozat közlése.

174. §

Azzal, hogy a zár alá vett vagyon a felszámolásban bevonhatóvá, értékesíthetővé és a hitelezők között feloszthatóvá válik, ennek megtörténtével az eredeti vagyontárgy tekintetében a zár alá vétel elveszti rendeltetését, a jogkorlátozó jellegét. A Javaslat szabályozása ezért a zár alá vétel fenntartása mellett annak tárgyát a felszámolás folyamatában két alkalommal is újabbakkal váltja fel. Az első ilyen alkalom, amikor a felszámolási eljárásban a bűnügyi hitelezői igénybejelentés megjelenik, ilyenkor a hitelezői igény, mint követelés lesz a zár alá vétel tárgya. A második alkalommal pedig a felszámolásban történő vagyonfelosztás megtörténtével az abból származó vagyonrész válik a zár alá vétel tárgyává. A zár alá vétel tárgya tekintetében bekövetkező mindkét változás külön büntetőeljárási határozat nélkül, a törvény erejénél fogva következik be, és a zár alá vétel a felcserélt tárgyra nézve szűnik meg, de a helyébe lépő tárgyra nézve viszont beáll.

A felszámolási eljárásban irányadó kielégítési sorrendre figyelemmel előfordulhat, hogy a vagyonfelosztás során a zár alá vétel helyébe lépő hitelezői igényre nem jut semmilyen vagyon, így a zár alá vétel kiürül. Az ilyen esetekben a zár alá vétel a törvény erejénél fogva megszűnik.

A fentiekől különböző esetkört képez, ha nem az eredetileg zár alá vett vagyont vonják be a felszámolásba, hanem a büntetőeljárásban magát a (fiktív) hitelezői igényt – mint vagyoni jellegű követelést [Be. 324. § (2) bekezdés e) pontja] – veszik zár alá. Ilyenkor csak egy alkalommal történik meg a zár alá vétel tárgyának cseréje, ha a követelés helyébe a Cstv. 79/B. § szerinti eljárásban meghatározott vagyon lépne.

175-177. §

A büntetőeljárás hatályos szabályozása szerint a nyomozás során az eljárási cselekményről a jegyzőkönyvet az eljárási cselekménnyel egyidejűleg kell elkészíteni. Az ún. Barnahus-modell megfelelő működéséhez szükséges jogszabályi környezet kialakítása kapcsán felmerült annak a szükségessége, hogy ezt a jelenleg kivételt nem tűrő szabályt fel kellene oldani. A különleges bánásmódot igénylő személyek kihallgatása, amelynek minél kíméletesebb megvalósulása kiemelt jogpolitikai célkitűzés, ugyanis megköveteli, hogy a kihallgatást végző személynek ne kelljen megosztania a figyelmét, az egyidejű jegyzőkönyvvezetés ne rombolja a kihallgatott személlyel felépített kapcsolatot és ne hátráltassa a kihallgatási protokoll lépéseit.

A fenti céloknak megfelelően a módosítás korlátozott esetekben lehetővé teszi, hogy az eljárási cselekményről a jegyzőkönyvet három napon belül lehessen elkészíteni. A módosítás alapján nemcsak különleges bánásmódot igénylő személyek kihallgatása esetén lehet helye ennek, hanem olyan egyéb helyzetekben is, amikor az eljárási cselekmény különleges körülményei miatt az egyidejű jegyzőkönyvvezetés nehézségekkel járna. A módosítás komoly garanciális követelményekkel bástyázza körül ezt a különleges helyzetet. Így a legfontosabb, hogy ilyen nem azonnali jegyzőkönyvvezetésre kizárólag abban az esetben van lehetőség, ha az eljárási cselekményről kép- és hangfelvétel is készül. Ez teszi ugyanis lehetővé, hogy a később elkészült jegyzőkönyv tartalmát utóbb ellenőrizni és igazolni lehessen.

A másik fontos garanciális szabály, hogy a Be- által megkövetelt kötelező figyelmeztetéseket kötelező a felvételen rögzíteni. Így igazolható utóbb, hogy a tisztességes eljárás követelményeiből fakadó garanciákat az eljárás során teljeskörűen megtartották.

A módosítás továbbá rendezi mindazon eltéréseket, amelyek a nem egyidejű jegyzőkönyvezésből szükségszerűen fakadnak a jegyzőkönyvezés általános szabályaihoz képest.

178. §

A Javaslat a széttartó joggyakorlat egységesítése, valamint az eljárás időszerű lefolytatásának biztosítása érdekében rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata részlegesen jogerőre emelkedhet a büntetőjogi főkérdések és az azokhoz szorosan kapcsolódó rendelkezések tekintetében, ha azokat a terhelt, a védő és az ügyészség egyaránt tudomásul vette, abban az esetben is, ha az ún. klasszikus járulékos kérdésekről szóló rendelkezésekkel - az elkobzást, a vagyoneklobzást, az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét elrendelő rendelkezés, valamint a lefoglalás megszüntetéséről szóló rendelkezés, illetve a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés - szemben az arra jogosultak fellebbezést jelentettek be, vagy a fellebbezésre részükre nyitva álló határidő még nem telt el. A büntetőjogi főkérdéseket érintő részjogerő megállapításának eddigi elmaradása az előzőek szerint különösen azokban az esetekben tekinthető méltánytalannak, amikor a terhelttel szemben kiszabott büntetés és alkalmazott intézkedés azonnali végrehajtásának egyetlen akadálya a jogerős ügydöntő határozatban szereplő járulékos kérdés miatt bejelentett fellebbezés és annak elbírálása, vagy az ügydöntő határozatnak a fellebbezésre jogosultak részére történő elhúzódozó kézbesítése volt.

179. §

1. Amennyiben a nyomozási bíró személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedést elrendelő vagy meghosszabbító határozata ellen fellebbezésre kerül sor és a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság kényszerintézkedés elrendeléséről vagy meghosszabbításáról szóló határozatának felülbírálata során azt állapítja meg, hogy annak meghozatalára abszolút eljárási szabálysértéssel került sor és a határozatot hatályon kívül helyezi, valamint az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, szükségesnek mutatkozik a kényszerintézkedésről való rendelkezésre jogosultságot biztosítani a másodfokú bíróság számára.

Ezekben az esetekben az elsőfokú bíróság határozata elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya, tehát az érintett személy fogvatartására kerül sor.

A módosítás célja a jogellenes fogvatartás elkerülése, ugyanis ezekben az esetekben büntetés-végrehajtási intézetbe befogadott személyek lehetnek érintettek. Mindenképpen indokolt egy időkorlát meghatározása, ez a 72 óra.

2. Amennyiben a nyomozási bíró személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés megszüntetéséről szóló határozata ellen fellebbezésre kerül sor és a másodfokú bíróság a kényszerintézkedés megszüntetéséről szóló határozat felülbírálata során azt állapítja meg, hogy annak meghozatalára abszolút eljárási szabálysértéssel került sor és a határozatot hatályon kívül helyezi, valamint az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, a fellebbezésnek halasztó hatálya lesz a Be. 483. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel. Itt is szükségesnek mutatkozik ugyanakkor egy időkorlát meghatározása, ami a megismételt eljárásban meghozott döntés napja lesz, ezáltal a köztes idő rendezetté válik. Természetesen ez a rendelkezés nem változtat azon, hogy a kényszerintézkedés határideje fix, így a halasztó hatály is csak a bíróság által meghatározott időpontig tarthat és ezen a tárgyi módosítás nem kíván változtatni.

180. §

Az elfogatóparancs mintájára elképzelhető, hogy azonnali döntést kell hozni 2 tárgyalás között, amely során a rendelkezésre álló idő alatt nem lenne biztosítható a tárgyalás tartása és az ügyész és a védő jelenléte. A Tervezet erre tekintettel módosítja a Be. vonatkozó rendelkezéseit a távoltartás és a bűnügyi felügyelet magatartási szabályainak megszegése esetére.

181. §

Az egységes joggyakorlat elősegítése érdekében a Javaslat a Be. 583. § (3) bekezdésének módosításával a korlátozott fellebbezés tárgykörében nevesíti azt az esetet, amikor az elsőfokú bíróság ítélete ellen kizárólag a felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásakor alkalmazott előzetes mentesítésről szóló rendelkezés miatt jelentenek be fellebbezést. A jogalkotó a módosítással egyértelműen állást foglal amellett, hogy az előzetes mentesítés vonatkozásában előterjesztett fellebbezés másodfokon - a Be. 590. § (3) bekezdése alapján - korlátozott felülbírálatot eredményez.

182. §

Az Alkotmánybíróság az 19/2021. (V.27.) AB határozatban mulasztásos alkotmánysértést állapított meg arra tekintettel, hogy a másodfokú bíróság a korlátozott felülbírálat [Be 590. § (5) bekezdés a) pont] keretei között nem vizsgálhatja a büntetőeljárást és a döntést alapvetően befolyásoló relatív eljárási szabálysértéseket, és ilyen esetben a hatályon kívül helyezésre sincs lehetőség.

Az Alkotmánybírósági eljárás alapját képező, az előkészítő ülésen a terhelt bűnössége beismerésének elfogadásával kapcsolatos jogorvoslati lehetőség hiányát a Be. novella 2021. január 1. napjával akként küszöbölte ki, hogy a kérdéses törvénysértést un. abszolút eljárási szabálysértésként határozta meg, ezzel biztosítva annak korlátozott felülbírálat keretei között történő értékelhetőségét. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor e módosítás ellenére általános elvéként fogalmazta meg, hogy a hatályon kívül helyezést megalapozó – a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható – relatív eljárási szabálysértések figyelembe vehetőségét is biztosítani kell. Az Alkotmánybíróság döntése egymással konkuráló elvek ütközését eredményezi, hiszen a korlátozott fellebbezésből fakadó korlátozott felülbírálat verseng a törvényesség követelményével, amely konfliktus feloldását nehezíti az a körülmény, hogy a relatív eljárási szabálysértéseket alapvetően az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységnek eredményével – az ítélet megalapozottságával – összefüggésben kell értékelni, meghatározni, miközben a megalapozottság vizsgálatát a korlátozott fellebbezés – az arra jogosultak akaratával egyezően – kizárja.

A Be. korlátozott fellebbezésre és az ehhez szervesen kapcsolódó korlátozott felülbírálatra épülő fellebbviteli rendszere az elmúlt időszak gyakorlati tapasztalatai alapján egy alapvetően jól működő struktúra, melynek kialakítását a jogalkalmazók régóta szorgalmazták. A Be. kodifikációja során hosszas egyeztetések eredményeként kidolgozott szabályozás lényege, hogy az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának megalapozottsága a felsőbbbíróság által nem vizsgálható, ezáltal a felülbírálatot hivatalból nem lehet teljes körűvé tenni, ha a büntetőjogi fő kérdésekben, nevezetesen a bűnösség kérdésében, de még inkább az annak alapjául szolgáló történeti tényállás vonatkozásában elsőfokon nyugvópontra jutott a döntés, mert a korlátozott fellebbezés révén azt senki nem támadta. A korlátozott felülbírálat e rendszere a Be. 163. § (4) bekezdésében megjelenő, a nem vitatott tényekkel kapcsolatos bizonyítás mellőzhetőségét magában foglaló bizonyítási alapvetésből származik, amely végső soron az érintettek korlátozott fellebbezési jogában, az elsőbíróság indokolási kötelezettségének elhagyhatóságában, és a felsőbbbíróság tényállás felülvizsgálati korlátjában teljesedik ki. Látható tehát, hogy e szabályozási rendszer egyes elemeinek megváltoztatása önmagában nem lehetséges, így az Alkotmánybíróság döntésének történő megfelelés kizárólag a megalapozottság felülvizsgálatának tilalmát megtartva valósítható meg. Ellenkező esetben sem a korlátozott fellebbezés jogintézménye, sem az azon alapuló rövidített, a fellebbezésre koncentrált indokolása nem lenne megtartható.

Az Alkotmánybíróság határozatának megfelelően ezért a Javaslat akként pótolja a hiányzó rendelkezést, hogy az ne vezessen a korábbi eljárási törvényekben alkalmazott teljes körű felülvizsgálat visszaállításához. Abban az esetben ugyanis, ha nem fogadnánk el azt, hogy a korlátozott felülbírálat alapja és indoka éppen az, hogy a bíróság által megállapított ítéleti tényállást, az erre alapított bűnösséget és a cselekmény minősítését nem vitatják, gyakorlatilag visszaállítanánk a teljes körű felülbírálatot. Ez az értelmezés pedig azt eredményezné, hogy a másodfokú bíróság a korlátozott felülbírálat során eljárva, az eljárás résztvevőjének akarata ellenére egy olyan eljárási szabálysértés miatti hatályon kívül helyezéssel, amelyet az eljárás résztvevői nem kifogásoltak és amelyet a jogalkotó sem tartott olyan súlyúnak, hogy mindenképpen az eljárás megismétlését vonja maga után, az elsőfokú eljárásban megállapított és a korlátozott fellebbezéssel folytán nem támadott, így nem is vizsgálható ítéleti tényállás felülbírálatát is kikényszeríthetné. A Javaslat szerinti megoldás tehát a Be. fellebbezési rendszerének továbbélését kívánja biztosítani, anélkül, hogy korlátozná az Alkotmánybíróság által részletesen kimunkált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog lényegi elemeit, illetve sérülne a terhelt önrendelkezési joga.

A Javaslat emellett olyan szabályozási megoldást kíván bevezetni, amely igazodik a hatályos szabályozásban és a joggyakorlatban jól körülhatárolt eljárási szabálysértések rendszeréhez. Ezért sem fogalom meghatározás, sem felsorolás szintjén nem indokol létrehozni a relatív és abszolút eljárási szabálysértések egyfajta átmenetét. A Javaslat ezért az Alkotmánybíróság döntéséhez igazodva, a hatályos szabályozási rendszer elemeit megtartva, a szabálysértés súlyához – másodfokú eljárásban nem orvosolható, lényeges kihatással bíró szabálysértés – igazodó, általános, tehát nem felsorolás szerű megoldást alakít ki.

A Javaslat mindezekre figyelemmel egyrészt a korlátozott felülbírálat esetén is lehetővé teszi mindazon eljárási szabálysértés vizsgálatát, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, illetve az intézkedés alkalmazására. Másrészt biztosítja az összhangot a Be. 591. § (2) bekezdésével, amely a Be. 583. § (3) bekezdés szerinti korlátozott fellebbezés esetére kizárja, hogy a másodfokú bíróság vizsgálja az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát. A Javaslat ennek megfelelően rögzíti, hogy a relatív eljárási szabálysértések vizsgálatára is csak az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát firtató kérdések érintése nélkül kerülhet sor, igazodva a Be. 163. §-a szerinti, már ismertetett bizonyítási alapvetéshez.

A jogalkalmazás feladata annak meghatározása, hogy a megalapozatlanság vizsgálata nélkül a Be. 609. § (1) bekezdésében foglalt eljárási szabálysértések melyek vonatkozásában kerülhet sor hatályon kívül helyezést eredményező helyzet megállapítására. Tekintettel azonban arra, hogy a Javaslat kifejezett tilalmat állít fel a megalapozatlanság vizsgálatára, ennek megállapítására a törvény rendelkezéseire figyelemmel csak akkor kerülhet sor, ha a relatív eljárási szabálysértés az eljárás egészét érintően eredményezi az elsőbíróság ítéletének „romlottságát”, nem pedig az egyes bizonyítási eszközök vonatkozásában, hiszen a korlátozott fellebbezésre figyelemmel a bíróság indokolásának hiánya alapján nem állapítható meg az egyes bizonyítási eszközök és a bíróság döntése közötti, a bíróság mérlegelésén alapuló ok-okozati összefüggés.

A Be. 609. § (2) bekezdésében foglalt példálózó jelleggel nevesített eljárási szabálysértések közül tehát azokat lehet e körben vizsgálni, amelyek a tényállás megalapozatlanságát nem érintik, így különösen amikor a büntetőeljárásban részt vevő terhelt, védő, törvényes képviselő a vádemelés után a törvényes jogaikat nem gyakorolhatták [Be. 609. § (2) bekezdés b) pont], illetve a tárgyalásról a nyilvánosságot törvényes ok nélkül kizárták [Be. 609. § (2) bekezdés c) pont]. A felsőbíróságnak ebben a körben is a bűnösség megállapításával, a minősítéssel, a büntetés kiszabással, illetve az intézkedés alkalmazásával kapcsolatosan csak olyan eljárási szabálysértés figyelembevételére lesz lehetősége, amely a

fellebbezéssel nem támadott, így másodfokon irányadó elsőfokú ítélet történeti tényállása változatlan hagyása mellett is fennáll. Amennyiben a bűnösség megállapítása, a bűncselekmény (akár az elsőfokú bíróságtól eltérő) minősítése, a büntetés, illetve intézkedés törvényessége az elsőfokú ítélet tényállása alapján megállapítható, úgy az észlelt eljárási szabálysértés nem lehet ezen körülményekre kihatással, így nem eredményezheti az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

A megjelölt keretek között a jogalkalmazás feladata annak meghatározása, hogy pontosan hol húzódnak meg a fellebbviteli eljárásban nem orvosolható olyan relatív eljárási szabálysértések, amelyek a felülbírált ítélet hatályon kívül helyezését teszik indokolttá. E körben a megfelelő jogalkalmazást a hatályon kívül helyezés ellen rendelkezésre álló jogorvoslat is képes a törvény által szabott keretek között tartani, azzal, hogy ennek keretében a túlterjeszkedő, a megalapozottság vizsgálatának tilalmát sértő hatályon kívül helyező rendelkezéseket meg lehet változtatni.

Ha a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés alapján jelentették be, a másodfokú bíróság - az előzőekben kifejtettek keretek között - a fellebbezéssel nem érintett részei tekintetében is felülbírálja az ítéletet. A Javaslat figyelemfelhívó céllal rögzíti, hogy a Be. 458. § (5) bekezdés alapján részlegesen jogerőre emelkedett rendelkezéseket is a fellebbezéssel nem érintett ítéleti résznek kell tekinteni, ami azt jelenti, hogy a másodfokú bíróságnak ebben a körben lehetősége lesz a jogerő áttörésére, ha az ott meghatározott járulékos kérdések felülbírálata során azt állapítja meg, hogy az elsőfokú bíróság ítélete törvénysértően rendelkezett a büntetőjogi főkérdésekről. A másodfokú bíróságnak biztosított kiterjesztett felülbírálat jogosultsága – amely egyébként megegyezik a korlátozott fellebbezés esetén rendelkezésre álló kiterjesztett felülbírálat terjedelmével – a Be. jogorvoslati rendszerének szabályozási logikájához igazodva, azt a célt a szolgálja, hogy a fellebbezéssel sérelmezett ítélet és az azt megelőző bírósági eljárás hibái még a rendes jogorvoslati eljárásban orvosolhatók legyenek.

Szemben az abszolút hatályon kívül helyezési okokkal, melyek az egész eljárást teszik érvénytelenné, a relatív eljárási szabálysértések nem szükségszerűen hatnak ki az egész eljárásra, hanem önállóan is értelmezhetők egyes vádlottak vonatkozásában. Erre tekintettel a Javaslat a bírósági ítéletek hatályon kívül helyezésének szükséges mértékűre való korlátozása érdekében az új (11a) bekezdéssel rögzíti, hogy a relatív eljárási szabálysértéseket lényeges kihatását minden vádlottra nézve vizsgálni kell.

183. §

Ha a távollévő terhelttel szemben lefolytatott eljárást követően a terhelt tartózkodási helye ismerté válik, felkutatására tett intézkedések eredményre vezettek, Magyarországnak nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettsége a hazaszállításra vonatkozó bűnügyi jogsegély eljárásokban a terhelték távollétében meghozott jogerős ügydöntő határozatok kézbesítése. Jelenleg azonban erre vonatkozó előírást a büntetőjogi jogszabályok nem tartalmaznak.

A Bv. tv. 86. § (6) bekezdése alapján a bv. intézet haladéktalanul értesíti a bv. csoportot, ha az elítélt elfogatóparancs alapján a bv. intézetbe elővezetik. Így indokolt a terhelt távollétében hozott ítélet kézbesítésének feladatát a bv. bíróhoz telepíteni, mely kézbesítési kötelezettséget elegendő rendeleti szinten szabályozni.

Azonban, tekintettel arra, hogy a Be. kimondja, a terhelt - a 637. § (1) bekezdés g) pontjára alapított - perújítási indítványt attól a naptól számított egy hónapon belül terjesztheti elő, amelyen a terhelt az alapügyet befejező ügydöntő határozat jogerőre emelkedéséről tudomást szerzett., ezért a Javaslat egyértelművé teszi, hogy ha a szabadságvesztés végrehajtása érdekében kibocsátott elfogatóparancsot követően a büntetés-végrehajtási intézetben kézbesítik a terheltnek a távollétében hozott ítéletet, abban az esetben a tudomásszerzésnek ezt a kézbesítést kell tekinteni.

184. §

A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálására a törvény - az XCII. Fejezetben megállapított eltérésekkel – a felülvizsgálat eljárási szabályait rendeli alkalmazni. A felülvizsgálati indítvány elbírálására főszabály szerint tanácsülésen kerül sor, nyilvános ülés tartására csak a törvényben meghatározott esetekben van lehetőség. A Javaslatban szereplő módosítás alapján a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat - főszabály szerint - tanácsülésen elbírálható, nyilvános ülés tartására akkor kerül sor, ha a legfőbb ügyész azt indítványozza, vagy azt a tanács elnöke egyéb okból szükségesnek tartja. Ha a Kúria tanácsa a jogorvoslatot tanácsülésen bírálja el, garanciális okból akkor is biztosítani kell, hogy a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat megismerhető legyen, és azzal összefüggésben az érintettek a tanácsülésről szóló értesítés kézbesítésétől számított nyolc napon belül észrevételt terjeszthessenek elő.

185. §

1. Az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás általános alapja, hogy a jogerős, illetve véglegessé vált ügydöntő határozat valamely járulékos kérdésben a törvény kötelező rendelkezését sérti. Ezzel együtt a vizsgálható törvénysértések között szerepelnek olyanok is, amelyek egy főkérdést, a büntetést érintik. Az egyszerűsített felülvizsgálatba tartozó tárgykörök elhatárolási alapja elsődlegesen a célja szerint határozható meg, eszerint a törvény kötelező rendelkezését ebben az eljárásban anélkül kell érvényesíteni, hogy a bűnösség kérdését és azzal összefüggésben a további főkérdéseket újra kellene vizsgálni. A büntetőeljárások hatékonyságát javítja, ha az egyszerűsített felülvizsgálat tárgykörei bővülnek minden olyan ügycsoporttal, ami a fentieknek megfelel.

Ide sorolható a Btk. 52. § (3) bekezdése, amely a foglalkozástól való végleges eltiltást kötelezővé teszi a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére a nemi élet szabadsága, illetve nemi erkölcs elleni bűncselekmény, továbbá a gyermekpornográfia elkövetőjével szemben. A döntés alapja az egyszerűsített felülvizsgálat új esetében az, hogy a jogerős vagy végleges ügydöntő határozattal már megállapításra került a Btk. 52. § (3) bekezdés alkalmazásának alapja – a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett, nemi élet szabadsága, illetve nemi erkölcs elleni bűncselekmény vagy a gyermekpornográfia – de a Btk. 52. § (3) bekezdésben meghatározott jogkövetkezmény alkalmazására nem került sor. A Btk. 52. § (3) bekezdésének alkalmazása a Btk. 113/A. §-a alapján, fiatalkorú elleni büntetőeljárásban olyan mérlegelési, büntetéskiszabási kérdés, amelyre az egyszerűsített felülvizsgálat nem a megfelelő eljárás, Ezt a Javaslat azzal kívánja kifejezni, hogy az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyköreinél csak az 52. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezésre hivatkozik.

Szintén beleillik az egyszerűsített felülvizsgálat körébe a Btk. 92/A. § – 92/B. § szerinti joghátrányok beszámítására vonatkozó szabályok megsértése miatti jogorvoslat, tekintettel arra, hogy a beszámítási szabályok nem mellőzhetők, és mérlegelési lehetőséget nem tartalmaznak.

2. Az alapvető jogok biztosának az AJB-1084/2020. (korábban: 1369/2019.) számú ügyben született jelentése szabályozási problémákat állapított meg a kétszeres elvonás tilalmának az érvényesülésével kapcsolatban abban az esetben, ha az adóhatóságnak az adóhiányt megállapító határozata a költségvetési csalás miatt vagyonek Kobzást elrendelő ítélet meghozatalát követően válik véglegessé. Ennek kapcsán szükséges szabályozni az Art. és a Btk. a vagyonek Kobzásra vonatkozó szabályainak az összhangját, meg kell teremteni annak a normatív alapját, hogy a párhuzamosan folytatott eljárásokban figyelembe vegyék az eljáró szervek a másik eljárásban már megállapított ugyanolyan jellegű vagyonek Kobzást.

186. §

A Be. 752. § (1) bekezdése értelmében, ha az ismeretlen helyen távollévő terhelt felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala után vezettek eredményre, a

másodfokú bíróságnak tárgyalást kell kitűznie és azon a vádlottat ki kell hallgatnia, valamint további bizonyítást kell – akár hivatalból, akár indítványra – lefolytatnia.

A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 250. §-a 2021. január 1. napjától beiktatta a Be. 750. § (4a) bekezdését, amely szerint: „A távollévő terhelttel szemben folytatott eljárásban a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.” Az új bekezdés rendelkezését az indokolta, hogy bár a CI. Fejezet fenti speciális rendelkezése alapján a másodfokú bíróságnak - adott esetben széles körű - bizonyítást kell felvennie, ha a jogosultak korlátozott fellebbezést jelentenek be, úgy a Be. 583. § (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett rendelkezését vagy részét bírálhatja felül és ebben az esetben az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatában megállapított tényállás rögzül. A (4a) bekezdés beiktatásával rögzült a másodfokú bíróság teljeskörű bizonyítás felvételi és felülbírálati joga.

Azonban a Be. 750. § (4a) bekezdés szerinti módosítással párhuzamosan nem került sor az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségére vonatkozó szabályok felülvizsgálatára, a törvény belső koherenciájának biztosítására.

Ezt a (4a) bekezdés módosítása azzal teremti meg, hogy kizárja az ellentétes jogértelmezés lehetőségét, s egyértelművé teszi az elsőfokú bíróság teljeskörű indokolási kötelezettségét a távollévő terhelttel szemben folytatott eljárásban. A módosítással garantálható, hogy az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában számot adjon az értékelt bizonyítékokról, a bizonyítékokat értékelő tevékenységéről, avagy arról, hogy az esetleges bizonyítási indítványokat milyen okból utasította el. A másodfokú bíróság döntéséhez szükséges információk ezáltal hiánytalanul biztosíthatók.

Amennyiben a távollévő terhelt bűnösségét az elsőfokú bíróság több bűncselekmény elkövetésében állapítja meg, úgy a módosítás értelmében – függetlenül attól, hogy a fellebbező melyik bűncselekmény vonatkozásában és milyen ítéleti rendelkezés ellen kíván jogorvoslással élni - valamennyi bűncselekmény tekintetében érvényesül az elsőfokú bíróság teljeskörű indokolási kötelezettsége, valamint a másodfokú bíróság teljeskörű bizonyítás felvételi és felülbírálati joga. A módosítás ugyanakkor továbbra sem zárja ki annak lehetőségét, hogy a távollévő terhelttel szemben – fellebbezés hiányában – az első fokú ítélet jogerőre emelkedjen, s a bíróság a Be. 562. § (1) bekezdés rendelkezései szerint rövidített indoklással éljen.

Több vádlott ellen folytatott egy eljárásban akként kell értelmezni a (4a) bekezdés módosítás utáni rendelkezéseit, hogy a Be. 590. § (10) bekezdésével nem érintett ügyekben a terheltnek vonatkozásában külön-külön kell az elsőfokú bíróság indoklási kötelezettségét és a másodfokú bíróság felülvizsgálati és felülbírálati jogát alkalmazni. A vádlottak közül csak a távollévőre vonatkozó ítéleti rendelkezések és indoklási kötelezettség tekintetében kizárt a korlátozott felülbírálat szabályainak alkalmazhatósága.

193. §

1. A Jst. szerint a támogatások igénybevételehez kérelmet kell benyújtani a jogi segítségnyújtó szolgálathoz. A Jst. mellett a Be. is a kérelem kifejezést használja (ld. költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelem, 77. §, 792. § és 797. §). A Be. egyetlen helyen utal indítványként a költségkedvezmény iránti kérelemre, a 39. § (4) bekezdésében, az egységes fogalomhasználat érdekében ezt pontosítja a Javaslat.

2. A módosítás egy technikai jellegű pontosítást tartalmaz. A Be. 131. § (2) bekezdése a Be. 69. § teljes (5) bekezdését tartalmazza utalásként, azonban a c) pont a nem természetes személyekre vonatkozik, a nem természetes személyekre azonban a Be. 131. § (5) bekezdése tételes szabályt tartalmaz. Így a

Be. 131. § (2) bekezdésében a 69. § (5) bekezdésre történő utalást indokolt a 69. § (5) bekezdés a) és b) pontjára szűkíteni.

3. A Javaslat a társadalom szélesebb körében elterjedt kommunikációs eszközök megfelelő garanciális szabályok melletti bevonása érdekében lehetővé teszi az elektronikus kapcsolattartásnak nem minősülő egyszerűsített elektronikus úton történő kézbesítést. Ehhez kapcsolódóan szükséges technikai pontosítás a postai úton történő kézbesítés és egyszerűsített elektronikus úton történő kézbesítés elhatárolása.

4. A Be. következetesen az indítvány kifejezést használja a büntetőeljárásban részt vevő személyek által a büntetőeljárás során benyújtott, előterjesztett kérelmekre. A törvényben azonban néhány esetben (pl. személyes adat zárt kezelése, tárgyalás tartása iránti indítványok esetén) még tévesen a kérelem kifejezés szerepel, így a Javaslat elvégzi a szükséges technikai módosításokat.

5. A Be. új rendelkezésével, a 298. § (5) bekezdésében foglaltakkal való koherencia megteremtése érdekében indokolt a kiegészítés.

6. A jogalkalmazás során felmerült a pótmagánvádas eljárás egy részletkérdésével kapcsolatban egy jogértelmezési kérdés, amely miatt egyedi normakontroll eljárás kezdeményezésére is sor került. A normavilágosság és a kiszámíthatóság érdekében célszerűnek mutatkozik annak normaszövegben való pontosítása, miszerint amennyiben a pótmagánvádas eljárásban a jogi képviselő megszűnik és a kitűzött határidőben a pótmagánvádló nem gondoskodik jogi képviseléről, azt a pótmagánvádló vádejtésének kell tekinteni, egyúttal az eljárást meg kell szüntetni. Ez a rendelkezés érinti a 813. § (2) bekezdésében foglaltakat, hiszen erre figyelemmel a pótmagánvádlónak megtérítési kötelezettsége keletkezik a pótmagánvádló fellépése után keletkezett meghatalmazott védői díj és költség tekintetében is, hiszen vádejtés miatti eljárás megszüntetés esetén arra köteles.

194. §

1. A törvényes képviselő, valamint a kényszergyógykezelés elrendelése esetén a vádlott házastársa, illetve élettársa saját jogán jogosult indítványtételre, így fellebbezésre is. A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény több helyen is korrigálta a Be.-ben a terhelt hozzájárulásához kötött indítványokra vonatkozó rendelkezéseket. A módosító törvény azonban két helyen, a Be. 616. § d) pontjában és a 694. § (1) bekezdésében nem rendelkezett a hozzájárulásra vonatkozó – tartalmilag felesleges – szövegrészek elhagyásáról, a Javaslat e hiányosságot pótolja.

2. A megvádolt személy már csak terhelt lehet, függetlenül attól, hogy annak idején gyanúsítás nélkül vádolták meg. A Javaslat az ehhez szükséges deregulációt végzi el a Be. 756. §-ában.

195-196. §

Költségvetési csalás esetén az elkövető büntetése korlátlanul enyhíthető, ha az okozott vagyoni hátrányt a vádemelés előtt megtéríti. A módosítás megteremti a lehetőségét annak, hogy a NAV által vezetett, ilyen célra szolgáló elkülönített számlára történő befizetés, illetve a befizetett összeg jogi státuszának a megítélése, az elkövető közreműködésének előírásával rendeződjön. A cél az, hogy az eddig teljes mértékben a NAV-ra háruló tényállás tisztázási kötelezettség olyan mértékben enyhüljön a befizető bevonása révén, amely jelentősen képes felgyorsítani az elkülönített számlára befizetett összegek elszámolását.

A módosítás több ponton módosítja a jelenleg hatályos szabályokat. Egyrészt közreműködési kötelezettséget ír elő az elkülönített számlára befizetést teljesítő személy számára. A közreműködési

kötelezettség lényege, hogy a befizetést követően a megfizetést teljesítő személy köteles közreműködni abban, hogy az állami adó- és vámhatóság a befizetett összegről mihamarább döntést tudjon hozni. Jelenleg ugyanis a befizetést követően az állami adó- és vámhatóságra hárul minden feladat azzal kapcsolatban, hogy a büntetőüggyel és a megfizetéssel kapcsolatos minden adatot beszerezzen és tisztázzon. Ez ugyanakkor rendkívül körülményessé teszi a befizetett összegek elszámolását, különösen olyan esetekben, amikor a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonnal más gazdagodott, vagy nem az elkövetőnek keletkezett a bűncselekmény következtében adófizetési kötelezettsége. Szintén nehezen felderíthetőek érdemi közreműködés nélkül azon helyzetek, amikor több elkövető is teljesít megfizetést ugyanazon bűncselekményre tekintettel. A módosítás révén csak akkor lesz eredményes a befizetés, ha a megfizetést teljesítő személy teljesíti ezen közreműködési kötelezettségét.

Szintén az elkövető közreműködési kötelezettségét kívánja érvényesíteni az a módosítás is, amely alapján abban az esetben, ha az elkövető büntetőjogi felelősségét nem állapítják meg a büntetőeljárásban és erre tekintettel az elkövető a megfizetett összeg visszatérítésére válik jogosulttá, köteles az ezt a körülményt megalapozó, a büntetőeljárást megszüntetéséről vagy az elkövető felmentéséről hozott határozatot bemutatni.

A módosítás egyebekben megtartja a hatályos szabályozás alapvonalait. Két ponton azonban a módosítás változtat a hatályos szabályokon. Egyrészt a hatályos szabályok alapján, ha az adózó önkéntes teljesítése vagy eredményes végrehajtás miatt szűnik meg az adófizetési kötelezettség, akkor is vissza kell téríteni az elkövető által befizetett összeget. Ezzel ugyanakkor tulajdonképpen úgy részesül az elkövető a büntetőjogi szabályok alapján a korlátlan enyhítés lehetőségében, hogy végül a megtérítést visszakapja. A módosítás alapján ilyen esetben is a kincstár bevételevé válik a megfizetett összeg. A másik módosítás pedig rendezi azt a helyzetet, ha több elkövető ugyanazon bűncselekményre tekintettel teljesít befizetést, a módosítás alapján ilyen esetben is a kincstár bevételevé válik a megfizetett összeg.

197-198. §, 200. §

Az alapvető jogok biztosának az AJB-1084/2020. (korábban: 1369/2019.) számú ügyben született jelentése szabályozási problémákat állapított meg a kétszeres elvonás tilalmának az érvényesülésével kapcsolatban abban az esetben, ha az adóhatóságnak az adóhiányt megállapító határozata a költségvetési csalás miatt vagyoneklobzást elrendelő ítélet meghozatalát követően válik véglegessé. Ennek kapcsán meg kell teremteni az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény és a Btk. vagyoneklobzásra vonatkozó szabályainak az összhangját, létre kell hozni a normatív alapját, hogy a párhuzamosan folytatott eljárásokban figyelembe vegyék az eljáró szervek a másik eljárásban már megállapított ugyanolyan jellegű vagyoneklobzást. Fontos kritérium az elv alkalmazása során, hogy a büntetőeljárás alá vont személytől ugyanazért az okozott kárért vonják el a vagyont a büntetőeljárásban, mint a közigazgatási szankcióval sújtott személy által okozott kár. További kritérium a tényállás azonossága a büntetőeljárásban és a közigazgatási eljárásban: A tényállások eltérősége esetén a kétszeres értékelés tilalmának elve nem érvényesülhet. A büntetőjogi és adójogi tényállások összevetése, egyezőségének vagy eltérésének vizsgálata minden esetben vizsgálatot igényel. Előfordul, hogy az adóvizsgálat más gazdasági eseményeket is érint, mint a büntető ítélet, úgy a megállapított adókülönbözettől, adóhiányból csak azon összegeket kell a vagyoneklobzás okán kompenzálni, amelyek a büntető ítélettel érintett gazdasági eseményekkel azonosak (pl. ugyanazon számla/számlák vonatkozásában állapította meg az adóhatóság és a büntető bíróság is a fiktivitást), vagy az adóvizsgálat pl. szélesebb időszakot érint, mint a büntető ítélet. A „ne bis in idem” elv időbeli korlátja, hogy a kétszeres értékelés tilalma csak addig és csak olyan mértékben érvényesülhet, ameddig és amilyen mértékben a korábban alkalmazott szankció (jelen esetben a vagyoneklobzás) hatályban marad. A befizetendő adókülönbözettől eltérően kell jelölni a vagyoneklobzással érintett

adókülönbözetet az adóhatósági rendszerekben, mert mint ilyen, számos jogkövetkezménynél szerepet játszik (az adóhiány, így az adóbírság megállapításánál, az adózói minősítésnél). Az adott kódon feladott összegre tehát – annak ellenére, hogy az – legalábbis befizetendő adóként – nem könyvelődik fel az adózó adószámlájára – e jogkövetkezmények megállapításánál figyelemmel kell lenni és megoldhatónak kell lennie annak is, hogy utána e jogkövetkezmények technikailag megállapíthatóak legyenek. Ehhez, illetve az eljárások jogszerűsége szempontjából elengedhetetlen, hogy a vagyoneklobzással érintett adókülönbözet már a határozat rendelkező részében is megjelenjen. Ellenkező esetben egyrészt rendkívül nagy a veszélye annak, hogy a megfelelő könyvelés elmarad, másrészt magának az eltérő kezelésnek is a határozat a jogalapja az Art. 70. § (1) bekezdés értelmében. A súlyosítási tilalom nem érvényesülhet, ha a határozat olyan irányú módosítása szükséges, ami a korábban megfizetni nem rendelt adókülönbözet későbbi megfizetésének előírására irányul (mely egyértelműen az adózó terhére történő módosításnak minősül). Ha korábban az adóhatóság az adózót azért nem kötelezte határozatában az adókülönbözet megfizetésére, mert arra vonatkozóan a bíróság vagyoneklobzást rendelt el, azonban a határozat véglegessé válását követően a bíróság a vagyoneklobzást adózó javára változtatta meg.

199. §

Az átmeneti rendelkezések értelmében a már megfizetett, de még nem rendezett befizetések esetében is érvényesíteni kell a megfizetést teljesítő személy újonnan bevezetett közreműködési kötelezettségét. Ha ez hat hónapon nem vezet eredményre, a befizetett összeg a központi költségvetés bevételeivé válna, azzal, hogy ha az az adózó, akinek a fizetési kötelezettsége érdekében a megfizetett összeg elszámolható lenne, utóbb jelentkezik, akkor a megfizetés az adófizetési kötelezettség tekintetében elszámolható lenne. Ugyanez lenne a helyzet, ha a megfizetést teljesítő személy büntetőjogi felelősségét utóbb nem állapítják meg, ilyen helyzetben sem veszne el a visszatérítéshez való jog.

A kettős elvonás tilalma elv visszamenőleges alkalmazásának kritériumait meghatározó rendelkezés.

201. §

A Javaslat alapján a felszámolási eljárásban kerülnek kielégítésre az olyan vagyoni követelést megtestesítő büntetőeljárási intézkedések és kényszerintézkedések, amelyek a Cstv. 79/A. § (2) bekezdése alapján bűnügyi hitelezői igénybejelentésnek minősülnek, míg más típusú vagyoni intézkedések [Cstv. 79/A. § (6) bekezdés] a felszámolástól függetlenül kerülnek végrehajtás alá. A felszámolásban bűnügyi hitelezői igénybejelentésnek minősül az annak alapjául szolgáló intézkedésről (végleges bűnügyi hitelezői igénybejelentés) vagy kényszerintézkedésről (végleges bűnügyi hitelezői igénybejelentés) történő értesítés vagy az erről szóló határozat kézbesítése a felszámoló részére. Ennek megtörténte érdekében a Javaslat az Avt. 125/C. § (5a) és (5b) bekezdésében külön adminisztratív feladatot határoz meg az érintett kényszerintézkedéseket és intézkedéseket végrehajtó állami adó- és vámhatóság számára.

A Javaslat a Cstv. 79/B. §-ában szereplő esetekben rendezi, ha a felszámolásban fiktív hitelezői igényrel jelentkezik be, és ezért magának a hitelezői igénynek a zár alá vételére kerül sor. Ilyenkor, ha elrendelik a zár alá vett hitelezői igényre vagy a helyébe lépő vagyonra nézve a vagyoneklobzást, akkor sem kerülhet az érintett vagyon az állam tulajdonába, hanem azt az adós számára kell rendelkezésre bocsátani. Erre azért van szükség, mert az állam más jóhiszemű hitelezők hátrányára a kielégítési sorrendtől eltérően nem kaphat tulajdont. Az adós számára a vagyon visszaszolgáltatása a felszámolás egyes szakaszaiban eltér: a felszámolás alatt a felszámoló rendelkezésre bocsátásával, azután pedig a Ctv. szerinti vagyonrendezés kezdeményezésével hajtható végre. Ha pedig a hitelezői

igény mégis jogszerű volt, intézkedni kell a hitelezőt megillető vagyon tehermentesítése és annak a hitelező rendelkezésére bocsátása érdekében. Ugyanez a rendező elv érvényesül, ha a felszámolásban nem szűnik meg teljesen, hanem csak lecsökken a büntetőeljárással összefüggő vagyoni igény.

202. §

A NAV előtt folyamatban lévő végrehajtási eljárások egységes szabályozása érdekében a Javaslat a korábban törvényszéki végrehajtói hatáskörbe tartozó, majd 2019. január 1-től az állami adó- és vámhatóság végrehajtási jogkörébe kerülő azon elévült igazságügyi követelések végrehajtására, amikre sem az adóhatóság által fogantatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.), sem a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) szabályai nem alkalmazhatóak, megteremti az adóhatóság törvényi felhatalmazását az ügyek befejezésére.

Amennyiben a 2019. január 1. előtt indult végrehajtási ügyekben az elévülés még az átadást megelőzően bekövetkezett, a Vht. 57.§-a alapján kell a követelés elévülését megállapítani, míg az adóhatóság előtti eljárásban bekövetkezett elévülések esetén az irányadó szabályokat az Avt. tartalmazza. A Javaslat ugyanakkor mindkét eljárásra az adóhatóságot jogosítja fel, mely az elévülés megállapíthatósága esetén saját hatáskörben hozza meg az eljárást megszüntető határozatát.

203-204. §

A 125/A. § (9) bekezdésének kiegészítés a Cstv. 79/A. § (2) bekezdésében megjelenő bűnügyi hitelezői igénybejelentésekre tekintettel kerül sor.

A Javaslat 125/C. § (4) bekezdésében rögzíti, hogy a pénzösszegben elrendelt vagyonek Kobzás végrehajtása során az állam nem tulajdont szerez az ingatlan fölött, hanem azt egy követelése érdekében vonja végrehajtás alá.

A 125/C. § (6) bekezdésében kodifikációs korrekcióra kerül sor.

205-208. §

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény módosítása pontosító, egyértelműsítő jellegű, a jogrendszerbe illeszkedést javítja, és így az egységes jogalkalmazást segítő elő.

209-210. §

A törvény főszabály szerint 2022. január 1-jén lép hatályba, ez alól kivételek:

- 2022. február 2-án lépnek hatályba a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvény szerinti Bnyt.-módosításhoz kapcsolódó kiegészítések,
- a Btk.-t, Be.-t, Bktv.-t, Bv.tv.-t, és egyéb ágazati törvényeket érintő módosító rendelkezések 2022. március 1-jén lépnek hatályba,
- a Bnyt. arcképelemzési nyilvántartásához kapcsolódó módosításai 2022. április 2-án, az ECRIS TCN nyilvántartásba történő adatközléssel kapcsolatos rendelkezései 2022. június 28. napján lépnek hatályba,
- az Európa Tanács kulturális örökséggel kapcsolatos bűncselekményekről szóló, Nikóziában, 2017. május 19-én kelt egyezménye kihirdetésével kapcsolatos módosítások az egyezmény hatálybalépésének a napján lépnek hatályba.

211. §

E rendelkezés felsorolja azokat az uniós jogi aktusokat, amelyek végrehajtását a törvény szolgálja.